Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2025/2370

16.12.2025

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2025/2370 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 21ης Φεβρουαρίου 2025

σχετικά με το μέτρο κρατικής ενίσχυσης SA.106107 (2024/N) το οποίο προτίθεται να εφαρμόσει το Βέλγιο για την παράταση της διάρκειας ζωής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων (Doel 4 και Tihange 3)

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2025) 1070]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις ([1]) και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

(1) Με επιστολή της 21ης Ιουνίου 2024 το Βέλγιο κοινοποίησε στην Επιτροπή το μέτρο στήριξης της παράτασης της διάρκειας ζωής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων στη χώρα [Doel 4 (D4) και Tihange 3 (T3), στο εξής από κοινού: «μονάδες μακροπρόθεσμης λειτουργίας» ή «μονάδες LTO»]. Με επιστολές της 9ης και της 10ης Ιουλίου 2024 το Βέλγιο ανταποκρίθηκε στο από 4ης Ιουλίου 2024 αίτημα της Επιτροπής για παροχή περαιτέρω πληροφοριών.

(2) Με επιστολή της 22ας Ιουλίου 2024 η Επιτροπή ενημέρωσε το Βέλγιο σχετικά με την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ) σχετικά με το ανωτέρω μέτρο (στο εξής: απόφαση κίνησης της διαδικασίας).

(3) Το Βέλγιο υπέβαλε τις παρατηρήσεις του επί της απόφασης κίνησης της διαδικασίας στις 22 Αυγούστου 2024.

(4) Η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει τη διαδικασία δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ([2]). Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

(5) Η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από ενδιαφερόμενα μέρη. Τις διαβίβασε στο Βέλγιο, στο οποίο δόθηκε η δυνατότητα να απαντήσει· οι παρατηρήσεις του Βελγίου λήφθηκαν με επιστολή της 30ής Οκτωβρίου 2024.

(6) Το Βέλγιο υπέβαλε περαιτέρω παρατηρήσεις στις 2 Σεπτεμβρίου 2024, στις 23, 27 και 30 Οκτωβρίου 2024, στις 8, 14, 18, 22, 25, 27 και 30 Νοεμβρίου 2024, στις 2, 4, 5, 12, 13, 17 και 20 Δεκεμβρίου 2024, στις 7, 9, 17, 18, 20, 27, 29, 30 και την 31η Ιανουαρίου 2025, καθώς και την 1η Φεβρουαρίου 2025 ([3]).

(7) Με επιστολή της 24ης Οκτωβρίου 2024 το Βέλγιο συμφώνησε, κατ' εξαίρεση, να παραιτηθεί από τα δικαιώματά του που απορρέουν από το άρθρο 342 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 1/1958 ([4]) και δέχθηκε η παρούσα απόφαση να εκδοθεί και να κοινοποιηθεί στην αγγλική γλώσσα.

([1]) Κρατική ενίσχυση — Βέλγιο — Κρατική ενίσχυση SA.106107 (2024/N) — Παράταση της διάρκειας ζωής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων (Doel 4 και Tihange 3) — Πρόσκληση για υποβολή παρατηρήσεων σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C, C/2024/4921, 8.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4921/oj).

([2]) Πρβλ. υποσημείωση 1.

([3]) Ορισμένες τεχνικές, χρηματοοικονομικές, οικονομικές ή οικονομικές πληροφορίες καταρτίστηκαν βάσει πληροφοριών που διαβίβασε η Electrabel.

([4]) Κανονισμός αριθ. 1 του Συμβουλίου περί καθορισμού του γλωσσικού καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητος (ΕΕ 17 της 6.10.1958, σ. 385, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1958/1(1)/oj).

2. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

2.1. Οι πυρηνικές υποδομές του Βελγίου

(8) Έως το 2022 οι πυρηνικές υποδομές του Βελγίου περιλάμβαναν επτά πυρηνικούς αντιδραστήρες, εκ των οποίων τέσσερις βρίσκονταν στη Φλάνδρα (Doel) και τρεις στη Βαλονία (Tihange). Όλοι οι αντιδραστήρες τέθηκαν σε λειτουργία στο διάστημα από το 1975 έως το 1985 ([5]) και κατασκευάστηκαν από επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (Ebes, Intercom και Unerg) οι οποίες συγχωνεύθηκαν τελικώς το 1990 και σχημάτισαν την Electrabel SA (με μέτοχο πλειοψηφίας την Tractebel) (στο εξής: Electrabel). Το 1996 η Société Générale de Belgique (στο εξής: SGB) έγινε ο μέτοχος πλειοψηφίας της Tractebel και το 1999 η Suez απέκτησε σχεδόν το 100 % της SGB. Μετά τη συγχώνευση της Suez και της Gaz de France (στο εξής: GDF) το 2008, τελικός ιδιοκτήτης της Electrabel είναι η Engie S.A. (στο εξής: Engie).

(9) Η Electrabel, πλήρως ελεγχόμενη θυγατρική της Engie, είναι ο φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων και μέτοχος πλειοψηφίας των επτά βελγικών πυρηνικών αντιδραστήρων από την έναρξη της λειτουργίας τους. Επί του παρόντος, το καθεστώς ιδιοκτησίας των βελγικών πυρηνικών αντιδραστήρων έχει ως εξής:

— η Electrabel κατέχει το 100 % του Doel 1 και του Doel 2, το 89,807 % του Doel 3, του Doel 4, του Tihange 2 και του Tihange 3 καθώς και το 50 % του Tihange 1·

— η Luminus, θυγατρική της EDF Belgium, κατέχει το 10,193 % του Tihange 2, του Tihange 3, του Doel 3 και του Doel 4·

— η EDF Belgium ([6]) κατέχει το υπόλοιπο 50 % του Tihange 1.

(10) Όσον αφορά τη δυναμικότητα των μονάδων LTO (βλ. πίνακα 2),

— ο σταθμός Doel 4 είχε ονομαστική ισχύ 1 038 MW το 2022 (1 026 MW το 2023) και παρήγαγε 8,940 TWh ηλεκτρικής ενέργειας το 2022 ([7]), δηλαδή περίπου το 11 % της συνολικής ζήτησης για ηλεκτρική ενέργεια στο Βέλγιο το 2022 (82,9 TWh ([8])).

— ο σταθμός Tihange 3 είχε ονομαστική ισχύ 1 038 MW το 2022 (1 030 MW το 2023) και παρήγαγε 7,366 TWh ηλεκτρικής ενέργειας το 2022 ([9]), δηλαδή περίπου το 9 % της συνολικής ζήτησης για ηλεκτρική ενέργεια στο Βέλγιο το 2022 (82,9 TWh ([10])).

(11) Το Βέλγιο εξηγεί ότι όλοι οι βελγικοί πυρηνικοί αντιδραστήρες, συμπεριλαμβανομένων των μονάδων LTO, έχουν σχεδιαστεί και λειτουργούν ως μονάδες βασικού φορτίου σύμφωνα με την τεχνολογία αντιδραστήρων πεπιεσμένου ύδατος. Ο σχεδιασμός ανάγεται στη δεκαετία του 1970 και είναι χαρακτηριστικός των μονάδων βασικού φορτίου, όπως στην περίπτωση παλαιότερων πυρηνικών αντιδραστήρων ανά τον κόσμο. Όταν είναι σε λειτουργία, οι εν λόγω μονάδες λειτουργούν συνήθως στη μέγιστη ονομαστική ισχύ, ενώ οι νεότερες τεχνολογίες (τρίτης γενιάς) έχουν ικανότητα ευέλικτης λειτουργίας, συμπεριλαμβανομένων της μεταβολής της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με την πάροδο του χρόνου (στο εξής: «μεταβολή» ή «παρακολούθηση φορτίου») και της δυνατότητας ρύθμισης της συχνότητας και πρόβλεψης εφεδρειών λειτουργίας ([11]). Κατά τη λειτουργία βασικού φορτίου, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συνήθως μειώνεται ή διακόπτεται, εφόσον απαιτείται, για προγραμματισμένο ανεφοδιασμό σε καύσιμα και/ή περιοδική συντήρηση, μη προγραμματισμένη επείγουσα συντήρηση για την αποκατάσταση προβλημάτων εξοπλισμού του σταθμού ή λόγω απροσδόκητων περιορισμών που αφορούν τον σχεδιασμό και/ή την ασφάλεια. Επομένως, η μείωση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας οφείλεται μάλλον στις ανάγκες του φορέα εκμετάλλευσης της πυρηνικής εγκατάστασης ή του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς (στο εξής: ΔΣΜ), παρά σε μηνύματα της αγοράς.

([5]) Οι Doel 1, Doel 2 και Tihange 1 το 1975· ο Doel 3 και ο Tihange 2 το 1982 και το 1983, αντιστοίχως· οι Doel 4 και Tihange 3 το 1985.
([6]) Η EDF Belgium και η Luminus είναι χωριστές νομικές οντότητες. Ανήκουν αμφότερες στην όμιλο EDF. Η EDF Belgium κατέχει το 68,6 % των μετοχών της Luminus. Οι λοιποί μέτοχοι της Luminus είναι οι Ethias, Publilec, Socofe και Nethys.
([7]) Πηγή: World Nuclear Association (Παγκόσμια Πυρηνική Ένωση) (https://www.world-nuclear.org/country/default.aspx/Belgium).
([8]) Source Adequacy & flexibility study for Belgium (2024-2034) [Μελέτη επάρκειας πηγών και ευελιξίας για το Βέλγιο (2024-2034)], την οποία εκπόνησε ο όμιλος Elia — Issuu (σ. 42).
([9]) Πηγή: World Nuclear Association (Παγκόσμια Πυρηνική Ένωση) (https://www.world-nuclear.org/country/default.aspx/Belgium).
([10]) Source Adequacy & flexibility study for Belgium (2024-2034) [Μελέτη επάρκειας πηγών και ευελιξίας για το Βέλγιο (2024-2034)], την οποία εκπόνησε ο όμιλος Elia — Issuu (σ. 42).
([11]) Πηγή: J.D. Jenkins, Z. Zhou, R. Ponciroli, R.B. Vilim, F. Ganda, F. de Sisternes, A. Botterud, «The benefits of nuclear flexibility in power system operations with renewable energy», *Applied Energy*, τόμος 222, 2018, σ. 872-884.

(12) Το Βέλγιο διευκρινίζει ότι οι βελγικοί πυρηνικοί αντιδραστήρες υπόκεινται σε τεχνικούς περιορισμούς λόγω του σχεδιασμού τους, ο οποίος περιορίζει σημαντικά τις δυνατότητες διαμόρφωσης της παραγωγής, που για μεγάλο χρονικό διάστημα περιορίστηκε στη ρύθμιση του δικτύου. Τούτο συμβαίνει διότι οι βελγικοί πυρηνικοί αντιδραστήρες είναι εξοπλισμένοι αποκλειστικά με μαύρες ράβδους ελέγχου αντιδραστήρα, οι οποίες περιορίζουν σε μεγάλο βαθμό την ικανότητα διαμόρφωσης, αντίθετα προς τις γκρίζες ράβδους ελέγχου ([12]). Εξ αντιδιαστολής, για παράδειγμα, ορισμένοι από τους πιο πρόσφατους γαλλικούς πυρηνικούς αντιδραστήρες είναι εξοπλισμένοι τόσο με μαύρες όσο και με γκρίζες ράβδους ελέγχου και, επομένως, έχουν σχεδιαστεί και κατασκευαστεί για την πραγματοποίηση διαμορφώσεων της παραγωγής και παρακολούθησης φορτίου. Λόγω του βασισμένου σε μαύρες ράβδους ελέγχου σχεδιασμού των βελγικών πυρηνικών αντιδραστήρων, μέχρι πρόσφατα, η βελγική Αρχή Πυρηνικής Ασφάλειας (στο εξής: AFCN/FANC) απαγόρευε τη διαμόρφωση της παραγωγής για οικονομικούς λόγους ([13]). Η διαμόρφωση της παραγωγής επιτρεπόταν μόνο για τεχνικούς λόγους ή κατόπιν αιτήματος του βελγικού ΔΣΜ (Elia) προς αποφυγή γενικής διακοπής ρεύματος ([14]).

(13) Ωστόσο, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, λόγω της γενικότερης εξέλιξης των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και της ανάγκης ευέλικτης λειτουργία τους, έχουν εκπονηθεί μελέτες στις οποίες εξετάστηκε το ενδεχόμενο να επιτρέπονται ορισμένες περιπτώσεις διαμόρφωσης της παραγωγής για οικονομικούς λόγους. Το 2015 η Engie, η Electrabel και οι βελγικοί ρυθμιστικοί φορείς δρομολόγησαν μελέτες ασφάλειας ([15]), με σκοπό να εξεταστούν οι προϋποθέσεις που θα πρέπει να πληρούνται ώστε να επιτρέπονται ορισμένες διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους και διερεύνησαν, μεταξύ άλλων, τον αντίκτυπο τέτοιας διαμόρφωσης στα πυρηνικά καύσιμα. Η μελέτη κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, για τον σταθμό Tihange 3 και τον σταθμό Doel 4, θα μπορούσε να είναι αποδεκτός ανώτατος αριθμός 30 διαμορφώσεων της παραγωγής για οικονομικούς λόγους ανά κύκλο καυσίμου, εφόσον πληρούνται ορισμένες τεχνικές προϋποθέσεις οι οποίες σχετίζονται κυρίως με τη θέρμανση και την ψύξη των καύσιμων στοιχείων:

— ταχύτητα καθοδικής μεταβολής και ανοδικής μεταβολής περιορισμένη στο 1 %/λεπτό·

— κατώτατη ισχύς στο 50 % της ονομαστικής ισχύος ([16])·

— τουλάχιστον 2 ώρες (3 ώρες, εάν η διαμόρφωση της παραγωγής ενεργοποιείται στην ενδοημερήσια αγορά) και 72 ώρες κατ' ανώτατο όριο για μία διαμόρφωση· και

— παρέλευση τουλάχιστον 72 ωρών μεταξύ δύο διαμορφώσεων στον ίδιο αντιδραστήρα για σταθεροποίηση.

(14) Επιπλέον, οι διαμορφώσεις της παραγωγής δεν θα επιτρέπονται κατά τη διάρκεια ορισμένων περιόδων ([17]), όπως:

α) στο τέλος κύκλου καυσίμου, κατά τη διάρκεια των δύο τελευταίων μηνών, όταν η συγκέντρωση βορίου στο πρωτεύον κύκλωμα είναι χαμηλή (συγκέντρωση βορικού οξέος κάτω των 200 ppm)· και

β) όταν ο φορέας εκμετάλλευσης του αντιδραστήρα ζητεί να μην πραγματοποιηθεί διαμόρφωση για την αποφυγή μεταβατικής τιμής σε συγκεκριμένη περίπτωση (π.χ. μηνιαίοι έλεγχοι ροής νετρονίων, δυνητική διαρροή βαλβίδων, επιτόπια επιθεώρηση της κατασκευής του αντιδραστήρα κ.λπ.) ή λόγω τεχνικών προβλημάτων.

([12]) Οι «μαύρες» ράβδοι ελέγχου αντιδραστήρα (οι οποίες κατασκευάζονται από καρβίδιο βορίου) απορροφούν όλα τα προσπίπτοντα νετρόνια. Σχεδιάζονται με σκοπό να διακόπτουν τη λειτουργία του αντιδραστήρα και, επομένως, μπορούν να δημιουργήσουν ισχυρή βαθμίδα θερμοκρασίας και θερμική τάση στα καύσιμα στοιχεία κατά τη διάρκεια διαμόρφωσης της παραγωγής. Οι «γκρίζες» ράβδοι ελέγχου (οι οποίες κατασκευάζονται από άργυρο-ίνδιο-κάδμιο) απορροφούν ένα τμήμα μόνο των προσπιπτόντων νετρονίων και σχεδιάζονται με σκοπό την ευέλικτη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τον αντιδραστήρα, καθώς προκαλούν πολύ μικρότερη μείωση της ροής νετρονίων και κατανομή ηλεκτρικής ενέργειας πλησίον των ράβδων και, επομένως, δεν συνεπάγονται τα ίδια προβλήματα υπερθέρμανσης του καυσίμου.

([13]) Agence Fédérale de Contrôle Nucléaire (AFCN) / Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC).

([14]) Τα αιτήματα διαμόρφωσης της παραγωγής εκ μέρους του Elia εμπίπτουν σε δύο κατηγορίες, αναλόγως της κρισιμότητας της κατάστασης: «φάση συναγερμού»: ο Elia υποβάλλει αίτημα διαμόρφωσης της παραγωγής με προειδοποίηση μίας εβδομάδας διότι αναμένει κρίσιμη κατάσταση στο δίκτυο· «φάση έκτακτης ανάγκης»: ο Elia υποβάλλει αίτημα διαμόρφωσης της παραγωγής απευθείας στο κέντρο ελέγχου των πυρηνικών σταθμών με σκοπό την άμεση εκτόνωση του δικτύου.

([15]) Πηγή: Femke Flachet, Jinzhao Zhang, Ruben Van Parys, Daniel Vantroyen, Christophe Schneidesch, «Core and fuel feasibility study for improved flexibility on the Belgian Nuclear Power Plants», σε *Proceedings of WRFPM*, έγγραφο αριθ. 100136, Sendai, Ιαπωνία, 14-17 Σεπτεμβρίου 2014.

([16]) Στην πράξη, παρέχεται συνήθως ισχύς έως 400 MW για διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους κατόπιν αιτήματος των φορέων εκμετάλλευσης του σταθμού, αντί ισχύος 500 MW (50 % της ονομαστικής ισχύος), η οποία απαιτεί περισσότερες χειροκίνητες πράξεις και, επομένως, αυξάνει τον κίνδυνο αυτόματης διακοπής της λειτουργίας.

([17]) Βλ. *Operational procedure, Fleet procedure nuclear modulation*, ZST.10010883175.000_06, παράρτημα Q1, σημεία 3.1 και 3.2, σ. 4-6.

(15) Μετά τις ανωτέρω μελέτες, η AFNC/FANC επέτρεψε στον φορέα εκμετάλλευσης να πραγματοποιεί έως 30 διαμορφώσεις της παραγωγής ανά κύκλο καυσίμου ([18]), αριθμός ο οποίος αντιστοιχεί στον ανώτατο αριθμό διαμορφώσεων που μπορούν να πραγματοποιηθούν εντός των ορίων της ισχύουσας άδειας εκμετάλλευσης. Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω περιορισμών, η Engie επισήμανε ότι κάθε απόφαση διαμόρφωσης της παραγωγής αξιολογείται προσεκτικά από τον φορέα εκμετάλλευσης, ο οποίος αναλαμβάνει πολλαπλούς κινδύνους (π.χ. παραγωγή υγρών αποβλήτων λόγω της διαμόρφωσης της παραγωγής, ταχύτερη γήρανση των εγκαταστάσεων, κίνδυνο ενεργοποίησης αυτόματης διακοπής της λειτουργίας, δυνητική ζημία η οποία θα καθιστά αδύνατη την επανεκκίνηση του αντιδραστήρα κ.λπ.), ευρέως τεκμηριωμένους στην επιστημονική βιβλιογραφία ([19]).

(16) Κατά το Βέλγιο (βάσει πληροφοριών που υπέβαλε η Electrabel), οι τρέχουσες γνώσεις δεν παρέχουν τεχνολογικές λύσεις για την αύξηση της ευελιξίας με εύλογο κόστος και εντός εύλογου χρονοδιαγράμματος. Η τεχνική αναβάθμιση για τη μετατροπή αντιδραστήρα βασικού φορτίου σε σταθμό παρακολούθησης φορτίου και την αύξηση της ευελιξίας θα απαιτούσε πλήρη αλλαγή του σχεδιασμού και, ειδικότερα, την αντικατάσταση της κεφαλής του δοχείου πίεσης του αντιδραστήρα, η οποία είναι μια ιδιαιτέρως χρονοβόρα και περίπλοκη πράξη. Εξάλλου, η τεχνική αναβάθμιση θα απαιτεί νέες μελέτες για την εκπόνηση έκθεσης ανάλυσης της ασφάλειας και σημαντική τροποποίηση της άδειας εκμετάλλευσης, εκ μέρους των βελγικών αρχών πυρηνικής ασφάλειας.

(17) Επιπλέον, το Βέλγιο εξηγεί (βάσει των πληροφοριών που υπέβαλε η Electrabel) ότι η ευελιξία των αντιδραστήρων περιορίζεται επίσης από την ιδιαιτερότητα των καυσίμων τους και τη διαχείριση των διακοπών λειτουργίας:

α) Τα καύσιμα είναι ειδικώς προσαρμοσμένα σε συγκεκριμένη διάρκεια κύκλου και σε ορισμένο αριθμό ενδεχόμενων διαμορφώσεων της παραγωγής. Η αύξηση της ευελιξίας των αντιδραστήρων θα απαιτούσε την αλλαγή του εμπλουτισμού των καυσίμων, η οποία δεν είναι δυνατή καθώς τα καύσιμα έχουν ήδη παραγγελθεί για ολόκληρη τη διάρκεια του έργου. Σε περίπτωση «αναβάθμισης» των μονάδων LTO για την αύξηση του αριθμού των διαθέσιμων διαμορφώσεων της παραγωγής, τα καύσιμα θα έπρεπε να παραγγελθούν εκ νέου και τούτο θα συνεπαγόταν αδικαιολόγητη δαπάνη.

β) Ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων υπόκειται στους τεχνικούς και νομικούς περιορισμούς της AFNC/FANC ([20]) και έχει πολύ περιορισμένο περιθώριο ελιγμών για τον προγραμματισμό διακοπών λειτουργίας για συντήρηση, εργασίες και ανεφοδιασμό σε καύσιμα. Η εφαρμογή των προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας είναι ιδιαιτέρως περίπλοκη και πρέπει να προετοιμάζεται μήνες, ακόμη και έτη, νωρίτερα. Στο πλαίσιο του κανονισμού REMIT ([21]), ο συμμετέχων στην αγορά οφείλει να δημοσιοποιεί εγκαίρως τις ημερομηνίες διακοπής της λειτουργίας —για παράδειγμα, μέσω της πλατφόρμας NordPool για επείγοντα μηνύματα της αγοράς (UMM) ([22])— συνήθως, στην πράξη, 3 έτη νωρίτερα. Επιπλέον, οι ημερομηνίες διακοπής λειτουργίας δύσκολα μπορούν να τροποποιηθούν μετά την αναγγελία τους (λαμβανομένων υπόψη των λειτουργικών περιορισμών, όπως είναι η διαθεσιμότητα εξαρτημάτων και εργολάβων), και τέτοιες αλλαγές μπορούν να προσβληθούν από τον ΔΣΜ ο οποίος, εάν θεωρεί ότι η απόκλιση συνεπάγεται διαταραχή του δικτύου, μπορεί να ζητήσει αποζημίωση από τον φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Εν πάση περιπτώσει, οι ημερομηνίες διακοπής λειτουργίας δεν μπορούν να τροποποιηθούν μετά τα μέσα του Ιουλίου του προηγούμενου έτους χωρίς την προηγούμενη έγκριση του ΔΣΜ.

γ) Από λειτουργική άποψη, οι μονάδες LTO θα λειτουργήσουν βάσει 12μηνων κύκλων καυσίμου (αντί των 18μηνων κύκλων καυσίμου που εφαρμόζονται επί του παρόντος). Η απόφαση αυτή είναι αποτέλεσμα οικονομικής ισορροπίας:

— Πρώτον, για τη μεγιστοποίηση της περιόδου παραγωγής των μονάδων LTO κατά τη διάρκεια των προσεχών χειμώνων, όταν η ζήτηση για ηλεκτρική ενέργεια είναι υψηλότερη —όπως υψηλότερες είναι και οι τιμές— ενώ η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές είναι χαμηλότερη. Συμφωνήθηκε, επομένως, ότι οι μονάδες LTO θα λειτουργήσουν βάσει 12μηνου κύκλου καυσίμου, ώστε οι περιοδικές διακοπές λειτουργίας λόγω ανεφοδιασμού να μπορούν να συγχρονίζονται και να πραγματοποιούνται κάθε χρόνο κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού.

([18]) Το Βέλγιο υπέβαλε τις άδειες που χορήγησε στον γενικό διαχειριστή η BelV, θυγατρική οργάνωση της AFNC/FANC, για 30 διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους κατ' ανώτατο όριο ανά κύκλο καυσίμου:
για τον σταθμό Doel 4, βλ. BelV, 3078/2739/POI.851, «Kerncentrale Doel — Eenheid Doel 4 — Gedeeltelijke keuring voor ontvangst van wijziging aan de vergunde installaties», 26 Ιουλίου 2017.
Για τον σταθμό Tihange 3, βλ. BelV, 2018-0330, «Approbation MNI O3/14/03, Modulations de puissance étendues», 28 Αυγούστου 2018.

([19]) Βλ., για παράδειγμα, i) SFEN/RGN, «9. Parc nucléaire: la manoeuvrabilité au détriment de la performance?', 25 juillet 2023· ii) C. Cany, C. Mansilla, G. Mathonnière, P. da Costa, «Nuclear power supply: Going against the misconceptions. Evidence of nuclear flexibility from the French experience», *Energy*, τόμος 151, 2018, σ. 289-296· iii) Alexey Lokhov, «Suivi de charge dans les centrales nucléaires», *AEN Infos*, 2011, αριθ. 29.2.

([20]) Βλ. υποσημείωση 18.

([21]) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας (ΕΕ L 326 της 8.12.2011, σ. 1), άρθρο 2 σημείο 1) στοιχείο β).

([22]) Στον σύνδεσμο που ακολουθεί παρέχονται όλα τα μελλοντικά UMM για τους σταθμούς Tihange 3 και Doel 4: https://umm.nordpoolgroup.com/#/messages?publicationDate=all&eventDate=custom&eventDateStart=2024-01-01&eventDateStop=2124-08-01&units=22WTIHANG000242R&units=22WDOELX40000793.

— Δεύτερον, για τη συνεκτίμηση των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων μηνυμάτων της αγοράς, αποτελεί πάγια πρακτική στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας να προγραμματίζονται οι διακοπές λειτουργίας κατά τους μήνες με τις χαμηλότερες τιμές. Επομένως, εξαρχής, ο συνολικός προγραμματισμός των διακοπών λειτουργίας στους σταθμούς Doel 4 και Tihange 3 βελτιστοποιήθηκε ώστε να περιοριστεί κατά το δυνατόν ο αντίκτυπος στις τιμές της αγοράς, μέσω της μετάβασης από 18μηνο κύκλο καυσίμου σε 12μηνο κύκλο καυσίμου (όπως εξηγήθηκε ανωτέρω).

2.2. **Σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας στο Βέλγιο**

(18) Όπως περιγράφεται στο σημείο 2.1 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το 2003 το βελγικό ομοσπονδιακό κοινοβούλιο ψήφισε νόμο ο οποίος απαγόρευσε την κατασκευή νέων πυρηνικών μονάδων για τη βιομηχανική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω πυρηνικής σχάσης στο Βέλγιο και περιόρισε τη διάρκεια λειτουργίας των υφιστάμενων αντιδραστήρων σε 40 έτη, ορίζοντας με τον τρόπο αυτόν τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας στο διάστημα από το 2015 έως 2025 (στο εξής: «νόμος του 2003» ή «νόμος για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας») ([23]). Όπως προβλέφθηκε αρχικώς στον νόμο για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας, οι σταθμοί Doel 3 και Tihange 2 αποσυνδέθηκαν μόνιμα από το δίκτυο στις 23 Σεπτεμβρίου 2022 και την 31η Ιανουαρίου 2023, αντιστοίχως. Με τους νόμους της 18ης Δεκεμβρίου 2013 και της 28ης Ιουνίου 2015 ([24]), ο νόμος για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας τροποποιήθηκε και η διάρκεια ζωής των τριών παλαιότερων αντιδραστήρων, Tihange 1, Doel 1 και Doel 2, παρατάθηκε για 10 έτη, έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2025, τις 14 Φεβρουαρίου 2025 και τις 30 Νοεμβρίου 2025, αντιστοίχως (10ετής παράταση της διάρκειας ζωής) ([25]).

(19) Κατά τον νόμο για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας, οι σταθμοί Doel 4 και Tihange 3 επρόκειτο να παύσουν να λειτουργούν έως το 2025. Ως εκ τούτου, από το 2020 οι στρατηγικοί στόχοι της Engie σχετικά με τις πυρηνικές δραστηριότητες συνίσταντο i) στην απόσυρση από την αγορά ηλεκτροπαραγωγής με τη χρήση πυρηνικής ενέργειας, για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου της έκθεσης της Engie, ως φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων, στην αστάθεια των τιμών της αγοράς, και ii) στη μη συμπερίληψη στο μέλλον της ηλεκτροπαραγωγής με τη χρήση πυρηνικής ενέργειας στις βασικές επιχειρηματικές δραστηριότητες της Engie. Από το 2020 η εν λόγω απόσυρση είχε ως αποτέλεσμα τη μη εκπόνηση μελετών σχετικά με την παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων ηλεκτροπαραγωγής με τη χρήση πυρηνικής ενέργειας (που βρίσκονται όλες στο Βέλγιο). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που ανακοινώνει η Engie από το 2020 συνάδουν με τον ανωτέρω στρατηγικό στόχο απόσυρσης και λήφθηκαν υπόψη στις λογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, ειδικότερα κατά την εφαρμογή κριτηρίων απομείωσης της αξίας ([26]).

(20) Στον πίνακα 1 παρέχεται επισκόπηση των επτά βελγικών πυρηνικών αντιδραστήρων, συμπεριλαμβανομένου του καθεστώτος ιδιοκτησίας, της καθαρής ισχύος και των αρχικών ημερομηνιών απενεργοποίησής τους, κατά τον νόμο για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας και τις επακόλουθες αναθεωρήσεις του.

Πίνακας 1

Επισκόπηση σταθμών ηλεκτροπαραγωγής με χρήση πυρηνικής ενέργειας στο Βέλγιο

Πυρηνικός αντιδραστήρας	Ιδιοκτησία	Καθαρή ισχύς 2023 (MWe)	Ημερομηνία απενεργοποίησης (νόμος για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας)	Ημερομηνία απενεργοποίησης (αναθεωρημένη)
Doel 1	Electrabel (100 %)	445	15 Φεβρουαρίου 2015	14 Φεβρουαρίου 2025
Doel 2	Electrabel (100 %)	433	1η Δεκεμβρίου 2015	30 Νοεμβρίου 2025

([23]) Βλ. νόμο της 31ης Ιανουαρίου 2003, Wet houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie / Loi sur la sortie progressive de l'énergie nucléaire à des fins de production industrielle d'électricité. Κατά τον νόμο για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας, οι ημερομηνίες παύσης λειτουργίας των πυρηνικών σταθμών στο Βέλγιο επρόκειτο να είναι 15 Φεβρουαρίου 2015 (Doel 1), 1η Δεκεμβρίου 2015 (Doel 2), 1η Οκτωβρίου 2022 (Doel 3), 1η Ιουλίου 2025 (Doel 4), 1η Οκτωβρίου 2015 (Tihange 1), 1η Φεβρουαρίου 2023 (Tihange 2) και 1η Σεπτεμβρίου 2025 (Tihange 3).

([24]) Στις 5 Μαρτίου 2020 το Συνταγματικό Δικαστήριο ακύρωσε τον νόμο της 28ης Ιουνίου 2015 (υπόθεση 34/2020) —κατόπιν προδικαστικής απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (υπόθεση C-411/17)— λόγω παράβασης των υποχρεώσεων σχετικά με την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, μολονότι διατήρησε τα αποτελέσματα του νόμου έως την 31η Δεκεμβρίου 2022. Στις 11 Οκτωβρίου 2022, μετά τη διενέργεια εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, ψηφίστηκε ο «νόμος περί αποκατάστασης» ο οποίος τροποποίησε τις ημερομηνίες απενεργοποίησης. Με τον νόμο περί αποκατάστασης, η απενεργοποίηση των σταθμών Doel 1, Doel 2 και Tihange 1 αναβλήθηκε για το 2025.

([25]) Βλ. απόφαση της Επιτροπής της 17.3.2017, SA.39487 (2016/NN), Βέλγιο, Παράταση της διάρκειας ζωής των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής Tihange 1, Doel 1 και Doel 2 (ΕΕ C/2017/142 της 5.5.2017, σ. 1).

([26]) Βλ. αποδεικτικά στοιχεία στις υποσημειώσεις 7 και 8 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

Πυρηνικός αντιδραστήρας	Ιδιοκτησία	Καθαρή ισχύς 2023 (MWe)	Ημερομηνία απενεργοποίησης (νόμος για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας)	Ημερομηνία απενεργοποίησης (αναθεωρημένη)
Doel 3	Electrabel (89,807 %) Luminus (10,193 %)	1 006	1η Οκτωβρίου 2022	*Απενεργοποιήθηκε στις 23 Σεπτεμβρίου 2022*
Doel 4	Electrabel (89,807 %) Luminus (10,193 %)	1 026	1η Ιουλίου 2025	31 Οκτωβρίου 2035 (*)
Tihange 1	Electrabel (50 %) EDF Belgium (50 %)	962	1η Οκτωβρίου 2015	30 Σεπτεμβρίου 2025
Tihange 2	Electrabel (89,807 %) Luminus (10,193 %)	1 008	1η Φεβρουαρίου 2023	*Απενεργοποιήθηκε την 31η Ιανουαρίου 2023*
Tihange 3	Electrabel (89,807 %) Luminus (10,193 %)	1 030	1η Σεπτεμβρίου 2025	31 Οκτωβρίου 2035 (*)

Πηγή: Βελγικές αρχές — Γίνεται παραπομπή στον ιστότοπο του ομοσπονδιακού Υπουργείου Οικονομικών σχετικά με την ηλεκτροπαραγωγή με χρήση πυρηνικής ενέργειας στο Βέλγιο, προσπελάστηκε τελευταία φορά στις 18 Ιουνίου 2024: Parc de production de centrales nucléaires en Belgique | SPF Economie. Όπως αναφέρεται, οι σταθμοί Doel 3 και Tihange 2 έχουν απενεργοποιηθεί. Στην ακόλουθη έκθεση περιλαμβάνεται η πρώην καθαρή ισχύς τους: Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας, Operating Experience with Nuclear Power Stations in Member States [Πείρα από τη λειτουργία πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής στα κράτη μέλη], ΔΟΑΕ, Βιέννη (2022) (πρόσβαση μέσω του ιστότοπου του Υπουργείου Οικονομικών).

(*) Αναθεωρημένη ημερομηνία απενεργοποίησης όταν οι πυρηνικοί αντιδραστήρες είναι σε λειτουργία την 1η Νοεμβρίου 2025· η καταληκτική ημερομηνία για την απενεργοποίηση είναι η 31η Δεκεμβρίου 2037.

2.3. **Απόφαση του Βελγίου περί συνέχισης της παραγωγής πυρηνικής ενέργειας**

(21) Στις 18 Μαρτίου 2022 η βελγική ομοσπονδιακή κυβέρνηση (στο εξής και: βελγική κυβέρνηση) αποφάσισε να αξιολογήσει εκ νέου τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας και να επιτρέψει την παράταση της λειτουργικής διάρκειας ζωής (μακροπρόθεσμη λειτουργία, LTO) των δύο νεότερων πυρηνικών αντιδραστήρων, Doel 4 και Tihange 3, για διάστημα 10 ετών (στο εξής: έργο LTO). Το Βέλγιο έλαβε την ανωτέρω απόφαση στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής απόκρισης στον πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας (συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης των κρατών μελών της ΕΕ να μειώσουν την κατανάλωση αερίου και την εξάρτηση από το αέριο) και της επακόλουθης κρίσης στον τομέα του αερίου, καθώς και στο πλαίσιο των ήδη υφιστάμενων ανησυχιών σχετικά με την ασφάλεια του εφοδιασμού στο Βέλγιο (βλ. επίσης σημείο 2.4 κατωτέρω), λαμβανομένων υπόψη των αυξανόμενων αναγκών εξηλεκτρισμού (προκειμένου να καταστεί δυνατή η ενεργειακή μετάβαση) και της χαμηλής διαθεσιμότητας των γαλλικών πυρηνικών εγκαταστάσεων το 2021-2022 (λόγω απρόβλεπτων προβλημάτων διάβρωσης και εκτενούς συντήρησης για την παράταση της διάρκειας ζωής τους) ([27]).

(22) Στη συνέχεια, το 2022, η βελγική κυβέρνηση ξεκίνησε διαπραγματεύσεις με τον βελγικό φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων, την Electrabel, σχετικά με την εφαρμογή της παράτασης της διάρκειας ζωής. Οι λόγοι για τους οποίους δεν διοργανώθηκε διαδικασία υποβολής προσφορών, τους οποίους εξήγησε το Βέλγιο και σχετικά με τους οποίους η Επιτροπή δεν διατύπωσε αμφιβολίες με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 38 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και είναι οι ακόλουθοι:

α) Κατοχή της αναγκαίας τεχνογνωσίας και των αναγκαίων αδειών: η πρόσβαση σε ικανότητα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας απαιτεί ειδική τεχνογνωσία, μεταξύ άλλων ανά χώρα, την οποία δεν διαθέτουν όλοι οι παράγοντες της αγοράς, όπως αναγνώρισε η Επιτροπή στο παρελθόν σχετικά με την Electrabel ειδικότερα (βλ. υποσημείωση 30 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας) και τους φορείς εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων γενικότερα (βλ. υποσημείωση 31 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας)· η τεχνογνωσία, η διανοητική ιδιοκτησία και οι σχετικές άδειες για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις στο Βέλγιο έχουν μοναδικό χαρακτήρα και επί του παρόντος τις κατέχει μόνο η Electrabel.

([27]) Βλ. απόφαση της Επιτροπής της 29.9.2023, SA.104336 (2023/N), Βέλγιο, Τροποποιήσεις του μηχανισμού αποζημίωσης ισχύος (ΕΕ C, C/2023/265, 18.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/265/oj).

β) Χρονοδιάγραμμα: το χρονικό διάστημα από την απόφαση της βελγικής κυβέρνησης σχετικά με το έργο LTO έως την προγραμματισμένη ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας των μονάδων LTO είναι πολύ βραχύ, και η επανέναρξη της λειτουργίας έως τον Σεπτέμβριο (για τον σταθμό Tihange 3) και τον Νοέμβριο (για τον σταθμό Doel 4) του 2025 απαιτεί την εκτέλεση ορισμένων προπαρασκευαστικών εργασιών και την πραγματοποίηση μελετών σκοπιμότητας (στο εξής: δραστηριότητες ανάπτυξης, βλ. υποσημείωση 32 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας) πριν από την καθαυτό έναρξη των εργασιών. Η Electrabel, ως μόνος φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων στο Βέλγιο, ήταν η μόνη επιχείρηση η οποία διέθετε τη μοναδική γνώση, τους πόρους και τα εργαλεία για να εκτελέσει τις ανωτέρω δραστηριότητες με ταχύτητα και αποτελεσματικότητα. Επομένως, κανένας φορέας εκμετάλλευσης πλην της Electrabel δεν θα μπορούσε να επιλεγεί μέσω διαδικασίας υποβολής προσφορών και η προκήρυξη τέτοιας διαδικασίας για την επιλογή του φορέα εκμετάλλευσης των μονάδων LTO δεν θα είχε καταλήξει σε χρήσιμο αποτέλεσμα, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων και των περιορισμών του έργου LTO.

(23) Η Engie, μητρική εταιρεία της Electrabel, ήταν αρχικώς επιφυλακτική όσον αφορά την έναρξη διαπραγματεύσεων με το Βέλγιο σχετικά με το έργο LTO, ισχυρίστηκε ότι η πυρηνική τεχνολογία έχει καταστεί υπερβολικά δαπανηρή και επικίνδυνη και υπενθύμισε την πρόθεσή της να παύσει τις πυρηνικές δραστηριότητες στο Βέλγιο μετά το 2025 (βλ. αιτιολογική σκέψη 19). Ως εκ τούτου, το Βέλγιο συμφώνησε με την Engie στην εγκαθίδρυση ενός μηχανισμού για τον επιμερισμό, με ισορροπημένο και διαφανή τρόπο, των κινδύνων και των οφελών από την παράταση της διάρκειας ζωής των δύο αντιδραστήρων. Κατά το Βέλγιο, η Engie κατέστησε εξ αρχής σαφές ότι, χωρίς μηχανισμό επιμερισμού των κινδύνων και συμφωνία σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία των επτά πυρηνικών σταθμών στο Βέλγιο, δεν θα εξέταζε το ενδεχόμενο παράτασης της διάρκειας ζωής των δύο αντιδραστήρων, η οποία αναγκάζει την Engie να τροποποιήσει σημαντικά τη στρατηγική της εταιρείας και την έκθεση της στον κίνδυνο ([28]).

(24) Η διαδικασία διαπραγμάτευσης περιγράφεται αναλυτικά στο σημείο 3.1 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και κατέληξε στη σύναψη συμφωνίας εφαρμογής στις 13 Δεκεμβρίου 2023, με σκοπό την επανέναρξη της λειτουργίας των μονάδων LTO πριν από τον χειμώνα του 2025-2026. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 36 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η συμφωνία εφαρμογής περιλαμβάνει τρεις κύριες συνιστώσες, των οποίων κοινός σκοπός είναι η στήριξη της εκτέλεσης του έργου LTO:

α) «συνιστώσα 1»: το σύνολο των επιμέρους μέτρων που σχετίζονται με την αμοιβή και τις οικονομικές ρυθμίσεις που εξασφαλίζουν σταθερά έσοδα για τους δύο πυρηνικούς αντιδραστήρες καθώς και οι μεταβολές στη μετοχική σύνθεση μέσω της ίδρυσης της BE-NUC (βλ. σημείο 3.3.1)·

β) «συνιστώσα 2»: το σύνολο των επιμέρους μέτρων που σχετίζονται με τον παροπλισμό των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής και τη μακροπρόθεσμη αποθήκευση και τελική διάθεση των μεταβιβαζομένων πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων (συμπεριλαμβανομένης της τροποποίησης της δέσμης μέτρων για την ασφάλεια για την παρακολούθηση της οικονομικής κατάστασης του φορέα εκμετάλλευσης ως προς το προφίλ κινδύνου που τροποποιήθηκε λόγω του συμφωνηθέντος ανώτατου ορίου) (βλ. σημείο 3.3.2)·

γ) «συνιστώσα 3»: οι συμφωνίες σχετικά με τον επιμερισμό του κινδύνου και την αποζημίωση σε περίπτωση ορισμένων νομοθετικών αλλαγών (βλ. σημείο 3.3.3).

(25) Η συμφωνία εφαρμογής τροποποιήθηκε δύο φορές κατά τη διάρκεια του 2024 ([29]). Το περιεχόμενό της περιγράφεται αναλυτικότερα στην ενότητα 3.

(26) Ορισμένα σημαντικά ορόσημα του έργου LTO είναι τα ακόλουθα:

α) Μετά την ολοκλήρωση της συμφωνίας, θα πραγματοποιηθούν περαιτέρω προετοιμασίες για την επανέναρξη της παραγωγής την 1η Σεπτεμβρίου (για τον σταθμό Tihange 3) και την 1η Νοεμβρίου (για τον σταθμό Doel 4) 2025 το αργότερο.

β) Το χρονικό διάστημα μεταξύ της αρχικής ημερομηνίας απενεργοποίησης των αντιδραστήρων (όπως καθορίστηκε στον νόμο του 2003 για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας, δηλαδή 1η Ιουλίου 2025 για τον σταθμό Doel 4 και 1η Σεπτεμβρίου 2025 για τον σταθμό Tihange 3 —βλ. πίνακα 1) και της ημερομηνίας επανέναρξης της παραγωγής θα χρησιμοποιηθεί για την προετοιμασία της επανέναρξης της λειτουργίας των μονάδων LTO και αναφέρεται ως «περίοδος διακοπής λειτουργίας».

([28]) Βλ. αποδεικτικά στοιχεία στην υποσημείωση 10 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

([29]) Στις 10 Μαΐου 2024 η πρώτη συμφωνία τροποποίησης αφορούσε τα ακόλουθα θέματα: τροποποίηση ορισμένων όρων του εμπειρογνώμονα αποτίμησης RFP, αναβολή της επιδιωκόμενης ημερομηνίας παύσης λειτουργίας, ορισμένες επιβεβαιώσεις, τεχνικές τροποποιήσεις, διόρθωση σφάλματος στη συμφωνία αγοράς μετοχών II, επιπλέον χρόνο για τη σύναψη της συμφωνίας παροχής διοικητικών υπηρεσιών (στο εξής: ASA) και της συμφωνίας παροχής υπηρεσιών ενεργειακής διαχείρισης (στο εξής: EMSA). Στις 15 Ιουλίου 2024 η δεύτερη συμφωνία τροποποίησης αφορούσε τα ακόλουθα θέματα: αναβολή της ημερομηνίας λήξης έως τις 21 Φεβρουαρίου 2025, συμφωνία σχετικά με τους όρους της διαδικασίας υποβολής προσφορών για την EMSA, ορισμένες επιβεβαιώσεις, τεχνική τροποποίηση της συμφωνίας αγοράς μετοχών I.

γ) Η 3ετής περίοδος ευθυγράμμισης, από τον Σεπτέμβριο του 2025 έως την 31η Δεκεμβρίου 2028 (στο εξής: ημερομηνία ευθυγράμμισης ([30])), αποτελεί τη «φάση επανέναρξης της λειτουργίας» και θα χρησιμοποιηθεί για την επίτευξη της συμμόρφωσης των μονάδων LTO με τις απαιτήσεις της βελγικής Αρχής Πυρηνικής Ασφάλειας.

δ) Αναμένεται ότι από την 1η Ιανουαρίου 2029 οι μονάδες LTO θα λειτουργήσουν με πλήρη απόδοση έως την 1η Νοεμβρίου 2035, κατά τη διάρκεια της «φάσης λειτουργίας».

(27) Κατά συνέπεια, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας κατά την περίοδο 2026-2028 θα είναι σχετικά χαμηλή λόγω των συχνότερων (από τις συνηθισμένες) προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας των δύο αντιδραστήρων κατά τη διάρκεια της φάσης επανέναρξης της λειτουργίας (στο εξής: προγραμματισμένες διακοπές λειτουργίας LTO ([31])). Η μη διαθεσιμότητα των μονάδων LTO κατά τη διάρκεια των προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας LTO αναμένεται να ανέλθει σε 24 εβδομάδες ετησίως κατά τα 3 πρώτα έτη από την ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας των μονάδων LTO.

(28) Επιπλέον των προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας LTO, αναμένεται ετήσια κανονική διακοπή λειτουργίας για τους σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής με χρήση πυρηνικής ενέργειας (στο εξής: προγραμματισμένες διακοπές λειτουργίας εκτός LTO ([32])) για το σύνολο της περιόδου παράτασης της διάρκειας ζωής (δηλαδή κατά τη διάρκεια της φάσης επανέναρξης της λειτουργίας και της φάσης λειτουργίας), έως 1 έτος πριν από το πέρας της λειτουργίας του σταθμού Doel 4 και έως το τελευταίο έτος λειτουργίας του σταθμού Tihange 3. Κάθε προγραμματισμένη διακοπή λειτουργίας εκτός LTO αναμένεται να έχει διάρκεια 6 εβδομάδων. Ως εκ τούτου, αναμένεται ότι, κατά τα 3 πρώτα έτη από την επανέναρξη της λειτουργίας των μονάδων LTO, οι δύο πυρηνικοί αντιδραστήρες δεν θα λειτουργήσουν για 30 εβδομάδες ετησίως.

(29) Επιπλέον των προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας (LTO και εκτός LTO), μπορεί να ανακύψουν μη προγραμματισμένα και απρόβλεπτα προβλήματα τα οποία απαιτούν πρόσθετες διακοπές λειτουργίας των μονάδων LTO. Στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο στο οποίο βασίζεται η συμφωνία αμοιβής έχει ληφθεί υπόψη ποσοστό εξαναγκασμένων διακοπών λειτουργίας (στο εξής: FOR) 10 % ([33]). Τούτο συνεπάγεται ότι τόσο ο σταθμός Doel 4 όσο και ο σταθμός Tihange 3 έχουν επιδιωκόμενο ποσοστό διαθεσιμότητας 90 % στη διάρκεια 10 ετών, μη λαμβανομένων υπόψη των προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας LTO και των προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας εκτός LTO.

(30) Λαμβανομένων υπόψη όλων των προγραμματισμένων και μη προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας, ο σταθμός Doel 4 και ο σταθμός Tihange 3 έχουν επιδιωκόμενο ποσοστό διαθεσιμότητας περίπου 68,4 % και 67,4 %, αντιστοίχως.

(31) Η ονομαστική ισχύς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, η ετήσια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και το μερίδιο των σταθμών Doel 4 και Tihange 3 στην εθνική ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο, πριν από και μετά την παράταση της διάρκειας ζωής, παρουσιάζονται συνοπτικά στον πίνακα 2. Όπως προκύπτει σαφώς από τον πίνακα 2, η εκτιμώμενη ετήσια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας των μονάδων LTO αναμένεται να διπλασιαστεί μετά τη φάση επανέναρξης της λειτουργίας.

Πίνακας 2

Βασικά χαρακτηριστικά των σταθμών Doel 4 και Tihange 3 (πριν από και μετά το έργο LTO)

	Doel 4	Tihange 3
Πριν από την παράταση της διάρκειας ζωής		
Ονομαστική ισχύς (*στοιχεία 2022*)	1 038 MWe	1 038 MWe
Ετήσια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (*στοιχεία 2022*)	8 940 GWh	7 366 GWh
Μερίδιο στη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο (*στοιχεία 2022*)	11 %	9 %

([30]) Σκοπός της διαδικασίας ευθυγράμμισης είναι να διασφαλίζεται ότι όλοι οι λογαριασμοί και τα στοιχεία είναι ορθά και ισοσκελισμένα. Στο πλαίσιο της διαδικασίας, τα εκτιμηθέντα ή αρχικά στοιχεία συγκρίνονται με τα πραγματικά, τελικά στοιχεία και πραγματοποιούνται οι αναγκαίες προσαρμογές.

([31]) «Προγραμματισμένες διακοπές λειτουργίας LTO» είναι αυτές που απαιτούνται για την επίτευξη της συμμόρφωσης των μονάδων LTO με τις απαιτήσεις της Αρχής Πυρηνικής Ασφάλειας.

([32]) «Προγραμματισμένες διακοπές λειτουργίας εκτός LTO» είναι οι ετήσιες κανονικές διακοπές λειτουργίας (κυρίως για σκοπούς ανεφοδιασμού σε καύσιμα), οι οποίες προβλέπονται ήδη από το έτος 1, το έτος 2 και το έτος 3 από την ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας των μονάδων LTO για τον σταθμό Doel 4 και τον σταθμό Tihange 3, αντιστοίχως, έως ένα έτος πριν από το πέρας της λειτουργίας για τον σταθμό Doel 4 και έως το τελευταίο έτος λειτουργίας για τον σταθμό Tihange 3.

([33]) Το συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο είναι το χρηματοοικονομικό μοντέλο στο οποίο βασίζεται η συμφωνία αμοιβής που συνάφθηκε στις 13 Δεκεμβρίου 2023.

	Doel 4	Tihange 3
Μετά την παράταση της διάρκειας ζωής		
Ονομαστική ισχύς (*στοιχεία 2023*)	1 026 MWe	1 030 MWe
Ετήσια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (*εκτιμήσεις*)	2026-2028: 3 435 GWh μετά το 2029: 7 158 GWh	2026-2028: 3 435 GWh μετά το 2029: 7 186 GWh
Μερίδιο στη ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο (*εκτιμήσεις*)	2026-2028: 3 %-4 % μετά το 2029: 6 %-8 %	2026-2028: 3 %-4 % μετά το 2029: 6 %-8 %

Πηγή: IAEA PRIS, World Nuclear Association· Elia's Adequacy and flexibility study for Belgium (Μελέτη του Elia σχετικά με την επάρκεια και την ευελιξία στο Βέλγιο) (2024-2034).

2.4. **Ανησυχίες σχετικά με την επάρκεια πόρων στο Βέλγιο**

(32) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 17 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, από το 2019 ο βελγικός ΔΣΜ, Elia, εκπόνησε τρεις μελέτες σχετικά με την εθνική επάρκεια πόρων (στο εξής: NRAA 2019, NRAA 2021 και NRAA 2023), στις οποίες προσδιορίστηκε η ανάγκη νέας δυναμικότητας έως τον χειμώνα του 2025-2026, λόγω της (μερικής) σταδιακής κατάργησης της πυρηνικής ενέργειας στο Βέλγιο, η οποία άρχισε με τον παροπλισμό των σταθμών Doel 3 και Tihange 2 το 2022 και το 2023 (βλ. πίνακα 1) και επιτάθηκε λόγω του παροπλισμού θερμοηλεκτρικών σταθμών σε γειτονικές χώρες και των προβλημάτων των γαλλικών πυρηνικών εγκαταστάσεων.

(33) Προκειμένου να αντιμετωπίσει τις ανωτέρω ανησυχίες σχετικά με την επάρκεια πόρων, το Βέλγιο θέσπισε μηχανισμό αποζημίωσης ισχύος, ο οποίος εγκρίθηκε από την Επιτροπή το 2021 και τροποποιήθηκε δύο φορές έκτοτε ([34]). Ο μηχανισμός αποζημίωσης ισχύος είναι μέτρο το οποίο καλύπτει το σύνολο της αγοράς και παρέχει αποζημίωση για την ετοιμότητα των σταθμών να προμηθεύουν ηλεκτρική ενέργεια σε προκαθορισμένες περιόδους, ανεξαρτήτως του αν παράγουν ή όχι ηλεκτρική ενέργεια. Στόχος του μηχανισμού αποζημίωσης ισχύος είναι η αντιμετώπιση ανησυχιών σχετικά με την επάρκεια πόρων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργεια και η παράλληλη στήριξη της ενεργειακής μετάβασης· ο μηχανισμός θα αρχίσει να εφαρμόζεται από τον χειμώνα του 2025, όταν αναμένεται επίσης η επανέναρξη της λειτουργίας των δύο μονάδων LTO (βλ. αιτιολογική σκέψη 26).

2.5. **Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο**

(34) Στο ενεργειακό μείγμα του Βελγίου κυριαρχεί επί του παρόντος η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση αερίου και πυρηνικής ενέργειας, μολονότι το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αυξήθηκε σταθερά κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Το 2023 το μερίδιο πυρηνικής ενέργειας, αερίου και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο μείγμα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ήταν 39,9 %, 21,4 % και 32,7 %, αντιστοίχως ([35]).

(35) Κατά το Βέλγιο, οι κύριοι παράγοντες στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, από άποψη εγκατεστημένης ισχύος συνδεδεμένης στο επίπεδο του δικτύου μεταφοράς, είναι οι Electrabel (9,3 GW το 2023 — 65 %), Luminus (2,2 GW το 2023 — 15 %), RWE (0,7 GW το 2023 — 5 %), Eneco (0,7 GW το 2023 — 5 %) και TotalEnergies (0,6 GW το 2023 — 4 %). Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι ο δείκτης HHI ([36]) για τη συγκέντρωση της αγοράς μειώθηκε από 5 510 το 2016 σε 4 431 το 2023, εν μέρει λόγω της αύξησης της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ηλιακής και αιολικής) από μη κατεστημένους φορείς της αγοράς ([37]).

([34]) Βλ. απόφαση της Επιτροπής της 27.8.2021, σχετικά με το καθεστώς ενισχύσεων SA.54915 (2020/C) (πρώην 2019/N), Βέλγιο, Μηχανισμός αποζημίωσης ισχύος (ΕΕ L/2022/117 της 19.4.2022, σ. 40). Πρώτη απόφαση τροποποίησης: απόφαση της Επιτροπής της 29.9.2023, SA.104336 (2023/N), Βέλγιο, Τροποποιήσεις του μηχανισμού αποζημίωσης ισχύος (ΕΕ C/2023/265 της 18.10.2023, σ. 1). Δεύτερη απόφαση τροποποίησης: απόφαση της Επιτροπής της 17.9.2024, SA.114003 (2024/N), Βέλγιο, Δεύτερο σύνολο τροποποιήσεων του μηχανισμού αποζημίωσης ισχύος (ΕΕ C, C/2024/6138, 14.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6138/oj).

([35]) Επισκόπηση των στοιχείων του Βελγίου σχετικά με την ενέργεια (Υπουργείο Οικονομικών 2024). Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την αγορά χονδρικής και την αγορά λιανικής της ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο και τη θέση των κύριων παραγόντων στην αγορά (βάσει στοιχείων του 2022) παρέχονται στα σημεία 2.2.1 και 2.2.2 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

([36]) Ο δείκτης Herfindahl-Hirschman Index μετρά τη συγκέντρωση της αγοράς, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα των τετραγώνων των μεριδίων αγοράς όλων των επιχειρήσεων που ανταγωνίζονται στην αγορά. Αγορές με δείκτη HHI άνω του 2 500 θεωρούνται γενικά ως αγορές με υψηλή συγκέντρωση. Οι τιμές του δείκτη HHI προέρχονται από τις ετήσιες εκθέσεις CREG και βασίζονται σε εγκατεστημένη ισχύ και παραγωγή από εγκαταστάσεις συνδεδεμένες στο επίπεδο μεταφοράς του δικτύου.

([37]) Ετήσια έκθεση CREG (2024).

(36) Κατά το Βέλγιο, οι κύριοι παράγοντες από την άποψη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από εγκαταστάσεις συνδεδεμένες στο δίκτυο μεταφοράς στο Βέλγιο είναι οι Electrabel (39,1 TWh το 2023 — 70 %), Luminus (6,8 TWh το 2023 — 12 %), Eneco (2,5 TWh το 2023 — 4 %), TotalEnergies (2,4 TWh το 2023 — 4 %) και RWE (2 TWh το 2023 — 4 %). Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι ο δείκτης HHI που αφορά τη συγκέντρωση της αγοράς μειώθηκε από 6 372 το 2016 σε 5 143 το 2023, λόγω της αυξημένης παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ([38]).

(37) Κατά το Βέλγιο, σε επίπεδο λιανικής, το 2023 υπήρχαν στο Βέλγιο συνολικά 16 προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας. Οι κύριοι προμηθευτές από την άποψη της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας είναι οι Electrabel (47 % το 2023), Luminus (18,2 % το 2023), TotalEnergies (5,5 % το 2023) και Eneco (5,3 % το 2023), ενώ πολλοί άλλοι παράγοντες έχουν πολύ μικρό μέγεθος ([39]).

3. ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ

3.1. Στόχοι του μέτρου και αποτυχίες της αγοράς

(38) Η παράταση της διάρκειας ζωής των δύο μονάδων LTO θα διευκολύνει την ανάπτυξη μιας οικονομικής δραστηριότητας και θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των ανησυχιών σχετικά με την επάρκεια πόρων στο Βέλγιο (βλ. σημείο 2.4). Επιπλέον, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι στόχος της παράτασης της διάρκειας ζωής των πυρηνικών αντιδραστήρων είναι επίσης η μείωση της εξάρτησης από τις εισαγωγές, γενικότερα, και από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων (σύμφωνα με τους στόχους του σχεδίου REPowerEU), ειδικότερα, στόχος ο οποίος θα συμβάλει επίσης στην απανθρακοποίηση του βελγικού συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας και στην παροχή δυναμικότητας βασικού φορτίου στο πλαίσιο των αυξανόμενων αναγκών εξηλεκτρισμού στο εγγύς μέλλον στο Βέλγιο.

(39) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι στόχος του μέτρου ενίσχυσης είναι η αντιμετώπιση ορισμένων αποτυχιών της αγοράς, οι οποίες εμποδίζουν την Electrabel να συνεχίσει την εκμετάλλευση των πυρηνικών αντιδραστήρων στο Βέλγιο χωρίς τη πρόσθετη βοήθεια από τη βελγική κυβέρνηση ([40]).

α) Πρώτον, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι υπάρχουν ορισμένες τεκμηριωμένες αποτυχίες της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας οι οποίες εμποδίζουν γενικά τις αγορές να παράσχουν επαρκή κίνητρα για επενδύσεις στη δυναμικότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που απαιτείται για την πλήρωση των προτύπων επάρκειας των πόρων, όπως περιγράφεται αναλυτικότερα στις αποφάσεις της Επιτροπής με αντικείμενο τον βελγικό μηχανισμό αποζημίωσης ισχύος (βλ. υποσημείωση 34).

β) Δεύτερον, το Βέλγιο υποστηρίζει οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και ανθρακούχων εκπομπών εμφανίζουν πρόσθετες αποτυχίες, οι οποίες μειώνουν ειδικότερα τα κίνητρα για επενδύσεις σε τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, όπως έλλειψη μακροπρόθεσμων ευκαιριών αντιστάθμισης κινδύνων (τούτο αφορά ειδικότερα τις καθαρές τεχνολογίες, οι οποίες είναι υψηλής έντασης κεφαλαίου διότι εκτίθενται σε ασταθείς ροές εσόδων), ανεπαρκής κάλυψη αρνητικών εξωγενών συνεπειών από τα αέρια θερμοκηπίου [π.χ. μέσω τιμής για το διοξείδιο του άνθρακα στο ευρωπαϊκό σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου (στο εξής: ΣΕΔΕ) χαμηλότερης του κοινωνικού κόστους του διοξειδίου του άνθρακα και της έλλειψης μακροπρόθεσμου προβλέψιμου μηνύματος για την τιμή του διοξειδίου του άνθρακα λόγω της διαρθρωτικής αστάθειας του ΣΕΔΕ], και έλλειψη κινήτρων για επενδύσεις σε ποικιλόμορφο μείγμα παραγωγής ενέργειας, δεδομένου ότι οι μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα (αέριο) καθορίζουν την τιμή στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και παρέχουν φυσική αντιστάθμιση του κινδύνου.

γ) Τρίτον, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι οι επενδύσεις σε πυρηνική ενέργεια εκτίθενται σε συγκεκριμένους κινδύνους των οποίων η αντιστάθμιση ή η διαχείριση είναι ιδιαιτέρως δυσχερής για τους επενδυτές εμπόρους, όπως: i) τεχνικοί κίνδυνοι και κίνδυνοι διαχείρισης έργου, ii) κίνδυνοι που σχετίζονται με τη διαχείριση αποβλήτων και τον παροπλισμό και iii) κανονιστικοί και πολιτικοί κίνδυνοι.

(40) Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι, λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω γενικών ανεπαρκειών της αγοράς που σχετίζονται με χαμηλές επενδύσεις στον τομέα του διοξειδίου του άνθρακα στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και των πρόσθετων κινδύνων στους οποίους εκτίθεται ο φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων, η βελγική κυβέρνηση πρέπει να δεσμευθεί ότι θα στηρίξει την παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO. Επομένως, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι στόχος του κοινοποιηθέντος μέτρου είναι η αντιμετώπιση των ανωτέρω ανεπαρκειών της αγοράς.

([38]) Ετήσια έκθεση CREG (2024).
([39]) Rapport Commun sur l'évolution des marchés de l'électricité et du gaz naturel en Belgique (CREG, CWaPE, Brugel, VREG 2024).
([40]) Αναλυτικότερη περιγραφή των αποτυχιών της αγοράς παρέχεται στις αιτιολογικές σκέψεις 23 και 24 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

3.2. **Τροποποιήσεις του μέτρου από το Βέλγιο μετά την απόφαση κίνησης της διαδικασίας**

(41) Ανταποκρινόμενο στις αμφιβολίες που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας (βλ. σημείο 3.8 κατωτέρω), το Βέλγιο τροποποίησε ορισμένες πτυχές του μέτρου.

(42) Ειδικότερα, οι τροποποιήσεις αφορούν τα ακόλουθα:

α) Μεταβίβαση της εξουσίας λήψης αποφάσεων σχετικά με διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους από την κοινή επιχείρηση που ιδρύουν το βελγικό Δημόσιο και η Electrabel, με την επωνυμία BE-NUC (η οντότητα η οποία θα κατέχει το 89,807 % των μονάδων LTO, η οποία είχε αρχικώς δεσμευθεί συμβατικά να πραγματοποιεί διαμόρφωση της παραγωγής οσάκις πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στις συμφωνίες), στον εταίρο της συμφωνίας υπηρεσιών ενεργειακής διαχείρισης (EMSA) (ο οποίος πωλεί στην αγορά την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από τους πυρηνικούς σταθμούς), και θέσπιση οικονομικών κινήτρων στην αμοιβή του εταίρου EMSA, προκειμένου να διασφαλίζεται περαιτέρω η αποδοτική χρήση του αποθέματος διαμορφώσεων της παραγωγής (βλ. σημείο 3.3.1.5). Ως εκ τούτου, το σταθερό προκαθορισμένο κατώτερο όριο διαμορφώσεων της παραγωγής (μείον 20 EUR/MWh) απαλείφθηκε, δεδομένου ότι ο εταίρος EMSA θα διαθέτει κατάλληλα κίνητρα για να αποφασίσει τον χρόνο κατά τον οποίο η διαμόρφωση του πυρηνικού αντιδραστήρα είναι πιο αποδοτική. Η τροποποιημένη διάρθρωση της αμοιβής έλαβε επίσης υπόψη την αναθεωρημένη στρατηγική προσφορών και ανισορροπιών (στο εξής: BIS).

β) Εντατικοποίηση του μηχανισμού επιμερισμού κόστους/οφέλους (στο εξής: «προσαρμογή κινδύνου τιμών της αγοράς» ή «MPRA»), ώστε η οικονομική στήριξη να παρακολουθεί στενότερα τις μεταβολές των τιμών της αγοράς (μέσω της προσαρμογής του de facto συντελεστή απόδοσης του έργου) (βλ. σημείο 3.3.1.3.2).

γ) Θέσπιση ανώτατου ορίου στο ύψος της πληρωμής ελάχιστων λειτουργικών δαπανών και της πληρωμής κεφαλαίου (στο εξής: MOCP), ώστε το κόστος της MOCP να μην καταστεί υπερβολικό για το βελγικό Δημόσιο (βλ. σημείο 3.3.1.3.3).

(43) Οι ανωτέρω τροποποιήσεις περιγράφονται αναλυτικά στο σημείο 3.3 της παρούσας απόφασης.

3.3. **Λεπτομερής περιγραφή των συνιστωσών του μέτρου**

(44) Στην παρούσα υποενότητα περιγράφονται οι διάφορες συνιστώσες της δέσμης μέτρων στήριξης του έργου LTO, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων που επέφερε το Βέλγιο μετά τις αμφιβολίες που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας (βλ. σημεία 3.3.1, 3.3.2 και 3.3.3), καθώς και οι εναλλακτικές επιλογές χρηματοδότησης τις οποίες εξέτασε το Βέλγιο (βλ. σημείο 3.3.4).

3.3.1. *Συνιστώσα 1: Χρηματοοικονομικές και διαρθρωτικές ρυθμίσεις*

(45) Προβλέφθηκε ένα σύνολο μηχανισμών χρηματοοικονομικής στήριξης προκειμένου να καταστεί δυνατή η χρηματοδότηση της έγκαιρης και ασφαλούς παράτασης της διάρκειας ζωής των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων. Όλα τα επιμέρους μέτρα της συνιστώσας 1 περιγράφονται αναλυτικά στη συνέχεια της παρούσας ενότητας.

(46) Κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, το Βέλγιο παρουσίασε τη συλλογιστική του για όλες τις πτυχές της χρηματοοικονομικής στήριξης:

α) Το Βέλγιο υπενθυμίζει ότι οι επενδύσεις στην πυρηνική ενέργεια είναι επενδύσεις σε μεγάλα έργα υποδομών με αποτύπωμα αιώνων, οι οποίες χαρακτηρίζονται από σημαντικές αρχικές κεφαλαιουχικές δαπάνες και περιόδους κατασκευής με σημαντικούς κινδύνους και αβεβαιότητες, καθώς και μακρές περιόδους απόσβεσης ([41]). Δεδομένου ότι οι εμπορικές επενδύσεις σε πυρηνικές εγκαταστάσεις εκτίθενται σε ανεξέλεγκτους κινδύνους, με δυνητικώς μεγάλο αντίκτυπο, οι οποίοι συνδέονται με την πολιτική, την κανονιστική ρύθμιση και τη τεχνολογία, και έχουν κυρίως διάρθρωση σταθερού κόστους, οι χρηματοοικονομικές επιδόσεις των εν λόγω επενδύσεων είναι ιδιαιτέρως ευαίσθητες στην πραγματοποιηθείσα διαθεσιμότητα και στις δυνητικές υπερβάσεις κόστους. Ως εκ τούτου, ιστορικά, οι πυρηνικοί αντιδραστήρες χρηματοδοτήθηκαν στο πλαίσιο της ιδιοκτησίας τους από το Δημόσιο και/ή ενός υποστηρικτικού κανονιστικού πλαισίου που μειώνει την έκθεση στους κινδύνους και διασφαλίζει τη μακροπρόθεσμη δέσμευση της κυβέρνησης.

([41]) Βλ. World Nuclear Association, «Financing Nuclear Energy», 2 Μαΐου 2024, https://world-nuclear.org/information-library/economic-aspects/financing-nuclear-energy.

β) Στις περισσότερες πρόσφατες υποθέσεις επενδύσεων σε πυρηνικές εγκαταστάσεις, η χρηματοδότηση υποστηρίχθηκε μέσω συνόλου κανονιστικών μέτρων για τον μετριασμό των δυνητικών συνεπειών των κινδύνων της αγοράς και ειδικών μηχανισμών για τον περιορισμό της έκθεσης σε ειδικούς κινδύνους τεχνολογίας, πολιτικής και κανονιστικής ρύθμισης στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας. Για παράδειγμα, ορισμένα έργα αναπτύχθηκαν βάσει μοντέλου ρυθμιζόμενης περιουσιακής βάσης (στο εξής: RAB) ([42]), το οποίο το Βέλγιο θεωρεί ως εξαιρετικά προστατευτικό. Το Βέλγιο επέλεξε τον σχεδιασμό αμφίδρομης σύμβασης επί διαφοράς (στο εξής: CfD). Προκειμένου να διασφαλιστεί η οικονομική βιωσιμότητα του έργου, η δέσμη μέτρων του έργου LTO προσαρμόστηκε στις ανάγκες της συγκεκριμένης επένδυσης σε πυρηνική ενέργεια.

γ) Το Βέλγιο εξηγεί ότι, με τα μέτρα που προβλέπονται στη συμφωνία αμοιβής, επιδιώκει να παράσχει πρόσθετη προστασία σε σχέση με την προστασία που παρέχει ένα αυτοτελές καθεστώς CfD, και ειδικότερα ασφάλεια κατά δυνητικής αφερεγγυότητας ή πτώχευσης. Ωστόσο, το Βέλγιο διευκρινίζει ότι

— η συμφωνία αμοιβής δεν διασφαλίζει τις οικονομικές επιδόσεις της κοινής επιχείρησης, ειδικότερα σε περίπτωση παρατεταμένων προβλημάτων διαθεσιμότητας ή σημαντικών υπερβάσεων κόστους, π.χ. λόγω ορισμένων κανονιστικών κινδύνων· και

— οι μέτοχοι παραμένουν εκτεθειμένοι σε σημαντικούς κινδύνους και σε οικονομικά κίνητρα βελτίωσης των επιδόσεων και επίδειξης συμπεριφοράς που συνάδει με την αγορά, στοιχείο το οποίο απουσιάζει στα συνήθη μοντέλα RAB, τα οποία παρέχουν συνήθως ισχυρές εγγυήσεις για την ανάκτηση του κόστους και την απόδοση της επένδυσης, καθώς και επαρκή χρηματοδότηση και ρευστότητα.

δ) Επιπλέον, το Βέλγιο παρατηρεί ότι οι επενδύσεις σε πυρηνική ενέργεια ελέγχονται διεξοδικά από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, με εκτενείς απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας για την εκτίμηση του δυνητικού αντικτύπου διαφόρων ειδών κινδύνων και αβεβαιοτήτων, καθώς και κρίσιμη έμφαση στη συνολική διάρθρωση του έργου. Από την ευρωπαϊκή πείρα προκύπτει, ειδικότερα, ότι η εξασφάλιση χρηματοδότησης για επενδύσεις σε πυρηνική ενέργεια είναι ιδιαιτέρως δύσκολη, απουσία κατάλληλων μηχανισμών προστασίας ([43]).

3.3.1.1. Συμφωνία από κοινού ανάπτυξης (στο εξής: JDA)

(47) Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 22, λόγω του αυστηρού χρονοδιαγράμματος για την επανέναρξη της λειτουργίας των μονάδων LTO, ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων, Electrabel, προσδιόρισε και συμφώνησε με το Βέλγιο να αναλάβει ορισμένες δραστηριότητες ανάπτυξης, οι οποίες είναι αναγκαίες για την επανέναρξη της λειτουργίας των μονάδων LTO εγκαίρως και για την πλήρωση των απαιτήσεων και των προσδοκιών της Αρχής Πυρηνικής Ασφάλειας, πριν από τη σύναψη της τελικής συμφωνίας. Οι εν λόγω δραστηριότητες ανάπτυξης καθορίστηκαν στην JDA, η οποία τροποποιήθηκε τελευταίως στις 18 Ιουλίου 2024 (JDA++) ([44]).

(48) Η JDA++ καθορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες το Βέλγιο χρηματοδοτεί εκ των προτέρων τα έξοδα και τις δαπάνες της Electrabel για τις δραστηριότητες ανάπτυξης ([45]) έως την έγκριση και την έναρξη ισχύος όλων των απαιτούμενων νομοθετικών αλλαγών (στο εξής: νομοθετική προϋπόθεση). Λίγο μετά την πλήρωση της νομοθετικής προϋπόθεσης (στις 15 Ιουλίου 2024), η Electrabel άρχισε να χρηματοδοτεί τα έξοδα και τις δαπάνες που της αναλογούν της για τις δραστηριότητες ανάπτυξης και θα συνεχίσει να τα χρηματοδοτεί έως ότου το ύψος της χρηματοδότησης της Electrabel ανέλθει στο ποσό της εκ των προτέρων χρηματοδότησης του βελγικού Δημοσίου (αναμένεται ότι τούτο θα επιτευχθεί στις αρχές του 2025), οπότε από το σημείο αυτό και έπειτα η Electrabel και το βελγικό Δημόσιο θα χρηματοδοτούν τα έξοδα και τις δαπάνες για τις δραστηριότητες ανάπτυξης σε αναλογία 50/50.

([42]) Τα μοντέλα RAB έχουν εξεταστεί εκτενώς στη βιβλιογραφία. Βλ., για παράδειγμα, Meshkat, Mustafa. «Building and Upgrading of Nuclear Power Plant Projects: Evaluation of Engineering, Procurement, Construction (EPC) and Regulated Asset Base (RAB) Models», *Comparative Law Review*, 14.2 (2023): σ. 1001-1022· Thomas, Steve, κ.ά. «The proposed RAB financing method», *Nuclear Consult* (2019).

([43]) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, ακόμη και όταν υπάρχουν ρυθμίσεις επιμερισμού του κινδύνου με το Δημόσιο, οι εμπορικές τράπεζες δεν είναι διατεθειμένες και οι επενδυτές είναι συχνά απρόθυμοι να αναλάβουν τη χρηματοδότηση πυρηνικών εγκαταστάσεων, δηλαδή να εκτεθούν στον κίνδυνο που συνδέεται με μεγάλες επενδύσεις στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, δεδομένης της αβεβαιότητας όσον αφορά την πολιτική και τις κανονιστικές ρυθμίσεις, καθώς και σε τεχνολογικούς κινδύνους.

([44]) Οι δραστηριότητες ανάπτυξης, οι οποίες περιγράφονται στο παράρτημα 1 της JDA++, αφορούν τεχνικές μελέτες, κυρίως σε σχέση με τη μελέτη και τη γήρανση των εγκαταστάσεων, βελτιώσεις στον σχεδιασμό, τις αρμοδιότητες της διοίκησης, προγράμματα ελέγχου και επιθεώρησης, εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων (συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης των αναγκαίων εγγράφων χορήγησης αδειών και εγκρίσεων) και περιοδικές επανεξετάσεις της ασφάλειας των μονάδων LTO.

([45]) Τα έξοδα και οι δαπάνες αντιστοιχούν στο 89,807 % (δηλαδή στο ποσοστό ιδιοκτησίας των μονάδων LTO) του συνολικού κόστους, η δε Luminus επιβαρύνεται με το υπόλοιπο 10,193 %.

(49) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η εκ των προτέρων χρηματοδότηση, εκ μέρους του βελγικού Δημοσίου, των εξόδων και των δαπανών για τις δραστηριότητες ανάπτυξης περιορίζεται σε κάθε έξοδο και δαπάνη με το οποίο επιβαρύνεται πραγματικά (πρόκειται να επιβαρυνθεί) η Electrabel, τα οποία αντιστοιχούν στο 89,807 % του συνολικού κόστους των δραστηριοτήτων ανάπτυξης. Θεσπίζονται μηχανισμός ελέγχου καθώς και διαδικασία ευθυγράμμισης, η οποία εφαρμόζεται στη λήξη της συμβατικής περιόδου. Το Βέλγιο υποστηρίζει επίσης ότι οι ρυθμίσεις χρηματοδότησης που προβλέπονται από τη JDA++ πληρούν τις απαιτήσεις του ελεύθερου ανταγωνισμού και της σχέσης κόστους/οφέλους.

3.3.1.2. Κοινή επιχείρηση και χρηματοδότηση εκ μέρους των μετόχων

(50) Το βελγικό Δημόσιο θα επενδύσει, μαζί με τον φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων Electrabel, σε κοινή επιχείρηση με την επωνυμία BE-NUC, η οποία θα κατέχει το 89,807 % των μονάδων LTO (ποσοστό το οποίο κατέχει η Electrabel επί του παρόντος). Το υπόλοιπο 10,193 % των μονάδων LTO θα παραμείνει ιδιοκτησία της Luminus. Η Electrabel και το βελγικό Δημόσιο θα κατέχουν από 50 % της BE-NUC και θα ενεργούν ως ισότιμοι μέτοχοι από άποψη οικονομικής συμμετοχής (εισφορά κεφαλαίου και μετοχικά δάνεια) και μεριδίου επί των κερδών από τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας. Ως συνιδιοκτήτρια, η BE-NUC θα επιβαρυνθεί με το 89,807 % των επενδύσεων που απαιτούνται για την παράταση της λειτουργίας και, επομένως, το βελγικό Δημόσιο θα επιβαρυνθεί έμμεσα με το 44,9035 % του επενδυτικού κόστους που σχετίζεται με το έργο LTO. Η Luminus θα επιβαρυνθεί με το υπόλοιπο 10,193 %.

(51) Η Electrabel είναι και θα παραμείνει ο μόνος φορέας εκμετάλλευσης των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων μέσω συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης (βλ. σημείο 3.3.1.4). Η BE-NUC δεν θα γίνει φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικής εγκατάστασης αλλά θα έχει δικαιώματα ελέγχου επί των λειτουργικών δαπανών μέσω της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης.

(52) Το Βέλγιο υποστήριξε ότι δεν αναμένεται να είναι δυνατή η άντληση εξωτερικού χρέους για τη χρηματοδότηση του έργου LTO. Το έργο LTO θα χρηματοδοτηθεί πλήρως από τους μετόχους του μέσω εισφοράς κεφαλαίου και μετοχικών δανείων (βλ. σημείο 3.3.1.2.2 κατωτέρω).

3.3.1.2.1. Κοινή επιχείρηση

(53) Το βελγικό Δημόσιο δεν θα αγοράσει μερίδια συνιδιοκτησίας στις μονάδες LTO, αλλά θα υπάρξει μεταβίβαση από την Electrabel στην κοινή επιχείρηση (μερική απόσχιση των σχετικών στοιχείων ενεργητικού), σύμφωνα με τα βήματα που περιγράφονται στην αιτιολογική σκέψη 49 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

(54) Η Electrabel θα μεταβιβάσει στη BE-NUC τα δικαιώματα ιδιοκτησίας της (89,807 %) στις μονάδες LTO (καθώς και κάθε σχετική άδεια και άλλα στοιχεία ενεργητικού τα οποία απαιτούνται), με αντάλλαγμα την κατανομή μετοχών της BE-NUC στην Engie (η οποία ήταν τότε ο μόνος μέτοχος της Electrabel). Η εισφορά της Electrabel στη BE-NUC θα αποτιμηθεί λαμβανομένων υπόψη της αξίας καταστροφής του κτιρίου, της αξίας του γηπέδου και της αξίας των ακίνητων εγκαταστάσεων, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 51 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

(55) Η ανωτέρω αποτίμηση της εισφοράς της Electrabel αντικατοπτρίζεται στο τίμημα αγοράς ύψους 24,7 εκατ. EUR (με την επιφύλαξη προσαρμογών) το οποίο πρόκειται να καταβάλει το βελγικό Δημόσιο για την απόκτηση νέων μετοχών και τη διατήρηση συμμετοχής 50 % στη BE-NUC. Το διοικητικό συμβούλιο της BE-NUC θα ζητήσει από (νόμιμο) ελεγκτή ή ορκωτό λογιστή να καταρτίσει έκθεση σχετικά με την εισφορά σε είδος και να αξιολογήσει ειδικότερα την εφαρμοσθείσα αποτίμηση και τις μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιήθηκαν προς τούτο.

(56) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού δεν έχει αντίκτυπο στην ανάλυση του αντίστροφου σεναρίου και υπέβαλε στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η μεταβίβαση στοιχείων ενεργητικού (κτιρίων και γηπέδων) στο πλαίσιο του έργου LTO είναι ουδέτερη. Κατά το Βέλγιο, η χρήση συντηρητικών μεθόδων αποτίμησης στοιχείων ενεργητικού (βάσει της αξίας καταστροφής ή της εύλογης αξίας) διασφαλίζει ότι η Engie δεν αποκομίζει οποιοδήποτε πλεονέκτημα από τη μεταβίβαση των στοιχείων ενεργητικού.

(57) Επιπλέον, οι ακίνητες εγκαταστάσεις αντιστοιχούν σε εξοπλισμό LTO, ο οποίος αγοράζεται στο πλαίσιο των υπηρεσιών LTO, των υπηρεσιών λειτουργίας και συντήρησης και των υπηρεσιών JDA, και ο οποίος εγκαταστάθηκε και ενσωματώθηκε στις μονάδες LTO πριν από τη μερική απόσχιση. Για λόγους που ανάγονται στο βελγικό καθεστώς ιδιοκτησίας και προς αποφυγή διπλού υπολογισμού, τα συγκεκριμένα στοιχεία εξοπλισμού LTO δεν αποτελούν αντικείμενο άμεσης πληρωμής, αλλά λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της μερικής απόσχισης, μαζί με τα γήπεδα και τα κτίρια. Επιπλέον, το Βέλγιο επιβεβαιώνει ότι οι σχετικές ταμειακές ροές για τα συγκεκριμένα στοιχεία εξοπλισμού LTO αντικατοπτρίζονται ήδη στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο.

(58) Μεταξύ της Electrabel, της βελγικής κυβέρνησης και της BE-NUC συνάφθηκε συμφωνία μετόχων για τον καθορισμό της εταιρικής διακυβέρνησης της BE-NUC και των δικαιωμάτων κάθε μετόχου της. Κατά την εν λόγω συμφωνία, το διοικητικό συμβούλιο της BE-NUC απαρτίζεται από τέσσερα μέλη, εκ των οποίων δύο ορίζονται από τη βελγική Κυβέρνηση και δύο από την Electrabel. Ο/Η πρόεδρος και ο/η οικονομικός/-ή διευθυντής/-ρια της BE-NUC θα είναι πάντοτε μέλη που ορίζονται από τη βελγική κυβέρνηση. Για την απαρτία και τη λήψη αποφάσεων στο διοικητικό συμβούλιο απαιτείται απλή πλειοψηφία. Έχουν θεσπιστεί διατάξεις για την αντιμετώπιση των συγκρούσεων συμφερόντων.

(59) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 55 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, τα μη ευρωπαϊκά στοιχεία ενεργητικού τα οποία κατέχει επί του παρόντος η Electrabel θα μεταβιβαστούν στην Engie. Η Engie, ως μητρική εταιρεία της Electrabel, εγγυάται ότι στοιχεία ενεργητικού αξίας τουλάχιστον 4 δισ. EUR παραμένουν στην ιδιοκτησία της Electrabel κατά τον χρόνο ολοκλήρωσης της συναλλαγής (βάσει αξίας ίδιων περιουσιακών στοιχείων υπολογισμένης στις 30 Ιουνίου 2023). Επιπλέον, μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής, εφαρμόζονται άλλες ασφαλιστικές δικλείδες, όπως η συνεχής και βελτιωμένη παρακολούθηση της χρηματοοικονομικής θέσης του φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων εκ μέρους της CPN/CNV καθώς και η απεριόριστη και μη δυνάμενη να ακυρωθεί εγγύηση της μητρικής εταιρείας, την οποία χορήγησε η Engie για ορισμένες υποχρεώσεις του φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων.

(60) Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι η κοινή επιχείρηση συνιστά επένδυση pari passu, καθώς οι δύο μέτοχοι συμμετέχουν στην κοινή επιχείρηση επί ίσοις όροις και υπό τις ίδιες προϋποθέσεις και, ως μέτοχοι, με το ίδιο επίπεδο κινδύνου και ανταμοιβής.

3.3.1.2.2. Χρηματοδότηση εκ μέρους των μετόχων: εισφορά κεφαλαίου και μετοχικά δάνεια

(61) Ο ρόλος του βελγικού Δημοσίου ως μετόχου προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, τη χρηματοδότηση των κεφαλαιουχικών δαπανών και των λειτουργικών δαπανών της BE-NUC, τη διαχείριση των μετοχών και την άσκηση των δικαιωμάτων του μετόχου (π.χ. δικαιώματα ψήφου), καθώς και τη στήριξη των δύο μελών του διοικητικού συμβουλίου της BE-NUC, τα οποία διορίζονται από το βελγικό Δημόσιο (βλ. αιτιολογική σκέψη 58).

(62) Η εισφορά μετοχικού κεφαλαίου συνίσταται στα εξής:

α) εισφορά κεφαλαίου: η βελγική κυβέρνηση και η Electrabel, ως μέτοχοι της BE-NUC, θα παράσχουν αμφότερες κεφάλαια στη BE-NUC μέσω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου με σκοπό τη χρηματοδότηση τυχόν δαπανών οι οποίες προβλέπονται στη συμφωνία μετόχων· και

β) μετοχικά δάνεια: η Electrabel και η βελγική κυβέρνηση θα χορηγήσουν αμφότερες στη BE-NUC μετοχικά δάνεια (στο εξής: μετοχικό δάνειο της Electrabel και μετοχικό δάνειο της βελγικής κυβέρνησης, αντιστοίχως) για τη χρηματοδότηση τυχόν δαπανών οι οποίες προβλέπονται στη συμφωνία μετόχων.

(63) Το Βέλγιο εξηγεί ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις του μετοχικού δανείου της Electrabel και του μετοχικού δανείου του Βελγικού Δημοσίου είναι πανομοιότυποι. Αμφότερα τα μετοχικά δάνεια θα χορηγηθούν με όρους της αγοράς, με επιτόκια τα οποία δεν έχουν καθοριστεί ακόμη, αλλά, κατά τις συμφωνίες μετοχικών δανείων, πρόκειται να καθοριστούν από το διοικητικό συμβούλιο της BE-NUC σύμφωνα με τη συμφωνία μετόχων διά παραπομπής στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς και σε τυχόν συγκρίσιμη χρηματοδότηση χρέους εκ μέρους τρίτου η οποία ενδέχεται να είναι διαθέσιμη κατά τον χρόνο εκείνο. Βάσει της διαδικασίας που συμφωνήθηκε μεταξύ της βελγικής κυβέρνησης και της Engie, η Engie κατάρτισε τους όρους και τις προϋποθέσεις αμφοτέρων των μετοχικών δανείων. Στους δανειοδοτικούς όρους περιγράφεται η μεθοδολογία για τον καθορισμό του επιτοκίου. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η εν λόγω μεθοδολογία συνάδει με τις δανειακές πολιτικές ενδοομιλικής τιμολόγησης της Engie και είναι σύμφωνη με την αρχή BEPS ([46]) του ΟΟΣΑ, στοιχείο το οποίο διασφαλίζει τον καθορισμό του επιτοκίου με όρους πλήρους ανταγωνισμού. Δυνάμει των δανειοδοτικών όρων, το επιτόκιο αναμένεται να είναι κυμαινόμενο επιτόκιο καθορισμένο βάσει του EURIBOR 6 μηνών (με κατώτατο όριο 0 %) συν αναμενόμενο περιθώριο περίπου [0-3] %.

(64) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η πρόβλεψη μετοχικού δανείου, επιπλέον της εισφοράς κεφαλαίου, είναι αποτέλεσμα συνεκτίμησης οικονομικών και συναλλακτικών παραγόντων. Αφενός, η πρόβλεψη του μετοχικού δανείου παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία στον σχεδιασμό των χρονοδιαγραμμάτων ανάληψης της πίστωσης και αποπληρωμής. Ειδικότερα, οι διατάξεις για την αποπληρωμή του δανείου μπορούν να συμφωνηθούν με λιγότερους κανονιστικούς περιορισμούς από τους ισχύοντες για την καταβολή μερισμάτων ή την αποπληρωμή κεφαλαίου. Αφετέρου, το δάνειο μπορεί να βελτιστοποιήσει τη χρηματοοικονομική διάρθρωση σε σχέση με το φορολογητέο εισόδημα (έως το 30 % των EBITDA μπορεί να επιστραφεί για την αφαίρεση τόκων).

([46]) Η αρχή BEPS (base erosion and profit shifting) αφορά τη διάβρωση της βάσης (μείωση του φορολογητέου εισοδήματος ή της φορολογητέας βάσης σε μια χώρα) και τη μετατόπιση των κερδών (σε χώρες στις οποίες η φορολογία είναι πολύ χαμηλότερη ή μηδενική). Οι αρχές BEPS του ΟΟΣΑ είναι ένα σύνολο διεθνών κατευθυντήριων γραμμών οι οποίες καταρτίστηκαν για την αντιμετώπιση της φοροαποφυγής από πολυεθνικές εταιρείες. Διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες πληρώνουν φόρους εκεί όπου πραγματοποιούν τα κέρδη τους και διεξάγουν τις πραγματικές επιχειρηματικές δραστηριότητές τους αντί της μετατόπισης των κερδών σε χώρες με χαμηλή φορολογία.

(65) Βάσει προκαταρκτικών υπολογισμών στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο, η συνολική εισφορά μετοχικού κεφαλαίου (εισφορά κεφαλαίου και μετοχικά δάνεια) ανέρχεται σε [2 000-2 500] εκατ. EUR ([47]) και πρόκειται να παρασχεθεί έως το ύψος του 89,807 % από τη βελγική κυβέρνηση και την Electrabel με όρους pari passu σε […] δόσεις από […] έως […] για τη χρηματοδότηση, μεταξύ άλλων, των κεφαλαιουχικών δαπανών του έργου LTO (το υπόλοιπο 10,193 % θα χρηματοδοτηθεί από τη Luminus). Η εισφορά μετοχικού κεφαλαίου πρόκειται να επιστραφεί στους μετόχους της BE-NUC μέσω διαφόρων μειώσεων του μετοχικού κεφαλαίου και αποπληρωμής του μετοχικού δανείου και πρόκειται να ανταμειφθεί μέσω της διανομής μερισμάτων και μέσω των τόκων των μετοχικών δανείων. Ο επιμερισμός της εισφοράς μετοχικού κεφαλαίου ([2 000-2 500] εκατ. EUR) μεταξύ εισφοράς κεφαλαίου και μετοχικών δανείων δεν έχει αποφασιστεί ακόμη.

(66) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι οι υποχρεώσεις χρηματοδότησης των μετόχων και το μετοχικό δάνειο μπορούν να θεωρηθούν ως χρηματοδότηση pari passu και ότι το μετοχικό δάνειο θα χορηγηθεί με όρους της αγοράς, ώστε η χρηματοδότηση εκ μέρους των μετόχων να μην παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στους δικαιούχους.

3.3.1.3. Συμφωνία αμοιβής

(67) Συνάφθηκε συμφωνία αμοιβής μεταξύ της BE-NUC, της Luminus και του αντισυμβαλλομένου στη συμφωνία αμοιβής, ο οποίος θα συνιστά αυτοτελή υπηρεσία, ανεξάρτητη από λογιστική άποψη, εντός του βελγικού Δημοσίου (στο εξής: BE-WATT). Στόχος της συμφωνίας αμοιβής είναι η αντιμετώπιση της αβεβαιότητας των τιμών της αγοράς και η ελαχιστοποίηση των κινδύνων όσον αφορά τα έσοδα του έργου LTO για τους ιδιοκτήτες των μονάδων LTO, δηλαδή τη BE-NUC και τη Luminus. Με τον τρόπο αυτόν, αναμένεται ότι η BE-NUC και η Luminus θα έχουν επαρκή έσοδα από τη λειτουργία των μονάδων LTO, ώστε να διασφαλιστεί η ασφαλής και αξιόπιστη λειτουργία τους και η οικονομική βιωσιμότητά τους, οι δε μέτοχοι θα μπορούν να προσβλέπουν στην απαιτούμενη οικονομική απόδοση που συνάδει με την αγορά.

(68) Ειδικότερα, το Βέλγιο διευκρινίζει ότι η συναλλαγή διέπεται από τις ακόλουθες χρηματοοικονομικές αρχές:

α) Οι απαιτήσεις κεφαλαιουχικών δαπανών του έργου LTO χρηματοδοτούνται πρωτίστως από τους μετόχους της BE-NUC σε βάση pari passu (και από τη Luminus αναλογικά προς το ποσοστό συνιδιοκτησίας της), μέσω είτε κεφαλαίου είτε μετοχικών δανείων (βλ. σημείο 3.3.1.2).

β) Οι λειτουργικές δαπάνες και το κόστος συντήρησης του έργου LTO χρηματοδοτούνται πρωτίστως μέσω των λειτουργικών εσόδων LTO, η δε ροή λειτουργικών εσόδων διασφαλίζεται μέσω της CfD (στο μέτρο που οι μονάδες LTO είναι διαθέσιμες) (βλ. σημείο 3.3.1.3.2). Η τιμή άσκησης δικαιώματος της CfD εκτιμάται στο επίπεδο στο οποίο ο αναμενόμενος συντελεστής εσωτερικής απόδοσης (στο εξής: IRR) των ταμειακών ροών του έργου LTO μπορεί να καταστήσει δυνατή την επίτευξη του επιδιωκόμενου IRR 7 % (ονομαστικά και μετά τους φόρους), εντός του ορίου του εύρους 6 %–8 % (βλ. σημείο 3.3.1.3.1).

γ) Η MOCP και τα δάνεια «κόστους περιόδου διακοπής λειτουργίας» (ή δάνεια SDC) συμπληρώνουν τα λειτουργικά έσοδα LTO και συνιστούν προστατευτικά μέτρα τα οποία έχουν ως σκοπό να διασφαλίζεται ότι η BE-NUC διαθέτει, ανά πάσα στιγμή, επαρκή ρευστότητα για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας, συντήρησης και καυσίμων, ώστε να είναι δυνατή η ασφαλής και αξιόπιστη λειτουργία των μονάδων LTO.

— Τα δάνεια SDC προορίζονται να χρηματοδοτήσουν τις δαπάνες πριν από την επανέναρξη της λειτουργίας των μονάδων LTO και να διασφαλίσουν επαρκή ταμειακά διαθέσιμα κατά τη διάρκεια της 3ετούς περιόδου σταδιακής εφαρμογής (έως την 31η Δεκεμβρίου 2028), κατά την οποία πρέπει να εκτελεστούν ακόμη σημαντικές εργασίες, οι δε μονάδες LTO δεν μπορούν να λειτουργήσουν με πλήρη απόδοση.

— Η MOCP ενεργοποιείται μόνο σε περίπτωση (σημαντικής) μείωσης της διαθεσιμότητας των μονάδων LTO, ώστε να διασφαλίζεται μακροπρόθεσμη χρηματοοικονομική σταθερότητα καθ' όλη την περίοδο παράτασης της διάρκειας ζωής. Μια διευκόλυνση κεφαλαίου κίνησης (στο εξής: WCF) παρέχει μεταβατική χρηματοδότηση εντός του έτους ενόψει της ετήσιας MOCP.

(69) Οι μηχανισμοί χρηματοοικονομικής στήριξης (CfD, MOCP και δάνεια SDC) εξηγούνται αναλυτικότερα στα σημεία 3.3.1.3.2, 3.3.1.3.3 και 3.3.1.3.4 κατωτέρω.

([47]) Μη περιλαμβανομένου ΦΠΑ. Τα ποσά του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου δεν περιλαμβάνουν ΦΠΑ.

3.3.1.3.1. Συντελεστής απόδοσης του έργου LTO

(70) Γενικά, ο (επιδιωκόμενος) IRR είναι το ελάχιστο επίπεδο απόδοσης το οποίο οι επενδυτές δέχονται ως αποζημίωση για ένα ορισμένο επίπεδο κινδύνου σε ένα επενδυτικό έργο. Ο επιδιωκόμενος IRR καλείται επίσης συχνά «ελάχιστος συντελεστής απόδοσης» και αποτελεί το κατώτατο όριο το οποίο πρέπει να επιτύχει ή να υπερβεί ο IRR ενός έργου προκειμένου να αναληφθεί το έργο. Θεωρητικά, ο ελάχιστος συντελεστής απόδοσης ισούται με το άθροισμα του κόστους κεφαλαίου (π.χ. μέσου σταθμισμένου κόστους κεφαλαίου ή ΜΣΚΚ) και ενός επασφαλίστρου κινδύνου. Με άλλα λόγια, πρόκειται περί συνδυασμού των συντελεστών απόδοσης συγκρίσιμων έργων / στοιχείων ενεργητικού και προσαρμογών, με σκοπό την ευθυγράμμιση με συγκεκριμένο προφίλ κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων ειδικών ασφαλίστρων για κάθε έργο για την κάλυψη πρόσθετων μη διαφοροποιήσιμων κινδύνων.

(71) Στην παρούσα υπόθεση, το σταθμισμένο κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (στο εξής: LCOE) αντιστοιχεί στο ελάχιστο επίπεδο της μέσης τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας (ή της τιμής άσκησης δικαιώματος στον σχεδιασμό της CfD) το οποίο πρέπει να επιτευχθεί προκειμένου το έργο LTO να επιτύχει τον επιδιωκόμενο IRR. Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 72 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, βάσει της παραδοχής ότι το κόστος εκσυγχρονισμού των μονάδων LTO θα ανέλθει σε περίπου [2-2,5] δισ. EUR, η προκαταρκτική τιμή άσκησης δικαιώματος στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο καθορίστηκε σε [80-90] EUR ανά MWh (σε τιμές 2022). Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, όταν εξετάζεται η εφαρμογή του (εντατικοποιημένου) μηχανισμού επιμερισμού κόστους/οφέλους (MPRA), η τιμή άσκησης δικαιώματος, βάσει του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου, μπορεί να κυμαίνεται από [80-90] EUR ανά MWh έως [80-90] EUR ανά MWh (σε τιμές 2022).

(72) Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι ο επιδιωκόμενος IRR είναι συντηρητικός συντελεστής απόδοσης, λαμβανομένης υπόψη της έκθεσης σε κίνδυνο του έργου LTO, ο οποίος βασίζεται σε: i) συγκριτική αξιολόγηση των συντελεστών απόδοσης άλλων επενδύσεων στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας παγκοσμίως και άλλων στοιχείων ενεργητικού στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής στο Βέλγιο (βλ. σημείο 3.3.1.3.1.1), ii) εκτίμηση του κόστους κεφαλαίου της BE-NUC (τόσο ΜΣΚΚ όσο και κόστους ιδίων κεφαλαίων) βάσει του μοντέλου αποτίμησης CAPM (βλ. σημείο 3.3.1.3.1.2), και iii) προσομοίωση του αναμενόμενου IRR προσαρμοσμένου βάσει της MPRA λαμβανομένων υπόψη επικαιροποιημένων περιστάσεων της αγοράς που δείχνουν ότι ο αναμενόμενος IRR του έργου LTO μειώθηκε σε σχέση με τον χρονικό σημείο διαπραγμάτευσης της συμφωνίας εφαρμογής (βλ. σημείο 3.3.1.3.1.3).

3.3.1.3.1.1. Συγκριτική αξιολόγηση

(73) Το Βέλγιο υπέβαλε διεθνή συγκριτική αξιολόγηση των επιδιωκόμενων συντελεστών απόδοσης και του κόστους κεφαλαίου για εταιρείες που εκμεταλλεύονται πυρηνικούς σταθμούς σε διάφορες χώρες καθώς και για μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που λειτουργούν με αέριο οι οποίες αμείβονται στο πλαίσιο του βελγικού μηχανισμού αποζημίωσης ισχύος και για εταιρείες που εκμεταλλεύονται άλλα είδη υποδομών μεταφοράς και αποθήκευσης ενέργειας στο Βέλγιο. Η συγκριτική αξιολόγηση τελειοποιήθηκε μετά την έκδοση της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, ιδίως όσον αφορά την περαιτέρω περιγραφή της φύσης των κανονιστικών πλαισίων και των ενδεχόμενων πρόσθετων καθεστώτων που επηρεάζουν την κατανομή του κινδύνου για τις εταιρείες και τα έργα που λήφθηκαν υπόψη. Στον πίνακα 3 παρέχεται επισκόπηση των δημόσιων εκτιμήσεων του επιδιωκόμενου συντελεστή ή ΜΣΚΚ των έργων και των εταιρειών που υποβλήθηκαν στη συγκριτική αξιολόγηση.

Πίνακας 3

Δημόσιες εκτιμήσεις ΜΣΚΚ για έργα/εταιρείες που αποτελούν αντικείμενο συγκριτικής αξιολόγησης

Εταιρεία/έργο και ιδιοκτησία	Κανονιστικό πλαίσιο και σχετική περίοδος	Επιδιωκόμενος συντελεστής απόδοσης / ΜΣΚΚ μετά τους φόρους και έτος απόφασης [1]	Ασφάλιστρο επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου [2]
Κάθετα ολοκληρωμένες αμερικανικές επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (Georgia Power και Duke Energy), ως επί το πλείστον ιδιωτικού χαρακτήρα	Μοντέλο RAB [3ετής περίοδος 2023-2025 για την Georgia Power, από το 2023 για τη Duke Energy στη Νότια Καρολίνα, από το 2024 για τη Duke Energy στη Βόρεια Καρολίνα (το έτος λήξης μπορεί να επανεξεταστεί)]	6,36 %- 7,06 % (2022 και 2023)	2,8 %- 4,2 %

Εταιρεία/έργο και ιδιοκτησία	Κανονιστικό πλαίσιο και σχετική περίοδος	Επιδιωκόμενος συντελεστής απόδοσης / ΜΣΚΚ μετά τους φόρους και έτος απόφασης (1)	Ασφάλιστρο επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου (2)
Καναδική κρατική επιχείρηση κοινής ωφέλειας OPG (το χαρτοφυλάκιο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας περιλαμβάνει μεταξύ άλλων πυρηνικούς σταθμούς και υδροηλεκτρικούς σταθμούς)	Μοντέλο RAB (5ετής περίοδος 2022-2026)	5,6 % (2021)	3,5 %- 4,3 %
Καναδικός ανακαινισμένος πυρηνικός σταθμός ηλεκτροπαραγωγής Bruce A, ιδιωτικού χαρακτήρα	Αμφίδρομη CfD με τιμή άσκησης δικαιώματος βασισμένη σε επιδιωκόμενο IRR (25ετής σύμβαση, από την επανέναρξη της λειτουργίας)	10,6 %- 13,8 % (2007)	6,0 %- 9,7 %
Νέος πυρηνικός σταθμός ηλεκτροπαραγωγής Hinkley Point C (Ηνωμένο Βασίλειο), δεν ανήκει στο βρετανικό Δημόσιο	Αμφίδρομη CfD με τιμή άσκησης δικαιώματος βασισμένη σε επιδιωκόμενο IRR (35ετής σύμβαση, από την έναρξη της λειτουργίας)	9,25 %- 9,75 % (2014)	5,8 %- 7,5 %
Ουγγρικός νέος πυρηνικός σταθμός ηλεκτροπαραγωγής Paks II, του οποίου η κατασκευή χρηματοδοτήθηκε εξ ολοκλήρου (100 %) από το Δημόσιο	Αμοιβή με όρους αγοράς, κρατική στήριξη για χρηματοδότηση του 100 % των κεφαλαιουχικών δαπανών	7,38 %- 8,4 % (2017)	3,9 %- 5,2 %
Υφιστάμενες γαλλικές πυρηνικές εγκαταστάσεις της EDF, η EDF ανήκει εξ ολοκλήρου (100 %) στο Δημόσιο	Μερική ρύθμιση τιμής (ARENH — υπό εκσυγχρονισμό)· εκτίθεται στις συνθήκες της αγοράς κυρίως έως το 2026, άγνωστο τι θα συμβεί μετά το έτος αυτό	7,6 % (2022)	4,9 %- 6,2 %
Παράταση της διάρκειας ζωής του βελγικού πυρηνικού αντιδραστήρα Tihange 1, δεν ανήκει στο βελγικό Δημόσιο	Αμοιβή με όρους αγοράς με φόρο επί των απροσδόκητων κερδών (έως το 2025)	9,3 % (2013)	5,9 %- 6,9 %
Βελγικός μηχανισμός αποζημίωσης ισχύος (μονάδες ηλεκτροπαραγωγής που λειτουργούν με αέριο)	Σύμβαση δυναμικότητας (έως 15 έτη για νεόδμητη δυναμικότητα)	7,6 %- 8,6 % (2023) (3)	5,5 %- 6,5 %

Πηγή: Σημείωμα της Compass Lexecon, 29 Νοεμβρίου 2024, «SA.106107 BE — Παράταση της διάρκειας ζωής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων — Εκτίμηση της αναλογικότητας της ενίσχυσης: Ανάλυση κατανομής κινδύνου και απόδοσης της επένδυσης».

(1) Σε ορισμένες περιπτώσεις, η κανονιστική απόφαση της εταιρείας / του έργου αναφέρεται στον επιδιωκόμενο συντελεστή απόδοσης (π.χ. για τον καθορισμό της τιμής άσκησης δικαιώματος της CfD) ή στο ΜΣΚΚ (π.χ. όπως λαμβάνεται υπόψη στο μοντέλο RAB για τον καθορισμό των επιτρεπόμενων εσόδων). Για κάθε εταιρεία/έργο που εξετάστηκε παρουσιάζεται είτε ο συντελεστής απόδοσης είτε το ΜΣΚΚ που λαμβάνεται υπόψη στο οικείο κανονιστικό καθεστώς. Το εντός παρενθέσεων έτος είναι το έτος κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε η εκτίμηση / λήφθηκε η απόφαση σχετικά με τον επιδιωκόμενο συντελεστή απόδοσης / ΜΣΚΚ.

(2) Για σκοπούς συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων, λαμβάνεται υπόψη το ασφάλιστρο επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου, δηλαδή η διαφορά μεταξύ, αφενός, του εκτιμώμενου επιδιωκόμενου συντελεστή απόδοσης / ΜΣΚΚ μετά τους φόρους και, αφετέρου, του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου κατά τον ίδιο χρόνο (ασφάλιστρο επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου κατά τον χρόνο της εκτίμησης / της απόφασης του ρυθμιστικού φορέα που αφορά το στοιχείο ενεργητικού / την εταιρεία που εξετάζεται).

(3) Το ΜΣΚΚ μετά τους φόρους υπολογίστηκε βάσει του πραγματικού ΜΣΚΚ προ φόρων για τη συγκεκριμένη τεχνολογία (προτείνεται από την CREG και τον Elia, καθορίζεται από τον υπουργό Ενέργειας), όπως εφαρμόζεται για τον καθορισμό των παραμέτρων δημοπρασίας του μηχανισμού αποζημίωσης ισχύος.

(74) Στον πίνακα 4 παρέχεται επισκόπηση των στοιχείων για την αντιμετώπιση κινδύνων στα έργα ή στις εταιρείες που υποβλήθηκαν σε συγκριτική αξιολόγηση.

Πίνακας 4

Στοιχεία για την αντιμετώπιση κινδύνων στα έργα / στις εταιρείες που υποβλήθηκαν σε συγκριτική αξιολόγηση

	Bruce A	Tihange 1	Hinkley Point-C	Βελγικός μηχανισμός αποζημίωσης ισχύος	Υφιστάμενες γαλλικές πυρηνικές εγκαταστάσεις της EDF	Paks II	Μονάδες LTO	(*) OPG	(*) Georgia Power, Duke Energy Νότια και Βόρεια Καρολίνα
Χαρτοφυλάκιο/ κίνδυνοι	4 ανακαινισμένες πυρηνικές μονάδες	1 ανακαινισμένη πυρηνική μονάδα	1 νέος πυρηνικός σταθμός (2 μονάδες)	/	Πυρηνικές εγκαταστάσεις (57 μονάδες)	1 νέος πυρηνικός σταθμός (2 μονάδες)	2 ανακαινισμένες πυρηνικές μονάδες	Ανακαινισμένες πυρηνικές μονάδες και υδροηλεκτρική μονάδα	Κάθετα ολοκληρωμένες, συμπεριλαμβανομένων δικτύων, πυρηνικής και άλλης τεχνολογίας
Κατασκευή	Προσαρμογή τιμής άσκησης δικαιώματος	—	—	—	—	100 % χρηματοδότηση από το Δημόσιο + κατ' αποκοπή ποσό EPC	Προσαρμογή τιμής άσκησης δικαιώματος	RAB	RAB
Αγορά	Αμφίδρομη CfD	—	Αμφίδρομη CfD	Σύμβαση δυναμικότητας	ARENH (μερική ρύθμιση τιμής)	—	Αμφίδρομη CfD	RAB	RAB
Λειτουργία	Τιμαριθμική αναπροσαρμογή / προσαρμογή τιμής άσκησης δικαιώματος Μετακύλιση κόστους καυσίμου	—	Τιμαριθμική αναπροσαρμογή / προσαρμογή τιμής άσκησης δικαιώματος	—	—	—	Τιμαριθμική αναπροσαρμογή / προσαρμογή τιμής άσκησης δικαιώματος + MOCP	RAB	RAB
Χρηματοδότηση	—	—	Πιστωτική εγγύηση	Σύμβαση δυναμικότητας	Κρατική επιχείρηση	100 % χρηματοδότηση από το Δημόσιο	MOCP / Δάνειο SDC	RAB	RAB
Πολιτική	—	Νομική προστασία	Νομική προστασία	—	Κρατική επιχείρηση	100 % χρηματοδότηση από το Δημόσιο	Νομική προστασία	RAB	RAB

Πηγή: Σημείωμα της Compass Lexecon, 29 Νοεμβρίου 2024, «SA.106107 BE — Παράταση της διάρκειας ζωής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων — Εκτίμηση της αναλογικότητας της ενίσχυσης: Ανάλυση κατανομής κινδύνου και απόδοσης της επένδυσης».

(*) Η Compass Lexecon παρατηρεί ότι δεν μπορεί να εκτιμήσει το ακριβές προφίλ κινδύνου βάσει του κανονιστικού πλαισίου για τις αμερικανικές και τις καναδικές επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, καθώς δεν διαθέτει λεπτομερείς πληροφορίες.

(75) Κατά το Βέλγιο, η ως άνω συγκριτική αξιολόγηση αναδεικνύει τρία στοιχεία:

α) Οι ρυθμιζόμενες εταιρείες και τα ρυθμιζόμενα έργα που περιλαμβάνονται στην ανωτέρω συγκριτική αξιολόγηση δεν είναι άμεσα συγκρίσιμες με τη BE-NUC, καθώς διαφέρουν από άποψη κανονιστικού πλαισίου / καθεστώτος χρηματοδότησης και της επακόλουθης κατανομής κινδύνων και/ή διότι περιλαμβάνουν άλλα είδη στοιχείων ενεργητικού (τα οποία διαφοροποιούν και μειώνουν τους κινδύνους που σχετίζονται με την πυρηνική ενέργεια). Δεν υπάρχει άμεσα συγκρίσιμη εταιρεία, αλλά η συγκριτική αξιολόγηση συνίσταται σε επιλογή εταιρειών και έργων με σχετικά επιμέρους χαρακτηριστικά, όπως γεωγραφική θέση, τεχνολογία εγκατάστασης, υφιστάμενες/νέες εγκαταστάσεις, αγορά και κανονιστικό πλαίσιο / πλαίσιο στήριξης. Ωστόσο, οι ανωτέρω συγκρίσιμες εταιρείες και τα συγκρίσιμα έργα δεν μοιάζουν με τη BE-NUC από κάθε άποψη. Παρά τους περιορισμούς αυτούς, η συγκριτική αξιολόγηση παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για την εκτίμηση των παραμέτρων της αμοιβής (επιδιωκόμενος συντελεστής απόδοσης / ΜΣΚΚ), χωρίς να παραγνωρίζονται οι ιδιαιτερότητες κάθε εταιρείας ή έργου και τα σχετικά προφίλ κινδύνου. Επομένως, η συγκριτική αξιολόγηση θα πρέπει να θεωρηθεί χρήσιμη για την εκτίμηση και τη συσχέτιση των εύλογων ευρών, υπό όρους αγοράς, για τις παραμέτρους της αμοιβής.

β) Από τη συγκριτική αξιολόγηση προκύπτει ότι τα ασφάλιστρα επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου μειώνονται ανάλογα με τη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου, την έκθεση σε χαμηλότερο επίπεδο κινδύνου (κινδύνους κατασκευής, αγοράς, λειτουργίας, χρηματοδότησης και πολιτικής) και ενδεχομένως τη φύση του ιδιοκτήτη / φορέα εκμετάλλευσης, καθώς και ότι οι κατεστημένες κρατικές ή χρηματοδοτούμενες από το Δημόσιο επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας επωφελούνται δυνητικώς χαμηλότερου κόστους χρηματοδότησης (βλ. πίνακα 3 και πίνακα 4).

— Στο κατώτερο άκρο, οι βορειοαμερικανικές επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας (OPG, Georgia Power και Duke Energy), οι οποίες διαθέτουν διαφοροποιημένα χαρτοφυλάκια περιουσιακών στοιχείων και εφαρμόζουν μοντέλο RAB το οποίο παρέχει συνολική αντιστάθμιση κινδύνων, έχουν σχετικά χαμηλά ασφάλιστρα επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου (περίπου 2,8 %–4,3 %).

— Το έργο πυρηνικής ενέργειας Paks II και οι υφιστάμενες πυρηνικές εγκαταστάσεις της EDF έχουν υψηλότερα ασφάλιστρα (περίπου 3,9 %–6,2 %). Η αμοιβή τους είναι εν μέρει τουλάχιστον εμπορική και τα εξεταζόμενα περιουσιακά στοιχεία είναι αποκλειστικά και μόνο πυρηνικοί σταθμοί. Ωστόσο, η κρατική ιδιοκτησία / χρηματοδότηση μπορεί να μειώσει, σε κάποιον βαθμό, το κόστος χρηματοδότησης.

— Οι νέοι σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής που λειτουργούν με αέριο στο πλαίσιο του βελγικού μηχανισμού αποζημίωσης ισχύος έχουν σχετικά υψηλό ασφάλιστρο κινδύνου (5,5 %–6,5 %). Οι εν λόγω νεόδμητοι θερμοηλεκτρικοί σταθμοί εκτίθενται σε κινδύνους κατασκευής, λειτουργίας και πολιτικής, μολονότι οι κίνδυνοι της αγοράς τείνουν να μειώνονται λόγω πολυετών συμβάσεων δυναμικότητας και πληρωμών.

— Στο ανώτερο άκρο, η πυρηνική μονάδα Tihange 1 από μόνη της έχει υψηλό ασφάλιστρο (5,9 %–6,9 %) διότι οι ιδιοκτήτες αναλαμβάνουν τον επενδυτικό και τον λειτουργικό κίνδυνο, ενώ τα έσοδα από την αγορά είναι αβέβαια και οι ανοδικές προοπτικές της αγοράς είναι περιορισμένες. Ο σταθμός Hinkley Point C έχει επίσης σχετικά υψηλό ασφάλιστρο (5,8 %–7,5 %), το οποίο οφείλεται στη φύση των περιουσιακών στοιχείων (νέος μεμονωμένος πυρηνικός σταθμός) και στους σημαντικούς κινδύνους κατασκευής/λειτουργίας που ανέλαβαν οι μέτοχοι, παρά τη CfD και άλλα μέσα προστασίας. Ομοίως, το ασφάλιστρο κινδύνου για τον παράγοντα Bruce Power, ο οποίος δραστηριοποιείται αποκλειστικά στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας και είναι ιδιωτική εταιρεία που επωφελείται από CfD (συμπεριλαμβανομένων άλλων καθεστώτων επιμερισμού του κινδύνου), είναι σχετικά υψηλό (6,0 %–9,7 %). Τούτο λεχθέντος, η αμοιβή για τον συγκεκριμένο σταθμό καθορίστηκε το 2007, σε διαφορετικό πλαίσιο χρηματοδότησης και αγοράς.

γ) Συνολικά, το Βέλγιο επισημαίνει ότι η έκθεση της BE-NUC σε διάφορους κινδύνους τοποθετείται μεταξύ της έκθεσης σε κίνδυνο περιουσιακών στοιχείων και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας που επωφελούνται μοντέλου RAB και περιουσιακών στοιχείων και επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας που επωφελούνται CfD και/ή άλλου είδους αμοιβής με όρους αγοράς. Για τη BE-NUC, ο επιδιωκόμενος ονομαστικός IRR μετά τους φόρους (στο εξής: IRR έργου) είναι 7 % (κατώτερο εύρος από 6 % έως 8 %) και το ασφάλιστρο είναι 3 %–5 %, λαμβανομένου υπόψη μέσου επιτοκίου μηδενικού κινδύνου περίπου 3 %. Βάσει εμπειρικών στοιχείων, το τεκμαρτό ασφάλιστρο του IRR έργου στη συμφωνία αμοιβής τοποθετείται στο κατώτερο άκρο των απαιτήσεων του επενδυτή για τα έργα / τις εταιρείες που υποβλήθηκαν σε συγκριτική αξιολόγηση και προσεγγίζει τα ασφάλιστρα που εκτιμήθηκαν για τα περιουσιακά στοιχεία διαφοροποιημένων επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στο πλαίσιο καθεστώτων RAB οι οποίες εκτίθενται λιγότερο σε συγκεκριμένους κινδύνους στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας και, επομένως, σε μικρότερο κίνδυνο απώλειας των επενδύσεων και της απόδοσής τους.

(76) Επομένως, το Βέλγιο εκτιμά ότι ο επιδιωκόμενος IRR έργου 6 %-8 % βρίσκεται εντός του πιθανού εύρους αποδόσεων της αγοράς οι οποίες δεν θα έχουν ως αποτέλεσμα υπέρμετρη αποζημίωση.

3.3.1.3.1.2. Σύγκριση του επιδιωκόμενου IRR με το κόστος κεφαλαίου της BE-NUC

(77) Επιπλέον της συγκριτικής αξιολόγησης, προκειμένου να εξακριβώσει αν ο επιδιωκόμενος IRR 7 % βρίσκεται εντός του πιθανού εύρους αποδόσεων που συνάδουν με την αγορά, το Βέλγιο υπέβαλε εκτίμηση του κόστους κεφαλαίου με τη χρήση δύο μεθόδων, δηλαδή του ΜΣΚΚ και του μη μοχλευμένου κόστους ιδίων κεφαλαίων, δεδομένου ότι η BE-NUC δεν χρηματοδοτείται με χρέος.

(78) Οι εκτιμήσεις του Βελγίου για το ΜΣΚΚ και το μη μοχλευμένο κόστος ιδίων κεφαλαίων τοποθετούνται στο εύρος από 6,2 % έως 7,4 % (τούτο συνεπάγεται ασφάλιστρο κινδύνου για το έργο από 3,1 % έως 4,3 % επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου). Κατά το Βέλγιο, τούτο αποδεικνύει και επιβεβαιώνει περαιτέρω ότι ο επιδιωκόμενος IRR 7 % είναι αναλογικός και δεν συνεπάγεται υπέρμετρη αποζημίωση. Στις ενότητες που ακολουθούν εξηγείται αναλυτικότερα ο τρόπος εκτίμησης του εύρους του ΜΣΚΚ και του κόστους ιδίων κεφαλαίων.

3.3.1.3.1.2.1. Εκτίμηση του ΜΣΚΚ του έργου LTO

(79) Η πρώτη μέθοδος εκτίμησης του κόστους κεφαλαίου είναι το ΜΣΚΚ, το οποίο αντιπροσωπεύει τον ελάχιστο συντελεστή απόδοσης που πρέπει να προσφέρει το έργο προκειμένου να προσελκύσει κεφάλαια. Η ελάχιστη αυτή απόδοση αντιπροσωπεύει την απόδοση που θα αποκόμιζαν δυνητικοί επενδυτές εάν αποφάσιζαν να επενδύσουν σε άλλο έργο με παρόμοια χαρακτηριστικά από άποψη ταμειακών ροών, χρονοδιαγράμματος και κινδύνου. Το ΜΣΚΚ μετά τους φόρους υπολογίζεται βάσει του ακόλουθου τύπου:

ΜΣΚΚ = w_E * (Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου + β_E * Ασφάλιστρο κινδύνου ιδίων κεφαλαίων) + (1– w_E) * Κόστος χρέους μετά τους φόρους

w_E: ποσοστό χρηματοδότησης ιδίων κεφαλαίων

B_E: μοχλευμένος συντελεστής βήτα ιδίων κεφαλαίων, δηλαδή η έκθεση της εταιρείας σε συστημικούς κινδύνους

(80) Επομένως, το ΜΣΚΚ είναι το άθροισμα i) του σταθμισμένου κόστους ιδίων κεφαλαίων αναλογικά προς την αγοραία αξία των ιδίων κεφαλαίων στο σύνολο του κεφαλαίου (w_E) και ii) του κόστους του χρέους (μετά τους φόρους) σταθμισμένου κατά το ποσοστό της αγοραίας αξίας του χρέους στο σύνολο του κεφαλαίου (1-w_E). Το κόστος ιδίων κεφαλαίων υπολογίζεται βάσει του μοντέλου αποτίμησης πάγιων περιουσιακών στοιχείων (στο εξής: CAPM), το οποίο είναι ένα τυποποιημένο μοντέλο για τη μέτρηση της απόδοσης που απαιτεί ένας επενδυτής για την κάλυψη του κόστους ευκαιρίας της αξίας του χρήματος σε καθορισμένο επενδυτικό ορίζοντα (το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου) και για την έκθεση στον κίνδυνο αγοράς ([48]). Η έκθεση στον κίνδυνο αγοράς αποτυπώνεται στην τιμή του μοχλευμένου συντελεστή βήτα ιδίων κεφαλαίων (β_E). Λόγω της μεταβλητότητας των παραμέτρων, τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν στο μοντέλο CAPM υπολογίστηκαν σε εύρη.

(81) Όσον αφορά τον υπολογισμό του μοχλευμένου συντελεστή βήτα ιδίων κεφαλαίων, το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι, δεδομένου ότι η κοινή επιχείρηση είναι νέα και ιδιωτική εταιρεία η οποία κατέχει δύο υφιστάμενες πυρηνικές μονάδες LTO με αναμενόμενη παραγωγή σε ορίζοντα 10 ετών, ο συντελεστής βήτα της κοινής επιχείρησης δεν μπορεί να υπολογιστεί βάσει στοιχείων της αγοράς ή ιστορικών στοιχείων και, επομένως, πρέπει να εκτιμηθεί μέσω ομάδας συγκρίσιμων εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών. Ωστόσο, δεδομένου ότι δεν υπάρχουν συγκρίσιμες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας οι οποίες εκτίθενται σε ποσοστό 100 % στην παραγωγή πυρηνικής ενέργειας, το Βέλγιο έλαβε υπόψη ένα δείγμα πέντε ευρωπαϊκών εισηγμένων στο χρηματιστήριο επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας με την υψηλότερη έκθεση σε δραστηριότητες στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, δηλαδή συγκρίσιμα έργα με παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής σε ποσοστό 15 %–65 % στο πλαίσιο διαφοροποιημένου χαρτοφυλακίου (βλ. πίνακα 5).

([48]) Το μοντέλο CAPM αναγνωρίζεται ευρέως και είναι αποδεκτό τόσο στην επιστημονική βιβλιογραφία όσο και από επαγγελματίες του κλάδου ως αξιόπιστη προσέγγιση για την εκτίμηση του κόστους ιδίων κεφαλαίων.

Πίνακας 5

Τιμές συντελεστή βήτα στοιχείων ενεργητικού για συγκρίσιμες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας με διαφορετικό βαθμό έκθεσης στον κίνδυνο του κλάδου της πυρηνικής ενέργειας

Εταιρεία	% πυρηνικού μείγματος 2022/23	Τιμές συντελεστή βήτα στοιχείων ενεργητικού (μη μοχλευμένου)
Όμιλος ČEZ	[60-70] %	[0,40-1,00]
Fortum Oyj	[50-60] %	[0,40-1,00]
UPM-Kymmene Oyj	[40-50] %	[0,40-1,00]
Endesa, S.A.	[40-50] %	[0,40-1,00]
Iberdrola, S.A.	[10-20] %	[0,40-1,00]
Αριθμητικός μέσος όρος	—	[0,40-1,00]
Διάμεση τιμή	—	[0,40-1,00]

Πηγή: Εκτίμηση της αναλογικότητας της ενίσχυσης: Επικαιροποιημένη ανάλυση κατανομής κινδύνου και απόδοσης της επένδυσης, Compass Lexecon, 29 Νοεμβρίου 2024.

(82) Το Βέλγιο εξήγησε ότι καθεμία από τις επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας είναι διαφοροποιημένη εισηγμένη στο χρηματιστήριο επιχείρηση κοινής ωφέλειας με αξιοσημείωτο βαθμό έκθεσης σε στοιχεία ενεργητικού δικτύου που υπάγονται σε καθεστώς RAB και/ή στοιχεία ενεργητικού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που τυγχάνουν ενίσχυσης, ενώ η κοινή επιχείρηση είναι ιδιωτική οντότητα με έκθεση σε ποσοστό 100 % στην παραγωγή πυρηνικής ενέργειας, η οποία υπόκειται στη συμφωνία αμοιβής. Ως εκ τούτου, πιθανολογείται ότι οι συστημικοί κίνδυνοι που εκτιμώνται βάσει τέτοιων συγκρίσιμων εταιρειών θα υποτιμούν τον συστημικό κίνδυνο της BE-NUC.

(83) Το Βέλγιο χρησιμοποίησε τις παραμέτρους που παρατίθενται στον πίνακα 6 στον τύπο του ΜΣΚΚ και, βάσει αυτών και άλλων στοιχείων, τα οποία παρατηρήθηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του 2023, κατέληξε σε ένα θεωρητικό ΜΣΚΚ το οποίο τοποθετείται στο εύρος από 6,2 % έως 7,4 %, συμπεριλαμβανομένου ασφαλίστρου 3,1 %–4,3 % επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου.

Πίνακας 6

Εκτίμηση ΜΣΚΚ της BE-NUC και βασικές υποκείμενες παράμετροι

Παράμετρος	Παραδοχή/προσέγγιση	Εκτίμηση (*)
Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου	Εύρος αποδόσεων το 2023 των 10ετών βελγικών κρατικών ομολόγων (OLO)	2,5 %- 3,6 %
Ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς μετοχών	Εκτιμήσεις εμπειρογνωμόνων για ώριμες αγορές	4,6 %- 6,0 %
Συντελεστής βήτα (μη μοχλευμένος)	Διάμεση τιμή και μέσος όρος συγκρίσιμων εταιρειών	[0,40-1,00]-[0,40-1,00]
Επιδιωκόμενη μόχλευση	Διάμεση τιμή και μέσος όρος συγκρίσιμων εταιρειών	53,0 %- 54,4 %
Συντελεστής βήτα (μοχλευμένος)	Τύπος Hamada με επιδιωκόμενη μόχλευση	[0,40-1,00]-[1,00-1,60]
Κόστος ιδίων κεφαλαίων (μοχλευμένο)	CAPM	7,4 %- 9,3 %
Κόστος χρέους προ φόρων	Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου + ασφάλιστρο κινδύνου εταιρειών του κλάδου της ηλεκτρικής ενέργειας	5,3 %- 5,5 %
Ποσοστό χρέους επί του συνολικού κεφαλαίου	Προκύπτει από την επιδιωκόμενη μόχλευση	34,6 %- 35,2 %

Παράμετρος	Παραδοχή/προσέγγιση	Εκτίμηση (*)
Φορολογικός συντελεστής	Συντελεστής φόρου εταιρειών στο Βέλγιο	25 %
ΜΣΚΚ προ φόρων	Με τη χρήση μοχλευμένου κόστους ιδίων κεφαλαίων και κόστους χρέους προ φόρων	6,7 %- 7,9 %
ΜΣΚΚ μετά τους φόρους	Με τη χρήση μοχλευμένου κόστους ιδίων κεφαλαίων και κόστους χρέους μετά τους φόρους	**6,2 %- 7,4 %**

Πηγή: Εκτίμηση της αναλογικότητας της ενίσχυσης: Επικαιροποιημένη ανάλυση κατανομής κινδύνου και απόδοσης της επένδυσης, Compass Lexecon, 29 Νοεμβρίου 2024.

(*) Το εύρος αντιστοιχεί σε ιστορική εξέλιξη από τις αρχές έως τα τέλη του 2023.

3.3.1.3.1.2.2. Εκτίμηση του κόστους ιδίων κεφαλαίων του έργου LTO

(84) Η δεύτερη μεθοδολογία βασίζεται στο κόστος ιδίων κεφαλαίων, το οποίο μετρά την απαιτούμενη απόδοση του έργου για τους μετόχους, υποθέτοντας ότι δεν υπάρχει χρηματοδότηση χρέους, όπως συμβαίνει στην περίπτωση του έργου LTO. Μολονότι η προσέγγιση του κόστους ιδίων κεφαλαίων χρησιμοποιεί επίσης την CAPM, βασίζεται στο μη μοχλευμένο κόστος κεφαλαίου ([49]). Το μη μοχλευμένο κόστος ιδίων κεφαλαίων υπολογίζεται ως ακολούθως:

Κόστος ιδίων κεφαλαίων (μη μοχλευμένο) = Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου + β_A × Ασφάλιστρο κινδύνου ιδίων κεφαλαίων

β_A: μη μοχλευμένος συντελεστής βήτα ή «συντελεστής βήτα στοιχείων ενεργητικού»

(85) Για την εκτίμηση κάθε παραμέτρου της εξίσωσης του κόστους ιδίων κεφαλαίων εφαρμόστηκε η ακόλουθη προσέγγιση (βλ. πίνακα 7):

α) Το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου εκτιμάται κατά προσέγγιση βάσει των αποδόσεων των 10ετών βελγικών κρατικών ομολόγων (στο εξής: OLO ([50])), οι οποίες κυμάνθηκαν, κατά τη διάρκεια του 2023, στο εύρος από 2,5 % έως 3,6 %. Για την εκτίμηση του ασφαλίστρου κινδύνου αγοράς μετοχών, λήφθηκαν υπόψη διάφορες εξωτερικές πηγές, από τις οποίες προέκυψε εύρος από 4,6 % έως 6 %:

— εκτιμήσεις του Damodaran: 5,9 % τον Ιανουάριο του 2023 και 4,6 % τον Ιανουάριο του 2024·

— οι εκτιμήσεις της Kroll τοποθετούνται στο εύρος από 5,5 % έως 6 % κατά τη διάρκεια του 2023.

β) Η εκτίμηση του (μη μοχλευμένου) συντελεστή βήτα στοιχείων ενεργητικού βασίστηκε στις ίδιες παραδοχές με εκείνες που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του ΜΣΚΚ ανωτέρω και είχε ως αποτέλεσμα διάμεση τιμή και μέσο όρο [0,40-1,00] και [0,40-1,00] για πέντε εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας με κάποιον βαθμό έκθεσης σε παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (βλ. πίνακα 5).

(86) Η εφαρμογή των ανωτέρω εκτιμήσεων στην εξίσωση του κόστους ιδίων κεφαλαίων παρέχει εκτίμηση του μη μοχλευμένου κόστους κεφαλαίου η οποία τοποθετείται στο εύρος από 6,2 % έως 7,5 % (βλ. πίνακα 7), συμπεριλαμβανομένου ασφαλίστρου 3,1 % έως 4,3 % επί του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου, και η οποία συνάδει με τα αποτελέσματα που προέκυψαν για το ΜΣΚΚ.

([49]) Αντίθετα προς τον «μοχλευμένο συντελεστή βήτα», που καλείται επίσης απλώς «συντελεστής βήτα», ο οποίος συγκρίνει τη μεταβλητότητα των αποδόσεων του χρέους και των ιδίων κεφαλαίων μιας εταιρείας με τις αποδόσεις της ευρύτερης αγοράς (για παράδειγμα, μια εταιρεία με συντελεστή βήτα 1,4 έχει αποδόσεις των οποίων η μεταβλητότητα ανέρχεται στο 140 % της μεταβλητότητας της αγοράς με την οποία συγκρίνεται), ο «μη μοχλευμένος συντελεστής βήτα», που καλείται επίσης «συντελεστής βήτα στοιχείων ενεργητικού», μετρά τον κίνδυνο αγοράς της εταιρείας χωρίς τον αντίκτυπο του χρέους, προκειμένου να απομονώσει τον κίνδυνο που οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στα στοιχεία ενεργητικού της εταιρείας.
Το μη μοχλευμένο κόστος ιδίων κεφαλαίων χρησιμοποιείται γενικά για την εκτίμηση έργων ή επενδύσεων που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά με ίδια κεφάλαια. Επομένως, η σύγκριση του ΜΣΚΚ και του μη μοχλευμένου κόστους ιδίων κεφαλαίων παρέχει πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο του χρέους στο κόστος κεφαλαίου μιας εταιρείας.

([50]) OLO είναι το αρκτικόλεξο της φράσης «Obligation Linéaire / Lineaire Obligatie».

Πίνακας 7

Εκτιμήσεις μη μοχλευμένου κόστους ιδίων κεφαλαίων της BE-NUC και υποκείμενες παράμετροι (πλήρες εύρος)

Παράμετρος	Παραδοχή/προσέγγιση	Εκτίμηση
Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου	Εύρος αποδόσεων το 2023 των 10ετών OLO	2,5 %- 3,6 %
Ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς μετοχών	Εκτιμήσεις εμπειρογνωμόνων για ώριμες αγορές	4,6 %- 6,0 %
Συντελεστής βήτα (μη μοχλευμένος)	Διάμεση τιμή και μέσος όρος συγκρίσιμων εταιρειών	[0,40-1,00]-[0,40-1,00]
Κόστος ιδίων κεφαλαίων (μη μοχλευμένο)	CAPM	6,2 %- 7,5 %

Πηγή: Εκτίμηση της αναλογικότητας της ενίσχυσης: Επικαιροποιημένη ανάλυση κατανομής κινδύνου και απόδοσης της επένδυσης, Compass Lexecon, 29 Νοεμβρίου 2024.

(87) Λαμβανομένων υπόψη των παραμέτρων που εκτιμήθηκαν ανωτέρω (για ενδεχόμενα εύρη κατά τη διάρκεια του 2023), το Βέλγιο εκτιμά τρία ευλογοφανή σενάρια για το μη μοχλευμένο κόστος κεφαλαίου κατά τον χρόνο της συμφωνίας των μερών το 2023, τα οποία αντιστοιχούν σε εύρος από 6,8 % έως 7,3 % (βλ. πίνακα 8).

Πίνακας 8

Τρία σενάρια για το μη μοχλευμένο κόστος ιδίων κεφαλαίων της BE-NUC (μειωμένο εύρος)

	Κατώτατο όριο	Βασικό σενάριο	Ανώτατο όριο
Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου (μέσος όρος 2023)	3,11 %		
Ασφάλιστρο κινδύνου των ιδίων κεφαλαίων (μέσος όρος 2023)	5,27 % (Μέσος όρος 2023 του Damodaran)	5,51 % (Μέσος όρος Damodaran και Kroll)	5,75 % (Μέσος όρος 2023 της Kroll)
Μη μοχλευμένος συντελεστής βήτα (συγκρίσιμος μέσος όρος)	[0,40-1,00] (αριθμητικός μέσος όρος, μη συμπεριλαμβανομένης της Iberdrola)	[0,40-1,00] (διάμεση τιμή 5 εταιρειών)	[0,40-1,00] (αριθμητικός μέσος όρος Fortum και CEZ)
Μόχλευση	0 %		
(Μη μοχλευμένο) κόστος ιδίων κεφαλαίων	**6,8 %**	**7,1 %**	**7,3 %**

Πηγή: SA.106107 Συμπληρωματικό σημείωμα Πρόσθετες εξηγήσεις σχετικά με το εύρος των εκτιμήσεων του κόστους κεφαλαίου, Compass Lexecon, 5 Δεκεμβρίου 2024.

3.3.1.3.1.2.3. Περιορισμοί των βασισμένων στο μοντέλο CAPM εκτιμήσεων για το κόστος κεφαλαίου της BE-NUC

(88) Το Βέλγιο αναγνωρίζει τους περιορισμούς της προσέγγισης CAPM για την εκτίμηση του κόστους κεφαλαίου της BE-NUC, λόγω της έλλειψης άμεσα συγκρίσιμων εισηγμένων στο χρηματιστήριο εταιρειών και των ιδιαιτεροτήτων του προφίλ κινδύνου και της προσέγγισης για τη χρηματοδότηση του έργου ([51]). Ειδικότερα, το Βέλγιο προβάλλει την ιδιαιτερότητα του κλάδου της πυρηνικής ενέργειας και την περιορισμένη συγκρισιμότητα με άλλες ομάδες στοιχείων ενεργητικού.

([51]) Δεν είναι πάντοτε εφικτό να αποτυπωθούν όλοι οι ενδεχόμενοι κίνδυνοι αγοράς σε μία παράμετρο, ιδίως όταν πρόκειται για ιδιωτικές επενδύσεις των οποίων ο συντελεστής βήτα μπορεί να εκτιμηθεί μόνο βάσει ομάδας στοιχείων ενεργητικού εταιρειών που ασκούν την ίδια δραστηριότητα αλλά εμφανίζουν περιορισμένη συγκρισιμότητα.

(89) Επιπλέον, το Βέλγιο εξετάζει διάφορα ασφάλιστρα κινδύνου, τα οποία απαιτούν συνήθως οι επενδυτές προκειμένου να επενδύσουν στην πράξη σε συγκρίσιμα μακροπρόθεσμα επενδυτικά έργα και τα οποία εφαρμόζονται επί της εκτίμησης του ΜΣΚΚ που προκύπτει από την εφαρμογή της προσέγγισης CAPM. Το Βέλγιο επισημαίνει έναν ενδεχόμενο δικαιολογητικό λόγο για την αναγκαιότητα του εν λόγω ασφαλίστρου επί της εκτίμησης του ΜΣΚΚ, ο οποίος συνδέεται με τον κίνδυνο δέσμευσης κεφαλαίων για μακροπρόθεσμα επενδυτικά έργα ο οποίος δεν μπορεί να μειωθεί μέσω διαφοροποίησης και δεν αμείβεται βάσει της προσέγγισης CAPM ([52]). Επιπλέον, ένα άλλο επιχείρημα προς δικαιολόγηση της αναγκαιότητας ασφαλίστρου αφορά την έλλειψη κεφαλαίων για την επίτευξη στόχων ενεργειακής πολιτικής στην Ευρώπη, καθώς υπάρχει υψηλός ανταγωνισμός για επενδύσεις στα διαθέσιμα έργα, ο οποίος αυξάνει τον απαιτούμενο συντελεστή απόδοσης για την προσέλκυση κεφαλαίων. Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι αποτελεί συνήθη πρακτική οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας να προσθέτουν ένα ασφάλιστρο εύρους από 1,5 % έως 4 % και παραθέτει ορισμένα παραδείγματα προς απόδειξη του ισχυρισμού αυτού ([53]). Τέλος, το Βέλγιο υποστηρίζει επίσης ότι ένας ακόμη δικαιολογητικός λόγος για τη συνεκτίμηση ασφαλίστρου χρηματοδότησης επί της εκτίμησης του ΜΣΚΚ είναι το ασφάλιστρο έλλειψης ρευστότητας ([54]), λαμβανομένης υπόψη της φύσης της συγκεκριμένης επένδυσης, το οποίο υποστηρίζεται τόσο από επιστημονικές μελέτες (στις οποίες καταγράφεται σχετικό εύρος από 0,7 % έως 7,3 %) ([55]) όσο και από τους επαγγελματίες του κλάδου ([56]). Τα ανωτέρω ασφάλιστρα θα μπορούσαν να προστεθούν στις εκτιμήσεις του ΜΣΚΚ ή του κόστους ιδίων κεφαλαίων που προκύπτουν από την εφαρμογή της προσέγγισης CAPM, όπως εξηγήθηκε ανωτέρω, και επιρρωννύουν το επιχείρημα του Βελγίου ότι ο επιδιωκόμενος IRR είναι συντηρητικός συντελεστής απόδοσης λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων στους οποίους εκτίθεται το έργο.

3.3.1.3.1.3. Αναμενόμενος IRR προσαρμοσμένος βάσει της MPRA λαμβανομένων υπόψη τρεχουσών προσδοκιών για τις τιμές της αγοράς

(90) Το Βέλγιο εξηγεί ότι ως αποτέλεσμα της MPRA, ο επιδιωκόμενος IRR μετά την προσαρμογή βάσει της MPRA κυμαίνεται δυναμικά σε εύρος από 6 % έως 8 %. Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι, ακόμη και αν ο επιδιωκόμενος IRR οριστεί σε 7 % πριν από την προσαρμογή βάσει της MPRA, υπό τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς (χαμηλότερες αναμενόμενες τιμές της αγοράς από εκείνες που ίσχυαν κατά τον χρόνο του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου) μπορεί να αναμένεται IRR χαμηλότερος από τον εκτιμηθέντα κατά τον χρόνο της διαπραγμάτευσης της συμφωνίας αμοιβής.

(91) Προς απόδειξη του ισχυρισμού του, το Βέλγιο υπέβαλε ανάλυση της εξέλιξης των προσδοκιών της αγοράς κατά την περίοδο 2025-2035 μετά τη διαπραγμάτευση της συμφωνίας αμοιβής, βασισμένη σε διάφορες πηγές, και του αντικτύπου των εν λόγω αναθεωρημένων προβλέψεων στον αναμενόμενο IRR του έργου LTO (μέσω της εφαρμογής της MPRA).

(92) Στο γράφημα 1 παρουσιάζονται οι αρχικές καμπύλες τιμών στο τέλος του 2023 (δηλαδή κατά τον χρόνο σύναψης των συμφωνιών). Στις διάφορες προβλέψεις τιμών, οι τιμές της αγοράς ξεκινούν —στο κεντρικό σενάριο που παρουσιάζεται με συμπαγείς γραμμές— από 120 EUR ανά MWh το 2025 και μειώνονται προς την μέση τιμή των 87 EUR ανά MWh κατά την περίοδο έως το 2033.

([52]) Κατά το Βέλγιο, η εκτιμώμενη απόδοση η οποία προκύπτει από την ανάλυση του συγκεκριμένου συνόλου εταιρειών που λήφθηκαν υπόψη για τη σύγκριση, βάσει της προσέγγισης CAPM, δεν θα ανταμείβει: i) τους κινδύνους που αφορούν τον ιδιωτικό χαρακτήρα της επένδυσης στην κοινή επιχείρηση· ii) κινδύνους που συνδέονται ειδικώς με την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας· και iii) το προφίλ κινδύνου που προσδιορίζεται στη συμφωνία αμοιβής.

([53]) Βλ., π.χ., CEER, 2017: σ. 115-119: «*Τα ασφάλιστρα επί του κόστους κεφαλαίου για δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας κυμαίνονταν από 0,6 % έως 3,5 % αναλόγως της ηλικίας της επένδυσης (δηλαδή νέα επένδυση) και της ποιότητας της προσφοράς*». Μελέτη του Elia σχετικά με την επάρκεια και την ευελιξία στο Βέλγιο 2024–2034, σ. 382: Στη μελέτη για την επάρκεια και την ευελιξία στο Βέλγιο, η συμπεριφορά των επενδυτών μοντελοποιήθηκε βάσει προσέγγισης αποφυγής του κινδύνου με την προσθήκη, στο ΜΣΚΚ, ασφαλίστρου κινδύνου 3,0–8,0 % για την κάλυψη πρόσθετων κινδύνων. Ειδικότερα, για έργα στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας, η Oxera εκτίμησε πρόσθετο ασφάλιστρο 2,0–4,0 %, του οποίου το πρώτο ήμισυ μπορεί να αποδοθεί στο κόστος ιδίων κεφαλαίων κάθε παραγωγού πυρηνικής ενέργειας, «λαμβανομένης υπόψη της ελευθέρωσης των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας», και το έτερο ήμισυ σε «τεχνολογικούς και κατασκευαστικούς κινδύνους» (Oxera, 2005:4). Η Engie απαιτεί μέσο πραγματοποιηθέντα μη μοχλευμένο IRR [0-5] % επί του ΜΣΚΚ. Η Fortum απαιτεί ασφάλιστρο [0-5]-[0-5] % αναλόγως της τεχνολογίας. Η Iberdrola καθορίζει το επιδιωκόμενο περιθώριο επί του ΜΣΚΚ σε [0-5] %.

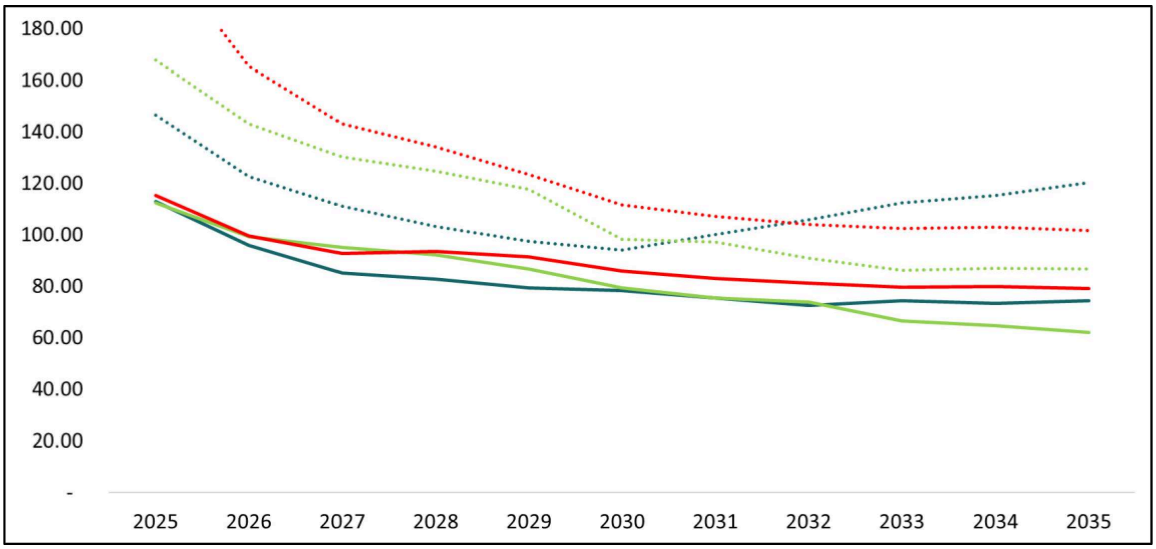
([54]) Η εμπορευσιμότητα ή η ρευστότητα ενός στοιχείου ενεργητικού είναι ο βαθμός στον οποίο μπορεί να μετατραπεί ταχέως σε μετρητά χωρίς υψηλό κόστος συναλλαγής ή εκπτώσεις επί των τιμών. Κατά το Βέλγιο, η έλλειψη ρευστότητας έχει σημασία για τους επενδυτές, οι οποίοι απαιτούν υψηλότερες αποδόσεις για μη ευχερώς ρευστοποιήσιμα στοιχεία ενεργητικού από ό,τι για κατά τα λοιπά παρεμφερή στοιχεία ενεργητικού με υψηλότερη ρευστότητα. Με άλλα λόγια, απαιτούνται υψηλότερες αποδόσεις ως αποζημίωση για το κόστος ευκαιρίας μη πραγματοποίησης επένδυσης σε εμπορεύσιμο στοιχείο ενεργητικού και για την ανάληψη του κινδύνου ζημίας επί επένδυσης που στερείται ρευστότητας.

([55]) Στοιχεία επιστημονικών μελετών δείχνουν ότι οι επενδυτές απαιτούν αποδόσεις για τον βαθμό έλλειψης ρευστότητας μιας επένδυσης. Το βελγικό Δημόσιο παρέθεσε εκτενείς παραπομπές στην επιστημονική βιβλιογραφία επί του θέματος αυτού, όπως Nair και Radcliffe (1998), Damodaran (2005), Ibbotson (2013), Pemberton (2017), Torchio και Surata (2014), Ilmanen, Chandra, και McQuinn (2020), BNP Paribas (2023).

([56]) Οι βελγικοί ρυθμιστικοί φορείς πρόσθεσαν ασφάλιστρο έλλειψης ρευστότητας κατά τον καθορισμό της απόδοσης για ρυθμιζόμενα περιουσιακά στοιχεία στον τομέα του αερίου. Πιο πρόσφατα, λόγω έλλειψης ρευστότητας και μη εισαγωγής στο χρηματιστήριο του φορέα εκμετάλλευσης εγκατάστασης υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ), η CREG εφάρμοσε συντελεστή 1,2 στο επιτόκιο μηδενικού κινδύνου και στο ασφάλιστρο κινδύνου για την κανονιστική περίοδο 2020-2023.

Γράφημα 1

Αρχικές καμπύλες τιμών βασικού φορτίου στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο (EUR/MWh) (τιμές 2022)

Πηγή: Εκτίμηση της αναλογικότητας της ενίσχυσης: Συμπληρωματικό σημείωμα — Επικαιροποιημένες προβλέψεις για τις τιμές της αγοράς και τον αντίκτυπο στον IRR μέσω της MPRA, Compass Lexecon, 11 Δεκεμβρίου 2024.

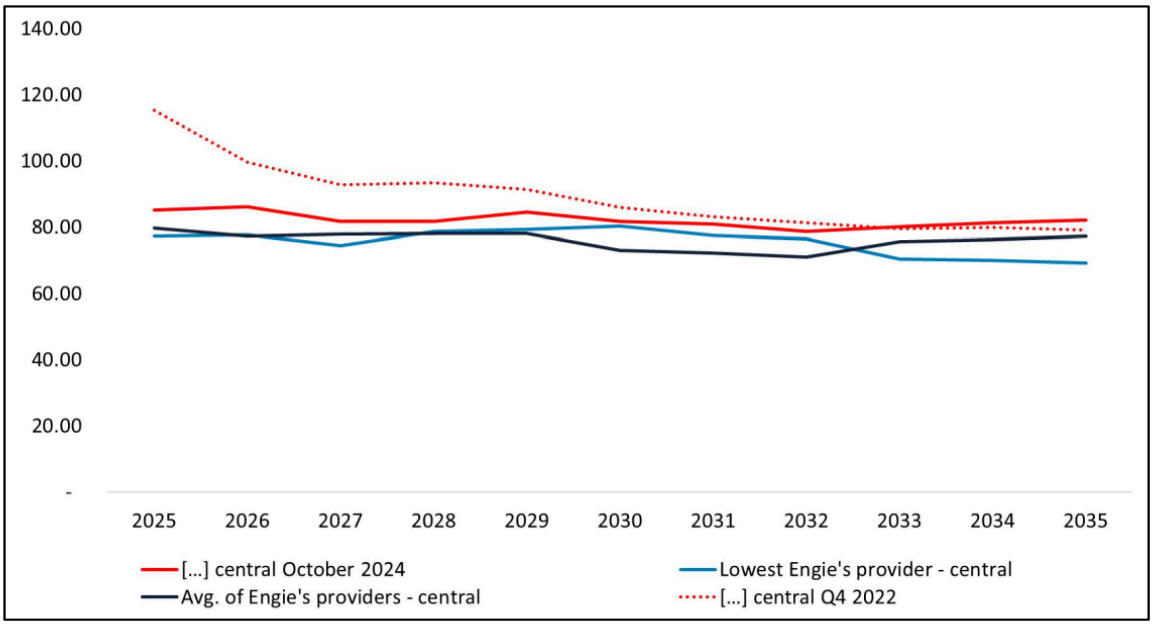
Σημείωση: Η επωνυμία κάθε παρόχου υπηρεσιών δεν αναγράφεται για λόγους εμπιστευτικότητας. Οι συμπαγείς γραμμές αντιπροσωπεύουν τις προβλέψεις τιμών διαφόρων παρόχων υπηρεσιών στο κεντρικό σενάριο και οι διακεκομμένες γραμμές αντιστοιχούν στο σενάριο ανόδου των τιμών. Η γκρίζα περιοχή [απαλείφθηκε για λόγους εμπιστευτικότητας] *αντιπροσωπεύει τον διάδρομο τιμών για προσαρμογές, βάσει της MPRA, της τιμής άσκησης δικαιώματος, δηλαδή το εύρος τιμών της αγοράς εντός του οποίου προσαρμόζεται η τιμή άσκησης δικαιώματος, όπως προβλέφθηκε αρχικώς στη συμφωνία αμοιβής, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επικαιροποίηση που αναφέρεται στο σημείο 3.3.1.3.2. Πάνω (κάτω) από το συγκεκριμένο εύρος, η τιμή άσκησης δικαιώματος προσαρμόζεται προς το ανώτερο (κατώτερο) όριο.*

(93) Το γράφημα 2 δείχνει ότι οι τρέχουσες προβλέψεις του κεντρικού σεναρίου για τις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας ([57]), οι οποίες απεικονίζονται με τις συμπαγείς γραμμές, μειώθηκαν σε σύγκριση με τις προβλέψεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά τον χρόνο του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου. Για παράδειγμα, η πρόβλεψη τιμής του κεντρικού σεναρίου […] το τέταρτο τρίμηνο του 2022, η οποία χρησιμοποιήθηκε, μεταξύ άλλων, ως καμπύλη αναφοράς στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο, παρουσιάζεται με κόκκινη διακεκομμένη γραμμή στο συγκεκριμένο γράφημα. Μολονότι, στο τέλος του 2022, οι προβλέψεις των τιμών ήταν 120 EUR ανά MWh για το 2025, επί του παρόντος οι προβλέψεις είναι 85 EUR ανά MWh, ή ακόμη χαμηλότερες, για το 2025. Οι εξελίξεις της αγοράς από το 2022 έχουν μειώσει τις προβλεπόμενες τιμές χονδρικής της ηλεκτρικής ενέργειας κατά την επόμενη δεκαετία, ιδίως λόγω της μείωσης των προβλέψεων των τιμών βασικών εμπορευμάτων (αερίου και CO_2), μεταξύ άλλων. Το γράφημα 2 δείχνει επίσης ότι, κατά τις τρέχουσες προβλέψεις του κεντρικού σεναρίου, οι τιμές θα παραμείνουν σχετικά σταθερές στο διάστημα από το 2025 έως το 2035, κυμαινόμενες από 69 EUR ανά MWh έως 86 EUR ανά MWh.

([57]) Ανάγονται στο τρίτο και στο τέταρτο τρίμηνο του 2022, αναλόγως του παρόχου υπηρεσιών.

Γράφημα 2

Επικαιροποιημένες καμπύλες τιμών βασικού φορτίου το φθινόπωρο του 2024 (EUR/MWh) (τιμές 2022)

Πηγή: Εκτίμηση της αναλογικότητας της ενίσχυσης: Συμπληρωματικό σημείωμα — Επικαιροποιημένες προβλέψεις για τις τιμές της αγοράς και τον αντίκτυπο στον IRR μέσω της MPRA, Compass Lexecon, 11 Δεκεμβρίου 2024.

Σημείωση: Οι συμπαγείς γραμμές αντιπροσωπεύουν τις προβλέψεις τιμών στο κεντρικό σενάριο το φθινόπωρο του 2024. Συγκριτικά, η διακεκομμένη γραμμή αντιστοιχεί στην πρόβλεψη τιμής […] το τέταρτο τρίμηνο του 2022, η οποία χρησιμοποιήθηκε στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο. Η γκρίζα περιοχή [απαλείφθηκε για λόγους εμπιστευτικότητας] *αντιπροσωπεύει τον διάδρομο τιμών για προσαρμογές, βάσει της MPRA, της τιμής άσκησης δικαιώματος, δηλαδή το εύρος τιμών της αγοράς εντός του οποίου προσαρμόζεται η τιμή άσκησης δικαιώματος, όπως προβλέφθηκε αρχικώς στη συμφωνία αμοιβής, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επικαιροποίηση που αναφέρεται στο σημείο 3.3.1.3.2. Πάνω (κάτω) από το συγκεκριμένο εύρος, η τιμή άσκησης δικαιώματος προσαρμόζεται προς το ανώτερο (κατώτερο) όριο.*

(94) Από τα ανωτέρω στοιχεία το Βέλγιο συμπεραίνει ότι οι προσδοκίες των τιμών της αγοράς έχουν μειωθεί.

(95) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η γκρίζα περιοχή στα ανωτέρω γραφήματα αντιπροσωπεύει τον διάδρομο τιμών (όπως προβλέφθηκε αρχικώς στη συμφωνία αμοιβής) για προσαρμογές του επιδιωκόμενου IRR βάσει της MPRA, δηλαδή το εύρος τιμών της αγοράς εντός του οποίου προσαρμόζεται ο επιδιωκόμενος IRR ([58]). Επομένως, οι προσδοκίες για χαμηλότερες τιμές της αγοράς υποδηλώνουν μείωση του αναμενόμενου IRR κατόπιν προσαρμογής βάσει της MPRA. Βάσει των παραμέτρων MPRA που προβλέφθηκαν αρχικώς στη συμφωνία, ο αναμενόμενος IRR του έργου LTO πρόκειται να είναι, κατά το τρίτο τρίμηνο του 2024, 6,7 % (εφόσον επαληθευθούν όλες οι παραδοχές του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου). Βάσει των επικαιροποιημένων παραμέτρων MPRA (βλ. σημείο 3.3.1.3.2), οι οποίες καθιστούν τα έσοδα και τον IRR της BE-NUC πιο ευαίσθητα στις συνθήκες των τιμών της αγοράς, ο αναμενόμενος IRR θα μειωθεί στο 6,5 % (εφόσον επαληθευθούν όλες οι παραδοχές του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου) λαμβανομένων υπόψη των ίδιων προβλέψεων τιμών (βλ. πίνακα 9).

([58]) Τιμές εκτός του διαδρόμου τιμών συνεπάγονται την ίδια προσαρμογή με την προσαρμογή του πλησιέστερου εξωτερικού ορίου του διαδρόμου. Η εν λόγω προσαρμογή ευθυγραμμίζεται με τον επιδιωκόμενο IRR, καθώς το ανώτερο όριο του διαδρόμου καθορίζεται στο 8 % και το κατώτερο όριο στο 6 %.

Πίνακας 9

Αναμενόμενος IRR (βάσει αρχικής και επικαιροποιημένης MPRA) έναντι επιδιωκόμενου IRR (τρίτο τρίμηνο 2024)

Επιδιωκόμενος IRR προ της προσαρμογής βάσει της MPRA	Προοπτικές	Μέση τιμή της αγοράς (EUR/MWh) (τιμές 2022)	Προκαταρκτική τιμή άσκησης δικαιώματος (EUR/MWh) (τιμές 2022)	Αναμενόμενος IRR με αρχικές παραμέτρους MPRA (+/- 30 %)	Αναμενόμενος IRR με επικαιροποιημένες παραμέτρους MPRA (+/- 20 %)
7 %	Μέσος όρος παρόχων· κεντρικό σενάριο· Γ΄ τρίμηνο του 2024	[70-80]	[80-90]	6,7 %	6,5 %

Πηγή: Εκτίμηση της αναλογικότητας της ενίσχυσης: Συμπληρωματικό σημείωμα — Επικαιροποιημένες προβλέψεις για τις τιμές της αγοράς και αντίκτυπος στον IRR μέσω της MPRA, Compass Lexecon, 11 Δεκεμβρίου 2024.

3.3.1.3.2. Αμφίδρομη σύμβαση επί διαφοράς (CfD)

(96) Η CfD θα εφαρμόζεται μεταξύ του βελγικού Δημοσίου και της BE-NUC, καθώς και μεταξύ του βελγικού Δημοσίου και της Luminus, της έτερης συνιδιοκτήτριας των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων. Τούτο σημαίνει ότι το βελγικό Δημόσιο θα εγγυηθεί μια προκαθορισμένη επιδιωκόμενη τιμή (στο εξής: τιμή άσκησης δικαιώματος), η οποία θα αναπροσαρμόζεται τιμαριθμικά καθ' όλη τη διάρκεια της συμφωνίας αμοιβής, για τη συνολική μετρούμενη παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας των μονάδων LTO. Εάν η τιμή αναφοράς της αγοράς είναι υψηλότερη της τιμής άσκησης δικαιώματος, η BE-NUC και η Luminus θα καταβάλλουν στο βελγικό Δημόσιο το γινόμενο της θετικής διαφοράς επί την πραγματική μετρούμενη παραγωγή. Εάν η τιμή αναφοράς είναι χαμηλότερη, το βελγικό Δημόσιο θα καταβάλλει στη BE-NUC και στη Luminus το γινόμενο της αρνητικής διαφοράς επί την πραγματική μετρούμενη παραγωγή. Τα ποσά της διαφοράς είναι πληρωτέα την ημερομηνία κατά την οποία η οικεία μονάδα LTO διοχετεύει ηλεκτρική ενέργεια στο δίκτυο υψηλής τάσης για πρώτη φορά μετά την αρχική νόμιμη ημερομηνία παύσης λειτουργίας της και καταβάλλονται αναλογικά προς το ποσοστό ηλεκτρικής ενέργειας της BE-NUC και της Luminus που παρήγαγαν οι μονάδες LTO.

(97) Οι κύριες παράμετροι της CfD είναι οι ακόλουθες:

α) η τιμή αναφοράς της αγοράς, η οποία είναι η τιμή άμεσης παράδοσης της αγοράς επόμενης ημέρας στη βελγική ζώνη προσφοράς.

β) η τιμή άσκησης δικαιώματος, η οποία ορίστηκε από τη BE-NUC βάσει χρηματοοικονομικού μοντέλου που πρέπει να εγκριθεί από τον αντισυμβαλλόμενο στη συμφωνία αμοιβής, κατά τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζει τις πραγματικές λειτουργικές, κεφαλαιουχικές και χρηματοδοτικές δαπάνες της BE-NUC σε σχέση με την παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO από την 21η Ιουλίου 2022 (επομένως, εκτιμάται ως το σταθμισμένο κόστος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή LCOE). Η τιμή άσκησης δικαιώματος θα καθοριστεί αρχικώς με στόχο την επίτευξη μέσου επιδιωκόμενου συντελεστή εσωτερικής απόδοσης (IRR) 7 % (ονομαστικού και μετά τους φόρους) (βλ. σημείο 3.3.1.3.1).

(98) Κατά το Βέλγιο, βάσει ανεξάρτητης ανάλυσης της Compass Lexecon ([59]), η αρχική επιλογή της αγοράς επόμενης ημέρας ως τιμής αναφοράς της αγοράς στην CfD είναι κατάλληλη στο πλαίσιο του έργου LTO, ειδικότερα κατά την περίοδο εργασιών LTO (τη φάση επανέναρξης της λειτουργίας έως την 31η Δεκεμβρίου 2028). Επιπλέον, το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι η ευελιξία που ενσωματώθηκε στη συμφωνία αμοιβής παρέχει τη δυνατότητα επιλογής εναλλακτικής τιμής αναφοράς της αγοράς κατά τη διάρκεια της σύμβασης, αναλόγως της εξέλιξης του πλαισίου της βελγικής αγοράς και των αναγκών, ενώ παράλληλα διατηρείται η ισορροπία κινδύνου–απόδοσης του αρχικού σχεδιασμού της CfD. Το Βέλγιο δικαιολογεί περαιτέρω τη χρήση της αγοράς επόμενης ημέρας προβάλλοντας τα ακόλουθα επιχειρήματα:

α) Η αγορά επόμενης ημέρας αποτελεί κατάλληλο σημείο αναφοράς στο Βέλγιο, καθώς χαρακτηρίζεται από διαφάνεια, ευρωστία και σχετική ρευστότητα σε σύγκριση με άλλες αγορές του Βελγίου. Το Βέλγιο επισημαίνει περαιτέρω ότι η αγορά επόμενης ημέρας δεν παρέχει δυνατότητα επιλογής των αγοραστών διότι ο όγκος προσφέρεται σε ανώνυμη δημοπρασία. Εξάλλου, η δημοπρασία στην αγορά επόμενης ημέρας συγκεντρώνει προσφορά και ζήτηση σε μία περίοδο, στοιχείο το οποίο μεγιστοποιεί το βάθος της αγοράς.

([59]) Compass Lexecon, Σημείωμα της 28ης Μαΐου 2024, «*Ανάλυση της τιμής αναφοράς της αγοράς και εξισορρόπηση της κατανομής κόστους, και παρατηρήσεις επί της γνωμοδότησης της CREG*».

β) Η επιλεγείσα τιμή αναφοράς της αγοράς, σε συνδυασμό με ορισμένες συγκεκριμένες ρυθμίσεις της CfD, όπως η MPRA και τα κίνητρα διαμόρφωσης της παραγωγής, διαφυλάσσει τα κίνητρα για την αποδοτική λειτουργία και συμμετοχή στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της ενίσχυσης της παραγωγής σε περιόδους υψηλών τιμών στην αγορά και της διαμόρφωσης σε περιόδους χαμηλών τιμών, στο μέτρο του δυνατού.

γ) Η αρχική επιλογή της αγοράς επόμενης ημέρας ως τιμής αναφοράς της αγοράς, σε συνδυασμό με τις ρυθμίσεις εμπορικής προώθησης που προβλέπονται στη BIS (βλ. σημείο 3.3.1.5), καθιστά δυνατή την κατάλληλη διαχείριση του κινδύνου αγοράς από τη BE-NUC, διότι έχει λεπτομερή χαρακτήρα και καθιστά δυνατή την αντιστοίχιση της τιμής αναφοράς της αγοράς με τις τιμές αμοιβής της αγοράς επόμενης ημέρας. Συναφώς, η τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας είναι κατάλληλη ειδικότερα ως τιμή αναφοράς της αγοράς κατά την αρχική περίοδο των εργασιών LTO, ιδίως σε σύγκριση με μακροπρόθεσμα προϊόντα. Κατά το Βέλγιο, η πώληση στην αγορά επόμενης ημέρας μειώνει τον κίνδυνο αγοράς για τη BE-NUC σε σύγκριση με τη χρήση συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης καθώς καθιστά δυνατή την καλύτερη αντιστοίχιση με το συγκεκριμένο μοντέλο διαθεσιμότητας κατά τη διάρκεια της αρχικής περιόδου των εργασιών LTO. Η χρήση συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης θα μπορούσε να προκαλέσει πρόσθετους κινδύνους αγοράς για τη BE-NUC λόγω υψηλότερου κινδύνου μη προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας κατά την αρχική περίοδο των εργασιών LTO (δηλαδή εάν η ηλεκτρική ενέργεια που πωλείται εκ των προτέρων δεν μπορεί να παραδοθεί και πρέπει να επαναγοραστεί, ενδεχομένως σε υψηλότερη τιμή της αγοράς, π.χ. στην αγορά επόμενης ημέρας).

(99) Το Υπουργείο Οικονομικών ανάθεσε την εκπόνηση μελέτης σχετικά με τη στρατηγική διαχείρισης του κινδύνου αγοράς της BE-WATT (αντισυμβαλλομένου στη CfD). Στόχος της υπό εκπόνηση μελέτης είναι η λήψη προπαρασκευαστικών μέτρων για τη θέση σε λειτουργία της BE-WATT, ειδικότερα όσον αφορά το καθήκον της εν λόγω εταιρείας που συνίσταται στη διαχείριση κινδύνων. Ειδικότερα:

α) Στη μελέτη θα προσδιοριστούν και θα αναλυθούν οι βασικοί κίνδυνοι αγοράς στους οποίους εκτίθεται η BE-WATT στο πλαίσιο των επικείμενων CfD της σχετικά με την πυρηνική ενέργεια και την υπεράκτια αιολική ενέργεια, με έμφαση στους κινδύνους όγκου και τιμής.

β) Στη μελέτη θα προσδιοριστούν και θα αναλυθούν διάφορες δυνητικές στρατηγικές διαχείρισης κινδύνων εκ μέρους της BE-WATT (χαρτοφυλάκιο μέσων / προϊόντων αντιστάθμισης κινδύνου, ποσοστό, διάρκεια, χρόνος αντιστάθμισης, επιλογές σχεδιασμού), ιδίως λαμβάνοντας υπόψη i) τον δυνητικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι εν λόγω στρατηγικές για τη διαχείριση των κινδύνων αγοράς που προκύπτουν από την ανοικτή θέση της BE-WATT λόγω των CfD και ii) τη δυνητική συμβολή τους στη ρευστότητα και στην ανάπτυξη της αγοράς. Στη μελέτη εξετάζονται πρωτίστως δύο είδη προϊόντων αντιστάθμισης κινδύνου: i) συμβάσεις αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (ΣΑΗΕ) και ii) προθεσμιακές συμβάσεις, εκ των οποίων οι δεύτερες κυρίως υπό μορφή τυποποιημένων μέσων που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένους τόπους διαπραγμάτευσης και καλούνται συνήθως «συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης». Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, εξετάζεται η χρήση χρηματοπιστωτικών συμβάσεων.

γ) Οι στρατηγικές αντιστάθμισης που βασίζονται σε συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης θα συμβάλουν στη ρευστότητα της βελγικής αγοράς προθεσμιακών συμβάσεων για διάφορες ληκτότητες συμβάσεων (εβδομάδες, μήνες, έτη), λαμβανομένων υπόψη των μεγάλων όγκων που διακυβεύονται (πλείονα GW ισχύος πυρηνικής και υπεράκτιας αιολικής ενέργειας υποκείμενα σε CfD). Ο ακριβής αντίκτυπος στη ρευστότητα της αγοράς προθεσμιακών συμβάσεων θα εξαρτηθεί από τον όγκο των συμβάσεων που θα πωλήσει η BE-WATT για τις διάφορες ληκτότητες.

(100) Η βελγική κυβέρνηση, ως αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής, μπορεί να επανεξετάσει την αρχική επιλογή της τιμής αναφοράς της αγοράς έως τρεις φορές κατά τη διάρκεια της σύμβασης, με την επιφύλαξη της σύμφωνης γνώμης της BE-NUC και της Luminus, από το τέλος της αρχικής περιόδου των εργασιών LTO, π.χ. αναλόγως της εξέλιξης του πλαισίου της βελγικής αγοράς και των αναγκών, διατηρουμένης παράλληλα της ισορροπίας κινδύνου–απόδοσης του αρχικού σχεδιασμού της CfD.

(101) Η τιμή άσκησης δικαιώματος θα αναπροσαρμόζεται τιμαριθμικά σε ετήσια βάση διά παραπομπής σε υπολογισμό σταθμισμένης αναπροσαρμογής και μπορεί να αναθεωρείται σε συγκεκριμένα χρονικά σημεία:

α) «προκαταρκτική τιμή άσκησης δικαιώματος»: στο βασικό σενάριο, το Βέλγιο υποθέτει ότι το κόστος εκσυγχρονισμού των μονάδων LTO ανέρχεται σε περίπου [2-2,5] δισ. EUR, το οποίο, σε συνδυασμό με τις λοιπές δαπάνες που σχετίζονται με το έργο LTO (π.χ. δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης κατά την περίοδο LTO), έχει ως αποτέλεσμα προκαταρκτική τιμή άσκησης δικαιώματος ύψους [80-90] EUR ανά MWh·

β) «αρχική τιμή άσκησης δικαιώματος»: η BE-NUC θα καθορίζει την πραγματική τιμή της τιμής άσκησης δικαιώματος βάσει χρηματοοικονομικού μοντέλου το οποίο ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής θα εγκρίνει κατά τη διάρκεια του 2025, πριν από την ημερομηνία επανέναρξης λειτουργίας των μονάδων LTO, βάσει του κόστους παράτασης της λειτουργίας σύμφωνα με τις απαιτήσεις πυρηνικής ασφάλειας (οι οποίες καθορίζονται από τη βελγική Αρχή Πυρηνικής Ασφάλειας), καθώς και βάσει κόστους μη σχετιζόμενου με την ασφάλεια, τα οποία εκτιμώνται αμφότερα βάσει προσφορών που υποβάλλουν εργολάβοι ή εκτιμώνται από τις τεχνικές ομάδες του φορέα εκμετάλλευσης της πυρηνικής εγκατάστασης·

γ) «αναθεωρημένη τιμή άσκησης δικαιώματος»: η αρχική τιμή άσκησης δικαιώματος θα υπολογιστεί εκ νέου το συντομότερο δυνατό μετά την 31η Δεκεμβρίου 2028 (ημερομηνία ευθυγράμμισης) ώστε να αντικατοπτρίζει το πραγματικό χρονοδιάγραμμα για την επανέναρξη της λειτουργίας, τις διακοπές λειτουργίας LTO, τις λειτουργικές, κεφαλαιουχικές και χρηματοδοτικές δαπάνες έως την ημερομηνία εκείνη (βάσει των πραγματικών τιμολογίων) και τις αναθεωρημένες προβλέψεις των εν λόγω δαπανών για το υπόλοιπο της 10ετούς περιόδου παράτασης, μέσω γραπτής συμφωνίας που θα συναφθεί μεταξύ της BE-NUC και του αντισυμβαλλομένου στη συμφωνία αμοιβής·

δ) «γεγονότα αναθεώρησης»: μετά την ημερομηνία ευθυγράμμισης, η τιμή άσκησης δικαιώματος θα είναι, καταρχήν, σταθερή και δεν θα υπολογίζεται εκ νέου, εκτός εάν επέλθουν ειδικά γεγονότα που καθιστούν δυνατή την αναθεώρησή της, καλούμενα γεγονότα αναθεώρησης.

(102) Η τιμή άσκησης δικαιώματος θα υπολογίζεται με τη χρήση πληροφοριών από το αναλυτικό χρηματοοικονομικό μοντέλο το οποίο θα καταρτίσει και θα επικαιροποιεί η BE-NUC, στο πλαίσιο των παραμέτρων που κοινοποίησε το Βέλγιο. Το χρηματοοικονομικό μοντέλο (και τυχόν επικαιροποιήσεις του) υπόκειται στην έγκριση του αντισυμβαλλομένου στη συμφωνία αμοιβής. Σε περίπτωση άρνησης έγκρισης, η BE-NUC και ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής μπορούν να υποβάλουν την επίλυση τέτοιου ζητήματος που αφορά το χρηματοοικονομικό μοντέλο σε ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σύμφωνα με προσδιοριζόμενη διαδικασία επίλυσης ζητημάτων από εμπειρογνώμονα.

(103) Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι η CfD μειώνει την έκθεση της BE-NUC στον κίνδυνο αγοράς και σε διακυμάνσεις της τιμής της αγοράς.

α) Ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής πραγματοποιεί πληρωμές στη BE-NUC όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς είναι χαμηλότερη από την τιμή άσκησης δικαιώματος, η δε BE-NUC θα ευθύνεται για την πραγματοποίηση πληρωμών στον αντισυμβαλλόμενο στη συμφωνία αμοιβής όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς είναι υψηλότερη από την τιμή άσκησης δικαιώματος.

β) Το μοντέλο της συμφωνίας αμοιβής προβλέπει εύλογο επιδιωκόμενο συντελεστή απόδοσης για το έργο LTO: η τιμή άσκησης δικαιώματος καθορίζεται με στόχο την επίτευξη επιδιωκόμενου IRR που τοποθετείται στο εύρος 6 %–8 %, το οποίο είναι σύμφωνο με τους δείκτες αναφοράς του κλάδου (βλ. πίνακα 3) καθώς και με τις εκτιμήσεις για το ΜΣΚΚ (βλ. πίνακα 6) και το κόστος ιδίων κεφαλαίων (βλ. πίνακα 7) του έργου LTO.

(104) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, μολονότι η CfD μειώνει την έκθεση της BE-NUC στον κίνδυνο αγοράς και σε διακυμάνσεις της τιμής της αγοράς, περιλαμβάνει μηχανισμούς επιμερισμού των κινδύνων οι οποίοι αναμένεται ότι θα διασφαλίσουν ότι η BE-NUC θα παραμείνει εκτεθειμένη, σε κάποιον βαθμό, σε κίνδυνο αγοράς και σε κίνητρα. Ειδικότερα, η συμφωνία αμοιβής περιλαμβάνει έναν μηχανισμό επιμερισμού κόστους/οφέλους (MPRA) όταν οι τιμές της αγοράς είναι χαμηλότερες ή υψηλότερες από την τιμή άσκηση δικαιώματος.

α) Όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς βρίσκεται μεταξύ της τιμής άσκησης δικαιώματος και ενός καθορισμένου κατώτατου επιπέδου, η επιδιωκόμενη απόδοση (με τη μορφή χαμηλότερης τιμής άσκησης δικαιώματος) μειώνεται από IRR 7 % σε ελάχιστο IRR 6 %.

β) Όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς βρίσκεται μεταξύ της τιμής άσκησης δικαιώματος και ενός καθορισμένου ανώτατου επιπέδου, η επιδιωκόμενη απόδοση (με τη μορφή υψηλότερης τιμής άσκησης δικαιώματος) αυξάνεται σε ανώτατο IRR 8 %.

(105) Στόχος της MPRA είναι η παροχή κινήτρων στη BE-NUC για τη βελτιστοποίηση της διάρθρωσης του κόστους της πριν από τον καθορισμό και την αναθεώρηση της τιμής άσκησης δικαιώματος (2025/2029), τη μεγιστοποίηση της παραγωγής των αντιδραστήρων όταν αναμένονται υψηλές τιμές και το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας προσεγγίζει την ανεπάρκεια και τον μετριασμό των απροσδόκητων κερδών.

(106) Η MPRA προκύπτει και υπολογίζεται όπως περιγράφεται κατωτέρω:

α) Πρώτον, η τιμή άσκησης δικαιώματος υπολογίζεται βάσει επιδιωκόμενου ονομαστικού συντελεστή εσωτερικής απόδοσης (IRR) μετά τους φόρους 7 %, υποθετικής κατώτερης τιμής άσκησης δικαιώματος με επιδιωκόμενο IRR 6 % (κατώτερο κατώτατο όριο) και υποθετικής ανώτερης τιμής άσκησης δικαιώματος με επιδιωκόμενο IRR 8 % (ανώτερο κατώτατο όριο).

β) Στη συνέχεια, το εύρος μεταξύ της τιμής άσκησης δικαιώματος και του ανώτερου (κατώτερου, αντιστοίχως) κατώτατου ορίου διαιρείται σε 20 θετικές (αρνητικές, αντιστοίχως) τιμές (στο εξής: τιμές MPRA). Οι εν λόγω τιμές χρησιμοποιούνται για την προσαρμογή της τιμής άσκησης δικαιώματος για τον διακανονισμό της πληρωμής της διαφοράς δυνάμει της CfD.

γ) Η προσαρμογή της τιμής άσκησης δικαιώματος εξαρτάται από τον λόγο μεταξύ της τιμής αναφοράς της αγοράς και της τιμής άσκησης δικαιώματος (στο εξής: δείκτης τιμής αναφοράς της αγοράς):

— εάν ο δείκτης είναι 1,20 ή υψηλότερος, η τιμή άσκησης δικαιώματος MPRA αυξάνεται προς το ανώτερο κατώτατο όριο με την προσθήκη 20 θετικών τιμών MPRA στην τιμή άσκησης δικαιώματος·

— εάν ο δείκτης είναι 0,80 ή χαμηλότερος, η τιμή άσκησης δικαιώματος MPRA μειώνεται προς το κατώτερο κατώτατο όριο·

— μεταξύ των εν λόγω κατώτατων ορίων, η προσαρμοσμένη βάσει της MPRA τιμή άσκησης δικαιώματος προσαρμόζεται εντός του υπολογισθέντος εύρους. Για παράδειγμα, δείκτης 1,19 συνεπάγεται ανοδική προσαρμογή κατά 19 τιμές MPRA, ενώ δείκτης 1,10 συνεπάγεται προσαρμογή κατά 10 τιμές MPRA.

δ) Ως εκ τούτου, όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς είναι υψηλότερη από την τιμή άσκησης δικαιώματος, η προσαρμοσμένη βάσει της MPRA τιμή άσκησης δικαιώματος συνεπάγεται υψηλότερο IRR έργου έως 8 %, βάσει των ίδιων παραδοχών βασικού σεναρίου.

ε) Εναλλακτικά, όταν η τιμή αναφοράς της αγοράς είναι χαμηλότερη από την τιμή άσκησης δικαιώματος, η προσαρμοσμένη βάσει της MPRA τιμή άσκησης δικαιώματος συνεπάγεται χαμηλότερο IRR έργου, δηλαδή 6 %.

(107) Στον αρχικό σχεδιασμό της MPRA (στο εξής: αρχική MPRA), το εύρος μεταξύ της τιμής άσκησης δικαιώματος και του ανώτερου (κατώτερου, αντιστοίχως) κατώτατου ορίου διαιρέθηκε σε 30 θετικές (αρνητικές, αντιστοίχως) τιμές MPRA. Σε σύγκριση με την αρχική MPRA, η επικαιροποιημένη MPRA ενεργοποιείται ταχύτερα, δηλαδή ο μηχανισμός επιμερισμού κόστους/οφέλους αντιστοιχεί σε διάδρομο τιμών αγοράς με διαστήματα +/– 20 % αντί +/– 30 %.

(108) Ως εκ τούτου, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η (επικαιροποιημένη) MPRA παρέχει στη BE-NUC ισχυρά (ακόμη και ισχυρότερα) κίνητρα ώστε:

α) να βελτιστοποιήσει τη διάρθρωση του κόστους της πριν από τον καθορισμό και την αναθεώρηση της τιμής άσκησης δικαιώματος. Η τιμή άσκησης δικαιώματος θα αναθεωρηθεί πριν από την ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας των μονάδων LTO (2025) και μετά την ημερομηνία ευθυγράμμισης (2028), αντιστοίχως. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι το χαμηλότερο κόστος συνεπάγεται χαμηλότερη τιμή άσκησης δικαιώματος και μεγαλύτερη πιθανότητα η τιμή της αγοράς να είναι υψηλότερη από την τιμή άσκησης δικαιώματος και, επομένως, παρέχει υψηλότερο IRR (και μειώνει το ποσό που το βελγικό Δημόσιο θα καταβάλει δυνητικώς στο πλαίσιο των πληρωμών διαφοράς)·

β) να προγραμματίσει συντήρηση κατά τη διάρκεια των περιόδων με τις χαμηλότερες αναμενόμενες τιμές·

γ) να μετριάσει τα δυνητικά απροσδόκητα κέρδη. Όπως εξήγησε το Βέλγιο, η MPRA καθορίζεται εντός προκαθορισμένου εύρους (δείκτης τιμής αναφοράς της αγοράς από 0,80 έως 1,20). Τιμή αναφοράς της αγοράς εκτός του ανωτέρω εύρους δεν συνεπάγεται περαιτέρω προσαρμογή της τιμής άσκησης δικαιώματος και, επομένως, εμπίπτει πλήρως στην πληρωμή διαφοράς. Με τον τρόπο αυτόν, δεν είναι δυνατή η πραγματοποίηση απροσδόκητων κερδών από υψηλές τιμές της αγοράς.

(109) Επιπλέον, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, στον τροποποιημένο σχεδιασμό της CfD, η εξουσία λήψης της απόφασης για τον χρόνο κατά τον οποίο θα ληφθεί η απόφαση διαμόρφωσης της παραγωγής για οικονομικούς λόγους θα πρέπει να μεταβιβαστεί στον εταίρο της EMSA (βλ. σημείο 3.3.1.5). Η αμοιβή βάσει της EMSA θα καθοριστεί όχι μόνο όπως είχε αρχικά προβλεφθεί, αλλά επιπλέον θα καταστεί μεταβλητή, εκτός από ένα σταθερό τμήμα, και, επομένως, θα παρασχεθούν κίνητρα για τη βέλτιστη χρήση του περιορισμένου αποθέματος 30 διαμορφώσεων της παραγωγής ανά κύκλο καυσίμου (βλ. αιτιολογική σκέψη 13). Σε σύγκριση με τον αρχικό σχεδιασμό της CfD, κατά τον οποίο οι αποφάσεις περί διαμόρφωσης της παραγωγής λαμβάνονταν βάσει σταθερού κατώτερου ορίου διαμορφώσεων, ο τροποποιημένος σχεδιασμός της CfD δεν βασίζεται πλέον σε σταθερό κατώτερο όριο διαμορφώσεων αλλά παρέχει κίνητρα ώστε οι διαμορφώσεις της παραγωγής να εκτελούνται σε χρονικά σημεία κατά τα οποία είναι πιο αποδοτικές (δηλαδή όταν αναμένεται ότι οι τιμές θα είναι πολύ αρνητικές για επαρκώς μεγάλο χρονικό διάστημα). Η αμοιβή βάσει της EMSA περιγράφεται αναλυτικά στο σημείο 3.3.1.5.2.

(110) Τέλος, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, για τους λόγους που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 80 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η CfD είναι κατάλληλο και αναλογικό μέσο για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών της αγοράς και των συγκεκριμένων κινδύνων της παραγωγής πυρηνικής ενέργειας που προσδιορίστηκαν και επιτυγχάνει, με τον τρόπο αυτόν, τους στόχους του μέτρου, ενώ παράλληλα διαφυλάσσει αποτελεσματικά μηνύματα της αγοράς. Το Βέλγιο διευκρινίζει ότι τυχόν έσοδα από τη CfD θα διοχετευθούν στον γενικό προϋπολογισμό του κράτους, αλλά θα αποτελέσουν αντικείμενο λογιστικού διαχωρισμού. Τα εν λόγω έσοδα θα χρησιμοποιηθούν πρωτίστως για τη χρηματοδότηση των πληρωμών προς τον αντισυμβαλλόμενο στη συμφωνία αμοιβής στο πλαίσιο της CfD. Εάν τα έσοδα της CfD υπερβαίνουν τα ποσά που είναι αναγκαία για τη χρηματοδότηση των εξόδων της CfD, θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση των εξόδων άλλης CfD. Το Βέλγιο δεσμεύεται ότι τυχόν εναπομένοντα έσοδα από τη CfD θα κατανεμηθούν σε επιχειρήσεις. Το Βέλγιο δεσμεύεται περαιτέρω ότι θα ενημερώσει την Επιτροπή στην περίπτωση που έσοδα από την CfD θα κατανεμηθούν σε επιχειρήσεις και ότι, εφόσον απαιτείται, θα κοινοποιήσει τέτοιο μέτρο. Το Βέλγιο επιβεβαιώνει επίσης ότι έχουν προβλεφθεί ποινικές ρήτρες για την περίπτωση αδικαιολόγητης μονομερούς πρόωρης καταγγελίας της CfD.

3.3.1.3.3. MOCP και WCF

(111) Εάν τα έσοδα της BE-NUC δεν επαρκούν για την κάλυψη των πληρωτέων εξόδων σε οποιονδήποτε μήνα δυνάμει της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης, καθώς και κάθε άλλης κεφαλαιουχικής δαπάνης λειτουργίας, καυσίμου και συντήρησης που απαιτείται για τη λειτουργία των μονάδων LTO, ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής οφείλει να καταβάλει στη BE-NUC πληρωμή κάλυψης του ελλείμματος ώστε να διασφαλίζεται η ύπαρξη επαρκών ταμειακών ροών για την κάλυψη των εν λόγω δαπανών, προκειμένου να διαφυλαχθεί η μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα της κοινής επιχείρησης ([60]).

([60]) Συναφώς, η BE-NUC υποβάλλει ετήσια έκθεση συμφωνίας λογαριασμών. Εάν το ποσό που αναφέρεται στην εν λόγω έκθεση είναι κατώτερο από το συγκεντρωτικό ποσό των ελάχιστων λειτουργικών δαπανών, ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής θα καταβάλει στη BE-NUC ποσό ίσο με την απόλυτη τιμή του σχετικού ελλείμματος. Αντίστοιχη πληρωμή θα καταβληθεί στη Luminus.

(112) Η MOCP αποτελείται από δύο συνιστώσες: Ελάχιστες λειτουργικές δαπάνες: i) πληρωμή κάλυψης ελλείμματος εσόδων προκειμένου να διασφαλίζονται επαρκείς ταμειακές ροές για την κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για τη λειτουργία των μονάδων LTO και τη διαφύλαξη της μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας της κοινής επιχείρησης και ii) προστασία ανάκτησης κόστους ύψους 50 % επί του επενδυμένου κεφαλαίου σε σχέση με τις αποσβεσμένες κεφαλαιουχικές δαπάνες της παράτασης της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO (ανά τριετία).

(113) Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι κάθε μεμονωμένο γεγονός το οποίο θα μπορούσε να μειώσει τη διαθεσιμότητα των μονάδων LTO για σημαντικό χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του έτους και/ή επαναλαμβανόμενες διακοπές της λειτουργίας στη διάρκεια πλειόνων ετών μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα σημαντικές ζημίες για τη BE-NUC.

(114) Το Βέλγιο ζήτησε από την Electrabel να αξιολογήσει τον κίνδυνο σημαντικών απρόβλεπτων γεγονότων κατά τη διάρκεια ζωής των μονάδων LTO βάσει ιστορικών στοιχείων. Η Electrabel ισχυρίζεται ότι υπάρχει υψηλή πιθανότητα επέλευσης σημαντικού μη προγραμματισμένου γεγονότος ([61]) κατά τη 10ετή περίοδο της παράτασης της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO. Προς απόδειξη του ισχυρισμού της, η Electrabel προσδιόρισε ιστορικές περιπτώσεις μη διαθεσιμότητας για καθέναν από τους επτά πυρηνικούς αντιδραστήρες κατά την 11ετή περίοδο από το 2012 έως το 2022 (βλ. πίνακα 10). Η Electrabel ισχυρίζεται ότι η συγκεκριμένη ιστορική προσέγγιση παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για τους ακόλουθους λόγους:

α) Δεν υπάρχει ενιαίος ορισμός / ενιαία μεθοδολογία για την εκτίμηση ή τον υπολογισμό της πιθανότητας επέλευσης μη προγραμματισμένων γεγονότων μη διαθεσιμότητας ούτε για την εκτίμηση της διάρκειας της περιόδου μη διαθεσιμότητας που συνδέεται με τέτοια γεγονότα.

β) Ομοιογενή στοιχεία υπάρχουν μόνο για την περίοδο 2012-2022· ωστόσο, οι βελγικές πυρηνικές εγκαταστάσεις αντιμετώπισαν πάντοτε σημαντικά γεγονότα / σημαντικές περιόδους μη διαθεσιμότητας από την έναρξη της λειτουργίας τους.

γ) Η βελγική νομοθεσία προβλέπει ότι πρέπει να διενεργείται εκτίμηση της ασφάλειας κάθε δέκα έτη από την ημερομηνία κατά την οποία ο πυρηνικός σταθμός λαμβάνει άδεια λειτουργίας σε πλήρη ισχύ. Η εν λόγω εκτίμηση καλείται «περιοδική επανεξέταση της ασφάλειας» ή «δεκαετής επανεξέταση» ([62]). Η πιο πρόσφατη περιοδική επανεξέταση της ασφάλειας διενεργήθηκε στους σταθμούς Tihange 3 και Doel 4 το 2015, κατά τη διάρκεια της περιόδου που λήφθηκε υπόψη (2012-2022) για την ανάλυση κινδύνου. Δεδομένου ότι η 11ετής περίοδος 2012-2022, κατά την οποία διενεργήθηκε περιοδική επανεξέταση της ασφάλειας για κάθε αντιδραστήρα, αντιστοιχεί περίπου στη διάρκεια της παράτασης της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO, η συγκεκριμένη περίοδος θεωρείται κατάλληλη ως σημείο σύγκρισης.

Πίνακας 10

Απρόβλεπτα γεγονότα μη διαθεσιμότητας στις επτά βελγικές πυρηνικές μονάδες (2012-2022)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
D1	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[10-15] %	[0-5] %	[60-70] %	[0-5] %	[5-10] %	[0-5] %	[0-5] %
D2	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[10-15] %	[0-5] %	[0-5] %
D3	[40-50] %	[40-50] %	[60-70] %	[90-100] %	[0-5] %	[10-20] %	[50-60] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %
D4	[0-5] %	[5-10] %	[30-40] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[30-40] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %
T1	[10-20] %	[0-5] %	[0-5] %	[5-10] %	[40-50] %	[50-60] %	[0-5] %	[0-5] %	[40-50] %	[0-5] %	[30-40] %
T2	[20-30] %	[40-50] %	[60-70] %	[90-100] %	[0-5] %	[5-10] %	[10-20] %	[60-70] %	[0-5] %	[10-20] %	[0-5] %
T3	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[60-70] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %	[0-5] %

Πηγή: SA.106107 — Τεχνική συνάντηση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Αναγκαιότητα, καταλληλότητα και αναλογικότητα του δανείου SDC και της MOCP, 8 Οκτωβρίου 2024.

([61]) Ως «σημαντικό μη προγραμματισμένο γεγονός μη διαθεσιμότητας» νοείται κάθε μη προγραμματισμένο γεγονός το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τη μη διαθεσιμότητα του σταθμού για περισσότερο από το 30 % ανά έτος, ήτοι 3,6 μήνες.

([62]) Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τη συνολική περιοδική επανεξέταση της ασφάλειας που διενεργείται κάθε 10 έτη είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο της FANC/AFCN: https://afcn.be/fr/dossiers/centrales-nucleaires-en-belgique/surete/revisions-decennales.

(115) Από τα στοιχεία του πίνακα 10 προκύπτει ότι καταγράφηκαν γεγονότα σημαντικής μη προγραμματισμένης μη διαθεσιμότητας εκτός του ελέγχου του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων και στις επτά πυρηνικές μονάδες κατά τη διάρκεια της περιόδου 2012-2022, τα οποία είχαν ως αποτέλεσμα μέση μη διαθεσιμότητα 59 % ανά μονάδα (επιπλέον προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας), που αντιστοιχεί σε μέση μη διαθεσιμότητα 7 μηνών ανά γεγονός. Για το σύνολο των επτά βελγικών πυρηνικών μονάδων, καταγράφηκαν 11 γεγονότα σημαντικής μη προγραμματισμένης μη διαθεσιμότητας κατά την περίοδο 2012-2022. Στους λόγους απροσδόκητων γεγονότων μη διαθεσιμότητας περιλαμβάνονται νιφάδες υδρογόνου σε δοχείο πίεσης αντιδραστήρια, φθορά σκυροδέματος (η οποία απαίτησε σημαντικές επισκευές), αστοχίες εξοπλισμού, διαρροές και δολιοφθορά. Ως εκ τούτου, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι υπήρξαν κατά μέσο όρο περίπου 1,6 (11/7) σημαντικά μη προγραμματισμένα γεγονότα μη διαθεσιμότητας ανά αντιδραστήρα ανά δεκαετία.

(116) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, όταν υπάρχουν πλείονες πυρηνικές μονάδες (ή πυρηνικές υποδομές) σε λειτουργία, η απώλεια εσόδων κατά τη διάρκεια της περιόδου διακοπής της λειτουργίας μίας ή περισσότερων μονάδων μπορεί να αντισταθμιστεί εν μέρει από τα έσοδα που παράγουν οι άλλες μονάδες. Ωστόσο, στην περίπτωση του έργου LTO, οι εν λόγω συστημικοί κίνδυνοι (επέλευσης γεγονότων μη διαθεσιμότητας που επηρεάζουν την πλειονότητα των μονάδων συγχρόνως) αναμένεται να ενταθούν καθώς οι πυρηνικές εγκαταστάσεις του Βελγίου θα μειωθούν από το 2025 και έπειτα και θα είναι λιγότερο διαφοροποιημένες, ειδικά δεδομένου ότι οι δύο μονάδες LTO είναι της ίδιας τεχνολογίας. Επομένως, η επέλευση σημαντικού γεγονότος το οποίο θα επηρεάσει αμφότερες τις μονάδες LTO για σημαντικό μέρος του έτους δεν θεωρείται απίθανη.

(117) Η πιθανότητα 59 % μη διαθεσιμότητας μονάδας, η οποία ισοδυναμεί με περίπου 7 μήνες μη διαθεσιμότητας, αντιστοιχεί στη μέση διάρκεια ενός σημαντικού μη προγραμματισμένου γεγονότος μη διαθεσιμότητας. Βάσει της δικής της πείρας από τη λειτουργία των μονάδων LTO στο Βέλγιο, η Electrabel θεωρεί ότι η διάρκεια αυτή συνιστά ρεαλιστική εκτίμηση, δεδομένου ότι τα σημαντικά γεγονότα απαιτούν σημαντικές εργασίες μηχανικού, την προμήθεια ανταλλακτικών, ανάλυση αντικτύπου στην ασφάλεια και εκτενείς συζητήσεις με την αρχή πυρηνικής ασφάλειας πριν από την επανέναρξη της λειτουργίας των πυρηνικών αντιδραστήρων.

(118) Το Βέλγιο εξηγεί περαιτέρω ότι οι τακτικές περιοδικές επανεξετάσεις της ασφάλειας, βάσει της κατευθυντήριας οδηγίας SSG-25 του ΔΟΑΕ ([63]), οι οποίες διενεργούνται κάθε 10 έτη από την έναρξη της λειτουργίας, είχαν ως αποτέλεσμα σημαντικές αναβαθμίσεις του σχεδιασμού και επενδύσεις για την αντιμετώπιση της γήρανσης και της απαρχαίωσης των πυρηνικών μονάδων και συμβάλλουν στη διατήρηση της ασφάλειας και της αξιοπιστίας τους. Ωστόσο, παρά τις εν λόγω περιοδικές επανεξετάσεις, ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων δεν μπορεί να αποκλείσει το ενδεχόμενο εμφάνισης νέων προβλημάτων τα οποία θα προκαλέσουν σημαντικές περιόδους μη διαθεσιμότητας των πυρηνικών μονάδων.

(119) Προκειμένου να εκτιμήσει, αφενός, τον αντίκτυπο στη BE-NUC της επέλευσης σημαντικού μη προγραμματισμένου γεγονότος μη διαθεσιμότητας κατά την περίοδο της παράτασης της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO και, αφετέρου, το αποτέλεσμα της MOCP, το Βέλγιο έλαβε υπόψη ευλογοφανή σενάρια σημαντικών γεγονότων μη διαθεσιμότητας (βλ. πίνακα 11) βάσει στοιχείων του πίνακα 10. Όπως και στην περίπτωση άλλων εκτιμήσεων, για τα παραδείγματα υπολογισμών, το Βέλγιο στηρίχθηκε στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο της 13ης Δεκεμβρίου 2023.

α) Στο σενάριο 1 λαμβάνεται υπόψη η μέση μη διαθεσιμότητα 59 %, επιπλέον των προγραμματισμένων διακοπών της λειτουργίας, χωριστά στον σταθμό Doel 4 και στον σταθμό Tihange 3 σε διαφορετικά έτη (2030 και 2033). Στο συγκεκριμένο σενάριο, η MOCP δεν ενεργοποιείται. Το έργο LTO θα συνεχίσει να παράγει ετήσιο πλεόνασμα εσόδων (σε σχέση με τα έξοδα) ύψους [0-200] εκατ. EUR για τον σταθμό Doel 4 και [0-200] εκατ. EUR για τον σταθμό Tihange 3, αλλά ο IRR του έργου δεν θα υπερβεί το [0-5] %.

β) Στο πλαίσιο του σεναρίου 2, αμφότερες οι μονάδες LTO είναι συγχρόνως μη διαθέσιμες για ένα ολόκληρο έτος κατά τη διάρκεια της περιόδου 2029-2035 (δηλαδή πλήρης παραγωγή μετά τις εργασίες LTO). Στην περίπτωση αυτή, η MOCP ενεργοποιείται και θα ανέρχεται σε πληρωμές στη BE-NUC ύψους από [700–1 000] εκατ. EUR έως [1 000–1 300] εκατ. EUR ετησίως, αναλόγως του έτους μη διαθεσιμότητας. Το Βέλγιο παρέθεσε δύο συγκεκριμένα παραδείγματα (χειρότερο ή καλύτερο αρνητικό σενάριο) για την προσομοίωση του αντικτύπου στο έργο LTO:

— Το 2029 (χειρότερο αρνητικό σενάριο) το έργο LTO θα παραγάγει αρνητική καθαρή παρούσα αξία (στο εξής: ΚΠΑ) [0-200] εκατ. EUR, με αποτέλεσμα IRR [0-5] %.

— Το 2034 (καλύτερο αρνητικό σενάριο) ο αντίκτυπος σημαντικού μη προγραμματισμένου γεγονότος μη διαθεσιμότητας στους μετόχους της κοινής επιχείρησης και στη BE-NUC θα είναι σχετικά μικρότερος, καθώς το έργο LTO θα βρίσκεται στο τέλος της 10ετούς περιόδου. Το έργο LTO θα παραγάγει αρνητική ΚΠΑ [0–200] εκατ. EUR, με αποτέλεσμα IRR [5-10] %.

([63]) Πρότυπα ασφάλειας του ΔΟΑΕ, *Periodic Safety Review for Nuclear Power Plants* (Περιοδική επανεξέταση της ασφάλειας πυρηνικών σταθμών), STI/PUB/1588.

γ) Στο πλαίσιο του σεναρίου 3, αμφότερες οι μονάδες LTO είναι συγχρόνως μη διαθέσιμες για ένα ολόκληρο έτος κατά τη διάρκεια της φάσης επανέναρξης της λειτουργίας, δηλαδή την περίοδο 2026-2028, η οποία χαρακτηρίζεται από περιορισμένη παραγωγή κατά τη διάρκεια των εργασιών που αφορούν τις μονάδες LTO. Κατά την εν λόγω περίοδο, έχει προβλεφθεί ότι οι μονάδες LTO θα λειτουργούν με λιγότερο από το 50 % της πλήρους απόδοσής τους και είναι πιο πιθανό (από ό,τι κατά τη διάρκεια της φάσης λειτουργίας) οποιαδήποτε περαιτέρω μη προγραμματισμένη μη διαθεσιμότητα να καταστήσει τις μονάδες LTO μη διαθέσιμες για ολόκληρο το έτος, οπότε τυχόν ζημίες θα καλυφθούν πρώτα από το δάνειο SDC. Στην περίπτωση αυτή, η MOCP ενεργοποιείται, αλλά ούτε η BE-NUC ούτε η Luminus αναμένεται να παραγάγουν οποιαδήποτε κέρδη κατά τη διάρκεια της φάσης επανέναρξης της λειτουργίας· δεν θα υπάρχει πρόσθετος αντίκτυπος στην κερδοφορία της BE-NUC από τυχόν μη προγραμματισμένα γεγονότα.

Πίνακας 11

Ενδεικτικός αντίκτυπος τριών ευλογοφανών σεναρίων σημαντικών μη προγραμματισμένων γεγονότων μη διαθεσιμότητας στη BE-NUC και στον αντισυμβαλλόμενο στη συμφωνία αμοιβής βάσει του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου

	Αντίκτυπος στη BE-NUC		Αντίκτυπος στην πληρωμή της MOCP από τον αντισυμβαλλόμενο στη συμφωνία αμοιβής
	Επιδόσεις LTO	IRR	
Σενάριο 1 59 % μη διαθεσιμότητα για τον σταθμό T3 το 2030 και για τον σταθμό D4 το 2033	2030: Έσοδα που υπερβαίνουν τις δαπάνες κατά [0-200] εκατ. EUR 2033: Έσοδα που υπερβαίνουν τις δαπάνες κατά [0-200] εκατ. EUR (αρνητική ΚΠΑ [100-300] εκατ. EUR)	[0-5] %	Δεν ενεργοποιείται
Σενάριο 2 Μετάδοση η οποία επηρεάζει αμφότερες τις μονάδες συγχρόνως για ένα ολόκληρο έτος κατά τη διάρκεια της φάσης λειτουργίας	**2029**		
	Μηδενικά έσοδα από την αγορά το 2029 (αρνητική ΚΠΑ [0-200] εκατ. EUR)	[0-5] %	Ενεργοποιείται: [700-1 000] εκατ. EUR Χωρίς τη MOCP: πτώχευση της BE-NUC
	2034		
	Μηδενικά έσοδα από την αγορά το 2034 (αρνητική ΚΠΑ [0-200] εκατ. EUR)	[5-10] %	Ενεργοποιείται: [1 000-1 300] εκατ. EUR Χωρίς τη MOCP: πτώχευση της BE-NUC
Σενάριο 3 Μετάδοση η οποία επηρεάζει αμφότερες τις μονάδες συγχρόνως για ένα ολόκληρο έτος (2028) κατά τη διάρκεια της περιόδου σταδιακής εφαρμογής	Έσοδα από την αγορά το 2028 (ΚΠΑ 0 εκατ. EUR)	[5-10] %	Ενεργοποιείται: [600-800] εκατ. EUR Χωρίς τη MOCP: πτώχευση της BE-NUC

Πηγή: SA.106107 — Τεχνική συνάντηση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Αναγκαιότητα, καταλληλότητα και αναλογικότητα του δανείου SDC και της MOCP, 8 Οκτωβρίου 2024· SA.106107 — Απάντηση του Βελγίου στο αίτημα παροχής πληροφοριών της 1ης Οκτωβρίου 2024, 1η Νοεμβρίου 2024 (επικαιροποιημένο κείμενο).

(120) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι από την ανωτέρω ανάλυση προκύπτει ότι η MOCP έχει σχεδιαστεί για να καλύπτει τις συνέπειες δυνητικά σημαντικών γεγονότων που απειλούν την οικονομική βιωσιμότητα της κοινής επιχείρησης, αλλά καταλείπει στην κοινή επιχείρηση πολλούς κινδύνους μη διαθεσιμότητας: στο σενάριο 1, η MOCP δεν ενεργοποιείται σε περίπτωση επέλευσης συνήθους σημαντικού γεγονότος και δεν εγγυάται τις επιδόσεις στους μετόχους οι οποίοι εξακολουθούν να φέρουν τον κίνδυνο μη ανάκτησης των επενδύσεών τους.

(121) Σε ορισμένα σενάρια, η MOCP μπορεί δυνητικά να συνεπάγεται σχετικά υψηλό κόστος για το βελγικό Δημόσιο, καθώς θα ενεργοποιηθεί για την αντιμετώπιση γεγονότων μη διαθεσιμότητας με υψηλό αντίκτυπο, κατά τα προαναφερθέντα παραδείγματα. Για την αντιμετώπιση του ζητήματος αυτού, το Βέλγιο θέσπισε ανώτατο όριο στα ποσά που καταβάλλονται στο πλαίσιο της MOCP. Επομένως, ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής (το βελγικό Δημόσιο) θα ασκήσει το δικαίωμα καταγγελίας του δυνάμει της συμφωνίας αμοιβής ([64]) σε περίπτωση που η MOCP ανέλθει σε καταβληθέν ποσό ύψους 2 δισ. EUR (στο εξής: γεγονός ενεργοποίησης της MOCP), εφόσον ενδείκνυται, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων:

— των αιτίων του γεγονότος ενεργοποίησης της MOCP·

— του δυνητικού βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου αντικτύπου της ενεργοποίησης της MOCP·

— των υφιστάμενων προοπτικών σε σχέση με την πραγματοποίηση πληρωμών δυνάμει της MOCP σύμφωνα με τη συμφωνία αμοιβής (απουσία καταγγελίας)·

— του (αναμενόμενου) ύψους των οφειλόμενων πληρωμών λόγω καταγγελίας· και

— των συνεπειών για την ασφάλεια του εφοδιασμού.

(122) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες η καταγγελία δεν ενδείκνυται:

— όταν, αναλόγως του δικαιώματος καταγγελίας που ασκείται, η σχετική πληρωμή λόγω καταγγελίας (εφόσον υπάρχει) υπερβαίνει τις αναμενόμενες μελλοντικές πληρωμές δυνάμει της MOCP·

— όταν η επιβάρυνση και το κόστος, μεταξύ άλλων για το βελγικό Δημόσιο, της δυναμικότητας αντικατάστασης υπερτερούν των αναμενόμενων πληρωμών δυνάμει της MOCP· και

— όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη δυναμικότητα αντικατάστασης.

(123) Σε περίπτωση που ο αντισυμβαλλόμενης στη συμφωνία αμοιβής δεν ασκήσει το/τα δικαίωμα/-τα καταγγελίας, το Βέλγιο θα υποβάλει τη σχετική αιτιολογία στην Επιτροπή προς αξιολόγηση.

(124) Το ύψος του γεγονότος ενεργοποίησης της MOCP αντιστοιχεί στο ανώτερο όριο των πληρωμών δυνάμει της MOCP που καταβάλλονται σε σενάριο στο οποίο αμφότερες οι μονάδες LTO είναι συγχρόνως μη διαθέσιμες για δύο διαδοχικά έτη. Οι αναμενόμενες πληρωμές δυνάμει της MOCP για διετή διακοπή της λειτουργίας θα εξαρτηθούν από το έτος στο οποίο επέρχεται η διακοπή της λειτουργίας. Το Βέλγιο υπέβαλε ετήσιους υπολογισμούς σχετικά με την καταβολή ετήσιων πληρωμών δυνάμει της MOCP και συνολικών ποσών για δύο διαδοχικά έτη (βλ. πίνακα 12) βάσει προκαταρκτικών προβλέψεων του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου της 13ης Δεκεμβρίου 2023.

Πίνακας 12

Προσομοίωση πληρωμών δυνάμει της MOCP

Περίοδος 100 % μη διαθεσιμότητας	Κόστος MOCP έτος 1 (εκατ. EUR)	Κόστος MOCP έτος 2 (εκατ. EUR)	Σύνολο κόστους MOCP (εκατ. EUR)
2026-2027	[600-800]	[600-800]	[1 100-1 300]
2027-2028	[600-800]	[600-800]	[1 200-1 400]
2028-2029	[600-800]	[800-1 000]	[1 400-1 600]
2029-2030	[800-1 000]	[800-1 000]	[1 600-1 800]
2030-2031	[800-1 000]	[1 000-1 100]	[1 800-2 000]
2031-2032	[900-1 100]	[800-1 000]	[1 800-2 000]
2032-2033	[800-1 000]	[800-1 000]	[1 800-2 000]
2033-2034	[800-1 000]	[1 000-1 200]	[1 900-2 100]
2034-2035	[1 000-1 200]	[600-800]	[1 700-1 900]

Πηγή: Βελγικές αρχές.

([64]) Το Βέλγιο υπέβαλε λεπτομερή επισκόπηση των δικαιωμάτων καταγγελίας βάσει της συμφωνίας αμοιβής και επισήμανε ότι η συμφωνία αμοιβής περιλαμβάνει, επιπλέον των δικαιωμάτων καταγγελίας, ένα «πρωτόκολλο μίας μόνο μονάδας LTO», το οποίο αντικατοπτρίζει από πολλές απόψεις το καθεστώς των δικαιωμάτων καταγγελίας, πλην όμως εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση αφαίρεσης μίας μονάδας LTO από το πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας αμοιβής πριν από την ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας των μονάδων LTO.

(125) Για την εκτίμηση της διετούς περιόδου αναφοράς που χρησιμοποιήθηκε για τον υπολογισμό του προτεινόμενου ανώτατου ορίου των 2 δισ. EUR για τη MOCP, το Βέλγιο παραθέτει ορισμένα παραδείγματα πυρηνικών αντιδραστήρων οι οποίοι έπαυσαν οριστικά να λειτουργούν για τεχνικούς λόγους στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (δεδομένου ότι τούτο δεν έχει συμβεί ποτέ στην Ευρώπη έως τώρα) ([65]). Κατά το Βέλγιο, από τα ανωτέρω παραδείγματα προκύπτει ότι η διετής περίοδος αναφοράς συνάδει με την πραγματικότητα του κλάδου, καθώς η παρέλευση περιόδου δύο ετών από τον εντοπισμό προβλήματος που απαιτεί τη διακοπή της λειτουργίας αμφοτέρων των μονάδων LTO μπορεί συνήθως να θεωρηθεί εύλογο καταληκτικό χρονικό σημείο στο οποίο πρέπει να εξεταστεί η σκοπιμότητα της συνέχισης των επισκευής ή η οριστική παύση της λειτουργίας.

(126) Προκειμένου να τεθεί σε εφαρμογή η MOCP, η BE-NUC θα εξασφαλίσει, από τους μετόχους της ή από εξωτερικό τρίτο, διευκόλυνση κεφαλαίου κίνησης (WCF) το αργότερο έως την πρώτη ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας LTO. Η WCF χρησιμοποιείται για την κάλυψη των αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης οι οποίες απορρέουν από τη λειτουργία των μονάδων LTO. Η BE-NUC θα δικαιούται να προβεί σε αναλήψεις από τη WCF, εάν η διαφορά μεταξύ των ταμειακών εισροών και των ταμειακών εκροών της είναι μικρότερη από τις εκτιμώμενες λειτουργικές δαπάνες της επικείμενης περιόδου δαπανών η οποία καθορίζεται στη συμφωνία αμοιβής. Το ύψος της WCF ανέρχεται κατ' ελάχιστο στις μέσες συγκεντρωτικές εκτιμώμενες λειτουργικές δαπάνες για διάστημα τριών μηνών. Στην πραγματικότητα, η WCF παρέχει μεταβατική χρηματοδότηση εντός του έτους ενόψει της ετήσιας MOCP, καθώς λειτουργεί ως ανανεούμενη πίστωση η οποία εξοφλείται σε ετήσια βάση, εφόσον αναληφθεί, μέσω της MOCP την οποία παρέχει το Βέλγιο.

(127) Οι όροι της WCF, η οποία αποκτάται με όρους αγοράς το αργότερο έως την πρώτη ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας LTO, δεν είναι ακόμη γνωστοί. Ωστόσο, το Βέλγιο διευκρίνισε περαιτέρω ότι το επιτόκιο της WCF θα καθοριστεί με εφαρμογή της ίδιας μεθοδολογίας με εκείνη που συμφωνήθηκε για τα μετοχικά δάνεια (βλ. αιτιολογική σκέψη 63).

3.3.1.3.4. Δάνεια SDC

(128) Επιπλέον της MOCP η οποία παρέχει χρηματοοικονομική σταθερότητα καθ' όλη τη 10ετή περίοδο της παράτασης της διάρκειας ζωής, κατά τη διάρκεια των τριών πρώτων ετών του έργου LTO (φάση επανέναρξης της λειτουργίας), η βελγική κυβέρνηση θα χορηγήσει στη BE-NUC και στη Luminus δάνειο με πανομοιότυπους όρους. Το ύψος των δανείων θα καθοριστεί διά παραπομπής στα κατ' αναλογία ποσοστά τους στις μονάδες LTO και, επομένως, στα αντίστοιχα ποσοστά τους στις δαπάνες διακοπής λειτουργίας και στις λειτουργικές δαπάνες από την 1η Ιουλίου 2025. Όπως εξήγησε το Βέλγιο, τα δάνεια SDC χορηγούνται με σκοπό τη διασφάλιση της ρευστότητας έως το 2028, δεδομένου ότι οι λειτουργικές δαπάνες δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν μέσω ταμειακών ροών λόγω των εργασιών LTO.

(129) Τα δάνεια SDC, τα οποία χορηγούνται με ανώτατο επιτόκιο και εξοφλούνται σύμφωνα με προσδιοριζόμενο χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής, περιλαμβάνουν δύο διαφορετικές διευκολύνσεις (δηλαδή μία ανά μονάδα LTO), καθεμία εκ των οποίων περιλαμβάνει δύο δόσεις:

α) μία δόση η οποία σχετίζεται με το κόστος παύσης της λειτουργίας της οικείας μονάδας με το οποίο επιβαρύνθηκαν η BE-NUC και η Luminus από τη νόμιμη ημερομηνία παύσης της λειτουργίας έως την ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας της οικείας μονάδας: η συγκεκριμένη δόση χρηματοδοτεί και καλύπτει τις δαπάνες που απαιτούνται για τη συντήρηση των μονάδων LTO έως την ημερομηνία επανέναρξης. Εάν τα έξοδα της περιόδου παύσης της λειτουργίας είναι μεγαλύτερα από τα προβλεφθέντα, ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής πρέπει να διασφαλίζει τον εκ νέου καθορισμό του ύψους της δόσης·

β) μία δόση η οποία σχετίζεται με την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών και τμήματος των κεφαλαιουχικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σε σχέση με την οικεία μονάδα έως την ημερομηνία ευθυγράμμισης της 31ης Δεκεμβρίου 2028: η συγκεκριμένη δόση χρησιμοποιείται για την κάλυψη του ελλείμματος λειτουργικών ταμειακών εισροών το οποίο προκύπτει πριν από την 31η Δεκεμβρίου 2028. Ωστόσο, τυχόν περαιτέρω ζημίες οφειλόμενες σε μη προγραμματισμένες διακοπές της λειτουργίας θα καλύπτονται από τη MOCP.

(130) Οι όροι των δανείων SDC παρουσιάζονται στην αιτιολογική σκέψη 96 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και δεν έχουν τροποποιηθεί. Τα δάνεια SDC εξοφλούνται με επιτόκιο έως 6 % και pari passu με τις αποδόσεις των μετόχων. Όσον αφορά τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για τον καθορισμό του επιτοκίου, το Βέλγιο εξηγεί ότι ήταν αποτέλεσμα διαπραγμάτευσης μεταξύ των συμβαλλομένων στη συμφωνία αμοιβής και ότι το ανώτατο επιτόκιο του 6 % αντιστοιχεί στο κατώτερο όριο του εύρους από 6 % έως 8 % για τον επιδιωκόμενο IRR (λαμβανομένης υπόψη της MPRA).

([65]) Για παράδειγμα, ο αντιδραστήρας Crystal River 3 έπαυσε οριστικά τη λειτουργία του το 2013, 3,5 έτη μετά τον εντοπισμό σοβαρού προβλήματος. Ομοίως, οι αντιδραστήρες San Onofre 2 και 3 έπαυσαν οριστικά τη λειτουργία τους το 2013, 1,5 έτος μετά τον εντοπισμό σοβαρού προβλήματος.

(131) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 97 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, αναμένεται ότι τα δάνεια SDC θα αναληφθούν για συγκεντρωτικό ποσό [500-700] εκατ. EUR σε […] δόσεις από […] έως […], το οποίο θα εξοφληθεί σε τρεις δόσεις από […] έως […], συμπεριλαμβανομένων κεφαλαιοποιημένων τόκων. Οι ανωτέρω υπολογισμοί και τα ποσά θα επικαιροποιηθούν στο χρηματοοικονομικό μοντέλο που θα εγκρίνει ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής κατά τη διάρκεια του 2025, πριν από την ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας των μονάδων LTO, βάσει του κόστους παράτασης της λειτουργίας σύμφωνα με τις απαιτήσεις πυρηνικής ασφάλειας, που καθορίζονται από τη βελγική Αρχή Πυρηνικής Ασφάλειας, το οποίο εκτιμάται βάσει των προσφορών που υποβάλλουν εργολάβοι.

(132) Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι τα δάνεια SDC δεν παρέχουν δυσανάλογο όφελος στους μετόχους: οι κίνδυνοι μη πραγματοποίησης των αναμενόμενων αποδόσεων κατανέμονται αναλογικά μεταξύ των μετόχων της κοινής επιχείρησης και του αντισυμβαλλομένου στη συμφωνία αμοιβής, καθώς με τη μείωση των κερδών θα μειωθούν τόσο ο IRR του έργου LTO όσο και τα δάνεια SDC. Στην πραγματικότητα, τα δάνεια SDC δεν θα αποπληρωθούν (καθόλου) μόνο σε περίπτωση που το έργο LTO δεν παραγάγει επαρκή κέρδη για την καταβολή οποιασδήποτε απόδοσης επί της επένδυσης των μετόχων ([66]). Ως εκ τούτου, το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι τα δάνεια SDC δεν συνεπάγονται πρόσθετους κινδύνους για τον αντισυμβαλλόμενο στη συμφωνία αμοιβής, πέραν των κινδύνων επιδόσεων και κερδοφορίας του έργου LTO, καθώς η διευκόλυνση δεν χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση των κεφαλαιουχικών δαπανών (αλλά μόνο των αποσβεσμένων κεφαλαιουχικών δαπανών της παράτασης της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO κατά τη διάρκεια της φάσης επανέναρξης της λειτουργίας).

3.3.1.4. Συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης

(133) Στο πλαίσιο της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης, η Electrabel πρόκειται να παρέχει στη BE-NUC:

α) «υπηρεσίες LTO»: από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συναλλαγής, οι εργασίες και οι υπηρεσίες που απαιτούνται για την παράταση της επιχειρησιακής διάρκειας ζωής κάθε μονάδας LTO κατά 10 έτη· και

β) «υπηρεσίες λειτουργίας και συντήρησης»: από τη λήξη της αρχικής νόμιμης διάρκειας ζωής κάθε μονάδας LTO, οι υπηρεσίες για τη λειτουργία και τη συντήρηση των μονάδων LTO, των κοινών συστημάτων και των κοινών πάγιων στοιχείων στο μέτρο που χρησιμοποιούνται σε σχέση με τις μονάδες LTO (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών χειρισμού αποβλήτων).

(134) Ορισμένες υπηρεσίες αποκλείονται ρητώς από τη συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών, εργασιών ή δραστηριοτήτων σχετικά με τον παροπλισμό και την αποξήλωση των μονάδων LTO, για τις οποίες παραμένει υπεύθυνη η Electrabel (βλ. σημείο 3.3.2.4).

(135) Δυνάμει του άρθρου 12.1 της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης και με την επιφύλαξη ορισμένων προσαρμογών και εξαιρέσεων, η BE-NUC θα καταβάλλει στην Electrabel το 89,807 % (το υπόλοιπο 10,193 % αντιστοιχεί στη συμμετοχή της Luminus στις μονάδες LTO) του συνόλου των δαπανών που πραγματοποιούνται κατά την παροχή των υπηρεσιών LTO και των υπηρεσιών λειτουργίας και συντήρησης πλέον το σχετικό περιθώριο, δηλαδή:

— [0-5] % για κόστος ασφάλισης και φόρους·

— [0-5] % για αγαθά και υπηρεσίες που παρέχουν μέλη του ομίλου Engie· και

— [10-20] % για όλες τις λοιπές δαπάνες.

(136) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι το ύψος των περιθωρίων ευθυγραμμίζεται με τα περιθώρια που εφαρμόζονται στο πλαίσιο της συμφωνίας εταιρικής σχέσης LTO με τη Luminus (η οποία καλύπτει ευρύ φάσμα υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένων, ενδεικτικά, υπηρεσιών λειτουργίας και συντήρησης). Η αρχική συμφωνία, η οποία καλύπτει την παροχή παρόμοιων υπηρεσιών προς τρίτο, τη Luminus, συνάφθηκε στις 26 Ιουνίου 2003 και επιβεβαιώθηκε εκ νέου στις 13 Δεκεμβρίου 2023 και αποτελεί χρήσιμο έγγραφο αναφοράς για την τεκμηρίωση της θέσης ότι η συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης αντικατοπτρίζει δαπάνες με όρους πλήρους ανταγωνισμού για πράξεις στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας. Επιπλέον, το Βέλγιο ισχυρίζεται οι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι τους οποίους αναλαμβάνει η Electrabel είναι μεγαλύτεροι από εκείνους που προβλέπονται στη συμφωνία εταιρικής σχέσης με τη Luminus, δεδομένου ότι, στο πλαίσιο της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης, το περιθώριο της Electrabel θα μειωθεί σε περίπτωση (μη δικαιολογημένων) υπερβάσεων κόστους (δηλαδή δαπανών που δεν περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό τον οποίο πρότεινε η Electrabel και τον οποίο επικύρωσαν οι συμβαλλόμενοι) και σε περίπτωση μη διαθεσιμότητας του σταθμού πέραν ενός επιδιωκόμενου επιπέδου.

(137) Επιπλέον, το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι η συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης περιλαμβάνει ορισμένους ελέγχους του κόστους, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων της BE-NUC να ελέγχει τον υπολογισμό αμοιβών εκ μέρους της Electrabel και τις επιδόσεις των υπηρεσιών καθώς και να ζητεί συγκριτική επανεξέταση των τιμών που χρεώνει η Electrabel για τεχνικές συνδεδεμένες υπηρεσίες.

([66]) Τούτο θα μπορούσε να συμβεί μόνο σε περίπτωση πλειόνων ετών σημαντικής μη διαθεσιμότητας, π.χ. κάτω του 60 % σε κάθε έτος από το 2029 έως το 2035.

(138) Τέλος, ως (μόνος) φορέας εκμετάλλευσης των μονάδων LTO και πάροχος υπηρεσιών στη BE-NUC δυνάμει της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης, η Electrabel θα έχει κίνητρα για την επίτευξη τεχνικών και οικονομικών επιδόσεων των μονάδων LTO. Ειδικότερα, δυνάμει της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης:

α) η Electrabel θα ευθύνεται για την καταβολή κατ' αποκοπήν αποζημίωσης εάν η διαθεσιμότητα των μονάδων LTO κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε συμβατικού έτους είναι κατώτερη του [90-100] % (μη συμπεριλαμβανομένων διακοπών λειτουργίας LTO, κανονικών διακοπών και δικαιολογημένων γεγονότων). Ως αποτέλεσμα της καταβολής της ανωτέρω κατ' αποκοπήν αποζημίωσης, το περιθώριο της Electrabel για το συγκεκριμένο συμβατικό έτος μειώνεται σε αναπροσαρμοζόμενη κλίμακα από [10-20] % σε [0-5] %·

β) σε περίπτωση υπερβάσεων κόστους, η Electrabel δεν δικαιούται οποιοδήποτε σχετικό περιθώριο σε σχέση με οποιαδήποτε υπέρβαση κόστους και στο μέτρο οποιασδήποτε υπέρβασης κόστους, πλην τυχόν δικαιολογημένης υπέρβασης κόστους· και

γ) σε περίπτωση υπερβάσεων κόστους κατά τη διάρκεια της φάσης επανέναρξης της λειτουργίας μόνο, θα εφαρμόζονται ποινικές ρήτρες στο περιθώριο της Electrabel (έως το [50-60] % του περιθωρίου επί των υπηρεσιών λειτουργίας και συντήρησης και έως το [70-80] % του περιθωρίου επί των υπηρεσιών LTO).

(139) Ως εκ τούτου, το Βέλγιο συμπεραίνει ότι η συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης περιορίζεται στην κάλυψη των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν και ότι οι χρηματοοικονομικοί όροι της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης έχουν καθοριστεί κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζουν όρους της αγοράς.

3.3.1.5. Συμφωνία παροχής υπηρεσιών ενεργειακής διαχείρισης (EMSA)

(140) Μολονότι η BE-NUC θα είναι η τεχνική ιδιοκτήτρια του 89,807 % της ηλεκτρικής ενέργειας που θα παράγουν οι μονάδες LTO (το υπόλοιπο 10,193 % ανήκει στη Luminus), η BE-NUC μεταβιβάζει την ιδιοκτησία της εν λόγω ηλεκτρικής ενέργειας στον διαχειριστή ενέργειας, ο οποίος θα την πωλεί ([67]). Προς τούτο, η BE-NUC θα συνάψει EMSA με εταίρο, ο οποίος θα αγοράζει την ηλεκτρική ενέργεια από την BE-NUC και θα την πωλεί.

(141) Με την EMSA θα καθοριστούν βασικοί όροι, προϋποθέσεις και κατανομές κινδύνων και, επομένως, μια λεπτομερής BIS καθώς και ο ρόλος του διαχειριστή πώλησης ενέργειας (στο εξής: εταίρος της EMSA) σε σχέση με τα ανωτέρω, εντός των καθορισμένων παραμέτρων. Ο εταίρος της EMSA που διορίζεται δυνάμει της EMSA θα είναι ο αγοραστής και ο κύριος του μεριδίου της BE-NUC στην ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν οι μονάδες LTO και υπόκειται σε προκαθορισμένη BIS. Η BIS μπορεί να επανεξεταστεί και να τροποποιηθεί κατά καιρούς σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στη συμφωνία αμοιβής. Η βελγική κυβέρνηση (BE-WATT), υπό την ιδιότητα του αντισυμβαλλομένου στη συμφωνία αμοιβής, μπορεί να επιβάλει τη BIS στο μέτρο που τηρεί τις προϋποθέσεις της BIS οι οποίες καθορίζονται στη συμφωνία αμοιβής. Ο εταίρος της EMSA έχει συμβουλευτικό ρόλο στο θέμα αυτό.

(142) Προκειμένου να προσφέρουν την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια στη χονδρική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας με ανταγωνιστικό και διαφανή τρόπο, η Electrabel και το βελγικό Δημόσιο συμφώνησαν να προκηρύξουν διαδικασία υποβολής προσφορών για τις συγκεκριμένες υπηρεσίες, ώστε να διασφαλιστούν η διαφάνεια και ο ανταγωνισμός (βλ. σημείο 3.3.1.5.1). Η νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις και όλες οι σχετικές αναγκαίες διασφαλίσεις έχουν εφαρμογή στη διαδικασία υποβολής προσφορών.

3.3.1.5.1. Διαδικασία υποβολής προσφορών

(143) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η διαδικασία υποβολής προσφορών διεξάγεται σε οικειοθελή βάση σύμφωνα με τον βελγικό νόμο της 17ης Ιουνίου 2016 για τις δημόσιες συμβάσεις και το βασιλικό διάταγμα της 18ης Ιουνίου 2017 σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις στους τομείς των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας ([68]).

([67]) Η Luminus είναι ιδιοκτήτρια του μεριδίου της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις μονάδες LTO το οποίο της αναλογεί (10,193 %). Η Luminus διαχειρίζεται την πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας ανεξάρτητα και δεν συνδέεται με την EMSA, της οποίας σκοπός είναι η πώληση του μεριδίου της παραγωγής των μονάδων LTO που αναλογεί στη BE-NUC.

([68]) Loi relative aux marches publics. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://etaamb.openjustice.be/fr/loi-du-17-juin-2016_n2016021053.html. Ο νόμος της 17ης Ιουνίου 2016 για τις δημόσιες συμβάσεις μεταφέρει στην εθνική έννομη τάξη την οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ.

(144) Η σύμβαση EMSA θα ανατεθεί μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση με προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού ([69]), κατά την πάγια πρακτική στον τομέα των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας. Η πρόσκληση υποβολής προσφορών δημοσιεύθηκε στη σχετική βελγική ([70]) και ενωσιακή ([71]) πλατφόρμα, ώστε να παρασχεθεί η δυνατότητα σε όλους τους δυνητικούς υποψηφίους να συμμετάσχουν στη διαδικασία του διαγωνισμού.

(145) Λαμβανομένων υπόψη της σημασίας της υπηρεσίας που αποτελεί αντικείμενο της προκήρυξης και της ευαισθησίας της από άποψη ανταγωνισμού, το Βέλγιο εφάρμοσε πρόσθετες διατάξεις και διασφαλίσεις ώστε να εξασφαλίσει την επίτευξη των στόχων της EMSA και την προσήκουσα εκτέλεση των αναμενόμενων υπηρεσιών:

α) Πριν από την κατάρτιση των τευχών της προκήρυξης, στις 3 Σεπτεμβρίου 2024 δρομολογήθηκε δημόσια διαβούλευση σχετικά με την EMSA (έως τις 2 Οκτωβρίου 2024) για τη συλλογή των απόψεων των παραγόντων της αγοράς επί διαφόρων θεμάτων σχετικών με την EMSA ([72]). Η δημόσια διαβούλευση είχε δύο κύριους σκοπούς: i) παροχή προειδοποίησης στην αγορά σχετικά με την επικείμενη διαδικασία υποβολής προσφορών, προκειμένου να δοθεί επαρκής χρόνος στους ενδιαφερόμενους υποψηφίους να προετοιμάσουν τη συμμετοχή τους ([73]) και να διασφαλιστεί πρόσθετη διαφάνεια· ii) τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, κατά την κατάρτιση των τευχών της προκήρυξης, ώστε η BE-NUC να μπορέσει να προτείνει μια τελειοποιημένη, ελεγμένη από την αγορά πρόσκληση υποβολής προσφορών, καθώς και να βελτιώσει τη σαφήνεια των κριτηρίων και να διασφαλίσει ότι τυχόν προϋποθέσεις ή κριτήρια που επιβάλλονται με τα τεύχη της προκήρυξης δεν συνεπάγονται δυσμενή διάκριση. Για παράδειγμα, από τη δημόσια διαβούλευση προέκυψε ότι δεν θα πρέπει να διοργανωθούν χωριστές διαδικασίες υποβολής προσφορών για κάθε επιμέρους μονάδα LTO, αλλά ότι η διαδικασία μπορεί να είναι κοινή.

β) Στις 11 Δεκεμβρίου 2024 δημοσιεύθηκε πρόσκληση υποβολής υποψηφιοτήτων, με την οποία οι ενδιαφερόμενοι κλήθηκαν να δηλώσουν το ενδιαφέρον τους να συμμετάσχουν στην πρόσκληση υποβολής προσφορών έως τις 13 Ιανουαρίου 2025. Κατόπιν αιτήματος ορισμένων μερών, η προθεσμία υποβολής υποψηφιοτήτων παρατάθηκε έως τις 3 Φεβρουαρίου 2025, προκειμένου να διασφαλιστεί επαρκής ανταγωνισμός στη διαδικασία υποβολής προσφορών. Στη συνέχεια, οι ενδιαφερόμενοι κλήθηκαν να υποβάλουν τις προσφορές τους, βάσει των μελλοντικών συμβατικών εγγράφων (συμπεριλαμβανομένης της τροποποιημένης διάρθρωσης της αμοιβής, όπως εξηγείται στο γράφημα 3). Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, χάρη στην αναλυτική περιγραφή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, μπορεί να εφαρμόσει ενιαίο κριτήριο ανάθεσης βασισμένο στην τιμή. Δεδομένου ότι η σύμβαση θα ανατεθεί μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση, η αναθέτουσα αρχή μπορεί, όταν οι υποψήφιοι θα έχουν υποβάλει τις προσφορές τους ως απάντηση στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων (συμπεριλαμβανομένων του σχεδίου σύμβασης EMSA και κάθε παρεπόμενου εγγράφου), να καλέσει τους υποψηφίους να υποβάλουν καλύτερη προσφορά, η οποία διασφαλίζει το πλέον ανταγωνιστικό αποτέλεσμα.

(146) Επιπλέον, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η πρόσκληση υποβολής προσφορών περιλαμβάνει ένα σύνολο κριτηρίων επιλογής που διασφαλίζουν ότι κάθε υποψήφιος πληροί τις προϋποθέσεις επαγγελματισμού και απαιτούμενων υποδομών για την προσήκουσα εκτέλεση της EMSA. Ωστόσο, τα εν λόγω κριτήρια προεπιλογής περιορίζονται στον ελάχιστο δυνατό βαθμό και αφορούν καθένα μια αναγκαία απαίτηση για τις υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν, προκειμένου να διασφαλίζεται μέγιστος ανταγωνισμός κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής προσφορών.

(147) Το Βέλγιο υπέβαλε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα κριτήρια προεπιλογής σε σύγκριση με τις πληροφορίες που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας. Ο προσφέρων (ή, όσον αφορά τα τέσσερα πρώτα κριτήρια που περιγράφονται κατωτέρω, άλλη οντότητα στις ικανότητες της οποίας προτίθεται να στηριχθεί ο προσφέρων) πρέπει:

α) να υποβάλει δύο τουλάχιστον συστάσεις όσον αφορά την πείρα του (ενός τουλάχιστον έτους λειτουργίας) στην ενεργειακή διαχείριση χαρτοφυλακίου πάγιων στοιχείων παραγωγής θερμοηλεκτρικής ή πυρηνικής ενέργειας ισχύος τουλάχιστον 1 000 MW συγκεντρωτικά (δηλαδή λαμβανομένων υπόψη όλων των συστάσεων), ευρισκόμενων σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Ηνωμένο Βασίλειο ή στις χώρες της ΕΖΕΣ ([74])·

([69]) Σύμφωνα με το άρθρο 120 του βελγικού νόμου της 17ης Ιουνίου 2016 για τις δημόσιες συμβάσεις.
([70]) Bulletin der Aanbestedingen / Bulletin des Adjudications.
([71]) Συμπλήρωμα της *Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
([72]) Τα θέματα αυτά είναι, μεταξύ άλλων, το προφίλ κινδύνου, οι εγγυήσεις σε σχέση με τον αντισυμβαλλόμενο και τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, ο μηχανισμός καθορισμού των τιμών, οι όροι πληρωμής, η συχνότητα τιμολόγησης και οι τόκοι υπερημερίας, η BIS, εσωτερικές εφεδρείες εξισορρόπησης χαρτοφυλακίου, η διαίρεση της πρόσκλησης υποβολής προσφορών σε δύο παρτίδες (μία για κάθε πάγιο στοιχείο παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας), διάρθρωση πιστώσεων και σχετικών εγγυήσεων καθώς και συγκέντρωση του συμβαλλόμενου μέρους με ευθύνη εξισορρόπησης.
([73]) Το βελγικό Δημόσιο προσδιόρισε ενεργά σχετικούς συμμετέχοντες στην αγορά με τους οποίους επιθυμεί να επικοινωνήσει και τους οποίους επιθυμεί να παροτρύνει να απαντήσουν στη δημόσια διαβούλευση καθώς και στην επακόλουθη διαδικασία υποβολής προσφορών.
([74]) Το κριτήριο των 1 000 MW διασφαλίζει ότι οι προεπιλεγέντες/επιλεγέντες συμμετέχοντες έχουν τη χρηματοοικονομική ικανότητα να χειριστούν τα αιτήματα που θα κατανεμηθούν, τα οποία θα κυμαίνονται από 1 000 έως 2 000 MW.

β) να υποβάλει δύο τουλάχιστον συστάσεις όσον αφορά την ενεργειακή διαχείριση (ενός τουλάχιστον έτους λειτουργίας) πάγιων στοιχείων παραγωγής θερμοηλεκτρικής ή πυρηνικής ενέργειας. Κάθε σύσταση αφορά ένα πάγιο στοιχείο ισχύος τουλάχιστον 350 MW, ευρισκόμενο σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Ηνωμένο Βασίλειο ή στις χώρες της ΕΖΕΣ ([75])·

γ) να υποβάλει μία τουλάχιστον σύσταση όσον αφορά την ενεργειακή διαχείριση (ενός τουλάχιστον έτους λειτουργίας) για λογαριασμό τρίτου για δυναμικότητα παραγωγής τουλάχιστον 350 MW για ένα πάγιο στοιχείο παραγωγής ευρισκόμενο σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο Ηνωμένο Βασίλειο ή στις χώρες της ΕΖΕΣ ([76])·

δ) να έχει πιστοληπτική ικανότητα «επενδυτικού βαθμού», δηλαδή την ακόλουθη πιστοληπτική ικανότητα αναγνωρισμένη από έναν από τους ακόλουθους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ή ισοδύναμη): i) Fitch: τουλάχιστον BBB-, ii) S&P: τουλάχιστον BBB-, iii) Moody's: τουλάχιστον Baa3 ([77])· και

ε) να είναι ενεργό μέλος ενός τουλάχιστον ορισθέντος διαχειριστή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (στο εξής: NEMO) που δραστηριοποιείται στο Βέλγιο για συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας ([78]).

(148) Κατά τη διάρκεια της σύμβασης EMSA, στον εταίρο της EMSA εφαρμόζονται, μεταξύ άλλων, οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) πρέπει να έχει συνάψει με τον Elia σύμβαση συμβαλλόμενου μέρους με ευθύνη εξισορρόπησης στο Βέλγιο·

β) πρέπει να έχει πιστοληπτική ικανότητα «επενδυτικού βαθμού», δηλαδή την ακόλουθη πιστοληπτική ικανότητα αναγνωρισμένη από έναν από τους ακόλουθους οργανισμούς αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας (ή ισοδύναμη): i) Fitch: τουλάχιστον BBB-, ii) S&P: τουλάχιστον BBB-, iii) Moody's: τουλάχιστον Baa3·

γ) πρέπει να είναι ενεργό μέλος ενός τουλάχιστον NEMO που δραστηριοποιείται στο Βέλγιο για συναλλαγές ηλεκτρικής ενέργειας.

(149) Όσον αφορά τον χρόνο της διαδικασίας υποβολής προσφορών, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι στόχος είναι η ολοκλήρωση της διαδικασίας σε εύθετο χρόνο, το αργότερο έως τις 15 Μαΐου 2025, ώστε ο εταίρος της EMSA να έχει επαρκή χρόνο για τις αναγκαίες προετοιμασίες πριν από την επανέναρξη της λειτουργίας των μονάδων LTO.

(150) Οι υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της διαδικασίας υποβολής προσφορών περιλαμβάνουν, σε σχέση με τα πάγια στοιχεία ηλεκτρικής ενέργειας, μεταξύ άλλων, i) «υπηρεσίες εκπροσώπησης μελλοντικών και πραγματοποιηθέντων πάγιων στοιχείων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας», ii) «υπηρεσίες βελτιστοποίησης και λειτουργίας επόμενης ημέρας και ενδοημερήσιες υπηρεσίες βελτιστοποίησης και λειτουργίας», iii) υπηρεσίες που αφορούν κανονιστικές υποχρεώσεις της αγοράς, iv) υπηρεσίες σύναψης συμβάσεων του βελγικού ΔΣΜ και v) συναλλαγές, πρόσβαση στην αγορά και ανάλυση αγοράς. Λόγω της αλληλεξάρτησης μεταξύ των διαφόρων παρατιθέμενων καθηκόντων και της συνήθους πρακτικής της αγοράς περί συνδυασμού των εν λόγω υπηρεσιών σε ενιαία εμπορική σύμβαση με σκοπό να διασφαλίζεται επιχειρησιακή αποδοτικότητα, οι ανωτέρω υπηρεσίες θα ενσωματωθούν σε ενιαίο ορισμό υπηρεσίας EMSA.

3.3.1.5.2. Πωλήσεις της ηλεκτρικής ενέργειας LTO και αμοιβή του εταίρου της EMSA

(151) Το Βέλγιο διευκρίνισε ότι ο εταίρος της EMSA δεν συναλλάσσεται ως εκπρόσωπος ή για λογαριασμό της BE-NUC, αλλά πωλεί την ηλεκτρική ενέργεια που αγοράζει, ως κύριός της. Επιπλέον, στον τροποποιημένο σχεδιασμό της CfD, ο εταίρος της EMSA αποκτά την εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους, με σκοπό την παροχή κινήτρων για αποδοτική χρήση του περιορισμένου αποθέματος διαμορφώσεων και την καλύτερη απόκριση στα μηνύματα της αγοράς (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 153 και επ.).

([75]) Η διαχείριση σημαντικών, μεμονωμένων σημείων αποτυχίας στην αγορά απαιτεί συγκεκριμένο επιχειρησιακό πλαίσιο και ειδική κατάρτιση του προσωπικού. Μολονότι βάσει της τυποποιημένης προσέγγισης για τα αποκεντρωμένα πάγια στοιχεία μικρότερου μεγέθους, οσάκις ανακύπτει πρόβλημα, δίνεται απλώς και μόνο εντολή στην υπηρεσία κατανομής φορτίου να εξασφαλίσει τον ελλείποντα όγκο το συντομότερο δυνατό στην ενδοημερήσια αγορά, η προσέγγιση αυτή δεν είναι κατάλληλη για τα πάγια στοιχεία μεγαλύτερου μεγέθους.

([76]) Το συγκεκριμένο κριτήριο διασφαλίζει ότι ο αντισυμβαλλόμενος είναι ικανός να διεξάγει εργασίες για λογαριασμό τρίτου και διαθέτει εύρωστο συμβατικό πλαίσιο.

([77]) Το κριτήριο θεσπίστηκε προκειμένου να διασφαλίζεται ευλόγως ισχυρή ικανότητα του εταίρου της EMSA να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που αναλαμβάνει.

([78]) Η ιδιότητα μέλους NEMO (Epexspot και Nord Pool στο Βέλγιο), δηλαδή οργανισμού εξουσιοδοτημένου να διαχειρίζεται την ολοκληρωμένη αγορά ηλεκτρικής ενέργειας επόμενης ημέρας και την ενδοημερήσια ολοκληρωμένη αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, διασφαλίζει την πρόσβαση στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας. Το κριτήριο αυτό διασφαλίζει ότι ο υποψήφιος μπορεί να έχει πρόσβαση στις αγορές συναλλαγών εγκαίρως και ότι διαθέτει επαρκή και επικαιροποιημένη πείρα όσον αφορά τη λειτουργία της ευρωπαϊκής αγοράς.

(152) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι ο διακανονισμός μεταξύ του εταίρου της EMSA και της BE-NUC βασίζεται στην αγορά επόμενης ημέρας, προκειμένου να περιορίζεται ο κίνδυνος βάσης για τη BE-NUC, δεδομένου ότι τούτο συνεπάγεται ότι, σε συνδυασμό με την πληρωμή διαφοράς της BE-NUC δυνάμει της CfD στην οποία η τιμή αναφοράς της αγοράς είναι η τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας, η BE-NUC εισπράττει την τιμή άσκησης δικαιώματος (βλ. σημείο 3.3.1.3.2) ([79]). Το Βέλγιο επιβεβαιώνει ότι ο εταίρος της EMSA θα μπορεί να συναλλάσσεται ελεύθερα στην αγορά της επιλογής του και δεν θα υποχρεούται να υποβάλλει προσφορές στην αγορά επόμενης ημέρας.

(153) Όπως εξηγήθηκε στο σημείο 2.1 και στην αιτιολογική σκέψη 109, δεδομένου ότι οι μονάδες LTO περιορίζονται σε 30 διαμορφώσεις της παραγωγής ανά κύκλο καυσίμου και, επομένως, δεν έχουν την τεχνική και κανονιστική δυνατότητα να τροποποιήσουν την παραγωγή τους οποτεδήποτε, η αμοιβή του εταίρου της EMSA τροποποιήθηκε προκειμένου να παρασχεθούν κίνητρα για τη βέλτιστη χρήση του περιορισμένου αριθμού επιτρεπόμενων διαμορφώσεων της παραγωγής. Αντί της πρόβλεψης σταθερής και μόνο αμοιβής (που καθορίζεται μέσω της διαδικασίας υποβολής προσφορών), ο τροποποιημένος τύπος αμοιβής περιλαμβάνει επίσης μια μεταβλητή αμοιβή (που βασίζεται σε προκαθορισμένο τύπο και εξαρτάται από τη διαμόρφωση της παραγωγής και την πληρωμή διορθωτικού διακανονισμού). Τέτοια αμοιβή εκθέτει τον εταίρο της EMSA σε τμήμα των δυνητικών αυξήσεων εσόδων από τη διαμόρφωση της παραγωγής σε περιόδους αρνητικών τιμών (καθώς και σε τμήμα των δυνητικών μειώσεων εσόδων από διαμορφώσεις σε περιόδους θετικών τιμών, εφόσον υπάρχουν), ενώ συγχρόνως εκθέτει άμεσα τον εταίρο της EMSA σε έξοδα ανισορροπιών και ενδοημερήσιας συναλλαγής, όπως περιγράφονται κατωτέρω. Επομένως, η μεταβλητή αμοιβή θα περιλαμβάνει ένα σταθερό ποσοστό («άλφα») των αυξήσεων των εσόδων που ενεργοποιούν διαμόρφωση της παραγωγής στην αγορά επόμενης ημέρας και ένα διαφοροποιούμενο ποσοστό («βήτα») εξόδων και εσόδων ενδοημερήσιας συναλλαγής και ανισορροπιών, δηλαδή τις πληρωμές διορθωτικού διακανονισμού (που μπορεί να περιλαμβάνουν αυξήσεις εσόδων από την ενεργοποίηση διαμόρφωσης της παραγωγής στην ενδοημερήσια αγορά), όπου:

α) το ποσοστό άλφα καθορίζεται εκ των προτέρων σε 20 %. Το ποσοστό άλφα είναι επαρκώς υψηλό ώστε να παρέχει κίνητρα για βέλτιστες αποφάσεις διαμόρφωσης της παραγωγής, αλλά όχι τόσο υψηλό ώστε να αποτρέπει τη συμμετοχή στη διαδικασία υποβολής προσφορών των υποψηφίων που αποφεύγουν τον κίνδυνο·

β) οι αυξήσεις των εσόδων από τη διαμόρφωση της παραγωγής υπολογίζονται εκ των υστέρων ως το γινόμενο του όγκου επαναγοράς στην αγορά επόμενης ημέρας για σκοπούς διαμόρφωσης και της διαφοράς μεταξύ μηδέν και τιμής αγοράς επόμενης ημέρας·

γ) το ποσοστό βήτα διαφοροποιείται αλλά καθορίζεται επίσης εκ των προτέρων και αντικατοπτρίζει τη χρηματοοικονομική υποχρέωση του εταίρου της EMSA ως συμβαλλόμενου μέρους με ευθύνη εξισορρόπησης, σε περίπτωση ανισορροπιών. Επ' αυτού, το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι οι αντιδραστήρες είναι σχετικά παλαιοί και ότι οι εργασίες που είναι αναγκαίες για το έργο LTO και τις διαμορφώσεις της παραγωγής αυξάνουν δυνητικά τους κινδύνους μη προγραμματισμένων διακοπών λειτουργίας, οι οποίες δημιουργούν ανισορροπίες. Επιπλέον, οι σταθμοί υπόκεινται σε ιδιαιτέρως υψηλές απαιτήσεις ασφάλειας, οι οποίες αυξάνουν περαιτέρω τους κινδύνους διακοπής της λειτουργίας. Συγχρόνως, μολονότι η βελγική ενδοημερήσια αγορά και η αγορά εξισορρόπησης ενοποιούνται ολοένα και περισσότερο με γειτονικές αγορές, παραμένουν μάλλον μικρές σε σύγκριση με το μέγεθος των δύο αντιδραστήρων. Ως εκ τούτου, κάθε διακοπή της λειτουργίας θα μειώσει τη δυνατότητα του συμβαλλόμενου μέρους με ευθύνη εξισορρόπησης να αναζητήσει αντισυμβαλλομένους για τον μετριασμό του αντικτύπου της διακοπής της λειτουργίας και θα αυξήσει υπέρμετρα τον κίνδυνο απότομων αυξήσεων των τιμών λόγω της διακοπής της λειτουργίας. Κατά συνέπεια, το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι το ποσοστό βήτα θα πρέπει να έχει διαφορετικές τιμές αναλόγως της φύσης και του αντικτύπου του γεγονότος που προκαλεί ανισορροπία, ενώ συγχρόνως θα πρέπει να διατηρηθούν κατάλληλα κίνητρα για τον εταίρο της EMSA (ως συμβαλλόμενο μέρος με ευθύνη εξισορρόπησης) όσον αφορά τον μετριασμό των ανισορροπιών ([80]). Ωστόσο, ο εταίρος της EMSA παραμένει πλήρως εκτεθειμένος από οικονομική άποψη σε όλες τις ανισορροπίες οι οποίες προκύπτουν, κυρίως, από αποκλίσεις της παραγωγής σε σύγκριση με την προβλεπόμενη παραγωγή ή από σφάλματα συναλλαγής·

δ) ο διορθωτικός διακανονισμός είναι το άθροισμα των ενδοημερήσιων πληρωμών και των πληρωμών ανισορροπιών, το δε ποσοστό βήτα εφαρμόζεται σε αμφότερες τις πληρωμές. Σε συγκεκριμένη ώρα, μπορεί να είναι θετικός ή αρνητικός.

([79]) Οι διαχειριστές ενέργειας χρησιμοποιούν συστήματα αποτύπωσης συναλλαγών και διαχείρισης θέσεων για τον εξορθολογισμό των ροών εργασιών, τα οποία περιλαμβάνουν προβλέψεις, βελτιστοποίηση, υποβολή προσφορών σε δημοπρασίες, κατανομή φορτίου σε πραγματικό χρόνο και διακανονισμό συναλλαγών. Συγκεκριμένα, στα εν λόγω συστήματα καταχωρίζονται όλες οι συναλλαγές μεταξύ της BE-NUC και του εταίρου της EMSA καθώς και οι πωλήσεις και οι ανταλλαγές της αγοράς με τον ΔΣΜ. Τα καταχωρισμένα στοιχεία υποβάλλονται σε επεξεργασία μέσω λειτουργίας διακανονισμού, η οποία μετατρέπει τους όγκους συναλλαγών σε οικονομικούς διακανονισμούς με τη χρήση προκαθορισμένων συμβατικών τύπων. Το σύστημα παράγει καταστάσεις οι οποίες διαβιβάζονται ηλεκτρονικά στη BE-NUC για έλεγχο. Η BE-NUC μπορεί να προβεί σε διασταύρωση στοιχείων και, αν απαιτείται, να ζητήσει προσαρμογές.

([80]) Ειδικότερα, το ποσοστό βήτα θα ανέρχεται σε 100 % σε περιπτώσεις «παραγωγής βασικού φορτίου», σε 20 % σε περιπτώσεις «διαμόρφωσης της παραγωγής για οικονομικούς λόγους», δηλαδή έως 30 φορές ετησίως, και σε 8 % σε μη προγραμματισμένα γεγονότα διακοπής της λειτουργίας, δηλαδή σε περίπτωση έκτακτων γεγονότων υψηλού αντικτύπου, τα οποία επέρχονται συνήθως λιγότερο συχνά από άπαξ ετησίως και ανά μονάδα.

Γράφημα 3

Τροποποιημένος τύπος αμοιβής του εταίρου της EMSA

Αμοιβή του εταίρου της EMSA = Σταθερή αμοιβή + Μεταβλητή αμοιβή

Μεταβλητή αμοιβή = ποσοστό άλφα*αύξηση εσόδων + ποσοστό βήτα*διορθωτικός διακανονισμός
Αύξηση εσόδων = όγκος επαναγοράς * (0 – τιμή επόμενης ημέρας)
Διορθωτικός διακανονισμός = έξοδα ή έσοδα ενδοημερήσιας συναλλαγής και έξοδα ή έσοδα ανισορροπιών

(154) Ο τύπος που περιγράφεται στο γράφημα 3 εφαρμόζεται στο σύνολο του όγκου κατά τη διάρκεια των διαμορφώσεων της παραγωγής, ακόμη και αν η διαμόρφωση πραγματοποιείται όταν οι τιμές είναι θετικές (για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια των ανοδικών/καθοδικών περιόδων) και όχι μόνο κατά τη διάρκεια περιόδων αρνητικών τιμών ([81]). Η BE-NUC καταβάλλει τη μεταβλητή αμοιβή δυνάμει της EMSA, αλλά τα εν λόγω έξοδα και/ή έσοδα θα μετακυλίονται στη BE-WATT δυνάμει της συμφωνίας αμοιβής.

(155) Κατά το Βέλγιο, μέσω του τροποποιημένου τύπου αμοιβής, παρέχονται στον εταίρο της EMSA κίνητρα, μεταξύ άλλων, για να χρησιμοποιήσει τις διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους με βέλτιστο τρόπο και καθ' όλο το διάστημα επόμενης ημέρας και το ενδοημερήσιο διάστημα καθώς και να μειώσει τα έξοδα ενδοημερήσιας συναλλαγής και τα έξοδα ανισορροπιών. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι οι παράμετροι άλφα και βήτα επιλέγονται για τη διαφύλαξη της αποδοτικής λειτουργίας της αγοράς και, συγχρόνως, για την αποτροπή της μη συμμετοχής στη διαδικασία υποβολής προσφορών υποψηφίων που αποφεύγουν τον κίνδυνο.

(156) Ο τροποποιημένος τύπος αμοιβής θα επηρεάσει τη συμπεριφορά υποβολής προσφορών των συμμετεχόντων στην πρόσκληση υποβολής προσφορών όσον αφορά τη σταθερή αμοιβή. Οι προσφέροντες θα συμπεριλάβουν στις προσφορές τους τις αναμενόμενες αυξήσεις εσόδων από τη διαμόρφωση της παραγωγής (αξία προαίρεσης) καθώς και τα έξοδα και τα δυνητικά έσοδα που σχετίζονται με τις ενδοημερήσιες πληρωμές και τις πληρωμές ανισορροπιών. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι τα τεύχη του διαγωνισμού θα εξηγούν τη διάρθρωση της αμοιβής (κίνητρα) κατά τρόπο ώστε οι ανοδικές/καθοδικές δυνατότητες του τροποποιημένου τύπου αμοιβής να είναι διαφανείς για τους προσφέροντες. Το Βέλγιο θα αξιολογήσει την καταλληλότητα του (τροποποιημένου) τύπου αμοιβής του εταίρου της EMSA καθώς και τη συμμόρφωση με την αγορά και την αποδοτικότητα των κινήτρων που παρέχει στις διάφορες αγορές. Η αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί το αργότερο δύο έτη μετά την έναρξη της λειτουργίας, ώστε να καταστεί δυνατή η έγκαιρη αναθεώρηση της σύμβασης ή η διενέργεια νέας διαδικασίας υποβολής προσφορών, η οποία είναι δυνατή μετά την παρέλευση 3,5 ετών ([82]). Ωστόσο, προκειμένου να διατηρηθούν τα κατάλληλα κίνητρα για τον εταίρο της EMSA, επιτρέπεται μόνο ανοδική αναθεώρηση των παραμέτρων άλφα και βήτα ([83]).

(157) Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι η προσαρμογή της αμοιβής EMSA ευθυγραμμίζει τα κίνητρα του εταίρου της EMSA, ο οποίος έχει την εξουσία λήψης αποφάσεων διαμόρφωσης της παραγωγής για οικονομικούς λόγους (με την επιφύλαξη της τελικής απόφασης του φορέα εκμετάλλευσης, π.χ. σε περίπτωση προβληματισμών σχετικά με την ασφάλεια ή σχετικά με κανονιστικά ζητήματα), με τα μηνύματα της αγοράς και, με τον τρόπο αυτόν, ανταποκρίνεται στις ανησυχίες της Επιτροπής συναφώς. Συγχρόνως, ο εταίρος της EMSA έχει κατάλληλα κίνητρα για να επιτελέσει το καθήκον του ως συμβαλλόμενου μέρους με ευθύνη εξισορρόπησης χωρίς να εκτίθεται πλήρως στις ανισορροπίες που εκφεύγουν του ελέγχου του. Επιπλέον, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι θα υπάρχει συνεχής ακριβής ανταλλαγή πληροφοριών (συμπεριλαμβανομένων τακτικών επικαιροποιήσεων σχετικά με τη διαθεσιμότητα, τις τεχνικές ικανότητες κ.λπ. των μονάδων LTO) μεταξύ της BE-NUC, του φορέα εκμετάλλευσης της πυρηνικής εγκατάστασης και του εταίρου της EMSA για τη λήψη ενημερωμένων αποφάσεων διαμόρφωσης της παραγωγής για οικονομικούς λόγους εκ μέρους του εταίρου της EMSA, ο οποίος θα διαθέτει τα μέσα για τη λήψη αποδοτικών αποφάσεων.

([81]) Τούτο συνδέεται με τους τεχνικούς περιορισμούς που αφορούν τις διαμορφώσεις της παραγωγής (βλ. αιτιολογική σκέψη 13).

([82]) Η BE-NUC μπορεί να καταγγείλει μονομερώς την EMSA 3,5 έτη (42 μήνες) μετά την ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας της πρώτης πυρηνικής μονάδας. Στη συνέχεια, η BE-NUC μπορεί να συνάψει νέα συμφωνία μετά τη διενέργεια νέας διαδικασίας υποβολής προσφορών υπό διαφορετικούς όρους.

([83]) Η αξιολόγηση των παραμέτρων άλφα και βήτα θα βασίζεται στα ακόλουθα στοιχεία: i) εκτίμηση της συμμετοχής στον διαγωνισμό και του αποτελέσματος του διαγωνισμού (σχετικοί δείκτες μπορεί να είναι: ο αριθμός και το είδος των προσφερόντων, το αποτέλεσμα του διαγωνισμού από άποψη τιμής/κόστους κ.λπ.), ii) εκτίμηση των αποφάσεων (μη) διαμόρφωσης συμπεριλαμβανομένων των (οικονομικών) συνεπειών για τα εμπλεκόμενα μέρη, λαμβανομένων υπόψη των (αναμενόμενων και πραγματικών) συνθηκών της αγοράς και των επιχειρησιακών περιορισμών / περιορισμών διαμόρφωσης της παραγωγής, και iii) εκτίμηση των αποφάσεων συναλλαγής στην αγορά επόμενης ημέρας και στην ενδοημερήσια αγορά καθώς και των επακόλουθων ανισορροπιών για το συμβαλλόμενο μέρος με ευθύνη εξισορρόπησης. Οι υποκείμενες πληροφορίες για την ανωτέρω αξιολόγηση θα βασίζονται σε στοιχεία που συλλέγει ο εταίρος της σύμβασης EMSA κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης της σύμβασης EMSA, σε στοιχεία που παρέχει ο φορέας εκμετάλλευσης Electrabel μέσω της BE-NUC και σε στοιχεία της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης, καθώς και σε συναφείς δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες / πληροφορίες της αγοράς σχετικά με τα ανωτέρω.

(158) Το Βέλγιο επιβεβαιώνει επίσης ότι ο αντισυμβαλλόμενος στη CfD (BE-WATT) θα αναπτύξει στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για την ανοικτή θέση του, όπως προβλέπεται από τον νόμο, και ότι η εφαρμογή της εν λόγω στρατηγικής θα συμβάλει στη ρευστότητα των προθεσμιακών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας (βλ. αιτιολογική σκέψη 99). Η έγκριση της στρατηγικής υπόκειται σε γνωμοδότηση της ρυθμιστικής αρχής, η οποία θα περιλαμβάνει εκτίμηση του αντικτύπου της στρατηγικής στις σχετικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας.

3.3.1.5.3. Πρόσθετες διασφαλίσεις σχετικά με τον διαχειριστή ενέργειας

(159) Καταρχήν, ο εταίρος της EMSA θα επιλεγεί μέσω διαφανούς, ανοικτής και ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών (βλ. σημείο 3.3.1.5.1). Στην πρόσκληση υποβολής προσφορών μπορεί επίσης να συμμετάσχει η οντότητα συναλλαγών της Engie, η GEMS (παγκόσμια διαχείριση και πωλήσεις ενέργειας), επιχειρηματική μονάδα του ομίλου Engie με διοίκηση ανεξάρτητη από τη διοίκηση της επιχειρηματικής μονάδας πυρηνικής ενέργειας. Έχουν προβλεφθεί ειδικές διατάξεις και μέτρα για την περίπτωση συμμετοχής της GEMS στη διαδικασία υποβολής προσφορών, προκειμένου να διασφαλιστεί ο δίκαιος χαρακτήρας της διαδικασίας.

(160) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι λαμβάνονται και εφαρμόζονται, και θα ληφθούν και θα εφαρμοστούν, επαρκή μέτρα για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και την πρόληψη ενδεχόμενων δυνητικών συγκρούσεων συμφερόντων. Τα μέτρα αυτά συνοψίζονται ως ακολούθως:

α) Η δημόσια διαβούλευση έδωσε τη δυνατότητα διενέργειας έρευνας αγοράς στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενο μέρος μπόρεσε να προτείνει διαφορετικούς όρους και να διατυπώσει προτάσεις, ώστε να διασφαλιστεί ότι η πρόσκληση υποβολής προσφορών δεν θέτει φραγμούς εις βάρος οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου συμμετέχοντος αντίθετα προς ό,τι ισχύει για τη GEMS (ή οποιαδήποτε εταιρεία του ομίλου Engie). Η Electrabel (ή οποιαδήποτε εταιρεία του ομίλου Engie) δεν εμπλέκεται και δεν θα εμπλακεί στη διαδικασία κατάρτισης των τευχών της προκήρυξης (στο εξής: πλήρη τεύχη της προκήρυξης) μετά τη δημόσια διαβούλευση (και τα αποτελέσματά της).

β) Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής προσφορών, εάν η GEMS πρόκειται να συμμετάσχει στη διαδικασία, έστω ως υπεργολάβος ή με οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα, η Electrabel (ή οποιαδήποτε άλλη εταιρεία του ομίλου Engie) και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή οι εκπρόσωποί της δεν δικαιούνται να συμμετάσχουν σε οποιαδήποτε λήψη απόφασης της BE-NUC ή συζήτηση σχετικά με τη διαδικασία υποβολής προσφορών (π.χ. την απόφαση επιλογής και την απόφαση ανάθεσης).

γ) Συνολικά, εντός της οργάνωσης της Electrabel, έχουν προβλεφθεί και θα συνεχίσουν να προβλέπονται αυστηρά στεγανά στις ροές πληροφοριών και κανόνες δεοντολογίας όσον αφορά τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την υποβολή προσφορών εντός της GEMS και τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διοίκηση της BE-NUC. Οι ίδιες διασφαλίσεις θα εφαρμοστούν σε περίπτωση που η GEMS επιλεγεί τελικώς ως εταίρος της EMSA στο πέρας επιτυχούς διαδικασίας υποβολής προσφορών.

δ) Εάν η GEMS επιλεγεί ως εταίρος της EMSA, θα υπόκειται στις ίδιες υποχρεώσεις με εκείνες συμβαλλόμενου μέρους με ευθύνη εξισορρόπησης και εταίρου της σύμβασης EMSA καθώς και στο ίδιο σύνολο κινήτρων της αγοράς με οποιονδήποτε άλλο υποψήφιο. Ειδικότερα, ως εταίρος της EMSA, η GEMS θα λάβει τόσο σταθερή όσο και μεταβλητή αμοιβή, η οποία θα παράσχει κίνητρα για τη βελτιστοποίηση, κατά τρόπο που συνάδει με την αγορά, του αποθέματος διαμορφώσεων της παραγωγής και των εσόδων από την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας. Επιπλέον, η GEMS θα ενεργεί ως συμβαλλόμενος που τελεί υπό σαφή εντολή, η οποία προσδιορίζεται στη BIS και από την οποία δεν μπορεί να παρεκκλίνει. Οι εν λόγω διασφαλίσεις εξασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση που επιλεγεί στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής προσφορών για την EMSA, η GEMS θα ενεργεί όπως κάθε άλλος συμμετέχων στην εν λόγω διαδικασία υποβολής προσφορών καθώς και ότι διαθέτει κίνητρα —μέσω του πλαισίου της συμφωνίας EMSA και του τροποποιημένου τύπου αμοιβής— για να ενεργεί σύμφωνα με τα μηνύματα της αγοράς.

(161) Εάν η διαδικασία υποβολής προσφορών δεν καταλήξει στον διορισμό κατάλληλου υποψηφίου, ως ύστατη λύση, εφόσον δεν έχει συναφθεί EMSA σε εύθετο χρόνο, δηλαδή το αργότερο έως τις 15 Μαΐου 2025, η GEMS θα παράσχει προσωρινά τις υπηρεσίες EMSA. Οι εν λόγω υπηρεσίες θα παρασχεθούν σύμφωνα με όρους που θα συμφωνηθούν από τους συμβαλλομένους κατά τη διάρκεια περιορισμένου χρονικού διαστήματος, ώστε η BE-NUC να αναθέσει τη EMSA μέσω νέας διαδικασίας υποβολής προφορών. Σε περίπτωση επιτυχούς διαδικασίας υποβολής προσφορών, ο επιλεγείς υποψήφιος θα αναλάβει την παροχή των υπηρεσιών EMSA από τη GEMS μόλις λήξει η σχετική περίοδος παροχής των εν λόγω υπηρεσιών από τη GEMS. Δεν υπάρχει όριο στην επανάληψη της διαδικασίας υποβολής προσφορών.

(162) Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι η ανωτέρω ρύθμιση είναι αναγκαία και κατάλληλη για τη διασφάλιση της συνέχειας της παροχής της δημόσιας υπηρεσίας (δηλαδή της πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγουν οι πυρηνικοί σταθμοί), αλλά η λύση αυτή περιορίζεται αυστηρά από χρονική άποψη και στον ελάχιστο αναγκαίο βαθμό.

(163) Συμπερασματικά, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι θα διασφαλίσει την αυστηρή τήρηση, εκ μέρους της BE-NUC, της νομοθεσίας και των αρχών για τις δημόσιες συμβάσεις. Η εκτενής διαδικασία διαβούλευσης παρέχει πρόσθετες διασφαλίσεις για την απόκτηση των υπηρεσιών μέσω ανταγωνιστικής, διαφανούς, αμερόληπτης και ανεπιφύλακτης διαδικασίας υποβολής προσφορών. Ως εκ τούτου, το Βέλγιο θεωρεί ότι αποφεύγεται κάθε κίνδυνος αποκλεισμού από την αγορά και άλλων δυνητικών αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών εκ μέρους της Engie και ότι έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα και οι διασφαλίσεις για τον διορισμό ανεξάρτητου εταίρου της EMSA. Μόνο ως ύστατη λύση, η GEMS θα παράσχει τις υπηρεσίες EMSA σε προσωρινή βάση, για την αναγκαία και κατάλληλη συνέχεια της παροχής της δημόσιας υπηρεσίας.

3.3.1.6. Άλλα επιμέρους μέτρα

(164) Δύο άλλα επιμέρους μέτρα τα οποία περιλαμβάνονται στη συναλλαγή είναι η συμφωνία παροχής διοικητικών υπηρεσιών (ASA) μεταξύ της Electrabel και της BE-NUC και η συμφωνία που προβλέπει τους όρους αποζημίωσης των εξόδων σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της συμφωνίας. Τα εν λόγω επιμέρους μέτρα εξηγούνται στα σημεία 3.3.10 και 3.3.11 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

3.3.2. *Συνιστώσα 2: Ανώτατο όριο στην ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων για μακροπρόθεσμη αποθήκευση και τελική διάθεση πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων*

3.3.2.1. Γενικές αρχές διαχείρισης πυρηνικών αποβλήτων

(165) Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 121 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το νομοθετικό πλαίσιο που εφαρμόζεται στην ΕΕ στα ραδιενεργά απόβλητα και στα αναλωμένα καύσιμα βασίζεται στις δύο ακόλουθες θεμελιώδεις αρχές: i) την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» ([84]) και ii) την τελική ευθύνη (συμπεριλαμβανομένης οικονομικής ευθύνης) των κρατών μελών για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση (συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης) αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων ([85]).

(166) Όπως εξηγείται στο σημείο 3.4.2 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας στο Βέλγιο, ο φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων φέρει την οικονομική [μέσω της εταιρείας πυρηνικών προβλέψεων, Synatom, και μαζί με την EDF Belgium και τη Luminus (στο εξής: συνεισφέρουσες εταιρείες)] και την επιχειρησιακή ευθύνη για τον παροπλισμό των επτά πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, καθώς και για την επεξεργασία και τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων και για την μακροπρόθεσμη αποθήκευσή τους μετά την αποδοχή τους από την ONDRAF/NIRAS έως την τελική διάθεσή τους. Οι προβλέψεις για τα αναλωμένα καύσιμα και τα απόβλητα παροπλισμού χρηματοδοτούνται από την Electrabel και τις συνεισφέρουσες εταιρείες, υπό τη διαχείριση της Synatom, και υπόκεινται σε προληπτικό έλεγχο ανεξάρτητης δημόσιας αρχής, της Επιτροπής Πυρηνικών Προβλέψεων (στο εξής: CPN/CNV). Όπως επισημαίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 123 έως 125 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η Electrabel θα διατηρήσει ορισμένες ευθύνες ως μόνος φορέας εκμετάλλευσης των μονάδων LTO, οι οποίες απορρέουν από i) την ευρωπαϊκή και τη βελγική νομοθεσία και ii) συμβατικές υποχρεώσεις δυνάμει της συμφωνίας εφαρμογής, ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει».

(167) Η CPN/CNV και η ONDRAF/NIRAS είναι οι εποπτικές αρχές του Βελγίου:

α) η ONDRAF/NIRAS καταρτίζει συγκεντρωτική έκθεση απογραφής για το σύνολο των παραγωγών ραδιενεργών αποβλήτων στο Βέλγιο (κάθε 5 έτη) και αξιολογεί τα κεφάλαια για τη διαχείριση των αντίστοιχων πυρηνικών υποχρεώσεων·

β) η CPN/CNV επανεξετάζει (κάθε 3 έτη) τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των πυρηνικών προβλέψεων καθώς και την επάρκειά τους και την ΚΠΑ μελλοντικών υποχρεώσεων στους λογαριασμούς της Synatom (έλεγχος της μεθοδολογίας, σενάριο αναφοράς κ.λπ.).

([84]) Το άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχείο ε), της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2011, η οποία θεσπίζει κοινοτικό πλαίσιο για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων (ΕΕ L 199 της 2.8.2011, σ. 48), προβλέπει ότι *«το κόστος διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων βαρύνει όσους δημιούργησαν τα συγκεκριμένα υλικά»*.

([85]) Άρθρο 4 παράγραφος 1 και άρθρο 9 της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ.

(168) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 129 και στον πίνακα 4 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, βάσει της τελευταίας τριετούς επανεξέτασης που διενήργησε η CPN/CNV, τον Ιούλιο του 2023, οι τρέχουσες συνολικές προβλέψεις σε σχέση με τις πυρηνικές υποχρεώσεις ανέρχονται σε 18 225 εκατ. EUR και περιλαμβάνουν προβλέψεις για δραστηριότητες αποξήλωσης (8 122 εκατ. EUR), για διαχείριση αναλωμένων καυσίμων (9 070 εκατ. EUR) και για επιχειρησιακά απόβλητα (1 033 εκατ. EUR) ([86]).

3.3.2.2. Συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα

(169) Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για το έργο LTO, η Engie και το βελγικό Δημόσιο συμφώνησαν στην επιβολή ανώτατου ορίου στη μακροπρόθεσμη υποχρέωση των παραγωγών ραδιενεργών αποβλήτων που προκύπτουν από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση πυρηνικής ενέργειας (στο εξής: συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα), με σκοπό τη μείωση της σχετικής αβεβαιότητας (βλ. σημείο 3.4.3 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας). Η συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα προβλέπει τη μεταβίβαση οικονομικών υποχρεώσεων σε σχέση με την παραγωγή, την κατοχή ή την ιδιοκτησία συσκευασμένων ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων και στους επτά βελγικούς πυρηνικούς σταθμούς, με την επιφύλαξη και κατόπιν πλήρωσης των σχετικών συμβατικών κριτηρίων μεταβίβασης, από τον φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων (Electrabel) στο βελγικό Δημόσιο έναντι καταβολής κατ' αποκοπή ποσού ([87]).

(170) Το κατ' αποκοπή ποσό καθορίστηκε ανά κατηγορία πυρηνικών αποβλήτων. Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 131 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, τα ραδιενεργά πυρηνικά απόβλητα υποδιαιρούνται σε τρεις κατηγορίες, σύμφωνα με την ιστορική ραδιολογική ταξινόμηση της ONDRAF/NIRAS και την ταξινόμηση του ΔΟΑΕ: απόβλητα κατηγορίας Α (βραχύβια απόβλητα χαμηλού ή μεσαίου επιπέδου ραδιενέργειας)· απόβλητα κατηγορίας Β (μακρόβια απόβλητα χαμηλού ή μεσαίου επιπέδου ραδιενέργειας)· και απόβλητα κατηγορίας C (βραχύβια και μακρόβια απόβλητα υψηλού επιπέδου ραδιενέργειας) και αναλωμένα καύσιμα.

(171) Στον πίνακα 13 κατωτέρω απεικονίζεται η κατανομή των υφιστάμενων προβλέψεων ύψους 18 225 εκατ. EUR μεταξύ της Electrabel (8 410 εκατ. EUR) και της βελγικής κυβέρνησης (9 815 εκατ. EUR), κατά τα προβλεπόμενα στη συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής ανά κατηγορία αποβλήτων.

Πίνακας 13

Ανάλυση της συμφωνίας ανώτατου ορίου πληρωμών για τα απόβλητα

Ποσό (σε εκατ. EUR)	Υποχρέωση βελγικού Δημοσίου (μετά τη μεταβίβαση)				Υποχρέωση Engie	Προβλέψεις (2022)
	Κατ. Α	Κατ. Β	Κατ. Γ	Σύνολο		
Εκτίμηση βασικού κόστους *(χωρίς απρόβλεπτα)*	1 465	496	4 797	6 758	7 171	13 929
Απρόβλεπτα	145	179	2 732	3 056	1 240	4 296
Βασικό ποσό	**1 611**	**675**	**7 528**	**9 815**	**8 410**	**18 225**
Ασφάλιστρο κινδύνου	1 889	325	2 972	5 185		5 185
Ανώτατο ποσό	**3 500**	**1 000**	**10 500**	**15 000**	**8 410**	**23 411**

Πηγή: Απάντηση των βελγικών αρχών στο αίτημα της Επιτροπής για παροχή πληροφοριών από 1ης Οκτωβρίου 2024.

([86]) Οι προβλέψεις για επιχειρησιακά απόβλητα ελέγχονται από τον εξωτερικό ελεγκτή της Engie (Deloitte) στο πλαίσιο του ετήσιου λογιστικού ελέγχου του.

([87]) Στην παρούσα απόφαση, η «συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα» αφορά το ανώτατο όριο που επιβάλλεται στη μακροπρόθεσμη υποχρέωση των παραγωγών ραδιενεργών αποβλήτων που προκύπτουν από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση πυρηνικής ενέργειας, ενώ η «συμφωνία για τα απόβλητα» αφορά τον συνδυασμό όλων των επιμέρους μέτρων στο πλαίσιο της συνιστώσας 2, δηλαδή περιλαμβάνει επίσης τη συμφωνία για την αποξήλωση και τον παροπλισμό κ.λπ.

(172) Οι αρχές που διέπουν τη συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρεώσεων για τα απόβλητα δεν έχουν τροποποιηθεί και περιγράφονται στην αιτιολογική σκέψη 133 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας. Συνοπτικά, έχουν ως εξής:

α) «ανώτατα ποσά»: για κάθε κατηγορία ραδιενεργών αποβλήτων που πληροί τα συμβατικά κριτήρια μεταβίβασης καθορίστηκε μια κατ' αποκοπή πληρωμή, η οποία περιλαμβάνει ασφάλιστρο κινδύνου και αναπροσαρμόζεται τιμαριθμικά κατά 3 % ετησίως από την 31η Δεκεμβρίου 2022, ανερχόμενη συνολικά σε 15 δισ. EUR (3,5 δισ. EUR για την κατηγορία A, 1 δισ. EUR για την κατηγορία B και 10,5 δισ. EUR για την κατηγορία C —βλ. πίνακα 13). Όπως αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις 134 και 135 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και όπως φαίνεται στον πίνακα 13, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι:

— οι όγκοι στους οποίους βασίζονται τα ανώτατα ποσά προκύπτουν από την απογραφή αποβλήτων που χρησιμοποιήθηκε για την αναθεώρηση των πυρηνικών προβλέψεων εκ μέρους της CPN/CNV το 2022 και από το σενάριο αναφοράς του κλάδου της ONDRAF/NIRAS και του φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων [που αποτελούν την τρέχουσα βέλτιστη εκτίμηση του όγκου συσκευασμένων πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων τα οποία παράγουν (και πρόκειται να παράγουν) οι επτά πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής στο πλαίσιο σεναρίου εκτός LTO], και

— η αξία των ανώτατων ποσών είναι αποτέλεσμα της εφαρμογής ασφαλίστρου κινδύνου στις υφιστάμενες πυρηνικές προβλέψεις·

β) «πιστώσεις όγκου»: το ανώτατο (κατ' αποκοπή) ποσό ανά κατηγορία αποβλήτων αντιστοιχεί σε πίστωση όγκου για προκαθορισμένους όγκους, η οποία παρέχει κίνητρο στον φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων για την ελαχιστοποίηση της παραγωγής πυρηνικών αποβλήτων·

γ) «αμοιβές προσαρμογής όγκου»: όταν η πίστωση όγκου για μια κατηγορία αποβλήτων έχει χρησιμοποιηθεί πλήρως, πρέπει να καταβληθεί ένα πρόσθετο ποσό για κάθε πρόσθετη πίστωση όγκου που απαιτείται. Τα ποσά καθορίζονται ως ο αριθμητικός μέσος όρος i) του «ανώτατου ποσού» της κατηγορίας αποβλήτων διαιρούμενου με τον αριθμό των «πιστώσεων όγκου» της συγκεκριμένης κατηγορίας και ii) του οριακού κόστους μίας επιπλέον πίστωσης όγκου·

δ) «συμβατικά κριτήρια μεταβίβασης» (στο εξής: CTC): για κάθε είδος συσκευασίας πυρηνικών αποβλήτων έχουν θεσπιστεί συμβατικά κριτήρια μεταβίβασης, τα οποία καθορίζουν τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί κάθε συσκευασία αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων για τη μεταβίβαση της οικονομικής ευθύνης στον δημόσιο φορέα Hedera (βλ. αιτιολογική σκέψη 178 κατωτέρω). Ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων διατηρεί την ευθύνη (και βαρύνεται με τις σχετικές δαπάνες) για την πλήρωση των CTC από τα ραδιενεργά απόβλητα.

(173) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 107 υπό α) και εξηγείται αναλυτικά στα σημεία 3.4.5.1 και 3.4.5.2 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η θέσπιση των ανώτατων ποσών συνολικού ύψους 15 δισ. EUR βασίζεται στο τρέχον ύψος των πυρηνικών προβλέψεων του φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων (βασικό ποσό) και σε ασφάλιστρο κινδύνου. Το Βέλγιο αποσαφήνισε ότι το βασικό ποσό περιλαμβάνει ήδη περιθώρια για απρόβλεπτα, αβεβαιότητες και άλλους κινδύνους που μπορεί να ανακύψουν σε σχέση με την αποξήλωση, τη διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων και τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων. Οι διατάξεις που αφορούν την πληρωμή των ανώτατων ποσών εξηγούνται στο σημείο 3.4.5.3 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και δεν έχουν τροποποιηθεί.

(174) Το Βέλγιο αποσαφήνισε ότι τα ανώτατα ποσά που πρόκειται να μεταβιβαστούν στο βελγικό Δημόσιο περιλαμβάνουν ήδη όλες τις ιστορικές και εκτιμώμενες μελλοντικές υποχρεώσεις πυρηνικών αποβλήτων (έως την αρχική νόμιμη ημερομηνία παύσης λειτουργίας όλων των βελγικών πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής το 2025). Ως εκ τούτου, όλα τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα που παράγουν, ή πρόκειται να παράγουν, οι βελγικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής κατά τη διάρκεια της νόμιμης διάρκειας λειτουργίας τους έχουν ήδη ληφθεί υπόψη στα ανώτατα ποσά.

(175) Το Βέλγιο αποσαφηνίζει επίσης ότι ο πραγματικός όγκος αποβλήτων θα γίνει γνωστός μόνο όταν τα απόβλητα θα συσκευαστούν και θα μεταβιβαστούν υλικά στο βελγικό Δημόσιο. Επομένως, το κατ' αποκοπή ποσό των 15 δισ. EUR καλύπτει μόνο τους προκαθορισμένους όγκους των οικείων αποβλήτων (τις πιστώσεις όγκου) που συμφωνήθηκαν στη συμφωνία εφαρμογής. Εάν ο πραγματικός όγκος των οικείων παραγόμενων αποβλήτων υπερβαίνει τις πιστώσεις όγκου, η Engie θα καταβάλλει αμοιβή προσαρμογής όγκου για κάθε επιπλέον πίστωση όγκου (βλ. αιτιολογική σκέψη 133 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

(176) Ομοίως, η BE-NUC και η Luminus θα χρηματοδοτήσουν όλα τα επιχειρησιακά απόβλητα (στο εξής: απόβλητα LTO) και αναλωμένα καύσιμα (στο εξής: αναλωμένα καύσιμα LTO) που προκύπτουν από την παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO για κάθε επιπλέον ποσότητα αποβλήτων. Για κάθε επιπλέον ποσότητα αποβλήτων LTO και αναλωμένων καυσίμων LTO, θα απαιτούνται δύο σύνολα πληρωμών:

α) απόβλητα LTO: τα έξοδα επιχειρησιακών αποβλήτων LTO όπως ορίζονται στη συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης καλύπτουν δύο είδη δαπανών:

— την πληρωμή των εξόδων χειρισμού αποβλήτων LTO που είναι καταβλητέα στην Electrabel για τον χειρισμό, την επεξεργασία και τη συσκευασία των επιχειρησιακών αποβλήτων LTO (στο εξής: υπηρεσίες χειρισμού αποβλήτων LTO) για την προετοιμασία της συσκευασίας αποβλήτων LTO· και

— τις αμοιβές προσαρμογής όγκου αποβλήτων LTO, οι οποίες καλύπτουν την πληρωμή των εξόδων που πραγματοποιούνται μετά τη μεταβίβαση των υποχρεώσεων πυρηνικών αποβλήτων στον φορέα Hedera ([88])·

β) υπηρεσίες διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων LTO: έξοδα επόμενου σταδίου για αναλωμένα καύσιμα θα καταβάλλονται βάσει τιμαριθμικά αναπροσαρμοσμένης αμοιβής για κάθε επιπλέον ποσότητα αναλωμένων καυσίμων που προκύπτουν από το έργο LTO ([89]).

(177) Το Βέλγιο διευκρινίζει περαιτέρω ότι, κατά το συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο, τα έξοδα διαχείρισης των αποβλήτων LTO και των αναλωμένων καυσίμων LTO ή έξοδα επόμενου σταδίου, εκτιμώνται σε περίπου 0,9 εκατ. EUR ανά συγκρότημα (τιμές 2022), εκ των οποίων περίπου 0,3 εκατ. EUR ανά συγκρότημα για την επιτόπια αποθήκευση και περίπου 0,6 εκατ. EUR ανά συγκρότημα για την αμοιβή προσαρμογής όγκου αποβλήτων LTO για αναλωμένα καύσιμα.

(178) Όπως εξηγείται στο σημείο 3.4.4 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο σύστησε έναν νέο ειδικής φύσεως δημόσιο οργανισμό, με την ονομασία Hedera, του οποίου ο ρόλος είναι διττός:

α) διαχείριση και προστασία των πάγιων στοιχείων που προορίζονται για τη χρηματοδότηση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων που έχει αναλάβει το βελγικό Δημόσιο σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα· και

β) παρακολούθηση και έλεγχος των εξόδων διαχείρισης των μεταβιβαζόμενων υποχρεώσεων πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων, υπό τον έλεγχο ανεξάρτητης δημόσιας αρχής (CPN/CNV).

(179) Τα ποσά του ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα που εισπράττει ο φορέας Hedera πρέπει να διασφαλίζονται και να επενδύονται για τη δημιουργία της αναγκαίας απόδοσης για την πληρωμή των εξόδων διαχείρισης των μεταβιβαζόμενων αποβλήτων όταν τα εν λόγω έξοδα καθίστανται πληρωτέα. Το Hedera είναι ένα χωριστό ταμείο υπαγόμενο στον εποπτικό έλεγχο της CPN/CNV, του ειδικού εθνικού φορέα που διαδραματίζει βασικό ρόλο στη διασφάλιση και την εξασφάλιση κατάλληλης διαχείρισης, ελέγχου και χρήσης των κεφαλαίων ([90]). Τούτο αντικατοπτρίζεται στον διττό ρόλο του Hedera,

([88]) Οι συγκεκριμένες τιμαριθμικά αναπροσαρμοσμένες αμοιβές προσαρμογής όγκου αποβλήτων LTO καταβάλλονται στην Electrabel μόλις παράγεται μια συσκευασία αποβλήτων LTO ή όταν η παραγωγή της έχει καταστεί βέβαιη. Η αμοιβή θα καλύπτει την αποθήκευση των αποβλήτων LTO. Η αμοιβή προσαρμογής όγκου αποβλήτων LTO για κάθε κατηγορία αποβλήτων προβλέπεται ήδη στα άρθρα 16 έως 18 του νόμου Phoenix.

([89]) Η αμοιβή αυτή περιλαμβάνει τα εξής: i) όλα τα έξοδα επιτόπιας αποθήκευσης που πραγματοποιεί η Electrabel έως το 2050 πριν από τη μεταβίβαση της εγκατάστασης στο βελγικό Δημόσιο και ii) όλα τα έξοδα που σχετίζονται με την ONDRAF/NIRAS μετά τη μεταβίβαση, τα οποία είναι πληρωτέα στον φορέα Hedera. Τα έξοδα επιτόπιας αποθήκευσης έχουν ήδη εκτιμηθεί ανά συγκρότημα και η αμοιβή αναπροσαρμογής όγκου για τα αναλωμένα καύσιμα έχει καθοριστεί και προβλέπεται στα άρθρα 16 έως 18 του νόμου Phoenix.

([90]) Εφαρμογή της σύστασης 2006/851/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 24ης Οκτωβρίου 2006, σχετικά με τη διαχείριση των οικονομικών πόρων που προορίζονται για τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων, τα αναλωμένα καύσιμα και τα ραδιενεργά απόβλητα, και της κοινής σύμβασης για την ασφάλεια διαχείρισης του αναλωμένου καυσίμου και την ασφάλεια διαχείρισης των ραδιενεργών αποβλήτων.

στο πλαίσιο του οποίου διασφαλίζεται ότι: i) τα ποσά που εισπράττονται διασφαλίζονται και παράγουν τις αναγκαίες αποδόσεις ([91]) και ii) τα έξοδα διαχείρισης των αποβλήτων και των αναλωμένων καυσίμων καθώς και των μεταβιβαζόμενων υποχρεώσεων ελέγχονται επαρκώς ([92]). Επιπλέον, οι οικονομικοί πόροι θα πρέπει να διαχωρίζονται επαρκώς από τον γενικό προϋπολογισμό του βελγικού Δημοσίου (όπως προβλέπεται στον νόμο για το Hedera), ώστε να χρησιμοποιούνται μόνο για την πληρωμή των εξόδων της μακροπρόθεσμης αποθήκευσης και της τελικής διάθεσης και να μη μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς ή για την απορρόφηση τυχόν μελλοντικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

(180) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρεώσεων για τα απόβλητα περιλαμβάνει και συνοδεύεται από άλλα μέτρα μετριασμού του κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:

α) συμπερίληψη αυστηρών συμβατικών κριτηρίων μεταβίβασης (CTC): Η μεταβίβαση υποχρεώσεων για τα πυρηνικά απόβλητα εξαρτάται από τη συμμόρφωση με τα CTC. Η πληρωμή του κατ' αποκοπή ανώτατου ποσού υποχρέωσης για τα απόβλητα πραγματοποιείται πριν από την πραγματική μεταβίβαση μελλοντικών συσκευασιών πυρηνικών αποβλήτων στο βελγικό Δημόσιο και εξαρτάται από τη συμμόρφωση του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων με τα CTC. Τούτο συνεπάγεται ότι ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων παραμένει υπεύθυνος για όλα τα έξοδα των πυρηνικών αποβλήτων που συνδέονται με τη μη συμμόρφωση με τα CTC·

β) τα CTC καθορίζονται σε επίπεδο ροής αποβλήτων για τα απόβλητα κατηγορίας Α, κατηγορίας Β και κατηγορίας C: Μολονότι οι πιστώσεις όγκου καθορίζονται ανά κατηγορία αποβλήτων, η συμμόρφωση με τα CTC προβλέπεται σε επίπεδο ροής αποβλήτων. Τούτο περιορίζει τον κίνδυνο το βελγικό Δημόσιο να υποχρεωθεί να διαχειριστεί απρόβλεπτες ροές αποβλήτων στο μέλλον, ενώ συγχρόνως παρέχει βεβαιότητα στον φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων κατά τις επόμενες δεκαετίες·

γ) απόβλητα κατηγορίας Χ: Όπως αναφέρεται στην υποσημείωση 69 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, για την περαιτέρω προστασία του βελγικού Δημοσίου από απρόβλεπτες ροές αποβλήτων οι οποίες μπορεί να ανακύψουν κατά τη διάρκεια του παροπλισμού των πυρηνικών αντιδραστήρων, η συμφωνία για τα απόβλητα προβλέπει επίσης μηχανισμό για τον χειρισμό όλων των πυρηνικών αποβλήτων που δεν έχουν προσδιοριστεί την 31η Δεκεμβρίου 2022. Τα εν λόγω απόβλητα αναφέρονται ως «απόβλητα κατηγορίας Χ». Προβλέπεται μηχανισμός ο οποίος καθιστά δυνατή τη μεταβίβαση αποβλήτων κατηγορίας Χ μετά την επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις οικονομικές και τεχνικές προϋποθέσεις της μεταβίβασης·

δ) διατήρηση γνώσεων και ανάπτυξη ικανοτήτων εθνικών φορέων: η μεταφορά γνώσεων από τον φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων στη βελγική υπηρεσία διαχείρισης πυρηνικών αποβλήτων (ONDRAF/NIRAS) υπήρξε σημαντικό ζήτημα στο πλαίσιο της συμφωνίας για τα απόβλητα. Η αποτύπωση και η διατήρηση των γνώσεων του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων πριν από την οριστική παύση της λειτουργίας της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας το 2035 και της λειτουργίας των SF2 (εγκαταστάσεων αποθήκευσης αναλωμένων καυσίμων) το 2050 αποτελεί προτεραιότητα του βελγικού Δημοσίου ([93]). Η μεταβίβαση ιστορικών αποβλήτων πραγματοποιείται παράλληλα με τη μεταβίβαση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών σχετικά με τις συσκευασίες ήδη παραχθέντων αποβλήτων και όλων των πληροφοριών που σχετίζονται με την παραγωγή τους, συμπεριλαμβανομένων ενδεικτικώς τεχνικών εκθέσεων, τεχνικών σχεδίων και του μοντέλου που χρησιμοποιείται για ηλεκτρονικούς υπολογισμούς. Εξυπακούεται ότι το πλαίσιο για τέτοια μεταβίβαση θα πρέπει να έχει ήδη συμφωνηθεί μεταξύ της ONDRAF/NIRAS και του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων κατά την ολοκλήρωση της συμφωνίας. Η ανταλλαγή τεχνογνωσίας και η κατάρτιση του προσωπικού της ONDRAF/NIRAS θεωρούνται κοινοί στόχοι για την ασφαλή μακροπρόθεσμη διαχείριση πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων εκ μέρους του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων και του βελγικού Δημοσίου. Η μακροπρόθεσμη διατήρηση πυρηνικών γνώσεων και η ανάπτυξη των ικανοτήτων των εθνικών φορέων θα είναι καθοριστικής σημασίας για τη διατήρηση των εξόδων της μακροπρόθεσμης διαχείρισης πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων στα επίπεδα των παραδοχών που διατυπώθηκαν στη συμφωνία για τα απόβλητα·

([91]) Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι το κατ' αποκοπή ποσό αυξάνεται επαρκώς με την πάροδο του χρόνου, συστήνεται εντός του Hedera επενδυτική επιτροπή (απαρτιζόμενη από τρεις ανεξάρτητους ειδικούς σε χρηματοοικονομικά θέματα, τον/την πρόεδρο της διαχειριστικής επιτροπής του Υπουργείου Οικονομικών, τον/την υπεύθυνο επενδύσεων του Hedera, έναν/μία εκπρόσωπο της βελγικής Υπηρεσίας Χρέους και έναν/μία εκπρόσωπο της SPFIM) για την παροχή συμβουλών στη διαχειριστική επιτροπή του Hedera, μεταξύ άλλων, σχετικά με την επενδυτική στρατηγική και τη διαχείριση κινδύνων.

([92]) Κάθε πέντε έτη, η ONDRAF/NIRAS οφείλει να υποβάλλει προς έγκριση στο Hedera σχέδιο στο οποίο καθορίζονται οι υπηρεσίες για τις οποίες το Hedera είναι οικονομικά υπεύθυνο, οι πόροι και οι επενδύσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή του σχεδίου, συνοδευόμενο από τους υπολογισμούς του κόστους. Το Hedera αναλύει το σχέδιο, ζητεί τη γνωμοδότηση της CPN/CNV και εγκρίνει (ή απορρίπτει) το 5ετές σχέδιο. Κάθε έτος (κατά τη διάρκεια του πενταετούς σχεδίου), η ONDRAF/NIRAS υποβάλλει προς έγκριση στο Hedera λεπτομερές ετήσιο σχέδιο για το επόμενο ημερολογιακό έτος. Το Hedera εγκρίνει το σχέδιο, αφού λάβει τη γνωμοδότηση της CPN/CNV. Επιπλέον, το Hedera πληρώνει τα τιμολόγια που του υποβάλλει η ONDRAF/NIRAS μόνον υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις: i) τα ποσά που αξιώνονται είναι σύμφωνα με το ισχύον πενταετές σχέδιο και το λεπτομερές ετήσιο σχέδιο, ii) τα ποσά που αξιώνονται δικαιολογούνται από τις πραγματικές επιδόσεις και iii) τα ποσά που αξιώνονται σχετίζονται με τις πραγματικές δαπάνες των δραστηριοτήτων που πραγματοποιήθηκαν.

([93]) Όπως επιτάσσει η οδηγία 2011/70/Ευρατόμ. Η εν λόγω οδηγία απαιτεί από τα κράτη μέλη να προβλέπουν την παροχή εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και δράσεις έρευνας και ανάπτυξης, για την κάλυψη των αναγκών του εθνικού προγράμματος για τη διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων με σκοπό την απόκτηση, διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη της εμπειρογνωσίας και των δεξιοτήτων που απαιτούνται, ώστε να καταστεί δυνατή η ασφαλής και προστατευμένη μακροπρόθεσμη διαχείριση των πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων.

ε) προληπτικός έλεγχος των μεταβιβαζόμενων κεφαλαίων: Η καταβολή των ανώτατων ποσών είναι εφάπαξ πληρωμή η οποία προορίζεται να καλύψει όλες τις μεταβιβαζόμενες πυρηνικές υποχρεώσεις έως την παύση λειτουργίας του τελευταίου χώρου εναπόθεσης πυρηνικών αποβλήτων στο Βέλγιο μετά το 2100. Επομένως, ο έλεγχος των δαπανών και των αποδόσεων των επενδύσεων του μεταβιβαζόμενου ποσού έχει σημασία για τη διασφάλιση της ύπαρξης, της διαθεσιμότητας και της επάρκειας των οικονομικών πόρων που απαιτούνται για την κάλυψη όλων των οικονομικών υποχρεώσεων. Επ' αυτού, το βελγικό Δημόσιο εφάρμοσε τη γνώμη της CPN/CNV η οποία βασίζεται στη σύσταση 2006/851/Ευρατόμ της Επιτροπής (βλ. υποσημείωση 93):

— το δημόσιο ταμείο που διαχειρίζεται τις προβλέψεις πυρηνικών αποβλήτων, το Hedera, είναι ανεξάρτητος δημόσιος φορέας ο οποίος υποβάλλει εκθέσεις απευθείας στο βελγικό Κοινοβούλιο, ώστε να διασφαλίζονται η διαφάνεια και η ανεξαρτησία του·

— οι οικονομικοί πόροι του Hedera έχουν κλειστή διάρθρωση: μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο για τον σκοπό για τον οποίο προβλέφθηκαν και υπόκεινται σε διαχείριση (βλ. αιτιολογική σκέψη 179)·

— ο δημοσιονομικός σχεδιασμός του Hedera υπόκειται στον έλεγχο και στην εποπτεία της CPN/CNV·

— το Hedera διαθέτει διαφοροποιημένη επενδυτική πολιτική αποφυγής του κινδύνου η οποία διασφαλίζει θετική απόδοση για μεγάλο χρονικό διάστημα· και

— το Hedera υποβάλλει τις κοστολογήσεις του στη CPN/CNV, προκειμένου να διασφαλίζεται η έγκαιρη διάθεση επαρκών οικονομικών πόρων στην ONDRAF/NIRAS.

στ) δέσμη μέτρων εξασφάλισης για πυρηνικές υποχρεώσεις χωρίς ανώτατο όριο: βλ. σημείο 3.3.2.4.

(181) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 172 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο αναγνωρίζει ότι η συμφωνία σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα έχει θετικό αντίκτυπο στο προφίλ κινδύνου του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων, δεδομένου ότι σημαντικό τμήμα των πυρηνικών υποχρεώσεών του θα καλυφθεί από τα ανώτατα ποσά, καθώς και ότι το διαφορετικό αυτό προφίλ κινδύνου δικαιολογεί και απαιτεί την αναθεώρηση της δέσμης μέτρων για τη διασφάλιση της ασφάλειας και της εποπτείας της χρηματοοικονομικής κατάστασης του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων: η πληρωμή κατ' αποκοπή ποσού 15 δισ. EUR στο Hedera δικαιολογεί την εξαίρεση των μη ευρωπαϊκών στοιχείων ενεργητικού της Electrabel από την οριοθέτηση των στοιχείων ενεργητικού της Electrabel (και την επακόλουθη παρακολούθηση εκ μέρους της CPN/CNV). Η Engie, γαλλική μητρική εταιρεία της Electrabel, θα διασφαλίσει ότι, κατά τον χρόνο ολοκλήρωσης της συμφωνίας μεταξύ του βελγικού Δημοσίου και της Electrabel, θα παραμείνουν στην Electrabel στοιχεία ενεργητικού αξίας τουλάχιστον 4 δισ. EUR (μετοχική αξία στις 30 Ιουνίου 2023). Επιπλέον, η Engie χορηγεί απεριόριστη και μη δυνάμενη να ακυρωθεί εγγύηση μητρικής εταιρείας σε πρώτη ζήτηση για i) τις υποχρεώσεις παροπλισμού της Electrabel (η οποία καλύπτει επίσης τον κίνδυνο ανεπάρκειας της αξίας των προβλέψεων), ii) τον κίνδυνο όγκου στο πλαίσιο του ανώτατου ορίου και iii) την αποπληρωμή (τρεχόντων ή μελλοντικών) δανείων τα οποία λήφθηκαν από τη Synatom.

(182) Το Βέλγιο θεωρεί ότι οι μεταβιβαζόμενες υποχρεώσεις σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα και οι πρόσθετες υποχρεώσεις παροπλισμού που προκύπτουν από το έργο LTO δεν παρέχουν οικονομικό πλεονέκτημα στην Electrabel και στις συνεισφέρουσες εταιρείες, δεδομένου ότι αντικατοπτρίζουν κατάλληλα τον κίνδυνο επακόλουθων διακυμάνσεων του κόστους που αναλαμβάνει το Δημόσιο, καθώς και ότι το πλαίσιο για τη μεταβίβαση του κινδύνου είναι τέτοιο ώστε ο κίνδυνος θα ήταν αποδεκτός από ιδιώτη επενδυτή.

3.3.2.3. Πρόσθετοι λόγοι που δικαιολογούν τον συντελεστή προεξόφλησης και το ασφάλιστρο κινδύνου

3.3.2.3.1. Συντελεστής προεξόφλησης

(183) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι οι πυρηνικές προβλέψεις που εισπράχθηκαν από τον φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων / τη Synatom πριν από τη συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα υπολογίστηκαν με τη χρήση συντελεστή προεξόφλησης 2,5 % για δραστηριότητες αποξήλωσης (συμπεριλαμβανομένων αποβλήτων αποξήλωσης) και συντελεστή προεξόφλησης 3 % για όλες τις δραστηριότητες που αφορούν αναλωμένα καύσιμα (όπως αποφάσισε η CPN/CNV στο πλαίσιο της τριετούς επανεξέτασης στο τέλος του 2022).

(184) Το Βέλγιο διευκρινίζει ότι η χρήση δύο διαφορετικών συντελεστών προεξόφλησης για τον υπολογισμό των προβλέψεων (υποχρεώσεις αποξήλωσης έναντι υποχρεώσεων αναλωμένων καυσίμων) δικαιολογείται από τη διαφορετική διάρκεια και αντικατοπτρίζει τη διαχρονική αξία του χρήματος ([94]).

([94]) Οι προβλέψεις για αποξήλωση προεξοφλούνται με προεξοφλητικό επιτόκιο 2,5 % λόγω του βραχύτερου χρονικού ορίζοντά τους (διάρκεια 11,4 ετών). Εξ αντιδιαστολής, στις προβλέψεις για αναλωμένα καύσιμα εφαρμόζεται υψηλότερο προεξοφλητικό επιτόκιο 3 % για τη συνεκτίμηση μεγαλύτερου χρονικού ορίζοντα (διάρκεια 30 ετών).

(185) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 198, η συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα συνεπάγεται μεταβίβαση στο βελγικό Δημόσιο μόνο μεταβιβαζόμενων υποχρεώσεων πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων, ενώ ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων διατηρεί τις υποχρεώσεις παροπλισμού και αποξήλωσης (εκτός των αντισυνεργειών που προκαλεί το έργο LTO, βλ. αιτιολογική σκέψη 199). Ως εκ τούτου, το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι, για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των μεταβιβαζόμενων υποχρεώσεων πυρηνικής ενέργειας και αναλωμένων καυσίμων, προκρίθηκε ενιαίος προεξοφλητικός συντελεστής 3 % (1 % πραγματικό επιτόκιο + 2 % πληθωρισμός), ώστε να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι υποχρεώσεις πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων έχουν μεγαλύτερη διάρκεια από τις υποχρεώσεις παροπλισμού (βλ. αιτιολογική σκέψη 148 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

(186) Το Βέλγιο ζήτησε τη γνωμοδότηση της CPN/CNV σχετικά με τον καταλληλότερο συντελεστή προεξόφλησης για χρήση κατά τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα ([95]). Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 149 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η CPN/CNV πρότεινε την προσαρμογή του προεξοφλητικού συντελεστή για υποχρεώσεις πυρηνικών αποβλήτων / παροπλισμού και αναλωμένων καυσίμων, μέσω της εφαρμογής προσέγγισης δύο σταδίων, η οποία συνίσταται στην εφαρμογή ενός προεξοφλητικού συντελεστή βασισμένου στο πραγματικό επιτόκιο 3,17 % των OLO 30 ετών, για τα πρώτα 30, έτη και στην εφαρμογή προεξοφλητικού επιτοκίου 2,17 % βασισμένου σε εκτίμηση του επιτοκίου OLO του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου, για τα επόμενα 30 έτη.

(187) Το Βέλγιο υπενθυμίζει ότι η περίοδος διαπραγμάτευσης υπήρξε μακρά (1,5 έτος) και ότι η επιλογή ενιαίου συντελεστή προεξόφλησης 3 % υπαγορεύθηκε από την αναγκαιότητα ύπαρξης κάποιου βαθμού προβλεψιμότητας σε σχέση με τον προεξοφλητικό συντελεστή που χρησιμοποιήθηκε στις διαπραγματεύσεις με την Engie. Τούτο διότι ο προεξοφλητικός συντελεστής έχει άμεσο αντίκτυπο στον υπολογισμό του κατ' αποκοπή ποσού που πρόκειται να μεταβιβαστεί. Το Βέλγιο εξηγεί ότι η μεθοδολογία που χρησιμοποίησε η CPN/CNV στη γνωμοδότηση του 2023 χρησιμοποιήθηκε μεταγενέστερα, μαζί με το τελικό προθεσμιακό επιτόκιο (στο εξής: UFR) της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (στο εξής: EIOPA) ([96]), ως εκ των υστέρων επιβεβαίωση του συνετού χαρακτήρα του προεξοφλητικού συντελεστή 3 % σε μακροπρόθεσμη βάση.

(188) Πρώτον, το Βέλγιο ζήτησε από ανεξάρτητο σύμβουλο να υπολογίσει τον «ενιαίο» συντελεστή προεξόφλησης που αντιστοιχεί στην προσέγγιση δύο σταδίων της CPN/CNV, με τη χρήση των επιτοκίων μηδενικού κινδύνου που πρότεινε η CPN/CNV καθώς και με τη χρήση άλλων διαφορετικών στοιχείων επιτοκίων OLO ([97]). Από την ανάλυση προκύπτει ότι η προτεινόμενη από την CPN/CNV προσέγγιση επηρεάζεται ιδιαιτέρως από την περίοδο που λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό. Για παράδειγμα, η προσέγγιση δύο σταδίων καταλήγει σε ισοδύναμο συντελεστή προεξόφλησης 2,8 % με τη χρήση των επιτοκίων μηδενικού κινδύνου που πρότεινε η CPN/CNV, ισοδύναμο επιτόκιο 3,1 %, όταν εφαρμόζεται η μεθοδολογία της CPN/CNV με τα στοιχεία για τα επιτόκια OLO που ήταν διαθέσιμα κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, και ισοδύναμο επιτόκιο 3,2 % κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας εφαρμογής. Όπως φαίνεται στον πίνακα 14, με την προσέγγιση δύο σταδίων που προτείνει η CPN/CNV προκύπτουν δύο ισοδύναμα προεξοφλητικά επιτόκια με διαφορά 40 μονάδων βάσης όταν λαμβάνονται υπόψη δύο διαφορετικές χρονικές περίοδοι οι οποίες απέχουν μεταξύ τους μόλις 9 μήνες.

(189) Δεύτερον, στον πίνακα 14 απεικονίζεται επίσης η σύγκριση με το UFR της EIOPA, δεδομένου ότι το επιτόκιο αναφοράς της EIOPA χρησιμοποιήθηκε επίσης στη προγενέστερη υπόθεση της Γερμανίας (SA.45296 ([98])), στην οποία ο συντελεστής προεξόφλησης 4,58 % κρίθηκε αναλογικός.

([95]) Γνωμοδότηση της CPN/CNV προς τον υπουργό Ενέργειας, της 7ης Μαρτίου 2023, σ. 4-6 («*Advies van de Commissie voor Nucleaire Voorzieningen aan de Minister van Energie betreffende de overdracht van de financiële verantwoordelijkheid van ENGIE aan de Belgische staat van het beheer van het radioactief afval en de verbruikte splijtstof van de zeven Belgische kerncentrales*»).

([96]) Η EIOPA δημοσιεύει τη διαχρονική διάρθρωση των επιτοκίων μηδενικού κινδύνου κάθε μήνα. Χρησιμοποιείται από τις ασφαλιστικές εταιρείες εντός του ΕΟΧ για την αποτίμηση των υποχρεώσεών τους στο κανονιστικό πλαίσιο Φερεγγυότητα ΙΙ. Η καμπύλη της EIOPA είναι η καμπύλη απόδοσης επιτοκίου μηδενικού κινδύνου για ληκτότητες έως 150 ετών για τις χώρες του ΕΟΧ. Τα επιτόκια για τις ληκτότητες έως 20 ετών υπολογίζονται βάσει επιτοκίων ανταλλαγής (δηλαδή των σταθερών επιτοκίων βάσει των οποίων φορείς της αγοράς είναι διατεθειμένοι να ανταλλάξουν υποχρεώσεις κυμαινόμενου επιτοκίου). Τα επιτόκια για μεγαλύτερη ληκτότητα παρεκτείνονται και συγκλίνουν προς το τελικό προθεσμιακό επιτόκιο (UFR) σε πολύ μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

([97]) Βλ. σημείωμα της Compass Lexecon της 28ης Νοεμβρίου 2024 — «*Απάντηση στις ανησυχίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το προεξοφλητικό επιτόκιο — 28.11.2024*».

([98]) Απόφαση της Επιτροπής της 16.6.2017, SA.45296 (2017/N), Γερμανία, Μεταβίβαση υποχρεώσεων για ραδιενεργά απόβλητα και αναλωμένα πυρηνικά καύσιμα στη Γερμανία (ΕΕ C 254 της 4.8.2017, σ. 1).

Πίνακας 14

Ισοδύναμο επιτόκιο CPN και εξέλιξη επιτοκίου της EIOPA μετά τη γνωμοδότηση της CPN του Μαρτίου του 2023

	Γνωμοδότηση της CPN/CNV 7 Μαρτίου 2023	Υπογραφή 13 Δεκεμβρίου 2023	Κοινοποίηση 21 Ιουνίου 2024	Απόφαση κίνησης της διαδικασίας 22 Ιουλίου 2024
Ισοδύναμο επιτόκιο CPN/CNV	2,82 %	3,23 %	3,04 %	3,08 %
UFR	3,45 %	3,45 %	3,30 %	3,30 %

Πηγή: Ανάλυση της Compass Lexecon βάσει στοιχείων από τον ιστότοπο investing.com.

(190) Όπως προκύπτει σαφώς από τον πίνακα 14, ο συντελεστής προεξόφλησης 3 % που προκρίθηκε βρίσκεται μεταξύ

α) της πρότασης της CPN/CNV κατά τον χρόνο της γνωμοδότησης της CPN προς τον υπουργό Ενέργειας (7 Μαρτίου 2023), η οποία θεωρείται ως το κατώτερο όριο· και

β) του UFR, το οποίο θεωρείται ως πιο αισιόδοξο επιτόκιο αναφοράς ([99]).

(191) Επιπλέον, το επιτόκιο 3 % είναι πιο συντηρητικό από την πρόταση της CPN/CNV και το UFR κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας και μεταγενέστερα.

(192) Το Βέλγιο υποστηρίζει περαιτέρω ότι προεξοφλητικός συντελεστής 1 % σε πραγματικούς όρους είναι συντηρητικός σε σύγκριση με τον συντελεστή απόδοσης που μπορεί να αναμένει το Hedera με τη χρήση κατάλληλης συνετής προσέγγισης διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού/παθητικού. Για σκοπούς σύγκρισης, το Βέλγιο αναφέρει το παράδειγμα του ειδικού χαρτοφυλακίου στοιχείων ενεργητικού της EDF για την εξασφάλιση της χρηματοδότησης των πυρηνικών υποχρεώσεών της μεγαλύτερης διάρκειας, το περιγράφεται στο γενικό έγγραφο αναφοράς της EDF του 2023 ([100]). Η διαχείριση του εν λόγω χαρτοφυλακίου βασίζεται σε προσέγγιση στοιχείων ενεργητικού/παθητικού και περιλαμβάνει χαρτοφυλάκιο διαφοροποιημένων στοιχείων ενεργητικού συγκρίσιμων με τα στοιχεία που αναφέρονται στην περιγραφή του υποθετικού χαρτοφυλακίου που διαχειρίζεται το Hedera, για το οποίο μπορεί, επομένως, να γίνει δεκτή παρόμοια απόδοση.

(193) Τέλος, κατά τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα, το Βέλγιο λαμβάνει υπόψη σταθερό δείκτη πληθωρισμού 2 %, κατά τον ρητό μακροπρόθεσμο στόχο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (στο εξής: ΕΚΤ) για τον πληθωρισμό. Η ΕΚΤ θεωρεί τον δείκτη τιμών καταναλωτή (στο εξής: ΔΤΚ) ως τον κατάλληλο δείκτη μέτρησης του πληθωρισμού. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 150 υπό β) της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η CPN/CNV διατύπωσε ανησυχίες ότι ο πραγματικός πληθωρισμός του κόστους κατασκευής πυρηνικών εγκαταστάσεων (βάσει του δείκτη ABEX) μπορεί να είναι υψηλότερος από τον πληθωρισμό κατά τον ΔΤΚ. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι ο επιδιωκόμενος πληθωρισμός 2 % της ΕΚΤ είναι η ορθή υποκατάστατη τιμή πληθωρισμού για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα, για τους ακόλουθους λόγους:

α) πρώτον, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι ο δείκτης ABEX καλύπτει το κόστος κατασκευής οικιών και οικιστικών κτιρίων στο Βέλγιο και, επομένως, δεν είναι αντιπροσωπευτικός υποκατάστατος δείκτης για το κόστος κατασκευής πυρηνικών εγκαταστάσεων, λαμβανομένων υπόψη των ουσιωδών διαφορών μεταξύ κατασκευής πυρηνικού έργου και οικιών. Το Βέλγιο επισημαίνει επιπλέον ότι οι κίνδυνοι αύξησης του κόστους μελλοντικών πυρηνικών εγκαταστάσεων για τη διαχείριση πυρηνικών αποβλήτων περιλαμβάνονται στα απρόβλεπτα του σεναρίου της ONDRAF/NIRAS για τον κλάδο και, επομένως, λαμβάνονται υπόψη στο βασικό ποσό·

β) δεύτερον, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η ιστορική εξέλιξη του δείκτη ABEX δεν διαφέρει ουσιαστικά από τον πληθωρισμό ο οποίος μετράται με τον ΔΤΚ καθώς και ότι οι διαφορές μεταξύ των δύο δεικτών οφείλονται σε διάφορους παράγοντες, όπως το κόστος της ενέργειας και των πρώτων υλών, το κόστος εργασίας και η ζήτηση για οικονομικές εργασίες. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι οι εν λόγω διαφορές είναι περιστασιακές και όχι διαρθρωτικές.

(194) Για τους λόγους που αναφέρθηκαν ανωτέρω, το Βέλγιο θεωρεί ότι ο προεξοφλητικός συντελεστής 3 % είναι κατάλληλο και συντηρητικό επιτόκιο για την προεξόφληση μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.

([99]) Η προσέγγιση της EIOPA παρέχει συνθήκες της αγοράς μόνο για βραχείες ληκτότητες (έως 20 έτη). Μετά την εν λόγω ληκτότητα, η μεθοδολογία δεν βασίζεται σε επιτόκια ανταλλαγής, αλλά σε ιστορικούς μέσους όρους οι οποίοι δεν αντανακλούν οπωσδήποτε την τρέχουσα οικονομική πραγματικότητα, κάτι το οποίο μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα σημαντική υποτίμηση των υποχρεώσεων μεγαλύτερης διάρκειας. Επομένως, το UFR είναι υποκατάστατο επιτόκιο του πολύ μακροπρόθεσμου επιτοκίου μηδενικού κινδύνου σε ονομαστικούς όρους, το οποίο είναι κατάλληλο για συνταξιοδοτικά ταμεία. Ωστόσο, λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας των πυρηνικών υποχρεώσεων και του γεγονότος ότι το αρχικό ασφάλιστρο καταβάλλεται για την κάλυψη των εν λόγω υποχρεώσεων χωρίς καμία προσδοκία πρόσθετων εισφορών (αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει στην περίπτωση των συνταξιοδοτικών ταμείων), το UFR δεν είναι κατ' ανάγκη λυσιτελές στην παρούσα υπόθεση.

([100]) Στο γενικό έγγραφο αναφοράς του 2023 (σ. 354), η EDF παρατηρεί ότι ο αναμενόμενος συντελεστής απόδοσης του εν λόγω χαρτοφυλακίου για τα επόμενα 20 έτη είναι υψηλότερος από το επιτόκιο του 4,5 % που χρησιμοποίησε η EDF για την προεξόφληση των πυρηνικών υποχρεώσεών της, το οποίο είναι κατά 1,5 εκατοστιαία μονάδα υψηλότερο από το προεξοφλητικό επιτόκιο που έλαβε υπόψη το Βέλγιο.

3.3.2.3.2. Ασφάλιστρο κινδύνου

(195) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 153 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι στο βασικό ποσό των 9 815 εκατ. EUR προστέθηκε σημαντικό επιπλέον ασφάλιστρο κινδύνου ύψους 5 185 εκατ. EUR για την κάλυψη των εναπομενουσών αβεβαιοτήτων. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 154 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το ασφάλιστρο κινδύνου βασίζεται σε τεχνικό σημείωμα της ONDRAF/NIRAS ([101]), στο οποίο αναλύονται οι αβεβαιότητες και οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη μεταβίβαση της οικονομικής ευθύνης για τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και του αναλωμένου καυσίμου από τους επτά βελγικούς πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής στο βελγικό Δημόσιο (βλ. υποσημείωση 80 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας). Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 156 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι το ασφάλιστρο κινδύνου ύψους 52,83 % είναι κατάλληλο και υπερβαίνει το ασφάλιστρο κινδύνου ύψους 35,47 % το οποίο εφαρμόστηκε στη γερμανική υπόθεση (SA.45296, βλ. υποσημείωση 101).

(196) Επιπλέον των αποσαφηνίσεων σχετικά με το ασφάλιστρο κινδύνου στην αιτιολογική σκέψη 154 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο διευκρίνισε περαιτέρω, κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, τον τρόπο υπολογισμού του ασφαλίστρου κινδύνου βάσει του τεχνικού σημειώματος της ONDRAF/NIRAS. Στον πίνακα 15 παρέχονται οι λεπτομερείς διευκρινίσεις και η σύνθεση του ασφαλίστρου κινδύνου, οι οποίες κατέληξαν στα ποσά των 5 033 εκατ. EUR και 5 133 εκατ. EUR, ως κατώτερο και ανώτερο όριο, αντιστοίχως. Στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων σχετικά με τη συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα, το ασφάλιστρο κινδύνου καθορίστηκε σε ελαφρώς υψηλότερο ποσό, δηλαδή 5 185 εκατ. EUR, το οποίο καταλήγει στην πληρωμή κατ' αποκοπή ποσού 15 δισ. EUR (βλ. πίνακα 13).

Πίνακας 15

Αναλυτική σύνθεση και υπολογισμός του ασφαλίστρου κινδύνου

Συνιστώσες του ασφαλίστρου κινδύνου (ποσά σε εκατ. EUR)	**Κατ. Α**	**Κατ. Β**	**Κατ. Γ**	**Περιγραφή**
Δυνατότητα αποδοχής αποβλήτων κατ. Α	900			Όλα τα απόβλητα που πληρούν τα συμβατικά κριτήρια μεταφοράς κατ. Α μπορούν να μεταφερθούν ως απόβλητα κατ. Α στο βελγικό Δημόσιο και θα πιθανόν να αποθηκευτούν στην εγκατάσταση αποθήκευσης κατ. Α. Ωστόσο, για να καλυφθεί ο κίνδυνος αδυναμίας συμμόρφωσης μέρους αυτών των αποβλήτων με τα κριτήρια αποδοχής κατ. Α, το βελγικό Δημόσιο ακολούθησε τη σύσταση της ONDRAF/NIRAS για την ορθή λογιστικοποίηση αυτού του κινδύνου, ο οποίος δεν περιλαμβανόταν αρχικά στις προβλέψεις για τον πυρηνικό τομέα του 2022, η οποία συνεπάγεται ορισμένα στάδια όπως την εκ των υστέρων επεξεργασία των αποβλήτων, πρόσθετη έρευνα και ανάπτυξη, τροποποίηση των σχεδιασμένων φραγμών για την επιφανειακή αποθήκευση αποβλήτων για την προσαρμογή του συστήματος αποθήκευσης στα ειδικά χαρακτηριστικά των προβληματικών αποβλήτων και τροποποίηση των αποβλήτων για την προσαρμογή τους στο σύστημα αποθήκευσης. Αυτό το μέρος του ασφαλίστρου κινδύνου συμβαδίζει με το ποσό της συνιστώσας «Κανονιστικός κίνδυνος — μεταφορά κατ. Α -> κατ. Β» του ασφαλίστρου κινδύνου.
Κίνδυνοι εγκαταστάσεων αποθήκευσης	500			Διαφορά μεταξύ του σεναρίου αναφοράς και του ποσού που αντιπροσωπεύει υπολειπόμενους κινδύνους και αβεβαιότητες.
Κανονιστικός κίνδυνος — μεταφορά κατ. Α -> κατ. Β	500	-500		Τα απόβλητα που πληρούν τα συμβατικά κριτήρια μεταφοράς της κατ. Α μπορούν να μεταφερθούν ως απόβλητα κατ. Α στο βελγικό Δημόσιο (βελγική κυβέρνηση) για να διατεθούν στην εγκατάσταση αποθήκευσης κατ. Α. Ωστόσο, για να καλυφθεί ο κίνδυνος μη συμμόρφωσης μέρους αυτών των αποβλήτων με τα κριτήρια αποδοχής κατ. Α, με αποτέλεσμα να πρέπει να διατεθούν τελικά σε γεωλογικούς σχηματισμούς, το ασφάλιστρο κινδύνου κατ. Α περιλαμβάνει συνιστώσα για την κάλυψη αυτού του κινδύνου. Αυτή συμβαδίζει με το ποσό του ασφαλίστρου κινδύνου για τη «δυνατότητα αποδοχής αποβλήτων κατ. Α».
Εγκατάσταση αποθήκευσης αναλωμένων καυσίμων (σενάριο ξηρής αποθήκευσης αντί του κτιρίου DE)			-367	Για να μειωθεί ο κίνδυνος μεταφοράς αναλωμένων καυσίμων στο βελγικό Δημόσιο σε εγκαταστάσεις επεξεργασίας στο τέλος του κύκλου ζωής, η Electrabel πρέπει να αντικαταστήσει το «κτίριο DE» (δηλαδή την εγκατάσταση αποθήκευσης αναλωμένων καυσίμων στο Tihange) και να μεταφέρει τα απόβλητα σε σταθερή μορφή. Η αντίστοιχη διάταξη για την αντικατάσταση του κτιρίου DE, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων για τη λειτουργία του έως το 2050 και τον παροπλισμό του στη συνέχεια, μπορεί, επομένως, να αποκλειστεί από τις διατάξεις για τη μεταφορά στο βελγικό Δημόσιο.
Κτίριο αποθήκευσης αποβλήτων κατ. Β		-100		Το κτίριο αποθήκευσης TSC εξαιρείται από το ανώτατο όριο πληρωμών για τα απόβλητα λόγω αβεβαιοτήτων όσον αφορά τις απαιτήσεις σχεδιασμού του. Οι δαπάνες για το κτίριο αυτό δεν είχαν συμπεριληφθεί ακόμη στις προβλέψεις για τον πυρηνικό τομέα του 2022.
Συνδυασμός υπερβάσεων κόστους και του εναλλακτικού σεναρίου στα 600 m (απόβλητα κατ. Β και κατ. Γ)				Η εκτίμηση της ONDRAF/NIRAS όσον αφορά τους κινδύνους που σχετίζονται με ένα εναλλακτικό σενάριο στα 600 m βασίστηκε σε κρίση εμπειρογνωμόνων [x1.21] και όχι σε μοντέλο πιθανοτήτων. Επομένως, το βελγικό Δημόσιο χρησιμοποίησε την κρίση εμπειρογνωμόνων για να λάβει υπόψη τόσο την πιθανότητα 70ού εκατοστημορίου (στο εξής: P70) όσο και τις υπερβάσεις κόστους που σχετίζονται με το εναλλακτικό σενάριο των 600 m για το οποίο δεν πραγματοποιήθηκε υπολογισμός P70, προκειμένου να προσδιορίσει σενάριο κόστους P70, και εφάρμοσε σε αυτό προεξοφλητικό επιτόκιο 3 % (αναγνωρίζοντας ότι το σενάριο στα 400 m είχε εγκριθεί από την ONDRAF/NIRAS και την CPN/CNV και αναγνωρίζοντας, επίσης, ότι οι κατανομές πιθανοτήτων κόστους του εναλλακτικού σεναρίου των 600 m είναι άγνωστες και ότι αυτό το σενάριο κρίθηκε «λιγότερο πιθανό να συμβεί» και από τους δύο οργανισμούς. Αυτό οδήγησε σε εκτίμηση του ανώτατου ορίου και του κατώτατου ορίου του ασφαλίστρου κινδύνου. Το ποσό αυτό περιλαμβάνει πρόβλεψη 10 % για έρευνα και ανάπτυξη.
κατώτατο όριο		4100		
ανώτατο όριο		4200		
Συνολικό ασφάλιστρο κινδύνου				
κατώτατο όριο		**5033**		
ανώτατο όριο		**5133**		

Πηγή: Απάντηση των βελγικών αρχών στο αίτημα της Επιτροπής για παροχή πληροφοριών της 1ης Οκτωβρίου 2024.

([101]) NIRAS/ONDRAF, Τεχνικό σημείωμα (εμπιστευτικό) του Μαρτίου του 2023, «*Note technique documentant une analyse des incertitudes et des risques associés au transfert de la responsabilité financière de la gestion des déchets radioactifs et du combustible usé des sept centrales nucléaires belges d'Engie à l'État belge*».

(197) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι στη γνωμοδότηση της ONDRAF/NIRAS, η οποία παρασχέθηκε με το τεχνικό σημείωμά της, παρατίθεται κατάλογος κινδύνων που συνδέονται με τη μεταβίβαση πυρηνικών υποχρεώσεων στο βελγικό Δημόσιο, οι οποίοι, με τη βοήθεια των ειδικών της ONDRAF/NIRAS, προστέθηκαν στον φάκελο προβλέψεων του 2022 προκειμένου να εκτιμηθεί το ελάχιστο ασφάλιστρο κινδύνου το οποίο απαιτείται για την κάλυψη όλων των γνωστών κινδύνων. Ως εκ τούτου, το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι σκοπός του ασφαλίστρου κινδύνου στη συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα είναι η κάλυψη όλων των κινδύνων που δεν είναι πιθανό να επέλθουν, οι οποίοι προσδιορίστηκαν στο σημείωμα της ONDRAF/NIRAS, και πρόσθετων κινδύνων που προσδιορίστηκαν κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης οι οποίοι προέκυψαν από τις αλληλεπιδράσεις με την Electrabel και από τις γνωμοδοτήσεις ειδικών. Τέλος, το Βέλγιο υπενθυμίζει ότι ειδικοί της ONDRAF/NIRAS έλαβαν μέρος στις διαπραγματεύσεις της συμφωνίας ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα προκειμένου να συνδράμουν τη βελγική Κυβέρνηση σχετικά με τον τρόπο συνεκτίμησης των συστάσεών τους στο τεχνικό σημείωμα του Μαρτίου του 2023.

3.3.2.4. Υποχρεώσεις παροπλισμού και αποξήλωσης

(198) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 163 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, αντίθετα προς ό,τι ισχύει για τις μεταβιβαζόμενες υποχρεώσεις πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένου πυρηνικού καυσίμου, ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων παραμένει αποκλειστικά υπεύθυνος για τον παροπλισμό και την αποξήλωση όλων των πυρηνικών μονάδων (οι συνεισφέρουσες εταιρείες συνεισφέρουν οικονομικά στο κόστος παροπλισμού και αποξήλωσης). Επομένως, για τις υποχρεώσεις παροπλισμού και αποξήλωσης δεν ισχύει ανώτατο όριο.

(199) Ωστόσο, στο πλαίσιο της συναλλαγής, το βελγικό Δημόσιο ανέλαβε την οικονομική ευθύνη για τις «πρόσθετες υποχρεώσεις παροπλισμού που προκύπτουν από το έργο LTO» ή τις «αντισυνέργειες του παροπλισμού». Οι δύο κύριες κατηγορίες που λήφθηκαν υπόψη είναι οι αυξήσεις των δαπανών μετά το στάδιο έναρξης λειτουργίας (λειτουργικές δαπάνες και δαπάνες έργου) και των δαπανών παροπλισμού και αποξήλωσης που οφείλονται στο έργο LTO (λειτουργικές και επενδυτικές δαπάνες και δαπάνες έργου). Στις υποσημειώσεις 85 και 86 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας παρέχονται παραδείγματα συγκεκριμένων αντισυνεργειών του παροπλισμού. Το τελικό ποσό των «αντισυνεργειών του παροπλισμού» είναι το αποτέλεσμα της αξιολόγησης του αντικτύπου του έργου LTO και δεν καλύπτει τυχόν λειτουργικές δαπάνες που σχετίζονται με την καθημερινή διαχείριση ή με συνήθεις δραστηριότητες. Το τελικό ποσό των «αντισυνεργειών του παροπλισμού» είναι το αποτέλεσμα της αξιολόγησης του αντικτύπου του έργου LTO σε διάφορες επιμέρους κατηγορίες δαπανών, δεδομένου ότι χρονική μετάθεση του παροπλισμού δύο αντιδραστήρων έχει αντίκτυπο στον προγραμματισμό, στην οργάνωση, στον χρόνο πραγματοποίησης και στην ανάγκη για ορισμένες επενδύσεις σε συγκεκριμένο χρόνο ([102]). Ούτε η BE-NUC ούτε το βελγικό Δημόσιο φέρουν οποιαδήποτε άλλη ευθύνη για υποχρεώσεις παροπλισμού.

(200) Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 168 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, δεδομένου ότι ανέκυψε διαφωνία μεταξύ της Electrabel και του βελγικού Δημοσίου σχετικά με το ύψος των αντισυνεργειών του παροπλισμού, η λήψη της απόφασης για την επίλυση της διαφωνίας ανατέθηκε στην CPN/CNV, το δε τελικό ποσό δεν ήταν ακόμη γνωστό κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας. Στις 24 Ιουνίου 2024 η CPN/CNV ενέκρινε το ποσό των [100-500] εκατ. EUR (σε ονομαστικούς όρους) και στις 16 Οκτωβρίου 2024 η CPN/CNV ενημέρωσε το Βέλγιο και την Engie ότι το τελικό ποσό το οποίο θα πρέπει να καταβληθεί ανέρχεται σε [100-500] εκατ. EUR στο τέλος του 2024 ([103]). Το ποσό των αντισυνεργειών του παροπλισμού που πρέπει να καταβάλει η βελγική Κυβέρνηση είναι πάγιο κατ' αποκοπή ποσό το οποίο δεν μπορεί να αυξηθεί σε περίπτωση που οι πρόσθετες δαπάνες είναι υψηλότερες από τις προβλεπόμενες· ωστόσο, εάν το έργο LTO δεν προχωρήσει κατά τα αναμενόμενα, το ποσό θα επιστραφεί στο βελγικό Δημόσιο.

(201) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η συμφωνία για τα απόβλητα προβλέπει επίσης εκτενή δέσμη μέτρων προστασίας ώστε να διασφαλίζεται ότι οι «πυρηνικές υποχρεώσεις που δεν υπόκεινται σε ανώτατο όριο» επιβαρύνουν έναν βιώσιμο από οικονομική άποψη φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων:

α) η αύξηση των υποχρεώσεων παροπλισμού (για τις μονάδες LTO καθώς και για τις μονάδες εκτός LTO) οι οποίες προκύπτουν από το έργο LTO, για τις οποίες το βελγικό Δημόσιο παραμένει υπεύθυνο, είναι ένα κατ' αποκοπή τελικό ποσό, το οποίο διασφαλίζει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων παραμένει υπεύθυνος για το σύνολο των κινδύνων παροπλισμού και αποξήλωσης (βλ. αιτιολογική σκέψη 200)·

β) οι πυρηνικές υποχρεώσεις που δεν υπόκεινται σε ανώτατο όριο εξακολουθούν να υπόκεινται στον προληπτικό έλεγχο της CPN/CNV, όπως πριν από τη συμφωνία για τα απόβλητα (δηλαδή τριετής αναθεώρηση των δαπανών παροπλισμού, επενδύσεις κ.λπ.)·

([102]) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι ο αντίκτυπος του έργου LTO στο υφιστάμενο πρόγραμμα παροπλισμού μπορεί να είναι αρνητικός (αντισυνέργεια) ή θετικός (συνέργεια). Το συνολικό ποσό υπολογίστηκε ως αρνητικό (αντισυνέργειες) μολονότι λήφθηκε υπόψη και ο θετικός αντίκτυπος.

([103]) Εάν η ολοκλήρωση της πράξης πραγματοποιηθεί μετά την 31η Δεκεμβρίου 2024, το ποσό θα αυξηθεί κατά [0-0,500] εκατ. EUR μηνιαίως προκειμένου να συνεκτιμηθεί η αντίστοιχη αύξηση [0-5] % σε ετήσια βάση.

γ) μεταξύ άλλων, λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων:

— ασφαλής οριοθέτηση των πάγιων στοιχείων τα οποία διατηρεί η Electrabel (βλ. αιτιολογική σκέψη 181)·

— μείωση των κατώτατων ορίων των κεφαλαιουχικών αποφάσεων οι οποίες υπόκεινται στην έγκριση της CPN/CNV (βλ. αιτιολογική σκέψη 175 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας)·

— προϋποθέσεις για ενδοομιλικά δάνεια·

— εγγύηση μητρικής εταιρείας (στο εξής: PCG) (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 57 και 174 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας)· και

— επέκταση των υποχρεώσεων ενημέρωσης.

3.3.2.5. Αντίκτυπος της συμφωνίας για τα απόβλητα επί των χρηματοοικονομικών μέτρων της συνιστώσας 1

(202) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η συμφωνία για τα απόβλητα μπορεί να αξιολογηθεί χωριστά από άλλες πτυχές του μέτρου.

(203) Πρώτον, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η συμφωνία για τα απόβλητα δεν αφορά μόνο τις μονάδες LTO, αλλά και τους επτά πυρηνικούς αντιδραστήρες στο Βέλγιο. Οι πυρηνικές προβλέψεις στις οποίες βασίζονται τα ανώτατα ποσά λαμβάνουν υπόψη όλες τις πυρηνικές προβλέψεις που θα σχηματιστούν έως την αρχική νόμιμη ημερομηνία παύσης της λειτουργίας των επτά πυρηνικών αντιδραστήρων (βλ. πίνακα 1).

(204) Δεύτερον, όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 170 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, οι δαπάνες που σχετίζονται με τα επιχειρησιακά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα που παράγουν οι μονάδες LTO κατά τη διάρκεια της περιόδου LTO θα καταβληθούν από τους συνιδιοκτήτες των μονάδων LTO (BE-NUC και Luminus), περιλαμβανομένων των εξόδων για την επίτευξη της συμμόρφωσης των επιχειρησιακών αποβλήτων με τα CTC και αμοιβής προσαρμογής όγκου για τους εν λόγω επιπλέον όγκους. Η Electrabel και οι συνεισφέρουσες εταιρείες θα σχηματίσουν προβλέψεις για ραδιενεργά επιχειρησιακά απόβλητα σύμφωνα με τους ισχύοντες λογιστικούς κανόνες. Οι εν λόγω επιπλέον δαπάνες αντικατοπτρίζονται στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο στο οποίο βασίζονται τα χρηματοοικονομικά μέτρα στήριξης της συνιστώσας 1 του έργου LTO και, επομένως, λαμβάνονται υπόψη για τη βαθμονόμηση των επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 1.

(205) Τρίτον, ο φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων παραμένει υπεύθυνος για τον παροπλισμό και την αποξήλωση και των επτά πυρηνικών αντιδραστήρων στο Βέλγιο. Οι σχετικές δαπάνες δεν αντικατοπτρίζονται ούτε στη συμφωνία για τα απόβλητα ούτε στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο. Υπάρχει μία εξαίρεση η οποία σχετίζεται με την αύξηση των υποχρεώσεων παροπλισμού (για τις μονάδες LTO καθώς και για τις μονάδες εκτός LTO) που προκύπτουν από το έργο LTO, για την οποία η CPN/CNV πρόβλεψε και ενέκρινε πάγιο κατ' αποκοπή ποσό, το οποίο θα καταβάλουν εφάπαξ οι βελγικές αρχές. Το ποσό των εν λόγω αντισυνεργειών λήφθηκε υπόψη στο συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο.

3.3.3. *Συνιστώσα 3: Νομική προστασία*

(206) Όπως επισημαίνεται στο σημείο 3.5 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η συμφωνία μεταξύ του βελγικού Δημοσίου και της Engie περιλαμβάνει επίσης διατάξεις περί νομικής προστασίας, με τις οποίες καθορίζεται ο επιμερισμός του κινδύνου σε περίπτωση ορισμένων μελλοντικών νομοθετικών μεταβολών. Το κεφάλαιο 4 του νόμου Phoenix παρέχει τη νομική βάση για την προστασία της Engie από ορισμένες μεταβολές της νομοθεσίας. Ωστόσο, η σχέση των συμβαλλομένων όσον αφορά τις αποζημιώσεις σε περίπτωση επέλευσης των σχετικών μεταβολών θα διέπεται αποκλειστικά και μόνο από τις διατάξεις της συμφωνίας εφαρμογής.

(207) Οι προαναφερθείσες διατάξεις, οι οποίες συμφωνήθηκαν μεταξύ της Engie και της Electrabel, προβλέπουν ότι, εάν η βελγική ομοσπονδιακή κυβέρνηση ή το βελγικό ομοσπονδιακό κοινοβούλιο θεσπίσει νέους κανόνες που αφορούν ειδικώς τους φορείς εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων στο Βέλγιο ή τις πυρηνικές δραστηριότητες της Electrabel, οι οποίοι έχουν αρνητικό αντίκτυπο στους ουσιώδεις όρους της συναλλαγής, το βελγικό Δημόσιο θα αποζημιώσει την Engie (ή οποιαδήποτε από τις επηρεαζόμενες εταιρείες του ομίλου Engie) για τις άμεσες ζημίες που πραγματικά υφίσταται ως αποτέλεσμα της θέσπισης των εν λόγω κανόνων. Τούτο περιλαμβάνει επίσης τις πληρωμές τις οποίες πρέπει να καταβάλει η Engie στη Luminus στο πλαίσιο της εν λόγω αποζημίωσης. Κατά το βελγικό δίκαιο, ο ενάγων πρέπει να αποδείξει την απαίτησή του, το δε ύψος της αποζημίωσης καθορίζεται στο πλαίσιο δικαστικής ή διαιτητικής διαδικασίας. Τα βελγικά δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία, αλλά προβλέπεται ρήτρα για αμοιβαίως δεσμευτική διαιτησία στο πλαίσιο της UNCITRAL.

(208) Η προαναφερθείσα διάταξη δεν εφαρμόζεται εάν η νομική τροποποίηση είναι αποτέλεσμα της μεταφοράς στην εθνική έννομη τάξη ευρωπαϊκού ή διεθνούς δικαίου, εκτός εάν η βελγική ομοσπονδιακή κυβέρνηση ή το βελγικό ομοσπονδιακό κοινοβούλιο παρότρυνε ή προώθησε ενεργά τη θέσπιση και το περιεχόμενο της εν λόγω νομοθεσίας σε άλλο επίπεδο (διεθνές, υπερεθνικό, ευρωπαϊκό, περιφερειακό, δημοτικό κ.λπ.) ή παρότρυνε ή προώθησε ενεργά την έκδοση δικαστικής απόφασης.

(209) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 180 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι από την πρακτική λήψης αποφάσεων της Επιτροπής συνάγεται ότι η προστασία κατά της μεταβολών της νομοθεσίας μπορεί να συνιστά κρατική ενίσχυση. Συναφώς, το Βέλγιο παραπέμπει στην απόφαση της Επιτροπής σχετικά με την παράταση της διάρκειας ζωής τριών άλλων πυρηνικών αντιδραστήρων στο Βέλγιο, στην οποία η Επιτροπή εξέτασε τις ρήτρες αποζημίωσης που περιέχονταν στις συμφωνίες που σύναψε το βελγικό Δημόσιο με τους ιδιοκτήτες πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής. Ως εκ τούτου, το Βέλγιο συμπεραίνει ότι η συμφωνία νομικής προστασίας μεταξύ του βελγικού Δημοσίου και της Engie μπορεί να συνεπάγεται τη χορήγηση επιλεκτικού οικονομικού πλεονεκτήματος στην Engie.

3.3.4. *Εναλλακτικές επιλογές χρηματοδότησης*

(210) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η παράταση της διάρκειας ζωής των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων απαιτεί συγκεκριμένη δέσμη μέτρων στήριξης, λόγω της συγκεκριμένης οικονομικής κατάστασης και του συγκεκριμένου προφίλ κινδύνου της πυρηνικής ενέργειας.

(211) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 22 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Electrabel δεν σχημάτισε προβλέψεις για το έργο LTO δεδομένου ότι, έως τον Μάρτιο του 2022, όλες οι βελγικές πυρηνικές εγκαταστάσεις επρόκειτο να παύσουν να λειτουργούν το αργότερο έως το 2025, κατά τον νόμο για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας. Μετά την απόφαση για την παράταση της διάρκειας ζωής του σταθμού Doel 4 και του σταθμού Tihange 3, οι μονάδες LTO έπρεπε να ανακαινισθούν επειγόντως. Λαμβανομένων υπόψη του πιεστικού χρονοδιαγράμματος και της αύξησης του κόστους καυσίμων και άλλων αναγκαίων εξαρτημάτων τα τελευταία έτη, οι αβεβαιότητες σχετικά με το επενδυτικό κόστος του έργου LTO είναι σημαντικές.

(212) Οι βελγικές αρχές εξέτασαν εναλλακτικούς μηχανισμούς στήριξης, όπως συμμετοχή της πυρηνικής τεχνολογίας στον βελγικό μηχανισμό αποζημίωσης ισχύος, σταθερή πριμοδότηση της τιμής τροφοδοσίας, μονόδρομη CfD ή μοντέλο RAB.

(213) Κατά τις βελγικές αρχές, λαμβανομένων υπόψη των ανεπαρκειών της αγοράς που αναφέρθηκαν στο σημείο 3.1, οι ανωτέρω εναλλακτικές δυνατότητες θεωρήθηκαν λιγότερο κατάλληλες για τη στήριξη του έργου LTO για τους ακόλουθους λόγους:

α) το δυνητικό έλλειμμα χρηματοδότησης και το συγκεκριμένο προφίλ κινδύνου των μονάδων LTO δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν κατάλληλα μέσω συμμετοχής στον μηχανισμό αποζημίωσης ισχύος, δεδομένου ότι: i) ο μηχανισμός αποζημίωσης ισχύος είναι ανταγωνιστική διαδικασία με ετήσιες δημοπρασίες, οι οποίες έχουν εξ ορισμού αβέβαιη έκβαση για τους συμμετέχοντες, κάτι το οποίο δεν συνάδει με την επιλογή του Βελγίου να περιλάβει την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από πυρηνική ενέργεια στο ενεργειακό μείγμα του, ii) η αμοιβή από τις δημοπρασίες του μηχανισμού αποζημίωσης ισχύος δεν συνάδει με τον χρόνο παράτασης της διάρκειας ζωής, όταν οι επενδύσεις πρέπει να ξεκινήσουν το συντομότερο δυνατό προκειμένου οι μονάδες LTO να είναι εκ νέου διαθέσιμες έως τον Νοέμβριο του 2025, και iii) ο μηχανισμός αποζημίωσης ισχύος αντιμετωπίζει μόνο το έλλειμμα χρηματοδότησης του επενδυτικού έργου, χωρίς να λαμβάνει υπόψη τους συγκεκριμένους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων·

β) η σταθερή πριμοδότηση της τιμής τροφοδοσίας θα είχε ως αποτέλεσμα την καταβολή του ίδιου ποσού για κάθε μονάδα ηλεκτρικής ενέργειας, ανεξαρτήτως του επιπέδου της τιμής χονδρικής, με αποτελέσματα δυνητική υπεραντιστάθμιση ή ελλιπή αντιστάθμιση, και την ανάθεση υπέρμετρου εναπομένοντος κινδύνου αγοράς στον φορέα εκμετάλλευσης·

γ) η μονόδρομη CfD δεν θα απαιτούσε από τους παραγωγούς να επιστρέψουν αγοραία έσοδα πέραν της τιμής άσκησης δικαιώματος και, επομένως, θα καθιστούσε δυνατή ενδεχόμενη υπέρμετρη αποζημίωση·

δ) το μοντέλο RAB για πυρηνικούς σταθμούς είναι καταλληλότερο για νέες επενδύσεις σε πυρηνική ισχύ για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου της περιόδου κατασκευής και των υψηλών κεφαλαιουχικών δαπανών.

(214) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η αμφίδρομη CfD, σε συνδυασμό με τα άλλα επιμέρους μέτρα της δέσμης μέτρων στήριξης, παρέχει την απαιτούμενη στήριξη με χαμηλότερο κόστος για τους καταναλωτές σε σύγκριση με εναλλακτικούς μηχανισμούς στήριξης της αμοιβής.

3.4. **Δικαιούχοι**

(215) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 181 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, οι τελικοί δικαιούχοι του κοινοποιηθέντος μέτρου είναι i) η Engie, ως μητρική εταιρεία της Electrabel, η οποία είναι ο μόνος φορέας εκμετάλλευσης και συνιδιοκτήτρια των μονάδων LTO (89,807 %), και ως άμεση συμβαλλόμενη της συμφωνίας εφαρμογής που συνάφθηκε με τη βελγική κυβέρνηση, και ii) η EDF S.A. (στο εξής: EDF), ως τελική μητρική εταιρεία της Luminus, η οποία είναι συνιδιοκτήτρια των μονάδων LTO (10,193 %) και συγκαταλέγεται στις συνεισφέρουσες εταιρείες, και, ως μητρική εταιρεία της EDF Belgium, ως μία από τις συνεισφέρουσες εταιρείες. Η Επιτροπή δεν διαπίστωσε, κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, ότι συντρέχει οποιοσδήποτε λόγος μεταβολής της αξιολόγησής της για τους κύριους δικαιούχους.

(216) Ωστόσο, η Επιτροπή συμφωνεί με την άποψη του Βελγίου όσον αφορά τον προσδιορισμό των δικαιούχων της συνιστώσας 1 του μέτρου. Ειδικότερα, με τις παρατηρήσεις του σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο ισχυρίστηκε ότι η BE-NUC (δηλαδή η κοινή επιχείρηση που συστάθηκε μεταξύ του βελγικού Δημοσίου και της Electrabel) και η Luminus, και όχι η Electrabel και η Luminus, είναι οι άμεσοι δικαιούχοι της CfD, των δανείων SDC, της MOCP και της WCF. Ωστόσο, η Electrabel, ως μέτοχος της BE-NUC και τρέχουσα συνιδιοκτήτρια των μονάδων LTO, μπορεί να θεωρηθεί επίσης σημαντικός δικαιούχος των εν λόγω επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 1. Όσον αφορά τα άλλα επιμέρους μέτρα της συνιστώσας 1, τα οποία παρέχουν στήριξη για τη λειτουργία και τη συντήρηση των μονάδων LTO, η Electrabel είναι άμεσος δικαιούχος, ως φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων και μέτοχος της BE-NUC μαζί με το βελγικό Δημόσιο, ενώ η Luminus είναι έμμεσος δικαιούχος, ως συνιδιοκτήτρια των μονάδων LTO. Κατά τα σημεία 115 και 116 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, μπορεί να παρέχεται πλεονέκτημα σε επιχειρήσεις πλην εκείνων που συνίστανται σε άμεση μεταφορά κρατικών πόρων (έμμεσο πλεονέκτημα). Η Luminus επωφελείται του συνδυασμού των επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 1, λόγω της μείωσης του λειτουργικού κινδύνου και του κινδύνου φερεγγυότητας που παρέχουν στο έργο LTO, χωρίς να συμμετέχει η ίδια στα εν λόγω επιμέρους μέτρα. Επομένως, μπορεί να θεωρηθεί ότι η Luminus αποκομίζει έμμεσο πλεονέκτημα από τα εν λόγω επιμέρους μέτρα. Το έμμεσο πλεονέκτημα δεν αφορά την EMSA, δεδομένου ότι η Luminus είναι ιδιοκτήτρια του μεριδίου της από την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν οι μονάδες LTO και θα διαχειρίζεται την πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας ανεξάρτητα, ούτε την ASA που πρόκειται να συναφθεί μεταξύ της Electrabel και της BE-NUC.

(217) Όσον αφορά τη συνιστώσα 2 του κοινοποιηθέντος μέτρου, η μεταβίβαση υποχρεώσεων πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένων καυσίμων και η συμφωνία για τις υποχρεώσεις παροπλισμού ωφελούν τον φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων, δηλαδή την Electrabel, καθώς και τη Luminus και την EDF Belgium, ως συνεισφέρουσες εταιρείες, οι οποίες είναι, από κοινού με τον φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων, υπεύθυνες από οικονομική άποψη για τις υποχρεώσεις πυρηνικών αποβλήτων και παροπλισμού.

(218) Όσον αφορά τη συνιστώσα 3 του κοινοποιηθέντος μέτρου, η νομική προστασία προβλέπει ότι τα μονομερή μέτρα που λαμβάνει το βελγικό Δημόσιο τα οποία επηρεάζουν ή εφαρμόζονται ειδικά στους φορείς εκμετάλλευσης των πυρηνικών σταθμών στο Βέλγιο και τροποποιούν δυσμενώς τους ουσιώδους όρους της πράξης θα συνεπάγονται δικαίωμα αποζημίωσης. Επομένως, οι άμεσοι δικαιούχοι είναι η Engie, ως μητρική εταιρεία της Electrabel, του φορέα εκμετάλλευσης (και συνιδιοκτήτη) των πυρηνικών αντιδραστήρων στο Βέλγιο, και η BE-NUC. Όπως και στην περίπτωση ορισμένων επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 1, μολονότι η Luminus δεν συμμετέχει άμεσα στα μέτρα νομικής προστασίας της συνιστώσας 3, παρέχεται έμμεσο πλεονέκτημα στη Luminus, η οποία θα τύχει αποζημίωσης σε περίπτωση νομικών μεταβολών που επηρεάζουν το έργο LTO (βλ. σημείο 3.3.3). Ως εκ τούτου, η Luminus είναι έμμεσος δικαιούχος της συνιστώσας 3 του μέτρου.

3.5. **Νομική βάση και διαφάνεια**

(219) Όπως εξηγείται στο σημείο 3.7 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το έργο LTO απαιτεί ορισμένες νομοθετικές αλλαγές, οι οποίες παρουσιάζονται συνοπτικά στο παρούσα ενότητα.

3.5.1. *Τροποποίηση του νόμου για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας*

(220) Ο νόμος για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας οργανώνει, από το 2003, τη σταδιακή κατάρτιση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση πυρηνικής ενέργειας στο Βέλγιο και έχει ήδη τροποποιηθεί τρεις φορές προκειμένου να καταστεί δυνατή η παράταση της διάρκειας ζωής των σταθμών Tihange 1, Doel 1 και Doel 2.

(221) Η 10ετής παράταση της διάρκειας ζωής των σταθμών Doel 4 και Tihange 3 απαιτεί νέα τροποποίηση του νόμου για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας. Οι τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν με τον «νόμο περί τροποποίησης του νόμου για τη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας», ο οποίος ψηφίστηκε από την ολομέλεια του κοινοβουλίου στις 18 Απριλίου 2024, υπογράφηκε από τον βασιλέα στις 26 Απριλίου 2024 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα του Βελγίου στις 5 Ιουνίου 2024.

(222) Σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([104]), την οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου ([105]) και την οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([106]), το Βέλγιο υποστηρίζει ότι απαιτείται και διενεργήθηκε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων με διασυνοριακές διαβουλεύσεις ([107]).

3.5.2. *«Νόμος Phoenix»*

(223) Τα διάφορα στοιχεία του έργου LTO υλοποιούνται μέσω χωριστού «νόμου περί διασφάλισης της ασφάλειας του εφοδιασμού στον τομέα της ενέργειας και μεταρρύθμισης του τομέα της πυρηνικής ενέργειας», ο οποίος καλείται επίσης «νόμος Phoenix». Λεπτομερής περιγραφή των διαφόρων κεφαλαίων του νόμου Phoenix παρασχέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 191 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας. Ο νόμος Phoenix ψηφίστηκε από την ολομέλεια του κοινοβουλίου στις 18 Απριλίου 2024 και υπογράφηκε από τον βασιλέα στις 26 Απριλίου 2024. Δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα του Βελγίου στις 5 Ιουνίου 2024.

3.5.3. *Νόμοι σχετικά με τη διάρθρωση της βελγικής κυβέρνησης*

(224) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 193 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το βελγικό Δημόσιο σύστησε δύο νέους δημόσιους φορείς οι οποίοι θα αναλάβουν ορισμένες αρμοδιότητες σε σχέση με το έργο LTO:

α) «BE-WATT»: αυτοτελής υπηρεσία, λογιστικά ανεξάρτητη, συσταθείσα με τον «νόμο BE-WATT», η οποία θα είναι ο μέτοχος της βελγικής κυβέρνησης στη BE-NUC και ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής· και

β) «Hedera»: νέος ειδικής φύσεως δημόσιος οργανισμός με νομική προσωπικότητα, συσταθείς με τον «νόμο Hedera», ο οποίος αναλαμβάνει την οικονομική ευθύνη για τις μεταβιβαζόμενες υποχρεώσεις πυρηνικών καυσίμων και αναλωμένων καυσίμων και τη διαχείριση των ανώτατων ποσών.

(225) Ο νόμος BE-WATT και ο νόμος Hedera ψηφίστηκαν από την ολομέλεια του κοινοβουλίου στις 18 Απριλίου 2024 και υπογράφηκαν από τον βασιλέα στις 26 Απριλίου 2024. Δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα του Βελγίου στις 5 Ιουνίου 2024.

3.5.4. *Βασιλικά διατάγματα*

(226) Πρώτον, το βασιλικό διάταγμα περί αδειών ρυθμίζει την άδεια για εγκαταστάσεις συσκευασίας πυρηνικών αποβλήτων. Το εν λόγω βασιλικό διάταγμα τροποποιήθηκε ώστε να καταστεί δυνατή η χορήγηση άδειας σε εγκαταστάσεις συσκευασίας στις οποίες πυρηνικά απόβλητα συσκευάζονται σύμφωνα με τα συμβατικά κριτήρια μεταβίβασης. Θα θεσπιστεί χωριστή κατηγορία αδειών για εγκαταστάσεις συσκευασίας στις οποίες τα απόβλητα συσκευάζονται σύμφωνα με συμβατικά κριτήρια μεταβίβασης. Το βασιλικό διάταγμα εκδόθηκε στις 11 Ιουλίου 2024 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα του Βελγίου στις 15 Ιουλίου 2024.

(227) Δεύτερον, το βασιλικό διάταγμα περί συμβατικών κριτηρίων μεταβίβασης καθορίζει τα συμβατικά κριτήρια μεταβίβασης και την κατηγοριοποίηση των συσκευασιών αποβλήτων, καθώς και τον τρόπο χρησιμοποίησης των πιστώσεων όγκου. Το βασιλικό διάταγμα εκδόθηκε στις 11 Ιουλίου 2024 και δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα του Βελγίου στις 15 Ιουλίου 2024.

3.6. **Προϋπολογισμός και χρηματοδότηση**

(228) Το Βέλγιο θα χρηματοδοτήσει τη συνολική απαίτηση χρηματοδότησης του έργου LTO μέσω του γενικού κρατικού προϋπολογισμού, συμπεριλαμβανομένων των δυνητικών αποπληρωμών από την αμφίδρομη CfD.

([104]) Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

([105]) Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/21992/43/oj).

([106]) Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj).

([107]) Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις διασυνοριακές κοινοποιήσεις που εστάλησαν σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 7 της οδηγίας ΕΠΕ (συμπεριλαμβανομένων όλων των αντιδράσεων που λήφθηκαν) είναι διαθέσιμες στην ειδική σελίδα του Υπουργείου Οικονομικών.

(229) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 200 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο εκτιμά ότι οι κεφαλαιουχικές δαπάνες του έργου LTO ανέρχονται σε [2-2,5] δισ. EUR, οι δε συνολικές λειτουργικές δαπάνες κατά τη διάρκεια ζωής του έργου εκτιμώνται σε [7 000-8 000] εκατ. EUR.

(230) Ο καθαρός αντίκτυπος στον προϋπολογισμό του βελγικού Δημοσίου είναι διττός: πρώτον, μέσω εισφοράς κεφαλαίου στην κοινή επιχείρηση ύψους 24,7 εκατ. EUR και, δεύτερον, μέσω του καθαρού κόστους των μέτρων που είναι πληρωτέα από τον αντισυμβαλλόμενο στη συμφωνία αμοιβής. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι οι αναμενόμενες δημοσιονομικές δαπάνες εξαρτώνται όχι μόνο από τις προβλέψεις κόστους, αλλά επίσης από τις προβλέψεις των τιμών της αγοράς ενέργειας / των εσόδων, διότι το έργο LTO θα χρηματοδοτηθεί από συνδυασμό εσόδων της αγοράς, πληρωμές διαφορών δυνάμει της CfD, πληρωμή ελάχιστων λειτουργικών δαπανών και πληρωμή κεφαλαίου καθώς και δάνεια SDC.

(231) Κατά την πρόβλεψη του βασικού σεναρίου του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου, κατά τη διάρκεια ζωής του έργου, ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής θα εισπράξει συνολικά καθαρό ονομαστικό ποσό ύψους [0-500] εκατ. EUR.

(232) Ωστόσο, εάν η τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας εξελιχθούν σύμφωνα με χαμηλότερη πρόβλεψη, το κόστος του μέτρου για τη βελγική κυβέρνηση θα αυξηθεί κατά [4 000-4 500] εκατ. EUR λόγω υψηλότερων πληρωμών δυνάμει της CfD. Σε περίπτωση απροσδόκητου γεγονότος στο οποίο αμφότεροι οι πυρηνικοί σταθμοί καθίστανται μη διαθέσιμοι, ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής θα υποχρεωθεί επίσης να παράσχει πρόσθετη στήριξη ύψους [500-1 000] εκατ. EUR ανά έτος μη διαθεσιμότητας. Σε αρνητικό σενάριο χαμηλών τιμών ηλεκτρικής ενέργειας και γεγονός μη διαθεσιμότητας διάρκειας 12 μηνών, ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής θα πρέπει να παράσχει συνολικό καθαρό (ονομαστικό) ποσό ύψους [4 000-4 500] εκατ. EUR κατά τη διάρκεια ζωής του έργου, δηλαδή ο προϋπολογισμός του μέτρου θα προσεγγίσει το [40-50] % των συνολικών κεφαλαιουχικών και λειτουργικών δαπανών.

3.7. **Σώρευση**

(233) Το Βέλγιο επιβεβαιώνει ότι το μέτρο δεν μπορεί να σωρευθεί με άλλη ενίσχυση που λαμβάνεται για την κάλυψη των ίδιων δαπανών οι οποίες θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του έργου LTO. Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι δεν προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν άλλα κονδύλια πλην του κρατικού προϋπολογισμού για τη χρηματοδότηση του έργου LTO και επιβεβαιώνει ότι δεν θα χρησιμοποιηθούν κονδύλια της Ένωσης.

3.8. **Λόγοι για την κίνηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας**

(234) Η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση κίνησης της διαδικασίας στις 22 Ιουλίου 2024. Η Επιτροπή διατύπωσε την προκαταρκτική άποψη ότι το μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση καθώς και αμφιβολίες σχετικά με τη συμβατότητά του με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ. Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με την αναγκαιότητα, την καταλληλότητα και την αναλογικότητα της ενίσχυσης, σχετικά με τη μη παραβίαση του δικαίου της Ένωσης και σχετικά με δυνητικές αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών.

(235) Πρώτον, όσον αφορά την αναγκαιότητα της ενίσχυσης, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με τα μέτρα στήριξης της συνιστώσας 1. Μολονότι η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι ενδέχεται ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων και οι ιδιοκτήτες των πυρηνικών αντιδραστήρων να πρέπει να έχουν σταθερή πηγή εσόδων, λαμβανομένων υπόψη των αβεβαιοτήτων που σχετίζονται με τη μελλοντική τιμή της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες για το αν τα επιπλέον μέτρα οικονομικής στήριξης, πέραν της αμφίδρομης CfD, είναι στο σύνολό τους αναγκαία. Ειδικότερα, η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες όσον αφορά τη σύσταση κοινής επιχείρησης στην οποία θα είναι μέτοχος η βελγική κυβέρνηση, τις ελάχιστες λειτουργικές δαπάνες και την πληρωμή κεφαλαίου καθώς και τα δάνεια SDC.

(236) Δεύτερον, όσον αφορά την καταλληλότητα της ενίσχυσης, η Επιτροπή διατύπωσε εκ νέου αμφιβολίες σχετικά με τα μέτρα στήριξης της συνιστώσας 1. Η Επιτροπή θέλησε να εξετάσει περαιτέρω τον σχεδιασμό της αμφίδρομης CfD που πρότεινε το Βέλγιο, καθότι θεώρησε ότι δεν περιλαμβάνει κατάλληλα κίνητρα για αντίδραση στις συνθήκες της αγοράς και για τον προγραμματισμό της συντήρησης με τον πλέον αποδοτικό τρόπο (συμπεριλαμβανομένης της χρήσης της τιμής της αγοράς επόμενης ημέρας η οποία χρησιμοποιείται ως τιμή αναφοράς της αγοράς στον σχεδιασμό της CfD). Επιπλέον, η Επιτροπή διατύπωσε ανησυχίες ότι ο συνδυασμός μέτρων αμοιβής απαλλάσσει τους δικαιούχους από υπερβολικά μεγάλο μερίδιο των κινδύνων της αγοράς και των λειτουργικών κινδύνων.

(237) Τρίτον, όσον αφορά την αναλογικότητα της ενίσχυσης, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες για την αναλογικότητα πλειόνων μέτρων χρηματοοικονομικής αμοιβής (συμπεριλαμβανομένων των δανείων SDC και της MOCP). Η Επιτροπή έλαβε υπόψη ότι τα εν λόγω μέτρα συνδυάζονται με CfD και προορίζονται να επιτύχουν, με τον σχεδιασμό τους, τον επιδιωκόμενο συντελεστή απόδοσης 7 %, ο οποίος μπορεί να αξιολογηθεί μόνο σε σχέση με τα ίδια τα μέτρα και τη μείωση του κινδύνου που συνεπάγονται. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτίμησε ότι δεν μπορούσε να αξιολογήσει —κατά τον χρόνο της απόφασης κίνησης της διαδικασίας—την αναλογικότητα του εν λόγω επιδιωκόμενου συντελεστή απόδοσης in abstracto και συμπέρανε ότι η αναλογικότητα μπορεί να εκτιμηθεί μόνο μετά την εκτίμηση της καταλληλότητας των μέτρων. Επιπλέον, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με τον καθορισμό του ύψους της κατ' αποκοπή πληρωμής σε 15 δισ. EUR για τη μεταβίβαση των υποχρεώσεων πυρηνικών αποβλήτων και αναλωμένου καυσίμου (ειδικότερα σχετικά με το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε και το ύψος του ασφαλίστρου κινδύνου), καθώς και το ύψος των πρόσθετων υποχρεώσεων παροπλισμού που απορρέουν από το έργο LTO (το οποίο δεν ήταν ακόμη γνωστό κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

(238) Τέλος, η Επιτροπή διερωτήθηκε μήπως ο ακατάλληλος σχεδιασμός της CfD και η σώρευση όλων των μέτρων χρηματοοικονομικής στήριξης μπορούν να καταλήξουν σε αδικαιολόγητες στρεβλώσεις της αγοράς. Επιπλέον, η Επιτροπή χρειαζόταν περαιτέρω διαβεβαιώσεις σχετικά με την ταυτότητα και την ανεξαρτησία του φορέα που πωλεί στην αγορά, στο πλαίσιο της EMSA, την ηλεκτρική ενέργεια που παράγουν οι μονάδες LTO.

4. **Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ**

(239) Το Βέλγιο απέστειλε την απάντησή του στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας στις 22 Αυγούστου 2024. Το Βέλγιο υπέβαλε πρόσθετες ανεξάρτητες αναλύσεις της Compass Lexecon σχετικά με τον σχεδιασμό της CfD, τα δάνεια SDC και τη MOCP (στις 22 Αυγούστου), καθώς και σχετικά με το ανώτατο όριο υποχρέωσης για τα απόβλητα (στις 30 Αυγούστου 2024), προκειμένου να απαντήσει στις αμφιβολίες που η Επιτροπή διατύπωσε με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με την αναγκαιότητα, την καταλληλότητα και την αναλογικότητα της δέσμης μέτρων χρηματοοικονομικής στήριξης (συνιστώσα 1 του μέτρου ενίσχυσης), σχετικά με την αναλογικότητα της συμφωνίας για τα απόβλητα (συνιστώσα 2 του μέτρου ενίσχυσης), σχετικά με τη συμμόρφωση του σχεδιασμού της CfD με το δίκαιο της Ένωσης και σχετικά με δυνητικές αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών.

(240) Με την απάντησή του στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο εξετάζει το αρχικό μέτρο (έργο LTO), όπως περιγράφεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Το τρέχον μέτρο περιλαμβάνει αλλαγές (οι οποίες πραγματοποιήθηκαν προς άρση των αμφιβολιών που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας) σε σύγκριση με το αρχικό μέτρο και περιγράφεται λεπτομερώς στην ενότητα 3 της παρούσας απόφασης.

(241) Τα επιχειρήματα που πρόβαλε το Βέλγιο περιγράφονται αναλυτικότερα κατωτέρω.

4.1. **Η θέση του Βελγίου επί της δέσμης χρηματοοικονομικών μέτρων (συνιστώσα 1)**

4.1.1. *Καταλληλότητα του σχεδιασμού της CfD*

(242) Το Βέλγιο συμφώνησε με την Επιτροπή ότι η προώθηση κινήτρων που συνάδουν με την αγορά και η ελαχιστοποίηση των δυνητικών αδικαιολόγητων στρεβλώσεων έχει θεμελιώδη σημασία για τον σχεδιασμό των μηχανισμών στήριξης.

(243) Κατά το Βέλγιο, το οποίο επικαλείται ανεξάρτητη πρόσθετη οικονομική ανάλυση την οποία εκπόνησε η Compass Lexecon ([108]), οι τεχνικοί, κανονιστικοί και οικονομικοί περιορισμοί στους οποίους υπόκεινται οι μονάδες LTO (βλ. επίσης σημείο 2.1) διαμορφώνουν τη σκοπιμότητα και την καταλληλότητα του σχεδιασμού της CfD. Το Βέλγιο ισχυρίστηκε, μεταξύ άλλων, ότι η παροχή οικονομικών κινήτρων στον φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων ώστε να αντιδρά σε συνθήκες της αγοράς σε περιπτώσεις στις οποίες η ικανότητα αντίδρασης είναι περιορισμένη μπορεί να μη συνεπάγεται τη βέλτιστη κατανομή κινδύνων και να αυξάνει την αβεβαιότητα μελλοντικών εσόδων χωρίς οποιαδήποτε δυνατότητα μετριασμού. Επομένως, υψηλότεροι κίνδυνοι για τον δικαιούχο οι οποίοι δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω λειτουργικών εισφορών μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση του προφίλ απόδοσης κινδύνου για την επένδυση και οικονομική ανισορροπία του καθεστώτος (π.χ. με απαίτηση υψηλότερου επιδιωκόμενου IRR). Κατά συνέπεια, ο προκύπτων αναμενόμενος αντίκτυπος στα έξοδα στήριξης πρέπει να εξισορροπηθεί με την άμεση ανάληψη του κόστους του συγκεκριμένου κινδύνου από τον αντισυμβαλλόμενο στη συμφωνία αμοιβής.

([108]) Compass Lexecon, Σημείωμα για τον σχεδιασμό της CfD, 22 Αυγούστου 2024.

(244) Το Βέλγιο ισχυρίζεται περαιτέρω ότι η εμπορική λειτουργία των μονάδων LTO και οι αντίστοιχες αποφάσεις υποβολής προσφορών είναι το οικονομικό σημείο αναφοράς για σχεδιασμό της CfD ο οποίος στηρίζει συμπεριφορά που συνάδει με την αγορά.

(245) Στην παρούσα υπόθεση, το Βέλγιο υπενθυμίζει ότι διάφοροι τεχνικοί και λειτουργικοί παράγοντες περιορίζουν σε μεγάλο βαθμό το περιθώριο τροποποίησης του προγράμματος συντήρησης και διαμόρφωσης και, επομένως, τη δυνατότητα δημιουργίας αξίας σε σχέση με αυξημένα οικονομικά κίνητρα:

α) οι μονάδες LTO αντιμετωπίζουν λειτουργικούς περιορισμούς για τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού κατά τις χειμερινές περιόδους, υπόκεινται δε σε τεχνικές και νομικές απαιτήσεις για τον (εκ νέου) προγραμματισμό διακοπών λειτουργίας·

β) ο τεχνικός σχεδιασμός των μονάδων LTO βελτιστοποιείται για τη λειτουργία τους ως μονάδων βασικού φορτίου, γεγονός το οποίο έχει σημαντικές συνέπειες για τη ρύθμιση της ασφάλειας και περιορίζει τις ικανότητες διαμόρφωσης της παραγωγής (π.χ. κατά μέγιστο 30 διαμορφώσεις ανά κύκλο καυσίμου, με δυνητικό κίνδυνο αυτόματης παύσης της λειτουργίας)·

γ) οι λειτουργικοί περιορισμοί και οι περιορισμοί όσον αφορά τη διαμόρφωση της παραγωγής, καθώς και οι σχετικοί κίνδυνοι, συνεπάγονται κόστος ευκαιρίας για τον φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων (π.χ. κίνδυνος διαφυγόντων εσόδων σε περίπτωση αυτόματης παύσης της λειτουργίας, απώλεια ευκαιριών διαμόρφωσης της παραγωγής λόγω επίτευξης του ανώτατου ορίου διαμορφώσεων πριν από το τέλος του κύκλου καυσίμου).

(246) Το Βέλγιο ισχυρίστηκε ότι, λαμβανομένων υπόψη των λειτουργικών περιορισμών και των περιορισμών ασφάλειας που αντιμετωπίζουν οι μονάδες LTO, ορισμένα χαρακτηριστικά εναλλακτικού σχεδιασμού της CfD τα οποία αναλύονται κατωτέρω δεν θα συνεπάγονταν πιο αποτελεσματική κατανομή κινδύνων και παροχή κινήτρων για συμπεριφορά που συνάδει με την αγορά σε σύγκριση με εκείνη του προβλεπόμενου σχεδιασμού. Ειδικότερα, το Βέλγιο υποστήριξε ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, η χρήση μακροπρόθεσμων τιμών αναφοράς και ποσότητας αναφοράς μπορεί να συμβάλει στη λήψη αποδοτικών αποφάσεων κατανομής φορτίου / επιχειρησιακών αποφάσεων, καθώς αποσυνδέει τις πληρωμές δυνάμει της CfD από την τιμή αμοιβής της αγοράς. Ωστόσο, τούτο μπορεί να μην ενδείκνυται εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη των λειτουργικών περιορισμών που αντιμετωπίζουν οι μονάδες LTO και του μοναδικού μοντέλου διαθεσιμότητας κατά την περίοδο των εργασιών LTO, όπως εξηγείται κατωτέρω:

α) πρώτον, η χρήση της τιμής μακροπρόθεσμων προϊόντων (π.χ. συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης, ετήσιων μέσων όρων επόμενης ημέρας) ως εναλλακτικής τιμής αναφοράς της αγοράς, αντί της τιμής της αγοράς επόμενης ημέρας, δεν λαμβάνει υπόψη το μοναδικό μοντέλο διαθεσιμότητας κατά την περίοδο των εργασιών LTO, καθώς μπορεί να συνεπάγεται σημαντικό κίνδυνο μη αντιστοίχισης μεταξύ της τιμής αναφοράς και της τιμής αμοιβής που δεν θα αντισταθμίζεται επαρκώς ούτε θα υπόκειται σε διαχείριση εκ μέρους της BE-NUC μέσω λειτουργικών εισφορών (βλ. αιτιολογική σκέψη 98). Ωστόσο, διάφορες συνθήκες και λειτουργικοί περιορισμοί μπορεί να δικαιολογούν τη χρήση εναλλακτικής τιμής αναφοράς της αγοράς·

β) δεύτερον, ο υπολογισμός του ύψους της αμοιβής βάσει ποσότητας αναφοράς, αντί της πραγματικής παραγωγής, μπορεί να δημιουργήσει πρόσθετους κινδύνους αγοράς οι οποίοι δεν θα αντισταθμίζονται επαρκώς ούτε θα υπόκεινται σε διαχείριση εκ μέρους της BE-NUC. Και στην περίπτωση αυτή, η χρήση ποσοτήτων αναφοράς μπορεί να ενδείκνυται σε διαφορετικές συνθήκες και με διαφορετικές τεχνολογίες και λειτουργικούς περιορισμούς·

γ) συγχρόνως, όπως εξηγήθηκε ανωτέρω στις αιτιολογικές σκέψεις 11 και 12, λόγω των αυστηρών λειτουργικών περιορισμών και περιορισμών όσον αφορά τη διαμόρφωση της παραγωγής στους οποίους υπόκεινται οι μονάδες LTO, οι δυνατότητες δημιουργίας επιπλέον αξίας, σε συνδυασμό με την αύξηση των κινήτρων της αγοράς, από τα χαρακτηριστικά εναλλακτικού σχεδιασμού της CfD θα είναι περιορισμένη σε σύγκριση με τις δυνατότητες που απορρέουν από τον επιλεγέντα σχεδιασμό της CfD (βλ. κατωτέρω).

(247) Κατά το Βέλγιο, στόχος του επιλεγέντος σχεδιασμού της CfD, σε συνδυασμό με τις ειδικές ρυθμίσεις του (MPRA και ρύθμιση για τη διαμόρφωση της παραγωγής), ήταν η εξισορρόπηση της έκθεσης στον κίνδυνο αγοράς με επιχειρησιακά κίνητρα για τη στήριξη τόσο των επενδύσεων όσο και της βραχυπρόθεσμης αποδοτικότητας της αγοράς. Ο σχεδιασμός ενθαρρύνει τις έγκαιρες αποκρίσεις σε μηνύματα της αγοράς χωρίς να συνεπάγεται περιττή περιπλοκότητα και συνάδει με τους τεχνικούς και κανονιστικούς περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται οι μονάδες LTO. Συναφώς, το Βέλγιο επισήμανε τα εξής:

α) την MPRA, η οποία παρέχει κατάλληλο κίνητρο για παραγωγή σε χρόνους υψηλών τιμών της αγοράς λαμβανομένου υπόψη του (περιορισμένου) διαθέσιμου περιθωρίου για την προσαρμογή των προγραμμάτων συντήρησης· και

β) τη ρύθμιση για τη διαμόρφωση της παραγωγής, η οποία σχεδιάστηκε κατά τρόπο ώστε να συνάδει πρακτικά με τους τεχνικούς και κανονιστικούς περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται οι μονάδες LTO και τις βασισμένες στην αγορά πράξεις. Σκοπός του σταθερού ορίου διαμορφώσεων της παραγωγής ήταν η εξισορρόπηση των δυνητικών οφελών της διαμόρφωσης και του σχετικού κόστους ευκαιρίας βάσει ενός απλού μηχανισμού.

(248) Για τους λόγους που περιγράφηκαν ανωτέρω, το Βέλγιο συμπέρανε ότι οι ανησυχίες που η Επιτροπή διατύπωσε στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με την καταλληλότητα του σχεδιασμού της CfD ήταν αβάσιμες.

(249) Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, το Βέλγιο αποφάσισε να τροποποιήσει τον σχεδιασμό της συμφωνίας CfD και του μηχανισμού MPRA με σκοπό την ενίσχυση των κινήτρων που συνάδουν με την αγορά και τη συνεκτίμηση των εξελίξεων της αγοράς.

α) Πρώτον, το Βέλγιο αποφάσισε να τροποποιήσει τον σχεδιασμό της CfD, μέσω της παροχής στον εταίρο της EMSA εξουσίας λήψης αποφάσεων σχετικά με διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους (απαλείφοντας, με τον τρόπο αυτό, τη ρύθμιση για τη διαμόρφωση της παραγωγής στον αρχικό σχεδιασμό) και της αντικατάστασης της σταθερής αμοιβής του εταίρου της EMSA με συνδυασμό σταθερής και μεταβλητής αμοιβής, παρέχοντας με τον τρόπο αυτό κίνητρα για δυναμική διαμόρφωση της παραγωγής λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων της αγοράς και των τεχνικών περιορισμών (και δυνητικών κινδύνων αυτόματης παύσης λειτουργίας) στους οποίους υπόκεινται οι μονάδες LTO. Για αναλυτική περιγραφή του τροποποιημένου τύπου αμοιβής, βλ. σημείο 3.3.1.5.2.

β) Δεύτερον, το Βέλγιο εντατικοποίησε τον μηχανισμό MPRA, ώστε ο αναμενόμενος και ο πραγματοποιηθείς IRR να παρακολουθούν στενότερα τις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς. Για αναλυτική περιγραφή της συγκεκριμένης τροποποίησης, βλ. σημείο 3.3.1.3.2.

4.1.2. *Διάρθρωση της κοινής επιχείρησης*

(250) Η Electrabel και το βελγικό Δημόσιο προβλέπουν τη σύσταση κοινής επιχείρησης σε ισότιμη βάση 50/50, η οποία θα κατέχει όλα τα σχετικά στοιχεία ενεργητικού που καθιστούν δυνατή τη συνέχιση της λειτουργίας των μονάδων LTO.

(251) Το Βέλγιο υποστήριξε ότι η συγκεκριμένη προσέγγιση παρέχει στο βελγικό Δημόσιο τη δυνατότητα από κοινού ελέγχου της εταιρείας του έργου, καθώς οι δύο μέτοχοι συμμετέχουν στην κοινή επιχείρηση με ίσους όρους και προϋποθέσεις και, ως μέτοχοι, με το ίδιο επίπεδο κινδύνου (που αντιστοιχεί στον συνήθη κίνδυνο μετόχου και χρηματοδότησης) και ανταμοιβής (ειδικότερα, μερίσματα). Παρέχει επίσης στο βελγικό Δημόσιο τη δυνατότητα να διατηρήσει κάποιο βαθμό ιδιοκτησίας σε κρίσιμες υποδομές.

4.1.3. *MOCP και δάνεια SDC*

(252) Το Βέλγιο εξήγησε ότι, εάν τα έσοδα της BE-NUC δεν επαρκούν για την κάλυψη των δαπανών που απαιτούνται για τη λειτουργία των μονάδων LTO (τις δαπάνες της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης και άλλες κεφαλαιουχικές λειτουργικές δαπάνες, έξοδα καυσίμων και δαπάνες συντήρησης), το βελγικό Δημόσιο, ως αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής, υποχρεούται να καταβάλλει στη BE-NUC (και στη Luminus) πληρωμή για την κάλυψη του ελλείμματος. Συναφώς, η BE-NUC πρέπει να υποβάλλει ετήσια έκθεση συμφωνίας λογαριασμών. Σκοπός της ανωτέρω πληρωμής ελάχιστων λειτουργικών δαπανών είναι η διασφάλιση της ύπαρξης επάρκειας μετρητών για την κάλυψη των εν λόγω εξόδων, προκειμένου να διασφαλίζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα και φερεγγυότητα της BE-NUC. Επιπλέον, ο αντισυμβαλλόμενος στη συμφωνία αμοιβής θα προβεί σε πληρωμή κεφαλαίου, η οποία συνίσταται σε προστασία ανάκτησης κόστους ύψους 50 % επί του επενδυμένου κεφαλαίου σε σχέση με τις αποσβεσμένες κεφαλαιουχικές δαπάνες της παράτασης της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO. Οι ελάχιστες λειτουργικές δαπάνες και η πληρωμή κεφαλαίου αναφέρονται από κοινού ως MOCP και εφαρμόζονται από την ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας των μονάδων LTO και έπειτα.

(253) Το Βέλγιο εξήγησε ότι θα θέσει επίσης στη διάθεση της BE-NUC και της Luminus διευκολύνσεις ανάληψης πίστωσης, με ισχύ από την 1η Ιουλίου 2025, με σκοπό τη χρηματοδότηση των λειτουργικών δαπανών και των δαπανών συντήρησης που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια ορισμένων περιόδων διακοπής της λειτουργίας δυνάμει της ρήτρας 3.2(A) («Παροχή δανείων SDC») της συμφωνίας αμοιβής. Συγκεκριμένα, το βελγικό Δημόσιο θα παράσχει δάνεια SDC με ανώτατο επιτόκιο και εξόφληση σύμφωνα με προσδιοριζόμενο χρονοδιάγραμμα αποπληρωμής, αντί της χορήγησης πρόσθετου κεφαλαίου στη BE-NUC και στη Luminus, για τη χρηματοδότηση, σε δύο δόσεις:

α) των δαπανών κατά τη διάρκεια της διακοπής λειτουργίας των πυρηνικών σταθμών (1η Ιουλίου 2025 για τον σταθμό Doel 4 και 1η Σεπτεμβρίου 2025 για τον σταθμό Tihange 3) και έως την ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας των μονάδων LTO· και

β) των δαπανών κατά τη διάρκεια των προγραμματισμένων εργασιών LTO στην περίοδο από την ημερομηνία επανέναρξης της λειτουργίας των μονάδων έως την 31η Δεκεμβρίου 2028 (προς άρση πάσης αμφιβολίας, κάθε περαιτέρω ζημία οφειλόμενη σε μη προγραμματισμένες διακοπές λειτουργίας θα καλύπτεται από τη MOCP).

(254) Το Βέλγιο εξηγεί ότι η MOCP αντιμετωπίζει κινδύνους υψηλού αντικτύπου οι οποίοι συνεπάγονται ζημίες κατά τη διάρκεια της φάσης λειτουργίας. Μαζί με τα δάνεια SDC κατά τη διάρκεια της φάσης προ της επανέναρξης λειτουργίας, τα εν λόγω μέτρα είναι αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το έργο παράγει επαρκείς ταμειακές ροές για την πληρωμή του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων και τη διατήρηση της μακροπρόθεσμης επιχειρησιακής βιωσιμότητας. Το Βέλγιο ισχυρίζεται ότι, χωρίς τα ανωτέρω μέτρα, ο πυρηνικός σταθμός ηλεκτροπαραγωγής μπορεί να βρεθεί αντιμέτωπος με το ενδεχόμενο πτώχευσης σε περίπτωση παρατεταμένων διακοπών λειτουργίας ή κανονιστικών (πολιτικών) μεταβολών που συνεπάγονται μη διαθεσιμότητα.

(255) Για την περαιτέρω τεκμηρίωση των ανωτέρω ισχυρισμών, το Βέλγιο υπέβαλε τις ακόλουθες παρατηρήσεις, οι οποίες επιρρωννύονται από ανεξάρτητη ανάλυση την οποία εκπόνησε η Compass Lexecon ([109]):

α) οι εμπορικές επενδύσεις σε πυρηνικές εγκαταστάσεις εκτίθενται σε ανεξέλεγκτους κινδύνους υψηλού αντικτύπου οι οποίοι σχετίζονται με τη ρύθμιση/την πολιτική και την τεχνολογία και μπορούν να επηρεάσουν τη διαθεσιμότητα των σταθμών ηλεκτροπαραγωγής. Τα πυρηνικά έργα έχουν κατά κύριο λόγο διάρθρωση πάγιου κόστους, με αποτέλεσμα οι οικονομικές επιδόσεις τους να επηρεάζονται ιδιαιτέρως από περιόδους μη διαθεσιμότητας. Αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει με το μοντέλο RAB, το καθεστώς CfD δεν επαρκεί αφ' εαυτού για την αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων μη διαθεσιμότητας υψηλού αντικτύπου, με αποτέλεσμα να απαιτείται πρόσθετος μηχανισμός διαχείρισης κινδύνου·

β) η MOCP είναι αναγκαία για τη μερική αντιστάθμιση του κινδύνου σεναρίων σημαντικών ζημιών που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την οικονομική και χρηματοοικονομική βιωσιμότητα (και φερεγγυότητα) των μονάδων LTO. Τα δάνεια SDC είναι αναγκαία για τη χρηματοδότηση των πάγιων λειτουργικών δαπανών που απαιτούνται για τη συντήρηση των μονάδων LTO πριν από την επανέναρξη της λειτουργίας τους και κατά τη διάρκεια των προγραμματισμένων εργασιών παράτασης της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO·

γ) λαμβανομένων υπόψη των ιστορικών επιδόσεων βελγικών και μη βελγικών πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, η επέλευση σημαντικού γεγονότος μη διαθεσιμότητας το οποίο θα επηρεάσει αμφότερους τους πυρηνικούς σταθμούς για σημαντικό τμήμα του έτους δεν είναι απίθανη. Στο μέλλον, αναμένεται ότι οι εν λόγω συστημικοί κίνδυνοι θα εντατικοποιηθούν καθώς οι πυρηνικές εγκαταστάσεις του Βελγίου θα μειωθούν από το 2025 και έπειτα. Επιπλέον, ενδέχεται να ανακύψουν, με μεγαλύτερη συχνότητα, λιγότερο σοβαρά γεγονότα τα οποία θα προκαλέσουν παρ' όλα αυτά ζημίες στο έργο LTO, στοιχείο που δικαιολογεί περαιτέρω την αναγκαιότητα του μηχανισμού MOCP.

(256) Ως εκ τούτου, το Βέλγιο συμπέρανε ότι η MOCP και τα δάνεια SDC έχουν κατάλληλο και αναλογικό χαρακτήρα:

α) Η MOCP δεν προστατεύει το έργο LTO από κάθε λειτουργικό κίνδυνο και, επομένως, είναι κατάλληλο μέτρο, δεδομένου ότι απαιτείται απλώς και μόνο για την αντιμετώπιση σημαντικών γεγονότων μη διαθεσιμότητας και την αποτροπή της πτώχευσης της BE-NUC. Οι μέτοχοι διατηρούν την ευθύνη για άλλους λειτουργικούς κινδύνους, με αποτέλεσμα πλείονα σενάρια μειωμένης κερδοφορίας και μη επίτευξης του IRR 7 % για το έργο, ακόμη με την ύπαρξη του συγκεκριμένου μέτρου ενίσχυσης.

β) Η MOCP έχει αναλογικό χαρακτήρα καθότι περιορίζεται σε πληρωμές για την κάλυψη ελλείμματος οι οποίες είναι αναγκαίες για την αποφυγή ζημιών (συνιστώσα ελάχιστων λειτουργικών δαπανών) και, σε περίπτωση επενδυτικών ζημιών (δηλαδή αρνητικού IRR του έργου), καλύπτει το 50 % μόνο των εισφορών κεφαλαίου (συνιστώσα πληρωμής κεφαλαίου). Με άλλα λόγια, ακόμη και με τη MOCP, οι μέτοχοι μπορούν να απολέσουν έως το 50 % τη επένδυσής τους.

γ) Το δάνειο SDC παρέχει ρευστότητα με τη μορφή χρηματοδότησης η οποία περιορίζεται στο έλλειμμα εσόδων και, επομένως, η ενίσχυση έχει κατάλληλο χαρακτήρα.

δ) Το δάνειο SDC έχει αναλογικό χαρακτήρα καθώς περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο ύψος για τον μετριασμό των ζημιών και έχει κόστος, δεδομένου ότι είναι αποπληρωτέο εντόκως.

(257) Μετά την επίσημη διαδικασία έρευνας, το Βέλγιο αποφάσισε να θεσπίσει ανώτατο όριο 2 δισ. EUR στις δυνητικές πληρωμές MOCP, μέσω της άσκησης των δικαιωμάτων καταγγελίας του βελγικού Δημοσίου δυνάμει της συμφωνίας αμοιβής, εκτός εάν από ανάλυση του βελγικού Δημοσίου προκύπτει ότι τέτοια καταγγελία μπορεί να επηρεάσει δυσμενώς την ασφάλεια του εφοδιασμού του Βελγίου και/ή ότι η καταγγελία δεν είναι πρόσφορη από οικονομική άποψη. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. σημείο 3.3.1.3.3.

4.1.4. *Μετοχικά δάνεια και WCF*

(258) Κατά το Βέλγιο, το βελγικό Δημόσιο και η Electrabel, ως μέτοχοι, συμφωνούν να χρηματοδοτούν το αναλογικό μερίδιό τους επί των απαιτήσεων χρηματοδότησης ή των απροσδόκητων ελλειμμάτων χρηματοδότησης της BE-NUC (στο μέτρο που αφορούν έξοδα και δαπάνες που δεν χρηματοδοτούνται από τους λοιπούς μηχανισμούς, όπως έσοδα της BE-NUC, πληρωμές διαφορών στη BE-NUC δυνάμει της συμφωνίας αμοιβής, δάνειο SDC κ.λπ., και να διασφαλίζουν ότι τα έξοδα δεν καλύπτονται δύο φορές).

([109]) Compass Lexecon, Σημείωμα — συμπληρωματικό σημείωμα σχετικά με το δάνειο SDC και τη MOCP, 22 Αυγούστου 2024.

(259) Το Βέλγιο εξήγησε ότι η Electrabel και το βελγικό Δημόσιο σύναψαν, με τη BE-NUC, επιμέρους και πανομοιότυπες συμφωνίες σχετικά με τα μετοχικά δάνεια. Τα επιτόκια δεν έχουν καθοριστεί, αλλά οι συμφωνίες μετοχικών δανείων προβλέπουν ότι το επιτόκιο κάθε μετοχικού δανείου θα είναι επιτόκιο πλήρους ανταγωνισμού το οποίο θα καθοριστεί από το διοικητικό συμβούλιο της BE-NUC, κατά τα προβλεπόμενα στη συμφωνία μετόχων, διά παραπομπής στα ισχύοντα επιτόκια της αγοράς και σε τυχόν συγκρίσιμη χρηματοδότηση χρέους εκ μέρους τρίτου που ενδέχεται να είναι διαθέσιμη κατά τον χρόνο εκείνο. Οι όροι εξόφλησης των ποσών και τα επιτόκια είναι πανομοιότυπα.

(260) Το Βέλγιο εξήγησε ότι η WCF χρησιμοποιείται για την κάλυψη των αναγκών σε κεφάλαιο κίνησης οι οποίες απορρέουν από τη λειτουργία των μονάδων LTO. Η BE-NUC θα δικαιούται να προβεί σε αναλήψεις από τη WCF, εάν η διαφορά μεταξύ των ταμειακών εισροών και των ταμειακών εκροών της είναι μικρότερη από τις εκτιμώμενες λειτουργικές δαπάνες της επικείμενης περιόδου δαπανών η οποία καθορίζεται στη συμφωνία αμοιβής. Το ύψος της WCF θα ανέρχεται κατ' ελάχιστο στις μέσες συγκεντρωτικές εκτιμώμενες λειτουργικές δαπάνες για διάστημα τριών μηνών. Το Βέλγιο διευκρίνισε ότι, στην πραγματικότητα, η WCF παρέχει μεταβατική χρηματοδότηση εντός του έτους ενόψει της ετήσιας MOCP, καθώς λειτουργεί ως ανανεούμενη πίστωση η οποία εξοφλείται σε ετήσια βάση, εφόσον αναληφθεί, μέσω της MOCP την οποία παρέχει το βελγικό Δημόσιο.

(261) Το Βέλγιο διευκρίνισε ότι η Electrabel θα προτείνει μεθοδολογία για το μετοχικό δάνειο της Electrabel, η οποία θα περιγραφεί στους δανειοδοτικούς όρους που θα κοινοποιηθούν στο διοικητικό συμβούλιο της BE-NUC και στη συνέχεια θα εφαρμοστεί εκ νέου για το δάνειο του βελγικού Δημοσίου καθώς και για τη WCF. Οι όροι εξόφλησης των ποσών και τα επιτόκια είναι πανομοιότυπα. Το Βέλγιο επισήμανε ότι η μεθοδολογία αποτελεί ακόμη αντικείμενο συζητήσεων και θα ανακοινωθεί σε μεταγενέστερο στάδιο.

4.2. **Η θέση του Βελγίου σχετικά με την EMSA**

4.2.1. *Ανάθεση της EMSA μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών*

(262) Όσον αφορά την απόκτηση υπηρεσιών διαχειριστή ενέργειας στο πλαίσιο της EMSA, το Βέλγιο υποστήριξε ότι η αγορά των εν λόγω υπηρεσιών πραγματοποιείται μέσω ανταγωνιστικής, διαφανούς, αμερόληπτης και ανεπιφύλακτης διαδικασίας υποβολής προσφορών. Ειδικότερα, η σύμβαση EMSA θα ανατεθεί μέσω διαδικασίας με διαπραγμάτευση με προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού (άρθρο 120 του βελγικού νόμου της 17ης Ιουνίου 2016 για τις δημόσιες συμβάσεις), κατά την πάγια πρακτική στον τομέα των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας. Ως εκ τούτου, το Βέλγιο συμπεραίνει ότι η EMSA δεν συνεπάγεται οποιοδήποτε πλεονέκτημα για τον διαχειριστή ενέργειας (τον εταίρο της EMSA) και ότι ο εταίρος της EMSA δεν επωφελείται κρατικής ενίσχυσης.

(263) Το Βέλγιο υποστήριξε ότι, μολονότι η εφαρμογή των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις παρέχει ήδη ορισμένες εγγυήσεις, λόγω της σημασίας των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της προκήρυξης και της ευαισθησίας τους από άποψη ανταγωνισμού, έχουν εφαρμοστεί πρόσθετες διατάξεις και διασφαλίσεις, ώστε να εξασφαλιστεί επαρκής ανταγωνισμός στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

(264) Ειδικότερα, το Βέλγιο εξήγησε ότι, πριν από την κατάρτιση των τευχών της προκήρυξης, πραγματοποιήθηκε δημόσια διαβούλευση σχετικά με την EMSA, με σκοπό τη συγκέντρωση απόψεων παραγόντων της αγοράς, η οποία αφορούσε πολλά θέματα σχετικά με το περιεχόμενο της σύμβασης EMSA. Επιπλέον, η διαδικασία υποβολής προσφορών επιβάλλει συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής τα οποία διασφαλίζουν ότι οι προεπιλεγέντες/επιλεγέντες συμμετέχοντες διαθέτουν τα προσόντα για τον επιδιωκόμενο σκοπό, λαμβανομένων υπόψη της σημασίας και της ευαισθησίας των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της προκήρυξης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία υποβολής προσφορών και τα κριτήρια επιλογής, βλ. σημείο 3.3.1.5.1.

(265) Όπως επισημάνθηκε στο σημείο 3.3.1.5.2, μετά την επίσημη διαδικασία έρευνας, το Βέλγιο αποφάσισε να παράσχει στον εταίρο της EMSA την εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους και να αντικαταστήσει τη σταθερή αμοιβή του εταίρου της EMSA με συνδυασμό σταθερής και μεταβλητής αμοιβής, ώστε να παράσχει με τον τρόπο αυτό ισχυρότερα κίνητρα για διαμόρφωση της παραγωγής σύμφωνα με τα μηνύματα της αγοράς, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τους τεχνικούς περιορισμούς (και δυνητικούς κινδύνους αυτόματης παύσης λειτουργίας) στους οποίους υπόκεινται οι μονάδες LTO.

4.2.2. *Πρόσθετες διασφαλίσεις σχετικά με τον διαχειριστή ενέργειας*

(266) Το Βέλγιο υποστήριξε ότι προβλέπονται συγκεκριμένα μέτρα σχετικά με τη δυνητική συμμετοχή στη διαδικασία υποβολής προσφορών της οντότητας συναλλαγών της Engie, δηλαδή της GEMS (επιχειρηματικής μονάδας του ομίλου Engie, η οποία διοικείται χωριστά από την επιχειρηματική μονάδα πυρηνικής ενέργειας).

(267) Το Βέλγιο διευκρίνισε περαιτέρω ότι λαμβάνονται και εφαρμόζονται, και θα ληφθούν και θα εφαρμοστούν, επαρκή μέτρα για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και την πρόληψη ενδεχόμενων δυνητικών συγκρούσεων συμφερόντων. Τα μέτρα αυτά συνοψίζονται ως ακολούθως:

α) Η δημόσια διαβούλευση καθιστά δυνατή τη διενέργεια έρευνας αγοράς στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να προτείνει διαφορετικούς όρους και να διατυπώσει προτάσεις που αντικατοπτρίζονται στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, ώστε να διασφαλιστεί ότι η πρόσκληση υποβολής προσφορών δεν περιλαμβάνει φραγμούς εις βάρος οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου συμμετέχοντος αντίθετα προς ό,τι ισχύει για τη GEMS (ή οποιαδήποτε εταιρεία του ομίλου Engie). Η Electrabel (ή οποιαδήποτε εταιρεία του ομίλου Engie) δεν θα εμπλακεί στη διαδικασία κατάρτισης των τευχών της προκήρυξης μετά τη δημόσια διαβούλευση (και τα αποτελέσματά της).

β) Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής προσφορών, εάν η GEMS πρόκειται να συμμετάσχει στη διαδικασία, έστω ως υπεργολάβος ή με οποιαδήποτε άλλη ιδιότητα, η Electrabel (ή οποιαδήποτε άλλη εταιρεία του ομίλου Engie) και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή οι εκπρόσωποί της δεν δικαιούνται να συμμετάσχουν σε οποιαδήποτε λήψη απόφασης ή συζήτηση της BE-NUC σχετικά με τη διαδικασία υποβολής προσφορών (π.χ. την απόφαση επιλογής και την απόφαση ανάθεσης).

γ) Εντός της οργάνωσης της Electrabel, έχουν προβλεφθεί και θα συνεχίσουν να προβλέπονται αυστηρά στεγανά στις ροές πληροφοριών και κανόνες δεοντολογίας όσον αφορά τα πρόσωπα που είναι αρμόδια για την υποβολή προσφορών εντός της GEMS και τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη διοίκηση της BE-NUC. Οι ίδιες διασφαλίσεις θα εφαρμοστούν σε περίπτωση που η GEMS επιλεγεί τελικώς ως διαχειριστής ενέργειας στο πέρας επιτυχούς διαδικασίας υποβολής προσφορών.

(268) Το Βέλγιο διευκρίνισε επίσης ότι, ως ύστατη λύση, εάν δεν έχει συναφθεί EMSA σε εύθετο χρόνο, η GEMS θα παράσχει προσωρινά τις υπηρεσίες EMSA προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέχειά τους. Το Βέλγιο ισχυρίστηκε ότι η ανωτέρω ρύθμιση είναι αναγκαία και κατάλληλη για τη διασφάλιση της συνέχειας της παροχής της δημόσιας υπηρεσίας (της πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγουν οι μονάδες LTO), αλλά η λύση αυτή περιορίζεται αυστηρά από χρονική άποψη και στον ελάχιστο αναγκαίο βαθμό.

4.2.3. *Συμπέρασμα του Βελγίου όσον αφορά την EMSA*

(269) Το Βέλγιο συμπέρανε ότι η διαδικασία υποβολής προσφορών για την EMSA αποκλείει κάθε δυνητική κρατική ενίσχυση, δεδομένου ότι: i) το βελγικό Δημόσιο θα διασφαλίσει την αυστηρή τήρηση, εκ μέρους της BE-NUC, της νομοθεσίας και των αρχών για τις δημόσιες συμβάσεις και ii) η εκτενής διαδικασία διαβούλευσης, πριν από την πραγματική διενέργεια της διαδικασίας υποβολής προσφορών, παρέχει πρόσθετες διασφαλίσεις για την αγορά των υπηρεσιών μέσω ανταγωνιστικής, διαφανούς, αμερόληπτης και ανεπιφύλακτης διαδικασίας υποβολής προσφορών.

(270) Επιπλέον, το Βέλγιο συμπέρανε ότι αποφεύγεται κάθε κίνδυνος αποκλεισμού από την αγορά και άλλων δυνητικών αντίθετων προς τον ανταγωνισμό πρακτικών εκ μέρους της Engie και ότι έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα και οι διασφαλίσεις για τον διορισμό ανεξάρτητου εταίρου της EMSA. Μόνο ως ύστατη λύση, η GEMS θα παράσχει τις υπηρεσίες EMSA σε προσωρινή βάση, για την αναγκαία και κατάλληλη συνέχεια της παροχής της δημόσιας υπηρεσίας.

4.3. **Η θέση του Βελγίου σχετικά με τη συμφωνία για τα απόβλητα**

4.3.1. *Υποχρεώσεις παροπλισμού*

(271) Το Βέλγιο διευκρίνισε ότι, εφόσον αποδειχθούν από την Electrabel, οι υποχρεώσεις παροπλισμού και αποξήλωσης LTO που προκύπτουν από το έργο LTO (στο εξής: αντισυνέργειες) θα αναληφθούν από το βελγικό Δημόσιο μέσω εφάπαξ (πλήρους και τελικής) πληρωμής κατ' αποκοπή ποσού κατά την ημερομηνία κλεισίματος της συναλλαγής. Το Βέλγιο εξήγησε ότι η συμφωνία εφαρμογής προβλέπει ότι το βελγικό Δημόσιο και η Electrabel θα πρέπει να συμφωνήσουν επί του ποσού εντός καθορισμένου χρονοδιαγράμματος και, εάν δεν τα καταφέρουν, το ζήτημα θα παραπεμφθεί στη CPN/CNV για τη λήψη απόφασης.

(272) Το Βέλγιο υπενθύμισε ότι, δεδομένου ότι το ζήτημα εκκρεμούσε ενώπιον της CPN/CNV κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η αναλογικότητά του δεν εκτιμήθηκε στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας.

(273) Το Βέλγιο εξήγησε ότι το βελγικό Δημόσιο και η Electrabel δεν συμφώνησαν επί του ποσού εντός του καθορισμένου χρονοδιαγράμματος και, επομένως, το ζήτημα παραπέμφθηκε στη CPN/CNV για τη λήψη απόφασης. Ειδικότερα, το Βέλγιο διευκρίνισε τα ακόλουθα:

α) Στις 12 Δεκεμβρίου 2023 η Electrabel απέστειλε στο βελγικό Δημόσιο την προτεινόμενη αναθεώρηση: η Electrabel ισχυρίστηκε ότι οι υποχρεώσεις παροπλισμού και αποξήλωσης θα ανέλθουν σε 689,9 εκατ. EUR (τιμές 2021) και 580 εκατ. EUR (τιμές 2023).

β) Στις 25 Ιανουαρίου 2024 το βελγικό Δημόσιο απάντησε στην προτεινόμενη αναθεώρηση. Με την απάντησή του, το βελγικό Δημόσιο θεώρησε ότι η Electrabel δεν είχε υποβάλει επαρκείς αποδείξεις για καθεμία από τις ανωτέρω υποχρεώσεις, ότι τα έξοδα που πρόβαλε η Electrabel δεν είχαν υπολογιστεί με επαρκή ακρίβεια και ότι, επομένως, οι υποχρεώσεις παροπλισμού και αποξήλωσης LTO είναι μηδενικές.

γ) Δεδομένου ότι οι περαιτέρω συζητήσεις μεταξύ της Electrabel και του βελγικού Δημοσίου δεν κατέληξαν σε αμοιβαία συμφωνία σχετικά με το ύψος των υποχρεώσεων παροπλισμού και αποξήλωσης LTO, το ζήτημα υποβλήθηκε στη CNV/CPN.

δ) Η CNV/CPN ζήτησε τη γνωμοδότηση της ONDRAF/NIRAS και της FANC/AFCN, οι οποίες υπέβαλαν τις γνωμοδοτήσεις τους στις 25 Μαρτίου 2024 και στις 27 Μαρτίου 2024, αντιστοίχως. Η ONDRAF/NIRAS υπέβαλε συμπληρωματικές γραπτές παρατηρήσεις στις 6 Ιουνίου 2024.

ε) Στις 24 Ιουνίου 2024 η CPN/CNV εξέδωσε την απόφασή της σχετικά με τις υποχρεώσεις παροπλισμού και αποξήλωσης LTO και έκρινε ότι ο αντίκτυπος του έργου LTO στις δαπάνες παροπλισμού συνίσταται σε αύξηση των δαπανών παροπλισμού (κόστος εν μία νυκτί) κατά [100-500] εκατ. EUR (τιμές 2021). Το υπολογισθέν κόστος εν μία νυκτί πρέπει να προεξοφληθεί με τη χρήση του προεξοφλητικού επιτοκίου και του δείκτη πληθωρισμού που καθορίστηκαν κατά την τριετή επανεξέταση το 2022. Βάσει των ανωτέρω, η αύξηση των δαπανών παροπλισμού και αποξήλωσης είναι [100-500] εκατ. EUR (τιμές 2023).

(274) Ως εκ τούτου, το Βέλγιο συμπέρανε ότι το ποσό για τη μεταβίβαση πρόσθετων υποχρεώσεων παροπλισμού που προκύπτουν από το έργο LTO, όπως ορίστηκε από την CPN/CNV με τη γνωμοδότηση της 24ης Ιουνίου 2024, είναι αναλογικό.

4.3.2. *Η θέση του Βελγίου σχετικά με την αναλογικότητα του ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα*

(275) Επιπλέον, στις 30 Αυγούστου 2024 το Βέλγιο υπέβαλε πρόσθετη ανεξάρτητη οικονομική ανάλυση της Compass Lexecon σχετικά με τον σχεδιασμό του ανώτατου ορίου της υποχρέωσης για τα απόβλητα, η οποία περιλάμβανε ανάλυση του προεξοφλητικού επιτοκίου του 3 % και περαιτέρω εξηγήσεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι πρόσθετοι κίνδυνοι τους οποίους προσδιόρισε η CPN/CNV είτε καλύπτονται ήδη από το ασφάλιστρο κινδύνου που υπολόγισε το βελγικό Δημόσιο είτε έχουν περιορισμένη πιθανότητα επέλευσης / περιορισμένο αντίκτυπο.

4.3.2.1. Προβληματισμοί σχετικά με τον συντελεστή προεξόφλησης

(276) Το Βέλγιο υποστήριξε ότι οι προβληματισμοί της Επιτροπής σχετικά με το προεξοφλητικό επιτόκιο ανάγονται σε ανάλυση της CPN/CNV, στη γνωμοδότηση της 7ης Μαρτίου 2023 την οποία υπέβαλε στον υπουργό Ενέργειας ([110]), με την οποία η CPN/CNV εκτιμά ότι το προεξοφλητικό επιτόκιο το οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί για τις δαπάνες αναλωμένου καυσίμου πρέπει να προσεγγίζει σταδιακά το μακροπρόθεσμο επιτόκιο μηδενικού κινδύνου (το οποίο υπολογίστηκε σε 2,17 %) και προτείνει τη χρήση προεξοφλητικού επιτοκίου δύο σταδίων (3,17 % για τα πρώτα 30 έτη και 2,17 % μετά την πρώτη 30ετία).

([110]) CPN/CNV, «*Γνωμοδότηση προς τον υπουργό Ενέργειας σχετικά με τη μεταβίβαση της οικονομικής ευθύνης από την Engie στο βελγικό Δημόσιο για τη διαχείριση ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένου καυσίμου από τους επτά πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής του Βελγίου*», 7 Μαρτίου 2023.

(277) Το Βέλγιο παρέπεμψε σε ανεξάρτητη ανάλυση της Compass Lexecon ([111]), στην οποία αποδεικνύεται ότι το προεξοφλητικό επιτόκιο 3 % που έλαβε υπόψη το βελγικό Δημόσιο έχει αναλογικό χαρακτήρα, βάσει: i) οικονομικής ανάλυσης της συνιστώμενης προσέγγισης της CPN/CNV, ii) άλλων σχετικών προσεγγίσεων και iii) της γερμανικής προγενέστερης υπόθεσης SA.45296.

α) Πρώτον, από την ανεξάρτητη ανάλυση του προεξοφλητικού επιτοκίου προέκυψε ότι η προσέγγιση δύο σταδίων που πρότεινε η CPN/CNV για τον καθορισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου ισοδυναμεί με προεξόφληση των ροών πληρωμών με ενιαίο προεξοφλητικό επιτόκιο 2,9 % ([112]). Επιπλέον, από την ανάλυση προέκυψε ότι τα επιτόκια που πρότεινε η CPN/CNV υπολογίστηκαν για συγκεκριμένη περίοδο διαρκών χαμηλών επιτοκίων και ότι, μετά την επικαιροποίηση του υπολογισμού βάσει των στοιχείων για τα επιτόκια OLO που ήταν διαθέσιμα κατά την έκδοση της απόφασης κίνησης της διαδικασίας στις 22 Ιουλίου 2024, η προσέγγιση δύο σταδίων καταλήγει σε ισοδύναμο προεξοφλητικό επιτόκιο 3,2 % ([113]), το οποίο είναι κατά 24 μονάδες βάσης υψηλότερο από το προεξοφλητικό επιτόκιο που έλαβε υπόψη το βελγικό Δημόσιο.

β) Δεύτερον, κατά την ανεξάρτητη ανάλυση, η προσέγγιση δύο σταδίων την οποία πρότεινε η CPN/CNV δεν είναι η μόνη λύση για τον καθορισμό προεξοφλητικού επιτοκίου που θα προσεγγίζει σταδιακά το μακροπρόθεσμο επιτόκιο μηδενικού κινδύνου. Συγκεκριμένα, το προεξοφλητικό επιτόκιο θα πρέπει να αντιπροσωπεύει την απόδοση που μπορεί να επιτύχει το ταμείο Hedera επενδύοντας σήμερα το κατ' αποκοπή ποσό σε περιουσιακά στοιχεία μηδενικού κινδύνου. Η ανάλυση επιβεβαιώνει ότι, εάν επενδύσει σε χαρτοφυλάκιο ορισμένων κινητών αξιών σταθερού εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένων βελγικών κρατικών ομολόγων με διαφορετικές ληκτότητες, το βελγικό Δημόσιο θα εξασφαλίσει απόδοση άνω του 3 % ([114]).

γ) Τέλος, κατά την ανεξάρτητη ανάλυση, στη γερμανική προγενέστερη υπόθεση που αφορούσε τη μεταβίβαση υποχρεώσεων πυρηνικών αποβλήτων στο γερμανικό Δημόσιο (υπόθεση SA.45296), το προεξοφλητικό επιτόκιο ήταν 4,58 %, βάσει αναμενόμενου από την ΕΙΟΡΑ συντελεστή απόδοσης 30ετίας 1,994 % κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής τον Ιούνιο του 2017. Η Επιτροπή θεώρησε αποδεκτό τον συντελεστή προεξόφλησης 4,58 % για τις γερμανικές υποχρεώσεις ραδιενεργών αποβλήτων και αναλωμένου καυσίμου. Λαμβανομένης υπόψη της σημαντικής αύξησης του επιτοκίου της ΕΙΟΡΑ, το πολύ χαμηλότερο προεξοφλητικό επιτόκιο του 3 % που προτείνει το βελγικό Δημόσιο συνάδει με το τρέχον επίπεδο επιτοκίων.

4.3.2.2. Προβληματισμοί σχετικά με τους κινδύνους που λήφθηκαν υπόψη στη συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα

(278) Το Βέλγιο υποστήριξε ότι οι προβληματισμοί της Επιτροπής σχετικά με τους κινδύνους που λήφθηκαν υπόψη στη συμφωνία ανώτατου ορίου υποχρέωσης για τα απόβλητα ανάγονται επίσης στη γνωμοδότηση της CPN/CNV προς τον υπουργό Ενέργειας (βλ. υποσημείωση 113), κατά την οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τρεις κίνδυνοι:

α) υπέρβαση κόστους: ο κίνδυνος υποτίμησης του προβλεπόμενου κόστους εν μία νυκτί και, επομένως, ενδεχόμενης ανεπάρκειας του αποθεματικού για απρόβλεπτα έξοδα·

β) υποτίμηση του πληθωρισμού του κόστους κατασκευής: ο κίνδυνος ο πραγματικός πληθωρισμός του κόστους κατασκευής να είναι υψηλότερος από την επιδιωκόμενο πληθωρισμό 2 % της ΕΚΤ, ο οποίος λήφθηκε υπόψη στο προεξοφλητικό επιτόκιο της CPN/CNV·

γ) επενδυτικός κίνδυνος: ο κίνδυνος το Hedera να μη μπορέσει να επιτύχει τον αναμενόμενο συντελεστή απόδοσης κατόπιν μεταβολών των επιτοκίων. Κατά τη CPN/CNV, το σενάριο αυτό έχει χαμηλές πιθανότητες υλοποίησης.

([111]) Compass Lexecon, Σημείωμα — Ανάλυση των προβληματισμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον σχεδιασμό του ανώτατου ορίου της υποχρέωσης για τα πυρηνικά απόβλητα, 30 Αυγούστου 2024.

([112]) Η τιμή αυτή αντικαταστάθηκε με την ανάλυση που η Compass Lexecon διενήργησε βάσει αναλυτικότερων στοιχείων, στο έγγραφο με τίτλο «Compass Lexecon — Απάντηση στους προβληματισμούς της Επιτροπής σχετικά με το προεξοφλητικό επιτόκιο — 29.11.2024», το οποίο υποβλήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2024 και από το οποίο προέκυψε ισοδύναμο επιτόκιο 2,8 %.

([113]) Η τιμή αυτή αντικαταστάθηκε με την ανάλυση που η Compass Lexecon διενήργησε βάσει αναλυτικότερων στοιχείων, στο έγγραφο με τίτλο «Compass Lexecon — Απάντηση στους προβληματισμούς της Επιτροπής σχετικά με το προεξοφλητικό επιτόκιο — 29.11.2024», το οποίο υποβλήθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2024 και από το οποίο προέκυψε ισοδύναμο επιτόκιο 3,1 %.

([114]) Η ανωτέρω ανάλυση συμπληρώθηκε με την απάντηση στην ερώτηση 5.4 της δημόσιας διαβούλευσης της 1ης Οκτωβρίου 2024. Στην πράξη, για την αντιστάθμιση του κινδύνου πληθωρισμού, το Hedera θα επικεντρωθεί σε δυναμική διαχείριση ενεργητικού–παθητικού, βάσει διαφοροποιημένου χαρτοφυλακίου το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που παρέχουν στο ταμείο τη δυνατότητα να αντισταθμίσει τον κίνδυνο πληθωρισμού. Για παράδειγμα, το Hedera θα μπορούσε να σχεδιάσει ένα χαρτοφυλάκιο βασισμένο (μεταξύ άλλων) σε ομόλογα και χρωστικούς τίτλους, μετοχές, ακίνητα και παράγωγα, με μακροπρόθεσμο στόχο την επίτευξη απόδοσης 1 % σε πραγματικούς όρους και ελαχιστοποίηση του κινδύνου μεταβλητότητας.

(279) Κατά την ανεξάρτητη ανάλυση της Compass Lexecon, οι ανωτέρω κίνδυνοι λήφθηκαν υπόψη και αποδείχθηκε ότι η προσέγγιση που εφάρμοσε το βελγικό Δημόσιο είναι συνετή και περιλαμβάνει επαρκές αποθεματικό για απρόβλεπτα έξοδα για την κάλυψη των ανωτέρω κινδύνων.

α) Σε σχέση με τον κίνδυνο υπέρβασης κόστους, στην ανάλυση επισημαίνεται ότι τα έξοδα διαχείρισης πυρηνικών αποβλήτων ελέγχονται και επικαιροποιούνται συχνά στο Βέλγιο και ότι το ανώτατο όριο υποχρέωσης για τα απόβλητα βασίστηκε στα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία. Επιπλέον, το ανώτατο όριο υποχρέωσης για τα απόβλητα περιλαμβάνει ένα βασικό ποσό και ένα ασφάλιστρο κινδύνου. Το βασικό ποσό προκύπτει από απογραφή αποβλήτων και σενάριο αναφοράς του κλάδου της ONDRAF/NIRAS, το οποίο αντιπροσωπεύει την πολύ πιθανή περίπτωση επέλευσης κινδύνου (δηλαδή σενάριο κινδύνου 50ού εκατοστημορίου), υπό την έννοια ότι το αποθεματικό για απρόβλεπτα έξοδα θα επαρκεί για την κάλυψη υπερβάσεων κόστους με πιθανότητα 50 %. Το ασφάλιστρο κινδύνου, το οποίο προστίθεται στο βασικό ποσό προκύπτει από σημείωμα της ONDRAF/NIRAS, στο οποίο εφαρμόζεται προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή για τον εντοπισμό και τον ποσοτικό προσδιορισμό ορισμένων πρόσθετων κινδύνων, που καλύπτουν: i) τον κίνδυνο επιπλέον υπερβάσεων κόστους για την εγκατάσταση τελικής διάθεσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς, οι οποίες δεν καλύπτονται ήδη από τα απρόβλεπτα του βασικού ποσού, ii) τον κίνδυνο να προκριθεί άλλη τεχνική λύση πλην της εγκατάστασης τελικής διάθεσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς σε βάθος 400 μέτρων, iii) τον κίνδυνο επιπλέον υπερβάσεων κόστους για τη λειτουργία και τη συντήρηση των εγκαταστάσεων αποθήκευσης στη μονάδα Belgoprocess, για τη λειτουργία των εγκαταστάσεων αποθήκευσης αναλωμένου καυσίμου μετά το 2050 και για την κατασκευή πρόσθετων εγκαταστάσεων που δεν καλύπτονται ήδη από τα απρόβλεπτα του βασικού ποσού και iv) τον κανονιστικό κίνδυνο ορισμένα απόβλητα να μην είναι επιλέξιμα για επιφανειακή αποθήκευση. Επιπλέον, στην ανάλυση επισημαίνεται ότι το ασφάλιστρο κινδύνου αντιπροσωπεύει ποσό ύψους 5 185 εκατ. EUR, ήτοι το 53 % του βασικού ποσού (9 815 εκατ. EUR), το οποίο είναι σημαντικά υψηλότερο από το ασφάλιστρο κινδύνου 35 % που περιλαμβάνεται στη μεθοδολογία που καταρτίστηκε για τη μεταβίβαση υποχρεώσεων πυρηνικών αποβλήτων στο γερμανικό Δημόσιο στην παρόμοια υπόθεση SA.45296. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε στη γερμανική προγενέστερη υπόθεση ήταν παρόμοια, αλλά τα στοιχεία του σεναρίου αναφοράς της βελγικής υπόθεσης είναι πιο πρόσφατα, περιλαμβάνουν σχόλια από την εκτέλεση έργων στην Ελβετία και τη Φινλανδία και, ως εκ τούτου, βασίζονται σε πιο επικαιροποιημένων σύνολο στοιχείων.

β) Σε σχέση με τον κίνδυνο υποτίμησης του πληθωρισμού του κόστους κατασκευής, από την ανάλυση προέκυψε ότι η εξέλιξη του κόστους κατασκευής που μετράται από την Association Belge des Experts (στο εξής: ABEX) δεν διαφέρει ουσιαστικά από τον πληθωρισμό που μετράται από τον ΔΤΚ. Κατά την ανάλυση, η ανησυχία της CPN/CNV οφείλεται στον υψηλότερο από τον κανονικό πληθωρισμό του κόστους κατασκευής το 2022, και η εν λόγω απότομη αύξηση του πληθωρισμού λαμβάνεται υπόψη στο ασφάλιστρο κινδύνου. Στην ανάλυση επισημαίνεται επίσης ότι ο μακροπρόθεσμος πληθωρισμός που λήφθηκε υπόψη στη Γερμανία στην παρόμοια υπόθεση SA.45296 ήταν 1,60 %, ενώ, στην παρούσα υπόθεση, ο μακροπρόθεσμος πληθωρισμός καθορίζεται σε 2 %, ο οποίος είναι ο στόχος της ΕΚΤ.

γ) Σε σχέση με τον επενδυτικό κίνδυνο και την ανησυχία της CPN/CNV ότι το υπεύθυνο για τις προβλέψεις ταμείο Hedera μπορεί να εκτεθεί σε κίνδυνο απόδοσης η οποία δεν επαρκεί για την κάλυψη των δαπανών, από την ανάλυση προέκυψε ότι, μέσω της επένδυσης σήμερα σε χαρτοφυλάκιο ομολόγων με διαφορετικές ληκτότητες και της διατήρησης των ομολόγων έως τη λήξη τους, το ταμείο θα λάβει τοκομερίδια με επιτόκιο που δεν μεταβάλλεται, με αποτέλεσμα το κεφάλαιο να μην εκτεθεί σε μεταβολή επιτοκίου [χρήση τεχνικών διαχείρισης στοιχείων ενεργητικού και παθητικού (στο εξής: ALM) για την αντιστοίχιση των στοιχείων ενεργητικού με τα στοιχεία παθητικού όταν καθίστανται ληξιπρόθεσμα]. Ωστόσο, η ανάλυση προσδιόρισε δύο εναπομένοντες κινδύνους στους οποίους το ταμείο θα παραμείνει εκτεθειμένο με την ως άνω προσέγγιση:

— Πρώτον, για τον ανατοκισμό των τόκων που εισπράττει με την πληρωμή των τοκομεριδίων, το ταμείο θα πρέπει να επενδύει εκ νέου συχνά σε νέες εκδόσεις ομολόγων. Ο εν λόγω κίνδυνος μπορεί να αντισταθμιστεί, δεδομένου ότι το ταμείο διαθέτει σχετικά βέβαιη ροή πληρωμών για τη διαχείριση των αποβλήτων και, επομένως, είναι δυνατός ο σχεδιασμός χαρτοφυλακίου κινητών αξιών σταθερού εισοδήματος το οποίο ανταποκρίνεται στους όρους των δαπανών.

— Δεύτερον, η μεγαλύτερη ληκτότητα των βελγικών ομολόγων είναι 50 έτη, ενώ οι δαπάνες για αναλωμένο καύσιμο παρατείνονται έως το 2135. Ωστόσο, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται μετά τα 50 έτη είναι περιορισμένες, καθώς αντιπροσωπεύουν το 13 % μόνο των συνολικών μη προεξοφλημένων δαπανών, και υπάρχουν μερικές κινητές αξίες σταθερού εισοδήματος με μεγαλύτερη ληκτότητα, όπως τα αυστριακά ομόλογα 100ετίας.

(280) Η ανωτέρω ανάλυση συμπληρώθηκε με την απάντηση στην ερώτηση 5.4 της δημόσιας διαβούλευσης της 1ης Οκτωβρίου 2024. Το Βέλγιο υποστήριξε ότι, στην πράξη, το χαρτοφυλάκιο του Hedera θα πρέπει να σχεδιαστεί κατά τρόπο ώστε να αντιμετωπίζει όλα τα ευλογοφανή οικονομικά σενάρια για τη συγκεκριμένη περίοδο, ιδίως όσον αφορά τον δείκτη πληθωρισμού. Στόχος του Hedera είναι η επίτευξη απόδοσης 1 % σε πραγματικούς όρους (δηλαδή 1 % άνω του επιπέδου του πληθωρισμού). Προς τούτο, το Hedera θα αναπτύξει στρατηγική η οποία λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο μη επίτευξης της εν λόγω απόδοσης υπό ορισμένες οικονομικές συνθήκες (για παράδειγμα, σε περίπτωση παρατεταμένης περιόδου υψηλού πληθωρισμού) με χαρτοφυλάκιο απαρτιζόμενο μόνο από ομόλογα. Επομένως, το Hedera θα επικεντρωθεί σε δυναμική διαχείριση ενεργητικού–παθητικού, βάσει διαφοροποιημένου χαρτοφυλακίου το οποίο περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που παρέχουν στο ταμείο τη δυνατότητα να αντισταθμίσει τον κίνδυνο πληθωρισμού. Για παράδειγμα, το Hedera θα μπορούσε να σχεδιάσει ένα χαρτοφυλάκιο βασισμένο (μεταξύ άλλων) σε ομόλογα και χρωστικούς τίτλους, μετοχές, ακίνητα και παράγωγα, με μακροπρόθεσμο στόχο την επίτευξη απόδοσης 1 % σε πραγματικούς όρους και ελαχιστοποίηση του κινδύνου μεταβλητότητας. Τέλος, επισημαίνεται ότι το Hedera θα περιορίσει την έκθεσή του σε βελγικές μετοχές, ομόλογα και ακίνητα. Με τον τρόπο αυτόν θα διασφαλιστεί διαφοροποίηση καθώς και επαρκής αποσύνδεση του ταμείου από τη βελγική οικονομία.

4.4. **Η θέση του Βελγίου σχετικά με τα σωρευτικά αποτελέσματα των επιμέρους μέτρων**

(281) Το Βέλγιο υποστήριξε ότι οι διάφορες συνιστώσες και τα επιμέρους μέτρα του έργου LTO περιλαμβάνονταν στα αιτήματα που διατύπωσε η Engie προκειμένου να συμφωνήσει στην παράταση της διάρκειας ζωής και περιλήφθηκαν στο σύνολό τους στα συνολικά έγγραφα της πράξης τα οποία υπογράφηκαν στις 13 Δεκεμβρίου 2023. Ωστόσο, το Βέλγιο παρατήρησε επίσης ότι οι συνιστώσες του έργου LTO διαφέρουν ως προς ορισμένα στοιχεία και είναι συμπληρωματικές μεταξύ τους, με αποτέλεσμα να περιορίζονται τυχόν δυνητικά σωρευτικά αποτελέσματα.

(282) Το Βέλγιο παρέπεμψε στη νομολογία, στην οποία, για την εκτίμηση διαδοχικών μέτρων, λαμβάνονται, μεταξύ άλλων, υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:

— το αντικείμενο, η φύση και το πλαίσιο των σχετικών παρεμβάσεων·

— η χρονολογία τους·

— ο σκοπός τους·

— η κατάσταση της επιχείρησης κατά τον χρόνο των εν λόγω παρεμβάσεων·

— η ταυτότητα των παρόχων ή των δικαιούχων των παρεμβάσεων (συμπεριλαμβανομένων της νομικής φύσης τους και της χρηματοοικονομικής/οικονομικής κατάστασής τους)· και

— το αν οι διάφορες επίμαχες παρεμβάσεις είχαν σχεδιαστεί ή ήταν προβλέψιμες κατά τη στιγμή της πρώτης παρέμβασης.

4.4.1. *Αντικείμενο και φύση των συνιστωσών 1, 2 και 3*

(283) Το Βέλγιο υποστήριξε ότι το αντικείμενο και η φύση των τριών συνιστωσών του έργου LTO διαφέρουν εγγενώς και παρατήρησε ότι, στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή δεν έλαβε ειδικώς υπόψη τις διαφορές ή τις ομοιότητες του αντικειμένου και της φύσης των συνιστωσών 1, 2 και 3. Συναφώς, το Βέλγιο υποστήριξε τα ακόλουθα:

α) Η συνιστώσα 1 περιλαμβάνει χρηματοοικονομικά και διαρθρωτικά μέτρα για τη στήριξη της μακροπρόθεσμης βιώσιμης λειτουργίας της BE-NUC, μεταξύ άλλων μέσω CfD, η οποία στηρίζει το εισόδημα και μειώνει την έκθεση στον κίνδυνο τιμών της αγοράς, και ορισμένων μηχανισμών αμοιβής που καλύπτουν άλλα οικονομικά ελλείμματα για τη διαφύλαξη της μακροπρόθεσμης οικονομικής βιωσιμότητας λόγω έκθεσης σε κάποιον βαθμό κινδύνου όγκου / λειτουργικού κινδύνου / κινδύνου επιδόσεων.

β) Η συνιστώσα 2 περιλαμβάνει τη μεταβίβαση υποχρεώσεων για πυρηνικά απόβλητα, αναλωμένο καύσιμο για το σύνολο των πυρηνικών εγκαταστάσεων στο Βέλγιο και, επομένως, καλύπτει μια ιδιαιτέρως μακρά χρονική περίοδο, η οποία υπερβαίνει σε μεγάλο βαθμό την εφαρμογή των συνιστωσών 1 και 3.

γ) Η συνιστώσα 3 περιλαμβάνει νομικές διασφαλίσεις για την προστασία από μελλοντικές νομοθετικές μεταβολές και, επομένως, έχει πολύ διαφορετικό αντικείμενο σε σύγκριση με τις συνιστώσες 1 και 2.

4.4.2. *Σκοπός των συνιστωσών 1,2 και 3*

(284) Το Βέλγιο παρατήρησε ότι ο συνολικός σκοπός των τριών συνιστωσών συνδέεται με την παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO. Ωστόσο, το Βέλγιο υποστήριξε ότι ο ειδικός σκοπός κάθε συνιστώσας χωριστά είναι κρίσιμο στοιχείο της αξιολόγησης:

α) Κύριος σκοπός της συνιστώσας 1 είναι η μείωση της αβεβαιότητας όσον αφορά τα έσοδα και η διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του έργου LTO μέσω της αποτροπής της αφερεγγυότητας και της πτώχευσης της BE-NUC. Συγχρόνως, σκοπός της συνιστώσας είναι επίσης η αποφυγή υπερβολικής αμοιβής για τους μετόχους και ο περιορισμός της στήριξης εκ μέρους του βελγικού Δημοσίου, ως αντισυμβαλλομένου στη συμφωνία αμοιβής. Ειδικότερα, καθένα από τα υποκείμενα χρηματοοικονομικά μέτρα της συνιστώσας 1 αντιμετωπίζει διαφορετικούς κινδύνους με αναλογικό τρόπο: η CfD μειώνει τον κίνδυνο που σχετίζεται με τις τιμές της αγοράς χονδρικής, η MOCP συμβάλλει στη διαχείριση των κινδύνων υψηλού αντικτύπου λόγω αιφνίδιας μη διαθεσιμότητας, η οποία συνεπάγεται ζημίες κατά το στάδιο της λειτουργίας, και τα δάνεια SDC διασφαλίζουν επαρκείς ταμειακές ροές κατά τη διάρκεια της διακοπής της λειτουργίας και των προγραμματισμένων εργασιών LTO. Το Βέλγιο υποστήριξε ότι τούτο αναγνώρισε επίσης η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 208 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

β) Η συνιστώσα 2 αφορά τη διαχείριση των μακροπρόθεσμων περιβαλλοντικών υποχρεώσεων και υποχρεώσεων παροπλισμού των πυρηνικών εγκαταστάσεων του Βελγίου, οι οποίες είναι χωριστές από τους λειτουργικούς και οικονομικούς προβληματισμούς που αφορούν τη BE-NUC και εξετάζονται στο πλαίσιο της συνιστώσας 1. Σκοπός της συγκεκριμένης συνιστώσας είναι η μεταβίβαση των σχετικών μελλοντικών υποχρεώσεων που αφορούν πυρηνικά απόβλητα, και πρόκειται για σκοπό ο οποίος διαφέρει από την εξασφάλιση λειτουργικής χρηματοδότησης. Το Βέλγιο υποστήριξε ότι η Επιτροπή φαίνεται ότι επιβεβαίωσε τον χωριστό αυτό σκοπό της συνιστώσας 2 στην αιτιολογική σκέψη 208 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

γ) Η συνιστώσα 3 παρέχει νομικές διασφαλίσεις για την προστασία από ορισμένες μελλοντικές νομοθετικές μεταβολές. Η συγκεκριμένη συνιστώσα αφορά τον κανονιστικό κίνδυνο που απορρέει από δυνητικές αλλαγές σε ορισμένες πολιτικές και κανονισμούς του βελγικού Δημοσίου και δεν συνδέεται άμεσα με τα χρηματοοικονομικά και λειτουργικά ζητήματα ή τα ζητήματα ευθύνης που καλύπτονται από τις άλλες συνιστώσες.

4.4.3. *Άμεσοι δικαιούχοι των συνιστωσών 1, 2 και 3*

(285) Το Βέλγιο υποστήριξε επίσης ότι οι άμεσοι δικαιούχοι των συνιστωσών 1, 2 και 3 είναι διαφορετικοί. Το Βέλγιο αναγνώρισε ότι ο προσδιορισμός των δικαιούχων κάθε μέτρου είναι σημαντικό στοιχείο για την εκτίμηση της ύπαρξης σωρευτικών αποτελεσμάτων. Επ' αυτού, το βελγικό Δημόσιο διατύπωσε τις ακόλουθες παρατηρήσεις:

α) Η συνιστώσα 1 αφορά ένα σύνολο μηχανισμών χρηματοδότησης με συγκεκριμένους δικαιούχους ανά μέτρο. Το Βέλγιο παρατήρησε ότι, αντίθετα προς όσα επισημαίνονται στην αιτιολογική σκέψη 182 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η BE-NUC και η Luminus, και όχι η Electrabel και η Luminus, είναι οι άμεσοι δικαιούχοι της CfD, των δανείων SDC, της MOCP και της WCF (τα οφέλη για την Electrabel θα προκύψουν έμμεσα από την ιδιότητά της ως μετόχου).

β) Όσον αφορά τη συνιστώσα 2, η μεταβίβαση υποχρεώσεων πυρηνικών αποβλήτων και η συμφωνία σχετικά με πρόσθετες υποχρεώσεις παροπλισμού λόγω του έργου LTO ωφελεί την Electrabel ως φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων καθώς και τη Luminus και την EDF Belgium, ως συνεισφέρουσες εταιρείες. Ως εκ τούτου, το Βέλγιο συμπέρανε ότι η συνιστώσα 2 δεν ωφελεί τη BE-NUC.

γ) Η συνιστώσα 3 προβλέπει ότι ορισμένα μονομερή μέτρα που έλαβε το βελγικό (ομοσπονδιακό) Δημόσιο θα ενεργοποιήσουν δικαίωμα αποζημίωσης για την Electrabel και, έμμεσα, επίσης για τη Luminus.

4.4.4. Σωρευτικά αποτελέσματα των συνιστωσών 1, 2 και 3

(286) Οι συνιστώσες 1, 2 και 3 διαφέρουν σημαντικά από άποψη αντικειμένου και φύσης, σκοπού και δικαιούχων, μολονότι συμφωνήθηκαν συγχρόνως και εξυπηρετούν τον συνολικό σκοπό της παράτασης της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO. Όπως καταδείχθηκε ανωτέρω, κάθε συνιστώσα αντιστοιχεί σε ειδικό σκοπό, ο οποίος καθιστά τις συνιστώσες συμπληρωματικές μεταξύ τους και περιορίζει την παραγωγή τυχόν δυνητικών σωρευτικών αποτελεσμάτων.

(287) Σε σχέση με τη δυνητική μεταβολή του προφίλ κινδύνου της Electrabel λόγω των συνιστωσών 2 και 3, τα συγκεκριμένα μέτρα μπορεί όντως να ωφελήσουν την Electrabel ως φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων και, επομένως, να βελτιώσουν συνολικά το προφίλ κινδύνου της. Οι συνιστώσες 2 και 3 δεν μεταβάλλουν το προφίλ κινδύνου της BE-NUC, του κύριου δικαιούχου της συνιστώσας 1. Όπως εκτιμήθηκε στο πλαίσιο ανεξάρτητης ανάλυσης που διενήργησε η Compass Lexecon, το προφίλ κινδύνου της BE-NUC, υπό το πρίσμα των συγκεκριμένων κινδύνων που επηρεάζουν το έργο και της κατανομής κινδύνων μεταξύ της βελγικής κυβέρνησης και της BE-NUC, συνιστά τον κρίσιμο παράγοντα για την εκτίμηση του αναλογικού χαρακτήρα της συνιστώσας 1.

5. **Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ENGIE**

(288) Η Engie υπέβαλε τις παρατηρήσεις της επί της απόφασης κίνησης της διαδικασίας στις 9 Σεπτεμβρίου 2024. Με το υπόμνημά της, η Engie παρέχει στοιχεία και ανάλυση προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της ότι οι αμφιβολίες που η Επιτροπή διατύπωσε με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας δεν είναι βάσιμες. Στην απάντηση της Engie στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας εξετάζεται το αρχικό μέτρο, όπως περιγράφεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Το τρέχον μέτρο περιλαμβάνει αλλαγές (που πραγματοποιήθηκαν για την άρση των αμφιβολιών που διατύπωσε η Επιτροπή στην οικεία απόφαση κίνησης της διαδικασίας) σε σύγκριση με το αρχικό μέτρο και περιγράφεται λεπτομερώς στην ενότητα 3 της παρούσας απόφασης. Η θέση της Engie ευθυγραμμίζεται με τη θέση των βελγικών αρχών.

(289) Η Engie ισχυρίστηκε ότι το έργο LTO είναι μια συνολική συμφωνία και το αποτέλεσμα εκτεταμένων και συνεχών διαπραγματεύσεων με τη βελγική κυβέρνηση, το οποίο έχει ως βασική αρχή τη διατήρηση της προσήλωσης στις ανάγκες του Βελγίου και τη συμβολή στην ασφάλεια του εφοδιασμού της χώρας, αποδεχόμενη το αίτημα του Βελγίου για παράταση της διάρκειας ζωής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων, και, επομένως, ανατρέπει τη δημόσια στρατηγική της για παύση των πυρηνικών δραστηριοτήτων στο Βέλγιο μετά το 2025 (βλ. αιτιολογική σκέψη 23). Επιπρόσθετα, η Engie υποστήριξε ότι το έργο LTO έχει θετικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά, για τους ακόλουθους λόγους:

α) Πρώτον, το έργο LTO είναι απαραίτητο για την κατοχύρωση της ασφάλειας του εφοδιασμού του Βελγίου με ηλεκτρική ενέργεια κατά τα επόμενα έτη, ενώ παράλληλα μειώνει δυνητικά το κόστος χρηματοδότησης του βελγικού μηχανισμού ισχύος. Αυτό το θετικό αποτέλεσμα θα ωφελήσει επίσης έμμεσα τα γειτονικά κράτη μέλη που διασυνδέονται με το Βέλγιο, τα οποία μπορούν να εισάγουν ηλεκτρική ενέργεια (σημειώνεται ότι οι εν λόγω εξαγωγές δεν αντιστοιχούν σε άμεσες πωλήσεις αλλά σε πράξεις εξισορρόπησης τις οποίες διαχειρίζονται οι ΔΣΜ).

β) Δεύτερον, το έργο LTO συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων απανθρακοποίησης που τίθενται στην Πράσινη Συμφωνία.

(290) Η Engie υποστήριξε επίσης ότι υπάρχουν αρκετές διαφορές μεταξύ του έργου LTO (παράταση της διάρκειας ζωής των αντιδραστήρων Doel 4 και Tihange 3) και της παράτασης της διάρκειας ζωής των αντιδραστήρων Doel 1, Doel 2 και Tihange 1 το 2015 (στο εξής: υφιστάμενη LTO):

α) Πρώτον, το έργο LTO ξεκίνησε από το βελγικό κράτος το 2022, αφότου η Engie έλαβε την απόφαση (το 2020) να αποσυρθεί από τις πυρηνικές δραστηριότητες και να αναπροσανατολίσει τις δραστηριότητές της ώστε να επικεντρωθεί στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στις ενεργειακές υποδομές. Ως εκ τούτου, η Engie χρειάστηκε να ανατρέψει πλήρως τη στρατηγική της, γεγονός που από μόνο του αύξησε το κόστος του έργου LTO, ιδίως δεδομένου ότι η Electrabel δεν εκπόνησε προκαταρκτικές μελέτες ασφάλειας και δεν προέβη σε καμία πρόβλεψη ενόψει ενδεχόμενης νέας παράτασης της διάρκειας ζωής ή παράτασης της διάρκειας ζωής της υφιστάμενης LTO. Αντιθέτως, κατά τον χρόνο της υφιστάμενης LTO, η Electrabel εξακολουθούσε να εκπονεί προκαταρκτικές μελέτες για την επέκταση των δραστηριοτήτων των βελγικών πυρηνικών αντιδραστήρων, δεδομένου ότι ένα τέτοιο σενάριο θεωρούνταν πιθανό εκείνη την περίοδο.

β) Δεύτερον, πολλές δαπάνες προέκυψαν από το αυστηρό χρονοδιάγραμμα του έργου LTO. Κατόπιν αιτήματος της βελγικής κυβέρνησης, η επανέναρξη της λειτουργίας των μονάδων LTO μετατέθηκε στην 1η Νοεμβρίου 2025 (αντί της αρχικά προβλεπόμενης ημερομηνίας της 1ης Νοεμβρίου 2026).

γ) Τρίτον, πέραν της κανονιστικής αβεβαιότητας, αναμένεται ότι η BE-NUC θα εκτίθεται σε αυξημένη αστάθεια των τιμών της αγοράς (σε σύγκριση με την κατάσταση που επικρατούσε το 2015) λόγω του αυξανόμενου μεριδίου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα. Επιπρόσθετα, οι συνθήκες της αγοράς ήταν επίσης σημαντικά διαφορετικές το 2015, όταν οι πηγές ενέργειας που βασίζονται σε ορυκτά καύσιμα και οι πιο σταθερές πηγές ενέργειας αντιπροσώπευαν μεγαλύτερο μέρος του ενεργειακού μείγματος, ενώ σπανίως σημειώνονταν χαμηλές ή αρνητικές τιμές.

δ) Τέταρτον, τα οικονομικά αποτελέσματα της υφιστάμενης LTO έχουν επηρεαστεί αρνητικά από γεγονότα μη διαθεσιμότητας επιπέδου υψηλότερου του αναμενόμενου, από κεφαλαιουχικές δαπάνες υψηλότερες του αναμενόμενου και από χαμηλότερη δεσμευμένη τιμή ηλεκτρικής ενέργειας. Από το 2016 έχουν καταγραφεί αρκετές απομειώσεις στους λογαριασμούς της Engie σε σχέση με τις πυρηνικές της δραστηριότητες, με αποτέλεσμα σημαντικές οικονομικές ζημίες για τον όμιλο Engie (εξ ου και το συμπέρασμα ότι οι δραστηριότητες αυτές δεν μπορούν να βαρύνουν μόνο έναν ιδιωτικό παράγοντα της αγοράς και να ασκηθούν χωρίς ισορροπημένο μηχανισμό επιμερισμού του κινδύνου).

ε) Τέλος, η ίδια η AFCN/FANC επισήμανε σαφώς τις πολλές διαφορές μεταξύ της υφιστάμενης LTO και του παρόντος έργου LTO σε έγγραφο θέσης το 2021 ([115]). Για να καταστεί δυνατή η επανέναρξη λειτουργίας έως την 1η Νοεμβρίου 2025, ένα έτος νωρίτερα από ό,τι είχε αρχικά προγραμματιστεί, η AFCN/FANC ενέκρινε την ολοκλήρωση των αναγκαίων βελτιώσεων ασφάλειας εντός περιόδου τριών ετών από την επανέναρξη (έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028), ενώ, για την υφιστάμενη LTO, η AFCN/FANC είχε εγκρίνει περίοδο πέντε ετών μετά την επανέναρξη για την εκτέλεση των αναγκαίων εργασιών.

(291) Η Engie υποστήριξε ότι όλοι αυτοί οι παράγοντες ώθησαν την Engie και το βελγικό κράτος να συνάψουν συνολική συμφωνία που προβλέπει τόσο τη ζητούμενη παράταση της διάρκειας ζωής (με την επιφύλαξη του μετριασμού της έκθεσης της Engie σε κίνδυνο) όσο και τη διαχείριση των μεταφερόμενων αναλωμένων καυσίμων και πυρηνικών αποβλήτων, και έκρινε ότι η υφιστάμενη LTO δεν αποτελεί σχετικό σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση της αναγκαιότητας και της καταλληλότητας των διαφόρων μέτρων του παρόντος έργου LTO.

(292) Τα κύρια επιχειρήματα της Engie σχετικά με τις αμφιβολίες που διατύπωσε η Επιτροπή στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας περιγράφονται αναλυτικότερα κατωτέρω.

5.1. **Η θέση της Engie όσον αφορά τον χαρακτηρισμό του έργου LTO ως «ενιαίας παρέμβασης» από άποψη κρατικής ενίσχυσης και την ικανότητά του να λειτουργήσει ως κίνητρο**

5.1.1. *Ενιαία παρέμβαση*

(293) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι τρεις συνιστώσες του μέτρου μπορούν να αξιολογηθούν ως μέρος μίας ενιαίας παρέμβασης του βελγικού κράτους, στον βαθμό που όλες σχετίζονται με το ίδιο γεγονός, δηλαδή την παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO.

(294) Η Engie υποστήριξε ότι δεν έχει αντίρρηση όσον αφορά τον χαρακτηρισμό του μέτρου ως ενιαίας παρέμβασης, στον βαθμό που ανταποκρίνεται στα κριτήρια που καθορίζονται με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([116]). Ειδικότερα, η Engie συμφώνησε με την άποψη της Επιτροπής, στην αιτιολογική σκέψη 208 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, ότι οι τρεις συνιστώσες του μέτρου είναι αλληλεξαρτώμενες και συμβάλλουν από κοινού στην υλοποίηση της συμφωνίας για την παράταση της διάρκειας ζωής, γεγονός που τους επιτρέπει να θεωρηθούν ενιαία παρέμβαση. Η Engie αναγνώρισε ότι είχε θέσει προϋποθέσεις όσον αφορά την έκθεσή της σε κίνδυνο και τη διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων και των πυρηνικών αποβλήτων, οι οποίες οδήγησαν σε γενική και συνολική συμφωνία που υπερβαίνει την απλή θέσπιση μηχανισμού ανταπόδοσης για την παράταση της λειτουργίας των πυρηνικών μονάδων. Ωστόσο, χωρίς να αμφισβητεί αυτόν τον προτεινόμενο χαρακτηρισμό ενιαίας παρέμβασης, η Engie επισήμανε ότι δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση, καθώς δεν παρέχουν επιλεκτικό πλεονέκτημα στην Electrabel, ορισμένα από τα επιμέρους μέτρα του έργου LTO και συγκεκριμένα τα εξής:

α) η συμφωνία παροχής διοικητικών υπηρεσιών (στο εξής: ASA), βάσει της οποίας η Electrabel μπορεί να παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης (συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών γραμματειακής, λογιστικής και φοροτεχνικής υποστήριξης) στην BE-NUC, η οποία είναι καθιερωμένη συμφωνία στην αγορά που θα συναφθεί υπό όρους πλήρους ανταγωνισμού·

([115]) AFCN/FANC, 28 Νοεμβρίου 2021, «*Position de l'AFCN sur le projet LTO pour Doel 4 et Tihange 3*» (Θέση της AFCN/FANC σχετικά με το έργο LTO για τους αντιδραστήρες Doel 4 και Tihange 3), σ. 5, (μετάφραση για σκοπούς διευκόλυνσης), διατίθεται στη διεύθυνση: https://afcn.fgov.be/fr/system/files?file=2021-11-28-afcn-position-lto-final-fr.pdf. «*Η κατάσταση του Doel 4 και του Tihange 3 δεν μπορεί να συγκριθεί με την κατάσταση των μονάδων Doel 1 και 2 (για τις οποίες η απόφαση χορήγησης LTO ελήφθη μόλις την τελευταία στιγμή το 2014). Η επανέναρξη της λειτουργίας των μονάδων Doel 1 και 2 κατέστη δυνατή σχετικά γρήγορα κατά τη διάρκεια του χειμώνα του 2015, δεδομένου ότι: i) ο φάκελος LTO για τους εν λόγω αντιδραστήρες είχε καταρτιστεί και εγκριθεί ήδη από το 2012, με αποτέλεσμα οι τροποποιήσεις που απαιτούνταν για την επανέναρξη λειτουργίας (που αφορούσαν την πιστοποίηση εξοπλισμού και τη διαχείριση της γήρανσης) να είναι απολύτως γνωστές, και ii) το άρθρο 30 του βασιλικού διατάγματος PSIN δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ και, ως εκ τούτου, οι τροποποιήσεις του σχεδιασμού ασφαλείας μπορούσαν να πραγματοποιηθούν τμηματικά κατά τις διάφορες περιόδους κράτησης αντιδραστήρων που είχαν προγραμματιστεί για την περίοδο 2015-2020. […] Η επέκταση της ασφαλούς λειτουργίας των πυρηνικών αντιδραστήρων Doel 4 και Tihange 3 προϋποθέτει εκτεταμένο σχέδιο δράσης, το οποίο καλύπτει κυρίως τα στοιχεία που είναι υπεύθυνα για τη διασφάλιση της πυρηνικής ασφάλειας. Το παρόν σχέδιο δράσης καλύπτει τον σχεδιασμό, τον έλεγχο και την κατασκευή/παραγωγή/εγκατάσταση δυνητικά μεγάλου αριθμού κατασκευαστικών στοιχείων. Ως εκ τούτου, θα χρειαστούν χρόνια για την προετοιμασία και την εφαρμογή των τροποποιήσεων που απαιτούνται για την τήρηση των νέων απαιτήσεων ασφάλειας.*»

([116]) Η Engie παρέπεμψε, εν προκειμένω, στην απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, BP Chemicals κατά Επιτροπής, T-11/95: «*Όταν διαδοχικές παρεμβάσεις συνδέονται τόσο στενά μεταξύ τους, ιδίως λαμβανομένων υπόψη της χρονολογικής σειράς τους, του σκοπού τους και της κατάστασης της επιχείρησης κατά τον χρόνο των εν λόγω παρεμβάσεων, ώστε να καθίσταται αδύνατος ο μεταξύ τους διαχωρισμός, μπορούν να θεωρηθούν "ενιαία παρέμβαση"*».

β) η εξωτερική ανάθεση της πώλησης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις μονάδες LTO στο πλαίσιο της συμφωνίας υπηρεσιών ενεργειακής διαχείρισης (στο εξής: EMSA), η οποία θα πραγματοποιηθεί μέσω ανταγωνιστικής και διαφανούς διαδικασίας υποβολής προσφορών χωρίς διακρίσεις και όρους, με αποτέλεσμα να διασφαλιστεί έτσι η συμμόρφωση με τους όρους της αγοράς· και

γ) η αποζημίωση που θα παράσχει το βελγικό κράτος για τις ζημίες κάλυψης του κόστους σε περίπτωση μη σύναψης της συμφωνίας, η οποία δεν υπερβαίνει τις υποχρεώσεις υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς σε συγκρίσιμες συναλλαγές και σύμφωνα με την οποία κάθε μέρος θεωρείται υπεύθυνο για τα έξοδα που προκύπτουν σε σχέση με τη συμφωνία (την προετοιμασία της συμφωνίας) σε περίπτωση μη σύναψης που οφείλεται σε οποιοδήποτε από τα μέρη. Η Engie παραμένει υπεύθυνη για τα εν λόγω έξοδα κατά 100 %, εάν είναι υπεύθυνη για τη μη σύναψη της συμφωνίας, ενώ προβλέπεται καταμερισμός του κόστους σε περίπτωση που κανένα μέρος δεν είναι υπεύθυνο για τη μη σύναψη της συμφωνίας.

5.1.2. *Χαρακτήρας κινήτρου*

(295) Η Engie τόνισε ότι ο χαρακτήρας κινήτρου, τον οποίο η Επιτροπή έκρινε ως ευλογοφανή στην αξιολόγησή της στις αιτιολογικές σκέψεις 229 και 239 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, δεν είναι υποθετικός, αλλά ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Electrabel δεν θα συνέχιζε τη λειτουργία των μονάδων LTO χωρίς το έργο LTO, συμπεριλαμβανομένων των τριών συνιστωσών αυτού. Η Engie υποστήριξε σχετικά ότι:

α) η Electrabel είχε ήδη αρχίσει να εφαρμόζει τη στρατηγική της για πλήρη απόσυρση από τις πυρηνικές δραστηριότητες και δεν είχε τη δυνατότητα να υπαναχωρήσει όσον αφορά την απόφαση αυτή (η οποία δημοσιοποιήθηκε στη δημόσια οικονομική ανακοίνωση της Engie ([117])) με βάση το τότε εφαρμοστέο νομικό πλαίσιο.

β) Η θέση της Engie αποτυπώθηκε σαφώς στα έγγραφα θέσης και στις εκθέσεις της AFCN/FANC σχετικά με τη σκοπιμότητα του έργου μακροπρόθεσμης λειτουργίας για τους αντιδραστήρες Doel 4 και Tihange 3 ([118]).

γ) Η ανακοίνωση της Engie σχετικά με τη διαπραγμάτευση του έργου LTO με τη βελγική κυβέρνηση κατέστησε πολύ σαφές ότι, χωρίς μηχανισμό επιμερισμού του κινδύνου και λύση για το κόστος που συνεπάγονται τα αναλωμένα καύσιμα και τα πυρηνικά απόβλητα που προκύπτουν από τη λειτουργία των επτά βελγικών πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, η Electrabel δεν θα εξέταζε το ενδεχόμενο παράτασης της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO ([119]). Η θέση αυτή κατέστη σαφής από την έναρξη των συζητήσεων για το έργο LTO, όπως αναφέρεται σε έκθεση της AFCN/FANC και στην ανακοίνωση του διευθύνοντος συμβούλου της Engie (όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 6 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

(296) Επιπρόσθετα, η Engie τόνισε ότι το κίνητρο για να συνεχίσει η Electrabel τη λειτουργία των μονάδων LTO απορρέει από το σύνολο της δέσμης μέτρων στήριξης που παρέχει το έργο LTO, η οποία έχει ρυθμιστεί κατάλληλα για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού. Κανένα από τα επιμέρους μέτρα που ελήφθησαν δεν θα μπορούσε να παράσχει από μόνο του επαρκή κίνητρα. Ομοίως, η αφαίρεση οποιουδήποτε στοιχείου της δέσμης θα είχε κάνει την Engie να αρνηθεί να προχωρήσει στο έργο LTO. Η Engie καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, ως εκ τούτου, τα μέτρα που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 235 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι μεμονωμένα παρέχουν συγκεκριμένο (ή περαιτέρω) κίνητρο, αλλά θα πρέπει να εξεταστούν συνολικά.

([117]) Ως εκ τούτου, το 2020 η Engie απομείωσε τα οικεία περιουσιακά στοιχεία πυρηνικών εγκαταστάσεων. Engie, 2020 Universal reference document (Γενικό έγγραφο αναφοράς 2020), σημείο 1.4.1, σ. 13. Διατίθεται στη διεύθυνση: www.engie.com/sites/default/files/assets/documents/2021-03/ENGIE_URD_2020_0.pdf.

([118]) Βλ., π.χ., AFCN/FANC, 28 Νοεμβρίου 2021, «*Position de l'AFCN sur le projet LTO pour Doel 4 et Tihange 3*» (Θέση της AFCN/FANC σχετικά με το έργο LTO για τους αντιδραστήρες Doel 4 και Tihange 3), σ. 5, (μετάφραση για σκοπούς διευκόλυνσης), διατίθεται στη διεύθυνση: https://afcn.fgov.be/fr/system/files?file=2021-11-28-afcn-position-lto-final-fr.pdf. «*[Ο] φορέας εκμετάλλευσης Electrabel ανακοίνωσε, τον Νοέμβριο του 2020, ότι η βελγική κυβέρνηση είχε σαφώς επιλέξει, στο πλαίσιο της κυβερνητικής συμφωνίας, την πλήρη σταδιακή κατάργηση της πυρηνικής ενέργειας έως το 2025. Δεδομένου ότι η ημερομηνία αυτή απέχει λιγότερο από πέντε έτη, ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής Doel και Tihange αποφάσισε ότι δεν ήταν πλέον δυνατόν να προετοιμαστεί για ενδεχόμενη παράταση της λειτουργίας των μονάδων Doel 4 και Tihange 3. Επομένως, η Electrabel αποφάσισε να διαθέσει όλους τους πόρους της για να προετοιμάσει την οριστική κράτηση και αποξήλωση και των 7 πυρηνικών αντιδραστήρων στις εγκαταστάσεις Doel και Tihange. Ως εκ τούτου, ο φορέας εκμετάλλευσης σταμάτησε τότε το έργο προετοιμασίας της μακροπρόθεσμης λειτουργίας "LTO G2 Preparation"*».

([119]) Βλ., π.χ., AFCN/FANC, 17 Ιανουαρίου 2022, «*Résumé et analyse des actions nécessaires pour l'activation du plan B — Long Term Operation Doel 4 & Tihange 3*» (Σύνοψη και ανάλυση των αναγκαίων ενεργειών για την ενεργοποίηση του σχεδίου Β — Μακροπρόθεσμη λειτουργία των αντιδραστήρων Doel 4 και Tihange 3), σ. 9, (μετάφραση για σκοπούς διευκόλυνσης), διατίθεται στη διεύθυνση: https://afcn.fgov.be/fr/system/files?file=20220118-note-afcn-liste-analyse-actions-late-lto-vf.pdf. «[...] *Η Electrabel θα επιθυμούσε να υπάρχει βεβαιότητα προτού να προβεί μόνη της σε ενέργειες. Εάν η κυβέρνηση επιθυμεί να ενεργοποιήσει το σχέδιο Β* [τη μακροπρόθεσμη λειτουργία του Doel 4 και του Tihange 3], *θα πρέπει να δώσει προτεραιότητα στις συζητήσεις με την Electrabel σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται πριν από τη συνέχιση της εκπόνησης του σχεδίου Β (εργασία 1). Η AFCN εφιστά εκ νέου την προσοχή της κυβέρνησης στο γεγονός ότι σχεδόν όλες οι ενέργειες που προβλέπονται στο σχέδιο Β οι οποίες εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της AFCN (κατάρτιση του φακέλου LTO) προϋποθέτουν τη συνεργασία της Electrabel. Σύμφωνα με την Electrabel, κάθε συζήτηση σχετικά με ενδεχόμενη LTO εξαρτάται από την ύπαρξη σαφούς, σταθερού και συνεκτικού κανονιστικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια. Η AFCN κατανοεί την άποψη αυτή και, ως εκ τούτου, σχεδιάζει να συνεχίσει τις εργασίες για την αποσαφήνιση του κανονιστικού πλαισίου σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022*».

5.2. **Η θέση της Engie σχετικά με την αναγκαιότητα, την καταλληλότητα και την αναλογικότητα των διαφόρων επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 1**

5.2.1. *Σύσταση κοινής επιχείρησης*

(297) Η Engie θεώρησε ότι η δημιουργία κοινής δομής στην οποία το βελγικό Δημόσιο κατέχει μερίδιο 50 % είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων του έργου LTO, δηλαδή την έγκαιρη επανέναρξη της λειτουργίας των μονάδων LTO έως τον Νοέμβριο του 2025. Η Engie υποστήριξε ότι, πριν από την έγκριση της συμφωνίας για το έργο LTO, ζήτησε από το βελγικό Δημόσιο μηχανισμό επιμερισμού του κινδύνου στη βάση 50/50.

(298) Σύμφωνα με την Engie, η ύπαρξη μόνο των μηχανισμών ανταπόδοσης ήταν ακατάλληλη για τον σκοπό αυτό, για διάφορους λόγους: i) η συμφωνία αμοιβής αφήνει υπολειπόμενους κινδύνους για την Engie, ii) χωρίς την κοινή επιχείρηση, η Engie θα έπρεπε να επωμιστεί προσωρινά το 100 % των ζημιών εν αναμονή της αποζημίωσης/αντιστάθμισης που διαφορετικά προβλέπεται από τις συμφωνίες και iii) η Engie ήταν σε διαδικασία περιορισμού της έκθεσής της στην πυρηνική ενέργεια και δεν επιθυμούσε να επενδύσει μόνη της τις απαιτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες ύψους άνω των [2-2,5] δισ. EUR για το έργο LTO και να υποστεί μόνη της όλες τις δυνητικές ζημίες λόγω απρόβλεπτων περιόδων μη διαθεσιμότητας και υπερβάσεων κόστους.

(299) Επιπρόσθετα, η Engie υποστήριξε ότι, μέσω της οικονομικής συμμετοχής του βελγικού Δημοσίου στα κέρδη και τις ζημίες που προκύπτουν από τις μονάδες LTO (ιδίως τα μερίσματα), η Engie προσδοκούσε ότι το βελγικό Δημόσιο θα είχε περαιτέρω κίνητρα να λάβει υπόψη τις μονάδες LTO στις μελλοντικές πολιτικές αποφάσεις του. Ως εκ τούτου, η Engie κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η δημιουργία της κοινής δομής ευθυγραμμίζει τα συμφέροντα του βελγικού Δημοσίου και της Engie.

(300) Η Engie υποστήριξε επίσης ότι η κοινή επιχείρηση είναι κατάλληλη και αναλογική, καθώς η Engie, η οποία είναι ιδιωτικός φορέας εκμετάλλευσης, θα είναι σε θέση να αντισταθμίσει κάθε κίνδυνο να ενεργήσει το βελγικό Δημόσιο μονομερώς μέσω του κοινού ελέγχου επί των στρατηγικών αποφάσεων που αφορούν την BE-NUC, ενώ το βελγικό Δημόσιο και η Engie θα ασκούν τα δικαιώματά τους στη διακυβέρνηση της BE-NUC επί ίσοις όροις.

5.2.2. *Η θέση της Engie σχετικά με τη CfD*

(301) Όσον αφορά την ανάγκη για τη CfD, η Engie υποστήριξε ότι, δεδομένων των ανεπαρκειών της αγοράς που σχετίζονται με την πυρηνική βιομηχανία και της υψηλής αστάθειας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας κατά τα επόμενα έτη, το έργο LTO εκτίθεται σε σοβαρό κίνδυνο ελλείμματος χρηματοδότησης, γεγονός που καθιστά τη CfD αναγκαίο μέσο για την επίτευξη στόχου κοινού ενδιαφέροντος. Η Engie αναφέρθηκε επίσης στη σύντομη διάρκεια της παράτασης της διάρκειας ζωής (10 έτη) σε σύγκριση με τις μέσες επενδύσεις στον πυρηνικό τομέα, το σημαντικό κόστος και το γεγονός ότι οι μονάδες LTO δεν θα λειτουργούν με παραγωγική ικανότητα 100 % κατά τα πρώτα τρία έτη, δεδομένου ότι ταυτόχρονα θα ολοκληρώνονται οι εργασίες παράτασης της LTO.

(302) Η Engie υποστήριξε ότι ο σχεδιασμός της CfD και η MPRA είναι κατάλληλα και αναλογικά μέτρα για τη διατήρηση των κινήτρων αποδοτικής αντίδρασης των μονάδων LTO στα μηνύματα της αγοράς. Στο πλαίσιο αυτό, η Engie παραπέμπει με την παρούσα στα ίδια επιχειρήματα του βελγικού Δημοσίου σχετικά με τους τεχνικούς, κανονιστικούς και οικονομικούς περιορισμούς των μονάδων LTO (βλ. σημείο 2.1). Η Engie υποστήριξε ότι, ακόμη και σήμερα, απουσία της CfD και με έναν στόλο πέντε αντιδραστήρων που καθιστά δυνατή μια στρατηγική μεγαλύτερης διαφοροποίησης, η Engie διαθέτει πολύ περιορισμένη ευελιξία όσον αφορά την προσαρμογή της παραγωγής πυρηνικής ηλεκτρικής ενέργειας ανάλογα με τα βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μηνύματα της αγοράς. Σύμφωνα με την Engie, εντός αυτού του περιορισμένου περιθωρίου ελιγμών, η CfD έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να παρέχει πλήρη κίνητρα στη BE-NUC να αντιδρά στα μηνύματα των τιμών, στον βαθμό που αυτό είναι τεχνικά εφικτό.

α) Πρώτον, η Engie τόνισε ότι, σε αντίθεση με τις ευέλικτες πηγές παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και τις νεότερες μονάδες παραγωγής και/ή άλλους τύπους πυρηνικών αντιδραστήρων, οι μονάδες LTO έχουν σχεδιαστεί για παραγωγή βασικού φορτίου και διαθέτουν πολύ περιορισμένες δυνατότητες διαμόρφωσης της παραγωγής, με αποτέλεσμα η ορθολογική συμπεριφορά να συνίσταται στη μη διαμόρφωση της παραγωγής τους κάθε φορά που οι τιμές καθίστανται αρνητικές ή είναι χαμηλότερες από το οικείο βραχυπρόθεσμο οριακό κόστος (SRMC). Η Engie διευκρίνισε ότι η AFCN/FANC επέτρεψε τη διαμόρφωση της ηλεκτροπαραγωγής των πυρηνικών μονάδων στο Βέλγιο για οικονομικούς λόγους μόλις το 2015, υπό αυστηρούς τεχνικούς περιορισμούς, όπως εξηγείται στις αιτιολογικές σκέψεις 13 έως 15 της παρούσας απόφασης. Ως εκ τούτου, δεδομένων των περιορισμών αυτών (σε συνδυασμό με τον κίνδυνο αυτόματης κράτησης αντιδραστήρα με κάθε διαμόρφωση της παραγωγής, τον κίνδυνο ανισορροπίας που θα συνεπαγόταν η εν λόγω κράτηση και την απουσία εξοικονόμησης καυσίμων κατά τη διαμόρφωση), η Engie εξήγησε ότι ο φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων δεν μπορεί να προσαρμόσει ελεύθερα την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας των μονάδων ως αντίδραση σε αρνητικές τιμές και ότι θα πρέπει να γίνεται βέλτιστη χρήση των περιορισμένων δυνατοτήτων διαμόρφωσης της παραγωγής.

β) Δεύτερον, η MPRA και η αλλαγή στη διάρκεια του κύκλου του καυσίμου διασφαλίζουν ότι οι προγραμματισμένες διακοπές λειτουργίας θα λαμβάνουν χώρα κατά τη θερινή περίοδο, κατά την οποία οι τιμές έχουν ιστορικά υπάρξει και αναμένεται να είναι στο χαμηλότερο επίπεδο. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί ότι οι μονάδες LTO θα είναι διαθέσιμες όταν η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας (και οι τιμές) αναμένεται να βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο. Η Engie πρόσθεσε επίσης ότι χρειάζονται περίπου 12 μήνες για την προετοιμασία μιας προγραμματισμένης διακοπής λειτουργίας μιας πυρηνικής μονάδας και ότι η εν λόγω διακοπή πρέπει να κοινοποιηθεί εκ των προτέρων στην αγορά και αφορά μεγάλο αριθμό ενδιαφερόμενων μερών. Ο φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων δεν μπορεί να αλλάξει την ημερομηνία διακοπής λειτουργίας, μόλις αυτή προγραμματιστεί, χωρίς την προηγούμενη έγκριση του φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου. Ως εκ τούτου, πρακτικά, ενώ οι διακοπές μπορούν να προγραμματιστούν υπό το πρίσμα των μακροπρόθεσμων συνθηκών της αγοράς, ο προγραμματισμός μιας δραστηριότητας συντήρησης πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής δεν ανταποκρίνεται σε βραχυπρόθεσμα μηνύματα της αγοράς.

γ) Τρίτον, η Engie υποστήριξε ότι η MPRA παρέχει επαρκές κίνητρο στην BE-NUC να μεγιστοποιήσει και να δεσμεύσει την υψηλότερη τιμή της αγοράς μέσω του προγραμματισμού των διακοπών λειτουργίας όταν οι τιμές αναμένεται να είναι οι χαμηλότερες και διαφωνεί έντονα με την προκαταρκτική άποψη της Επιτροπής ότι η επίδραση της MPRA «*είναι πρακτικά μικρή*» (όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 290 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

(303) Τέλος, όσον αφορά τις παραμέτρους του σχεδιασμού της CfD, η Engie υποστήριξε ότι η τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας είναι η κατάλληλη τιμή αναφοράς της αγοράς.

α) Πρώτον, η Engie υποστήριξε ότι τα μακροπρόθεσμα προϊόντα δεν έχουν αντίκτυπο στις αποφάσεις κατανομής ενός πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής του οποίου το βραχυπρόθεσμο οριακό κόστος είναι εγγενώς πολύ χαμηλό. Οι προθεσμιακές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας δεν έχουν ποτέ καταστεί αρνητικές σε καμία ευρωπαϊκή αγορά και ένα τέτοιο γεγονός μπορεί να θεωρηθεί πολύ απίθανο στο μέλλον. Ως εκ τούτου, η Engie υποστήριξε ότι τα μακροπρόθεσμα προϊόντα δεν παρέχουν τα αναγκαία μηνύματα της αγοράς για να επηρεάζουν τις αποφάσεις κατανομής, αλλά ότι, ανεξάρτητα από την επιλεγείσα τιμή αναφοράς της αγοράς, η κατανομή θα βασίζεται πάντα στη σύγκριση μεταξύ του βραχυπρόθεσμου οριακού κόστους και του κόστους ευκαιρίας, αφενός, και της τιμής στην αγορά επόμενης ημέρας, αφετέρου (λαμβανομένων υπόψη των δυνατοτήτων ευελιξίας του σταθμού).

β) Δεύτερον, η Engie υποστήριξε ότι η χρήση προθεσμιακών προϊόντων ως τιμή αναφοράς της αγοράς θα εξέθετε την BE-NUC σε σημαντικούς και μη διαχειρίσιμους κινδύνους λόγω της ανεπαρκούς διαθεσιμότητας κατάλληλων μακροπρόθεσμων προϊόντων στη βελγική αγορά, δεδομένου ότι:

— η βελγική προθεσμιακή αγορά χαρακτηρίζεται από χαμηλή και μειούμενη ρευστότητα. Οι όγκοι συναλλαγών στην αγορά επόμενου έτους είναι σημαντικά χαμηλότεροι από την αναμενόμενη ετήσια παραγωγή των μονάδων LTO ([120]). Η απόκλιση αυτή αναδεικνύει την αδυναμία πρακτικής χρήσης μακροπρόθεσμων προϊόντων της αγοράς ως τιμής αναφοράς για την CfD,

— η έλλειψη ρευστότητας της προθεσμιακής αγοράς δεν την καθιστά μόνο ανεπαρκή δείκτη αναφοράς για τον υπολογισμό της διαφοράς από την τιμή άσκησης, αλλά εισάγει επίσης σημαντικούς κινδύνους που σχετίζονται με τη διαμόρφωση των τιμών, τις στρεβλώσεις της αγοράς και το κόστος εκτέλεσης. Αντιθέτως, η τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας προσφέρει τη μεγαλύτερη ρευστότητα και διαφάνεια στη διαμόρφωση των τιμών, με αποτέλεσμα να αποφεύγονται ζητήματα που σχετίζονται με την έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά τη ρευστότητα, το κόστος αναπαραγωγής της έκθεσης με τη χρήση άλλων μέσων, το κόστος προσεγγιστικής αντιστάθμισης και τις απαιτήσεις περιθωρίου,

— η βελγική προθεσμιακή αγορά στερείται επαρκούς βαθμού λεπτομέρειας ώστε να αποτελεί κατάλληλη τιμή αναφοράς της αγοράς ([121]).

([120]) Για παράδειγμα, το 2024 μόνο 9 TWh ηλεκτρικής ενέργειας αναμένεται να αποτελέσουν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στην αγορά επόμενου έτους, ενώ οι μονάδες LTO εκτιμάται ότι παράγουν 14 TWh ετησίως.

([121]) Τα προθεσμιακά προϊόντα είναι, ως επί το πλείστον, χρονικά καθορισμένα, μαζί με το επόμενο τρίμηνο και τον επόμενο μήνα. Ωστόσο, δεδομένων των διακυμάνσεων και της αβεβαιότητας του μοτίβου παραγωγής των μονάδων LTO λόγω των προγραμματισμένων διακοπών (χαρακτηριστικά που επιδεινώνονται ακόμη περισσότερο κατά τη διάρκεια των εργασιών LTO έως το 2029 και των αβεβαιοτήτων σχετικά με τις εργασίες και τον προγραμματισμό) και των μη προγραμματισμένων συμβάντων μη διαθεσιμότητας, η χρήση ενός μακροπρόθεσμου προϊόντος ως τιμής αναφοράς της αγοράς θα επέφερε σημαντικό κίνδυνο όγκου και σημαντικό κόστος αναστροφής των αντισταθμίσεων μέσω προθεσμιακών συμβολαίων σε περίπτωση μη παραγωγής, θέτοντας περαιτέρω σε κίνδυνο την παραγωγή ταμειακών ροών και την οικονομική βιωσιμότητα της BE-NUC.

γ) Η Engie υποστήριξε ότι πρόσθετοι κίνδυνοι απορρέουν από το γεγονός ότι ο στόλος πυρηνικών αντιδραστήρων της θα μειωθεί σημαντικά από το 2025 λόγω του παροπλισμού πέντε από τους επτά πυρηνικούς αντιδραστήρες. Η μείωση αυτή θα αυξήσει τον κίνδυνο μη διαθεσιμότητας, δεδομένου ότι τυχόν προσωρινές διακοπές λειτουργίας ή επιχειρησιακά ζητήματα των μονάδων LTO δεν μπορούν να αντισταθμιστούν από άλλα περιουσιακά στοιχεία. Κατά συνέπεια, το μοτίβο παραγωγής της BE-NUC θα καταστεί πιο αβέβαιο, κλιμακώνοντας τον κίνδυνο μη παράδοσης ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με τις μακροπρόθεσμες συμβάσεις. Σ' ένα τέτοιο σενάριο, η BE-NUC θα υποχρεωνόταν να επαναγοράσει ηλεκτρική ενέργεια σε δυνητικά υψηλότερες τιμές, με αποτέλεσμα να υποστεί σημαντικές οικονομικές ζημίες πέραν της απώλειας εσόδων από τη μειωμένη παραγωγή. Οι ζημίες αυτές θα επιδεινώνονταν από την έλλειψη ρευστότητας στις μακροπρόθεσμες αγορές, όπου οι μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ προσφοράς και ζήτησης και οι περιορισμένοι όγκοι συναλλαγών θα μπορούσαν να διογκώσουν περαιτέρω το κόστος εκπλήρωσης των συμβατικών υποχρεώσεων ([122]).

5.2.3. *Η θέση της Engie σχετικά με τη MOCP και τα δάνεια SDC*

(304) Η Engie τόνισε ότι η ανάγκη για την MOCP και τα δάνεια SDC συνδέεται πρωτίστως με το συγκεκριμένο πλαίσιο του έργου LTO, ως συνέπεια: i) της καθυστερημένης απόφασης να παραταθεί η διάρκεια ζωής των αντιδραστήρων Doel 4 και Tihange 3 και του περιορισμένου χρονικού περιθωρίου προετοιμασίας και υλοποίησης των αναγκαίων εργασιών LTO, ii) της μεγάλης ηλικίας των στοιχείων ενεργητικού και του αυξημένου συστημικού κινδύνου που ενέχει η ύπαρξη δύο μονάδων της ίδιας τεχνολογίας, iii) της ταυτόχρονης επανέναρξης και λειτουργίας των μονάδων LTO κατά τα πρώτα τρία έτη και iv) του σταθμισμένου κόστους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των πυρηνικών εγκαταστάσεων των οποίων παρατείνεται η διάρκεια ζωής, το οποίο εξαρτάται περισσότερο από τη λειτουργία και συντήρηση σε σύγκριση με ένα στοιχείο ενεργητικού αναξιοποίητων πυρηνικών εγκαταστάσεων.

(305) Η Engie υποστήριξε επίσης ότι τόσο η MOCP όσο και τα δάνεια SDC είναι απολύτως αναγκαία, καθώς: i) οι πληρωμές που οφείλει το βελγικό κράτος στο πλαίσιο της συμφωνίας αμοιβής δεν καλύπτουν σημαντικά γεγονότα μη διαθεσιμότητας, τα οποία προκαλούνται από τεχνικά ζητήματα ή λόγω διεθνών απρόβλεπτων ζητημάτων κανονιστικού χαρακτήρα ή καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον πυρηνικό τομέα· ii) σε αντίθεση με τη δήλωση στην αιτιολογική σκέψη 269 στοιχείο β) της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, τα εν λόγω απρόβλεπτα γεγονότα δεν αποτελούν «ακραία, χαμηλής πιθανότητας» σενάρια, αλλά είναι πιθανό να συμβούν τα επόμενα δέκα έτη· και iii) καλύπτονται μόνο γεγονότα που υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο.

α) Η συμφωνία αμοιβής επιτρέπει προσαρμογές στην τιμή άσκησης της CfD υπέρ της BE-NUC μέσω συγκεκριμένων «γεγονότων αναθεώρησης», τα οποία υπόκεινται, ωστόσο, σε περιορισμούς και εξαιρέσεις. Για παράδειγμα, η κράτηση των αντιδραστήρων μίας ή και των δύο μονάδων LTO ως μέτρο ασφάλειας μετά από κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή που απαιτείται λόγω αλλαγής διεθνών κανονισμών δεν καλύπτεται από τη συμφωνία αμοιβής. Επιπρόσθετα, γεγονότα μη διαθεσιμότητας λόγω ορισμένων τεχνικών ζητημάτων, όπως τα ακόλουθα, δεν καλύπτονται από τη συμφωνία αμοιβής: διακοπές λειτουργίας για λόγους ασφάλειας μετά από συνήθεις επιθεωρήσεις κανονιστικού χαρακτήρα, οι οποίες αποτελούν μέρος αναμενόμενων δραστηριοτήτων· υποχρεωτικές αναβαθμίσεις που απαιτούνται από υφιστάμενους ή ευρέως εγκριθέντες διεθνείς κανονισμούς, όπως εκείνους που θεσπίστηκαν κατόπιν της οδηγίας 2014/87/Ευρατόμ του Συμβουλίου μετά τα γεγονότα στη Φουκουσίμα ([123])· προληπτικές κρατήσεις αντιδραστήρων λόγω διεθνών συμβάντων, οι οποίες αποτελούν προβλέψιμες αντιδράσεις κανονιστικού χαρακτήρα· αυστηρότεροι περιβαλλοντικοί κανονισμοί που επιβάλλονται από περιφερειακές αρχές, οι οποίοι συχνά επηρεάζουν πολλούς τομείς· διαταραχές της αλυσίδας εφοδιασμού που εμποδίζουν αναγκαίες δραστηριότητες συντήρησης ή επισκευών· και απρόβλεπτη υποβάθμιση κρίσιμου εξοπλισμού.

β) Η πιθανότητα τέτοιων τεχνικών/κανονιστικών/έκτακτων συμβάντων δεν είναι τόσο χαμηλή όσο αναφέρεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας και θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο τόσο στο κόστος λειτουργίας των μονάδων LTO όσο και στη διαθεσιμότητά τους. Η Engie ανέφερε σχετικά:

— Ένα ατύχημα όπως αυτό που συνέβη στο Τσερνομπύλ ή στη Φουκουσίμα δεν μπορεί να αποκλειστεί, παρά την αυστηρότητα των κανονισμών που ισχύουν για την πυρηνική ασφάλεια.

— Η συμπερίληψη της MOCP στη συμφωνία βασίστηκε στην πείρα και το ιστορικό λειτουργίας του βελγικού πυρηνικού στόλου από την Electrabel: κατά την περίοδο 2012-2022, σημειώθηκαν 11 σημαντικά απρόβλεπτα γεγονότα μη διαθεσιμότητας για τεχνικούς λόγους που επηρέασαν τις επτά βελγικές πυρηνικές μονάδες.

— Υπάρχουν αρκετά πρόσφατα παραδείγματα εκτεταμένης μη διαθεσιμότητας άλλων πυρηνικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής στον κόσμο (π.χ. Ringhals 4 στη Σουηδία το 2022, Civaux 1 στη Γαλλία το 2021, Taishan 1 στην Κίνα το 2021).

([122]) Η Engie αντιμετώπισε μια τέτοια κατάσταση το 2018, όταν αρκετές μονάδες ήταν ταυτόχρονα μη διαθέσιμες, με αποτέλεσμα η εταιρεία να διαθέτει σε λειτουργία μόνο το 52 % της οικείας ονομαστικής παραγωγικής ικανότητας κατά μέσο όρο. Η Engie αναγκάστηκε να επαναγοράσει τις οικείες αντισταθμίσεις βάσει προθεσμιακών συμβολαίων σ' ένα περιβάλλον στο οποίο οι βελγικές τιμές είχαν αυξηθεί σημαντικά και οι ικανότητες διασύνδεσης είχαν κορεστεί, κλείνοντας το έτος με ζημία EBITDA ύψους [0-0,5] δισ. EUR για τις πυρηνικές της δραστηριότητες (έναντι κέρδους ύψους [0-0,5] δισ. EUR το προηγούμενο έτος).

([123]) Οδηγία 2014/87/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 2014, για τροποποίηση της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων (ΕΕ L 219 της 25.7.2014, σ. 42, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/87/oj).

γ) Όλα τα γεγονότα που συνεπάγονται κόστος το οποίο δεν υπερβαίνει το όριο των 5 εκατ. EUR δεν χαρακτηρίζονται «γεγονότα αναθεώρησης» και, ως εκ τούτου, δεν αποζημιώνονται από τον αντισυμβαλλόμενο της συμφωνίας αμοιβής.

(306) Η Engie υποστήριξε ότι η MOCP δεν αποτελεί απεριόριστη επιχορήγηση (αντίθετα με όσα υποστήριξε η Επιτροπή στην οικεία απόφαση κίνησης της διαδικασίας) δεδομένων των δικαιωμάτων καταγγελίας που έχει ο αντισυμβαλλόμενος της συμφωνίας αμοιβής, όπως ορίζεται στη συμφωνία αμοιβής, τα οποία θα καθιστούσαν δυνατό τον περιορισμό της έκθεσής του.

(307) Η Engie υποστήριξε ότι η αρχή της παράτασης των δανείων SDC για την κάλυψη του μέρους των δαπανών μετά την ημερομηνία επανέναρξης λειτουργίας χορηγήθηκε από το βελγικό Δημόσιο ως αποτέλεσμα της επίσπευσης της ημερομηνίας επανέναρξης λειτουργίας των μονάδων LTO (από το 2026 στο 2025), κατόπιν αιτήματός του, γεγονός που σημαίνει ότι οι εργασίες LTO πρέπει να εκτελεστούν ενόσω οι μονάδες είναι σε λειτουργία· αυτό θα οδηγήσει στην παραγωγή χαμηλότερων εσόδων κατά τα τρία πρώτα έτη λειτουργίας. Ακολούθησε τη βασική αρχή που συμφωνήθηκε μεταξύ της Engie και του βελγικού Δημοσίου, σύμφωνα με την οποία οι μέτοχοι βαρύνονται με τυχόν έξοδα που προκύπτουν λόγω της παράτασης της LTO, ενώ η BE-NUC χρηματοδοτεί τις δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης με τα δικά της έσοδα.

(308) Όσον αφορά την αναλογικότητα των χρηματοδοτικών μηχανισμών που παρέχονται στο πλαίσιο του έργου LTO, η Engie υποστήριξε ότι δεν προστατεύουν την BE-NUC από κανέναν λειτουργικό κίνδυνο, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Η BE-NUC είναι εν μέρει εκτεθειμένη, μεταξύ άλλων, σε κίνδυνο διαθεσιμότητας καθ' όλη τη διάρκεια της παράτασης του κύκλου ζωής των μονάδων LTO, καθώς και σε υπερβάσεις λειτουργικού κόστους μετά την ημερομηνία ευθυγράμμισης, καταστάσεις που μπορούν να αποτρέψουν τη δημιουργία ταμειακών ροών και να επηρεάσουν αρνητικά τον συντελεστή απόδοσης της BE-NUC. Τα εν λόγω έξοδα αφορούν, μεταξύ άλλων, τις αυξήσεις των δαπανών προσωπικού (προγράμματα διατήρησης προσωπικού και πρόσθετες δαπάνες πρόσληψης/κατάρτισης για τη συνέχιση των δραστηριοτήτων), δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης [αυξήσεις στην τιμή του υλικού, ελλείψεις στην αλυσίδα εφοδιασμού για βασικά ανταλλακτικά και κατασκευαστικά στοιχεία, απαιτήσεις της ANFC/FANC (όλες οι τροποποιήσεις του έργου υπόκεινται σε εκτεταμένο έλεγχο και αμφισβήτηση από την AFCN/FANC πριν να εγκριθούν), μη προγραμματισμένες σημαντικές βλάβες εξοπλισμού πριν από την επανέναρξη κ.λπ.] και έξοδα καυσίμων (οι συμβάσεις συνδέονται εν μέρει με την εξέλιξη της αγοράς).

(309) Επιπρόσθετα, η Engie υποστήριξε ότι η Electrabel, ως φορέας εκμετάλλευσης των μονάδων LTO, έχει ισχυρά κίνητρα να μεγιστοποιήσει τη διαθεσιμότητα των μονάδων LTO υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας, ώστε να αποφύγει την καταβολή προκαθορισμένης αποζημίωσης εάν η διαθεσιμότητα μειωθεί κάτω από το [90-100] % σε οποιοδήποτε συμβατικό έτος.

(310) Η Engie υπέβαλε προσομοίωση που δείχνει τον αντίκτυπο στην κερδοφορία LTO γεγονότων που δεν καλύπτονται από την MOCP: i) γεγονότων μειωμένης διαθεσιμότητας κατά τη διάρκεια της φάσης λειτουργίας ενδεικτικά [αυξημένο ποσοστό εξαναγκασμένων διακοπών (forced outage rate, στο εξής: FOR)] και ii) αυξήσεων ορισμένων λειτουργικών δαπανών μετά την ημερομηνία ευθυγράμμισης ως αποτέλεσμα απρόβλεπτων δαπανών, καθώς και συνδυασμού και των δύο γεγονότων. Ο πίνακας 16 δείχνει ότι τα γεγονότα αυτά θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στον IRR της BE-NUC.

Πίνακας 16

Αντίκτυπος στην κερδοφορία LTO (100 %) γεγονότων που δεν καλύπτονται από την MOCP

	Βασικό σενάριο (χωρίς μειωμένη διαθεσιμότητα)	FOR + 5 %	FOR + 10 %
Βασικό σενάριο (χωρίς υπέρβαση λειτουργικών δαπανών)		IRR = [5-10] % ΚΠΑ = μείον [100-300] εκατ. EUR	IRR = [0-5] % ΚΠΑ = μείον [200-400] εκατ. EUR
Λειτουργικές δαπάνες + 5 %	IRR = [5-10] % ΚΠΑ = μείον [0-200] εκατ. EUR	IRR = [5-10] % ΚΠΑ = μείον [100-300] εκατ. EUR	IRR = [0-5] % ΚΠΑ = μείον [200-400] εκατ. EUR
Λειτουργικές δαπάνες + 10 %	IRR = [5-10] % ΚΠΑ = μείον [0-200] εκατ. EUR	IRR = [0-5] % ΚΠΑ = μείον [100-300] εκατ. EUR	IRR = [0-5] % ΚΠΑ = μείον [200-400] εκατ. EUR

Πηγή: Απάντηση της Engie στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας.

(311) Η Engie υποστήριξε επίσης ότι το επιτόκιο των δανείων SDC είναι αναλογικό και κατάλληλο, όπως προκύπτει από ανεξάρτητη ανάλυση ([124]). Η Engie πρόσθεσε ότι τα δάνεια SDC πρόκειται να αποπληρωθούν, με την επιφύλαξη της δημιουργίας επαρκών ταμειακών ροών από την BE-NUC, πλέον τόκων, στο τέλος της περιόδου LTO.

5.2.4. *Η θέση της Engie σχετικά με τους όρους της WCF και των μετοχικών δανείων*

(312) Η Engie διευκρίνισε ότι το επιτόκιο των μετοχικών δανείων και της WCF θα είναι επιτόκιο υπό όρους πλήρους ανταγωνισμού που θα καθοριστεί από το διοικητικό συμβούλιο της BE-NUC, με βάση τα επικρατούντα επιτόκια της αγοράς και κάθε συγκρίσιμη χρηματοδότηση με δανειακά κεφάλαια τρίτων που μπορεί να είναι διαθέσιμη κατά τον κρίσιμο χρόνο.

(313) Η Engie διευκρίνισε επίσης ότι έχει καταρτίσει δανειοδοτικούς όρους που περιγράφουν τη μεθοδολογία που ακολουθείται για τον καθορισμό των επιτοκίων. Η Engie εξήγησε ότι η μεθοδολογία αυτή συνάδει με τις δανειακές πολιτικές ενδοομιλικής τιμολόγησης της Engie και είναι σύμφωνη με την αρχή BEPS του ΟΟΣΑ, γεγονός που διασφαλίζει ότι το επιτόκιο καθορίζεται σε επίπεδο πλήρους ανταγωνισμού (βλ. αιτιολογική σκέψη 63).

(314) Ως εκ τούτου, η Engie κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το επιτόκιο τόσο της WCF όσο και των μετοχικών δανείων είναι αναλογικό.

5.2.5. *Η θέση της Engie σχετικά με την EMSA*

(315) Πρώτον, η Engie τόνισε ότι η οντότητα του ομίλου Engie (στο εξής: GEMS) που θα μπορούσε να επιλεγεί ως εταίρος στο πλαίσιο της EMSA ως αποτέλεσμα της διαδικασίας υποβολής προσφορών ή ως προσωρινή εφεδρική λύση θα είναι πλήρως ανεξάρτητη από την επιχειρηματική μονάδα που δραστηριοποιείται στον πυρηνικό τομέα (Nuclear). Η Engie διευκρίνισε ότι, από τον Ιανουάριο του 2024, έχουν τεθεί σε εφαρμογή οι κατάλληλες διαδικασίες υποβολής προσφορών, αφενός, και τείχη προστασίας εντός του ομίλου Engie, αφετέρου, προκειμένου να αποφευχθεί οποιαδήποτε συμμετοχή της Electrabel στην επιλογή του εταίρου για την EMSA.

(316) Δεύτερον, η Engie υποστήριξε ότι δεν υφίσταται κίνδυνος στεγανοποίησης της αγοράς λόγω της πιθανής επιλογής της GEMS στον διαγωνισμό για την EMSA. Η Engie υποστήριξε ότι η GEMS θα ενεργεί ως συμβαλλόμενο μέρος βάσει συγκεκριμένης εντολής που προσδιορίζει τη στρατηγική BIS (από την οποία δεν μπορεί να παρεκκλίνει), αμειβόμενη μέσω τέλους, και η ηλεκτρική ενέργεια θα παραμένει στην ιδιοκτησία της BE-NUC μέχρι την πώλησή της. Ως εκ τούτου, δεδομένου ότι οι αντίστοιχες πωλήσεις της BE-NUC δεν θα μπορούσαν να αποδοθούν στη GEMS / στον όμιλο Engie, δεν θα ήταν δυνατή η ενίσχυση της θέσης της Electrabel στη βελγική αγορά σε περίπτωση διορισμού της GEMS ως εταίρου στο πλαίσιο της EMSA.

(317) Τρίτον, η διαδικασία υποβολής προσφορών για την επιλογή του εταίρου για την EMSA πληροί τις απαιτήσεις της ανταγωνιστικότητας, της διαφάνειας, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της απαγόρευσης επιβολής όρων που καθορίζονται στην πρακτική της Επιτροπής. Έχει δημοσιευτεί σε επίπεδο ΕΕ και θα προσδιορίζει τα κριτήρια προεπιλογής (ιδίως όσον αφορά την οικονομική ευρωστία και την επιχειρησιακή πείρα του αιτούντος). Ως εκ τούτου, εάν η GEMS επιλεγεί μέσω της διαδικασίας υποβολής προσφορών, ο εν λόγω διορισμός της GEMS ως εταίρου στο πλαίσιο της EMSA μπορεί να θεωρηθεί αναλογικός. Η Engie υποστήριξε επίσης ότι, σε περίπτωση που η διαδικασία υποβολής προσφορών δεν είναι επιτυχής και η GEMS διοριστεί ως εταίρος για την EMSA ως εφεδρική λύση, θα πληρούται, ωστόσο, το κριτήριο της αναλογικότητας: η GEMS θα αμείβεται σύμφωνα με τους όρους της αγοράς, σε τιμή που καθορίζεται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών, ώστε η αμοιβή αυτή να μην υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού της EMSA. Επιπρόσθετα, η Engie εξήγησε ότι αυτή η εφεδρική λύση θα ήταν μόνο προσωρινή και ότι το βελγικό Δημόσιο θα ξεκινούσε αμέσως εκ νέου τη διοργάνωση νέας διαδικασίας υποβολής προσφορών.

([124]) Υπόμνημα της Compass Lexecon της 22ας Αυγούστου 2024, «*Supplementary note on MOCP and SDC Loan*» (Συμπληρωματικό σημείωμα σχετικά με την MOCP και το δάνειο SDC), παράγραφος 1.12.

5.3. **Η θέση της Engie σχετικά με τη συμφωνία για τα απόβλητα**

(318) Η Engie υποστήριξε ότι το συνολικό ύψος του ανώτατου ορίου πληρωμών για τα απόβλητα επαρκεί για την κάλυψη τυχόν πρόσθετων κινδύνων που δεν θα είχαν ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του βασικού ποσού. Η Engie επισημαίνει περαιτέρω ότι το ανώτατο όριο πληρωμών για τα απόβλητα έχει καθοριστεί σε τέτοιο επίπεδο ώστε να μεταβιβάζει σημαντικά λιγότερους κινδύνους στο Δημόσιο σε σύγκριση με τη γερμανική προηγούμενη υπόθεση που έχει επικυρώσει η Επιτροπή. Ειδικότερα, η Engie υποστήριξε τα εξής:

α) Τα απόβλητα δεν θα μεταφέρονται αυτόματα στη Hedera μετά την πληρωμή του ανώτατου ορίου πληρωμών για τα απόβλητα. Μόνο τα απόβλητα που πληρούν πολύ αυστηρά συμβατικά κριτήρια μεταφοράς θα μεταφέρονται, διαφορετικά η Electrabel θα παραμένει υπεύθυνη γι' αυτά. Τα συμβατικά κριτήρια μεταφοράς έχουν συμφωνηθεί από εμπειρογνώμονες και βασίζονται στις τρέχουσες βέλτιστες πρακτικές. Επιπρόσθετα, εάν η Electrabel χρειάζεται να μεταφέρει περαιτέρω όγκους, πρέπει να καταβάλει πρόσθετο ποσό στη Hedera (στο εξής: τέλη προσαρμογής όγκου).

β) Στη γερμανική υπόθεση, εξακολουθούσαν να υπάρχουν αβεβαιότητες σχετικά με την τοποθεσία των εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων, ενώ στην προκειμένη περίπτωση η εγκατάσταση τελικής διάθεσης αποβλήτων κατηγορίας Α είναι ήδη γνωστή, γεγονός που μειώνει σημαντικά τις αβεβαιότητες.

γ) Σε αντίθεση με τη γερμανική υπόθεση, το βασικό ποσό του έργου LTO περιλαμβάνει ήδη υψηλό επίπεδο δαπανών για απρόβλεπτες καταστάσεις.

δ) Στη γερμανική υπόθεση χρησιμοποιήθηκε ονομαστικό προεξοφλητικό επιτόκιο 4,58 % (που καθορίστηκε σε σχέση με τα επιτόκια της ΕΙΟΡΑ). Στο πλαίσιο της σημαντικής αύξησης του επιτοκίου της ΕΙΟΡΑ (+ 56 μονάδες βάσης), το πολύ χαμηλότερο προεξοφλητικό επιτόκιο (– 158 μονάδες βάσης) ύψους 3 % (ονομαστικό) που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο του έργου LTO φαίνεται να συνάδει πλήρως με το τρέχον επίπεδο επιτοκίων. Επιπρόσθετα, το πραγματικό επιτόκιο 1 % που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο του έργου LTO είναι συντηρητικό σε σύγκριση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

ε) Η Hedera θα είναι σε θέση να παράγει επαρκή απόδοση επένδυσης ώστε να καλύπτει τις οικείες υποχρεώσεις πληρωμών. Η μελέτη διαχείρισης ενεργητικού και παθητικού (Asset and Liability Management, ALM) που εκπονήθηκε από την εταιρεία […] για λογαριασμό της CPN για την αναθεώρηση του 2022 υποστηρίζει την άποψη αυτή.

(319) Ως εκ τούτου, η Engie κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το ποσό που καταβάλλει η Electrabel στο πλαίσιο της συμφωνίας για τα απόβλητα θα καλύπτει επαρκώς τις αβεβαιότητες που αναλαμβάνει η βελγική κυβέρνηση και, ως εκ τούτου, θα είναι αναλογικό.

(320) Όσον αφορά τις υποχρεώσεις παροπλισμού, η Engie υποστήριξε ότι η Electrabel, ως φορέας εκμετάλλευσης των επτά βελγικών πυρηνικών μονάδων, θα εξακολουθήσει να είναι υπεύθυνη για την εκπλήρωση των οικείων υποχρεώσεων παροπλισμού. Ωστόσο, η Engie αναγνώρισε ότι το Βέλγιο θα καλύψει το (αυξημένο) κόστος παροπλισμού που θα προκύψει απευθείας από το έργο LTO, μέσω εφάπαξ (πλήρους και οριστικής) κατ' αποκοπή πληρωμής προς την Electrabel.

(321) Η Engie παρέπεμψε στη γνωμοδότηση της CPN/CNV σχετικά με τις υποχρεώσεις παροπλισμού και αποξήλωσης των μονάδων LTO, η οποία κατέληγε στο συμπέρασμα ότι ο αντίκτυπος της LTO στο κόστος παροπλισμού (κόστος «εν μία νυκτί») συνίσταται σε αύξηση του κόστους παροπλισμού (αντισυνέργεια) κατά [100-500] εκατ. EUR (σε τιμές 2021) ή, σε αναπροσαρμοσμένη βάση, κατά [100-500] εκατ. EUR (σε τιμές 2023). Ως εκ τούτου, η Engie κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το ποσό για τη μεταβίβαση πρόσθετων υποχρεώσεων παροπλισμού που προκύπτουν από την LTO, όπως ορίζεται από την CPN/CNV, είναι αναλογικό.

6. **ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΜΕΡΟΥΣ ΤΡΙΤΩΝ ΜΕΡΩΝ**

(322) Εκτός από τις παρατηρήσεις της Engie, η Επιτροπή έλαβε παρατηρήσεις από 7 τρίτα μέρη που απάντησαν στη δημόσια διαβούλευση σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η οποία διήρκεσε έως τις 9 Σεπτεμβρίου 2024.

(323) Παρατηρήσεις λήφθηκαν από κράτη μέλη, επιχειρήσεις, ενώσεις και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Οι παρατηρήσεις των τρίτων μερών θα εξεταστούν επίσης στα οικεία τμήματα της αξιολόγησης χωρίς ειδική μνεία σε κάθε επιμέρους παρατήρηση.

(324) Στη συνέχεια παρέχεται περιγραφή των σχολίων και των παρατηρήσεων τρίτων μερών που αφορούν την αξιολόγηση κρατικών ενισχύσεων, ομαδοποιημένων ανά θέμα.

6.1. **Παρατηρήσεις σχετικά με την ύπαρξη ενίσχυσης**

(325) Δεν λήφθηκαν παρατηρήσεις σχετικά με την ύπαρξη ενίσχυσης.

6.2. **Παρατηρήσεις σχετικά με τη συμβατότητα της ενίσχυσης**

6.2.1. *Παρατηρήσεις όσον αφορά την καταλληλότητα του μέτρου και την ανάγκη θέσπισής του*

(326) Τα τρίτα μέρη δήλωσαν, στην πλειονότητά τους, ότι υποστηρίζουν τις ανησυχίες που εξέφρασε η Επιτροπή στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με την καταλληλότητα του μέτρου και την ανάγκη θέσπισής του.

6.2.1.1. Γενικές παρατηρήσεις

(327) Ένα τρίτο μέρος διαφώνησε με την Επιτροπή σχετικά με την ύπαρξη και τη συνάφεια των ανεπαρκειών της αγοράς που προέβαλε το βελγικό Δημόσιο και υποστήριξε ότι η πυρηνική τεχνολογία απλώς δεν είναι οικονομικά αποδοτική και δεν θα πρέπει να υποστηρίζεται μέσω κρατικής χρηματοδότησης. Το εν λόγω μέρος υπενθύμισε ότι, γενικά, σύμφωνα με τους κανόνες της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, ενισχύσεις λειτουργίας επιτρέπονται μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις και θα πρέπει να περιορίζονται σε τεχνολογίες που δεν είναι ακόμη εμπορεύσιμες ή δεν έχουν ακόμη ωριμάσει, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Το εν λόγω τρίτο μέρος διαφώνησε με την καταλληλότητα και την ανάγκη στήριξης της πυρηνικής ενέργειας, την οποία θεωρεί ώριμη και μη κερδοφόρα τεχνολογία.

(328) Τρία από τα επτά τρίτα μέρη υποστήριξαν ότι η πυρηνική ενέργεια δεν αποτελεί κατάλληλη τεχνολογία για την αντιμετώπιση ζητημάτων ασφάλειας εφοδιασμού λόγω της χαμηλής ευελιξίας των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, οι οποίοι πρέπει να παράγουν συνεχώς, καθώς δεν είναι επιθυμητό να πραγματοποιούνται πολλές διαμορφώσεις της παραγωγής.

6.2.1.2. Καταλληλότητα του σχεδιασμού της CfD

(329) Πέντε από τα επτά τρίτα μέρη που απάντησαν συμμερίστηκαν τις ανησυχίες της Επιτροπής σχετικά με την καταλληλότητα του σχεδιασμού της CfD. Οι σημαντικότερες ανησυχίες ήταν οι εξής: i) συμμόρφωση με τη νομοθεσία της ΕΕ, ii) καθορισμός της τιμής άσκησης χωρίς ανταγωνιστική διαδικασία (όπως για τα υπεράκτια αιολικά πάρκα), iii) περιορισμένα κίνητρα για προσαρμογή της παραγωγής στις συνθήκες της αγοράς, δεδομένου ότι (στον αρχικό σχεδιασμό της CfD) το όριο για τη μείωση της παραγωγής τίθεται μόλις μετά την παρέλευση 6 ωρών με αρνητικές τιμές στις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας, iv) επιλογή της τιμής αναφοράς.

(330) Ωστόσο, ένα τρίτο μέρος αναγνώρισε τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι φορείς εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων να αντιδρούν στα μηνύματα της αγοράς λόγω της περιορισμένης ικανότητας διαμόρφωσης της παραγωγής των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής. Επιπρόσθετα, ένα τρίτο μέρος υποστήριξε ότι, όσον αφορά τον σχεδιασμό της CfD, δεν θα πρέπει να υπάρχει ενιαία λύση για όλες τις περιπτώσεις και τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν την ευελιξία να προσαρμόζουν τον σχεδιασμό της CfD με βάση τις ειδικές περιστάσεις. Για παράδειγμα, οι αρχές σχεδιασμού της CfD θα πρέπει να εφαρμόζονται διαφορετικά στις πυρηνικές τεχνολογίες σε σύγκριση με τις διαλείπουσες πηγές ενέργειας και θα πρέπει να αναγνωριστεί ότι οι πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής έχουν παραγωγική ικανότητα βασικού φορτίου.

(331) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι κανένα από τα τρίτα μέρη δεν υπέβαλε συγκεκριμένες παρατηρήσεις σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης του σχεδιασμού της CfD που πρότεινε το βελγικό Δημόσιο κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.

6.2.2. *Παρατηρήσεις όσον αφορά την αναλογικότητα του μέτρου*

(332) Έξι από τα επτά τρίτα μέρη που απάντησαν υποστήριξαν τις ανησυχίες που εξέφρασε η Επιτροπή στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με την αναλογικότητα του μέτρου.

6.2.2.1. Παρατηρήσεις σχετικά με τη δέσμη χρηματοδοτικών μέτρων

(333) Γενικά, πέντε από τους επτά απαντήσαντες θεώρησαν ότι η δέσμη μέτρων οικονομικής ανταπόδοσης (συμπεριλαμβανομένων της CfD, της MOCP, διαφόρων δανείων) δεν είναι αναλογική. Τα εν λόγω τρίτα μέρη συμφώνησαν με την προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας ότι η δέσμη μέτρων οικονομικής ανταπόδοσης θα επέτρεπε την πλήρη ελαχιστοποίηση του κινδύνου για την Engie.

(334) Ένα μέρος υποστήριξε ότι η βελγική κυβέρνηση κατέχει τη δυσμενέστερη θέση στην εν λόγω συμφωνία, αναλαμβάνοντας σωρεία οικονομικών δεσμεύσεων για την παροχή κινήτρων στην Engie ώστε να συμμετάσχει στη συμφωνία, δεδομένου ότι οι κίνδυνοι βαρύνουν τελικά τους Βέλγους φορολογούμενους.

(335) Ένα μέρος συνέκρινε τη συμφωνία, όπως και η Επιτροπή, με την προηγούμενη παράταση της διάρκειας ζωής των αντιδραστήρων Doel 1, Doel 2 και Tihange 1 το 2015 και υπενθύμισε ότι η εν λόγω παράταση διάρκειας ζωής επιτεύχθηκε χωρίς κρατική ενίσχυση.

(336) Όσον αφορά την ανταπόδοση και τον υπολογισμό του συντελεστή εσωτερικής απόδοσης (IRR), ένα τρίτο μέρος επισήμανε ότι, παρόλο που αυτό το επίπεδο απόδοσης μπορεί να είναι σύνηθες για την πυρηνική βιομηχανία, το τρέχον επίπεδο IRR δεν λαμβάνει υπόψη τα πολλά στοιχεία ελαχιστοποίησης του κινδύνου που περιλαμβάνονται στην προτεινόμενη συμφωνία. Μολονότι δεν παρασχέθηκαν συγκεκριμένες ενδείξεις σχετικά με το τι θα συνιστούσε αναλογικό IRR, θεωρήθηκε αναγκαία η προσαρμογή προς τα κάτω.

(337) Η Επιτροπή παρατηρεί μια συνολική συμφωνία μεταξύ των τρίτων μερών όσον αφορά την ανάγκη προσεκτικής διερεύνησης της δέσμης μέτρων οικονομικής ανταπόδοσης.

6.2.2.2. Παρατηρήσεις σχετικά με τη συμφωνία για τα απόβλητα

(338) Ως γενική παρατήρηση, ένα τρίτο μέρος υπενθύμισε ότι η λειτουργία πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής παράγει εξαιρετικά μακρόβιες και επικίνδυνες ουσίες που δεν απαντούν φυσικά οπουδήποτε στη γη. Το εν λόγω μέρος ισχυρίστηκε ότι το πλήρες κόστος της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να περιλαμβάνει αξιόπιστο σχέδιο για την αντιμετώπιση αυτών των ουσιών μετά τη χρήση τους για την παραγωγή ενέργειας.

(339) Όσον αφορά τη διαχείριση των πυρηνικών αποβλήτων, το ίδιο μέρος υποστήριξε ότι οι χώροι εναπόθεσης σε γεωλογικούς σχηματισμούς μεγάλου βάθους δεν μπορούν να αποτελέσουν λύση ασφαλούς αποθήκευσης επ' αόριστον, καθώς γεωλογικοί σχηματισμοί που έχουν παραμείνει σταθεροί για μεγάλα χρονικά διαστήματα στην ιστορία της γης ενδέχεται να καταστούν ασταθείς μακροπρόθεσμα λόγω της κλιματικής αλλαγής ή της ίδιας της ακτινοβολίας. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με την αρχή της προφύλαξης, τα απόβλητα θα πρέπει να αποθηκεύονται πάνω από το έδαφος ή σε εύκολα προσβάσιμες τοποθεσίες και να ανασυσκευάζονται κάθε 50 έως 100 έτη.

(340) Όσον αφορά τις οικονομικές πτυχές της συμφωνίας για τα απόβλητα, αρκετά τρίτα μέρη θεώρησαν ότι η συμφωνία είναι υπέρμετρα θετική για την Engie, καθώς το κόστος για την αντιμετώπιση των πυρηνικών αποβλήτων υποεκτιμάται.

(341) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα περισσότερα τρίτα μέρη δεν παρείχαν συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με το ποιο μέρος της συμφωνίας για τα απόβλητα είναι προβληματικό, ποιες παράμετροι θα πρέπει να αλλάξουν και ποια θα ήταν μια εύλογη και αναλογική τιμή για τη συμφωνία για τα απόβλητα. Μόνο ένα μέρος ισχυρίστηκε ότι το Βέλγιο θα πρέπει να λάβει επίσης υπόψη το κόστος εντοπισμού χώρου εναπόθεσης των πυρηνικών αποβλήτων, αλλά δεν παρείχε περαιτέρω λεπτομέρειες.

6.2.3. *Παρατήρηση σχετικά με δυνητικές αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών*

6.2.3.1. Αντίκτυπος στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και στην απανθρακοποίηση

(342) Έξι από τα επτά τρίτα μέρη υποστηρίζουν ότι η στήριξη της πυρηνικής ενέργειας δεν είναι φιλική προς το κλίμα παρά τη συμβολή της στη μείωση των εκπομπών CO_2. Τα εν λόγω τρίτα μέρη επισήμαναν ότι η στήριξη της πυρηνικής ενέργειας επιβραδύνει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και δεν συμβάλλει στην επίτευξη των κλιματικών στόχων. Ειδικότερα, προβλήθηκαν τα ακόλουθα επιχειρήματα ως προς το ζήτημα αυτό:

α) Ένα τρίτο μέρος εξέφρασε την ανησυχία ότι το επίπεδο και η μορφή των δημόσιων επιδοτήσεων για τους πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής του Doel και του Tihange θα μπορούσαν να μειώσουν τα κίνητρα για την επέκταση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και, ως εκ τούτου, να καθυστερήσουν την απανθρακοποίηση του ευρωπαϊκού ενεργειακού συστήματος και τον εξηλεκτρισμό της οικονομίας. Ένα άλλο τρίτο μέρος επισήμανε ότι, δεδομένου ότι η παραγωγή ηλιακής και αιολικής ενέργειας θα πρέπει να προσαρμοστεί στην ανελαστική παραγωγή πυρηνικής ενέργειας, η παραγωγή τους θα περιέλθει σε μειονεκτική θέση. Αυτό ισχύει ειδικότερα, καθώς οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι εκτεθειμένες στον ανταγωνισμό, ενώ τα κράτη μέλη απορροφούν τους κινδύνους των φορέων εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων.

β) Ορισμένα τρίτα μέρη υποστήριξαν ότι η πυρηνική ενέργεια δεν μπορεί να αποτελέσει θεμιτή στρατηγική για την απανθρακοποίηση των οικονομιών της ΕΕ, δεδομένου ότι δεν είναι ανταγωνιστική ως προς το κόστος, δεσμεύει πάρα πολλούς εν ανεπαρκεία πόρους (όχι μόνο οικονομικούς αλλά και ανθρώπινους και υλικούς πόρους) και αντιμετωπίζει συστηματικά καθυστερήσεις.

γ) Ένα τρίτο μέρος υποστήριξε ότι, ακόμη και αν η πυρηνική τεχνολογία μπορεί να συμβάλει περισσότερο στην απανθρακοποίηση σε σύγκριση με άλλες τεχνολογίες, το συνολικό περιβαλλοντικό ισοζύγιο είναι αρνητικό (π.χ. λόγω της διάθεσης πυρηνικών αποβλήτων).

δ) Ένα τρίτο μέρος παρατήρησε ότι η κρατική ενίσχυση που χορηγείται στην Engie θα μπορούσε να φέρει σε μειονεκτική θέση πλήθος μικρότερων παραγόντων του μελλοντικού αποκεντρωμένου ενεργειακού συστήματος. Το εν λόγω μέρος παρότρυνε την Επιτροπή να λάβει υπόψη το επενδυτικό κλίμα για εγκαταστάσεις ηλιακής και αιολικής ενέργειας στο Βέλγιο, δηλαδή για άλλες οικονομικά αποδοτικότερες τεχνολογίες που ενδέχεται να μην χρειάζονται κρατική ενίσχυση, πριν να εγκλωβίσει σημαντικά ποσά κρατικών ενισχύσεων σε πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής. Το εν λόγω μέρος ζήτησε επίσης να αξιολογηθεί η μελλοντική ανάγκη για ηλεκτρική ενέργεια βασικού φορτίου.

(343) Αντίθετα, ένα τρίτο μέρος διαφώνησε με τα επιχειρήματα που προαναφέρθηκαν και υποστήριξε ότι η πυρηνική ενέργεια διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των κλιματικών στόχων και της ασφάλειας του εφοδιασμού της ΕΕ. Το εν λόγω μέρος κάλεσε την Επιτροπή να λάβει υπόψη την πολυπλοκότητα των επενδύσεων στον πυρηνικό τομέα και να παράσχει κάποιο βαθμό διακριτικής ευχέρειας στα κράτη μέλη να επιλέγουν ένα σύνολο κατάλληλων μέτρων ενίσχυσης για τη στήριξη επενδύσεων στον πυρηνικό τομέα.

6.2.3.2. Μη διεξαγωγή διαδικασίας υποβολής προσφορών και πωλήσεις πυρηνικής ηλεκτρικής ενέργειας

(344) Ένα τρίτο μέρος εξέφρασε τη λύπη του για το γεγονός ότι η προτεινόμενη σύμβαση μεταξύ του βελγικού Δημοσίου, της Engie και της Electrabel για την παράταση της διάρκειας ζωής του Doel 4 και του Tihange 3 αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης χωρίς τη διοργάνωση διαδικασίας υποβολής προσφορών. Σύμφωνα με το εν λόγω τρίτο μέρος, ένας συνδυασμός χαρτοφυλακίου ανανεώσιμων πηγών ενέργειας μεγάλης κλίμακας και αποθήκευσης σε συσσωρευτές θα μπορούσε να παράσχει προφίλ παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας παρόμοιο με την πυρηνική ενέργεια.

(345) Όσον αφορά τις πωλήσεις πυρηνικής ενέργειας στο πλαίσιο της τρέχουσας συμφωνίας, ένα άλλο τρίτο μέρος που υπέβαλε απαντήσεις δήλωσε ότι οι υπηρεσίες ενεργειακής διαχείρισης θα πρέπει να παρέχονται από ανεξάρτητο μέρος στην περίπτωση που κανένας πλειοδότης δεν μπορεί να συνάψει σύμβαση στο πλαίσιο διαδικασίας υποβολής προσφορών.

6.2.4. *Άλλες παρατηρήσεις τρίτων*

(346) Ένα τρίτο μέρος ισχυρίστηκε ότι η χρήση πυρηνικής ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συνιστά παραβίαση της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» και της αρχής της προφύλαξης που προβλέπεται στο άρθρο 191 της ΣΛΕΕ.

(347) Αρκετά τρίτα μέρη εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με ζητήματα ασφάλειας που άπτονται της εκμετάλλευσης της πυρηνικής τεχνολογίας.

α) Ένα μέρος θεώρησε ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο μεγάλων ατυχημάτων σε πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, τα οποία θα είχαν επιπτώσεις και σε άλλα κράτη μέλη.

β) Γενικότερα, το ίδιο μέρος θεώρησε ότι ο κίνδυνος που ενέχουν οι πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής σε περιπτώσεις ένοπλων συγκρούσεων κατέστη πρόσφατα εμφανής, δεδομένου ότι οι μη στρατιωτικές πυρηνικές υποδομές δεν έχουν, καταρχήν, σχεδιαστεί για την αντιμετώπιση των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων πολεμικών γεγονότων. Ως εκ τούτου, οι πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής μπορούν να καταστούν δυνητικοί στόχοι, η καταστροφή των οποίων θα μπορούσε να προκαλέσει ραδιενεργή ρύπανση, κάτι που όχι μόνο συνιστά τεράστιο κίνδυνο για την ασφάλεια, αλλά μπορεί επίσης να αποσταθεροποιήσει τον ενεργειακό εφοδιασμό μιας χώρας.

γ) Ένα άλλο μέρος ισχυρίστηκε ότι οποιαδήποτε παράταση της διάρκειας ζωής ενός πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής, παρά τις τυχόν αναβαθμίσεις και βελτιώσεις της ασφάλειας, συνεπάγεται αυξημένους κινδύνους αρνητικών επιπτώσεων που σχετίζονται με την ποιότητα και την αξιοπιστία των κατασκευαστικών στοιχείων των εν λόγω πυρηνικών αντιδραστήρων, οι οποίες μειώνονται με την πάροδο του χρόνου. Σύμφωνα με το εν λόγω μέρος, η αύξηση της ηλικίας επιφέρει αύξηση της τάσης των εξαιρετικά μολυσμένων κατασκευαστικών στοιχείων των αντιδραστήρων να εμφανίζουν δυσλειτουργίες και διαταραχές λειτουργίας.

δ) Ένα μέρος υπενθύμισε ότι η διαθεσιμότητα ουρανίου και θορίου παραμένει περιορισμένη και ότι η εξάρτηση των κρατών μελών της ΕΕ από τις εισαγωγές μεταλλευμάτων ουρανίου προσεγγίζει το 100 %. Το μέρος αυτό αντικρούει την ιδέα ενός «κύκλου καυσίμου», υποστηρίζοντας ότι η επανεπεξεργασία αναλωμένων καυσίμων δεν μπορεί να επαναλαμβάνεται όσο το δυνατόν συχνότερα, και αναφέρει ότι η επανεπεξεργασία ενέχει σημαντικούς κινδύνους για την ασφάλεια, την υγεία και το περιβάλλον, καθώς και κινδύνους διάδοσης πυρηνικών.

(348) Ένα τρίτο μέρος εξέφρασε ανησυχίες όσον αφορά τη διεξαγωγή της εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Ειδικότερα, υποστήριξε ότι βασικά ζητήματα σχετικά με τις αναγκαίες αναβαθμίσεις της ασφάλειας και τη διαχείριση της γήρανσης δεν είχαν ληφθεί υπόψη κατά τη δημόσια διαβούλευση. Το μέρος δήλωσε ότι είχε διατυπώσει εκτεταμένη θέση επί του θέματος, η οποία δεν ελήφθη υπόψη.

(349) Τέλος, ένα τρίτο μέρος υπενθύμισε ότι, παρόλο που ένα από τα επιχειρήματα που προέβαλε το Βέλγιο για την υλοποίηση του έργου LTO είναι η μείωση της εξάρτησής του από τη Ρωσία όσον αφορά το φυσικό αέριο, η ευρωπαϊκή πυρηνική βιομηχανία εξακολουθεί να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη Ρωσία για το πυρηνικό της καύσιμο, καθώς η Ρωσία διαδραματίζει καίριο ρόλο τόσο στην παραγωγή όσο και στην επανεπεξεργασία ουρανίου. Σύμφωνα με τον εν λόγω απαντήσαντα, θα ήταν ευκολότερο να βρεθούν εναλλακτικές πηγές φυσικού αερίου από ό,τι να εξαλειφθεί ο σημερινός ρόλος της Ρωσίας στην πυρηνική βιομηχανία της Ευρώπης.

7. **ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ ΣΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΜΕΡΩΝ**

(350) Στις 30 Οκτωβρίου 2024 οι βελγικές αρχές απέστειλαν την απάντησή τους στις παρατηρήσεις που υπέβαλαν τρίτα μέρη.

(351) Γενικά, το βελγικό Δημόσιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για τις απόψεις που εκφράστηκαν, αλλά θεώρησε ότι διάφορα ζητήματα που τέθηκαν ήταν αμιγώς πολιτικού χαρακτήρα, αόριστα ή βασίστηκαν σε εσφαλμένη κατανόηση του έργου LTO.

(352) Επίσης, το Βέλγιο εξήγησε ότι τα περισσότερα από τα ζητήματα που τέθηκαν έχουν ήδη εξεταστεί στα προηγούμενα υπομνήματά του και την απάντησή του στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Τα κύρια επιχειρήματα που πρόβαλε το Βέλγιο απαντώντας στις ανησυχίες που εξέφρασαν τρίτα μέρη θα παρατεθούν κατωτέρω. Θα παρατεθούν ειδικότερα οι απαντήσεις στις παρατηρήσεις που σχετίζονται άμεσα με την αξιολόγηση της κρατικής ενίσχυσης.

(353) Όσον αφορά την κριτική ορισμένων τρίτων μερών ότι θα έπρεπε να είχαν εξεταστεί άλλοι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί ή άλλες τεχνολογίες παραγωγής (όπως διαδικασία υποβολής προσφορών για το προφίλ παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που θα ήταν ανοικτή σε άλλους παραγωγούς ενέργειας, χρήση του βελγικού μηχανισμού ισχύος, επενδύσεις σε μεγάλης κλίμακας ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και αποθήκευση σε συσσωρευτές), το Βέλγιο έδωσε τις ακόλουθες απαντήσεις:

α) Το Βέλγιο αναφέρθηκε στις σημαντικές επενδυτικές δαπάνες που συνεπάγονται τα πυρηνικά έργα και στην ύπαρξη πρόσθετων ανεπαρκειών της αγοράς σε σύγκριση με άλλες τεχνολογίες (βλ. αιτιολογική σκέψη 39), γεγονός που καθιστά αδύνατη τη χρηματοδότηση του έργου LTO μέσω του βελγικού μηχανισμού ισχύος. Επίσης, το Βέλγιο υποστήριξε ότι ένας μηχανισμός δημοπρασιών, όπως οι δημοπρασίες στο πλαίσιο του βελγικού μηχανισμού ισχύος, δεν αποτελεί κατάλληλο εργαλείο για τη χρηματοδότηση της παραγωγής πυρηνικής ενέργειας, με αποτέλεσμα οι μονάδες LTO να χρειάζονται ειδική δέσμη στήριξης.

β) Το Βέλγιο υπενθύμισε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 194 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη έχουν την αυτονομία να διαμορφώνουν τις ενεργειακές πολιτικές τους, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής να ενσωματώνουν την πυρηνική ενέργεια στο ενεργειακό τους μείγμα, και ότι ένας ποικίλος συνδυασμός μεθόδων παραγωγής ενέργειας είναι απαραίτητος για τη διατήρηση ενός αξιόπιστου και ισορροπημένου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας. Το Βέλγιο αποφάσισε, το 2022, ότι η σχετική ικανότητα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας θα πρέπει να αποτελεί μέρος του βελγικού ενεργειακού μείγματος για μια ακόμη δεκαετία και η εν λόγω απόφαση σχετικά με το ενεργειακό μείγμα δεν μπορεί να εξαρτάται από το αποτέλεσμα μιας δημοπρασίας.

γ) Επιπρόσθετα, το Βέλγιο τόνισε ότι μόνο η Electrabel μπορεί εύλογα να εκμεταλλεύεται τις μονάδες LTO ως ο σημερινός (πλειοψηφικός) ιδιοκτήτης των μονάδων LTO και ο μόνος φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής στο Βέλγιο. Το Βέλγιο υπενθύμισε ότι η πρόσβαση σε ικανότητα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας απαιτεί ειδική τεχνογνωσία, συμπεριλαμβανομένης ειδικής για την εκάστοτε χώρα τεχνογνωσίας, η οποία δεν είναι διαθέσιμη σε όλους τους παράγοντες της αγοράς, και ότι μια διαδικασία υποβολής προσφορών εν προκειμένω δεν θα είχε ουσιαστικά αποτελέσματα, δεδομένου ότι κανένας άλλος φορέας εκμετάλλευσης, πλην της Electrabel, δεν θα μπορούσε να είχε επιλεγεί.

(354) Όσον αφορά τις παρατηρήσεις τρίτων μερών ότι η δέσμη διαφόρων μέτρων (χρηματοδοτική στήριξη, συμφωνία για τα απόβλητα) για τη στήριξη του έργου LTO είναι υπερβολική, δεν συνάδει με τα κίνητρα της αγοράς και δεν είναι αναλογική, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι οι συμφωνίες περιλαμβάνουν διάφορους μηχανισμούς που θα ενθαρρύνουν την BE-NUC να ανταποκρίνεται όσο το δυνατόν περισσότερο στα μηνύματα της αγοράς, εντός των τεχνικών περιορισμών των μονάδων. Ειδικότερα:

α) Όσον αφορά τη CfD, το Βέλγιο επανέλαβε ότι ο σχεδιασμός της CfD διαμορφώνεται με βάση τους τεχνικούς, κανονιστικούς και οικονομικούς περιορισμούς που διέπουν τις μονάδες LTO. Διαθέτει μηχανισμό επιμερισμού κόστους/οφέλους, με IRR που κυμαίνεται μεταξύ 6 % και 8 %, ο οποίος παρέχει κίνητρα στην BE-NUC: i) να βελτιστοποιεί τη διάρθρωση του κόστους της πριν από τον καθορισμό και την αναθεώρηση της τιμής άσκησης, ii) να μεγιστοποιεί την παραγωγή των σταθμών όταν αναμένονται υψηλές τιμές και το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας προσεγγίζει επίπεδα ανεπάρκειας (π.χ. χειμερινή περίοδο), iii) να μετριάζει τα δυνητικά απροσδόκητα κέρδη, iv) να ενεργοποιεί διαμορφώσεις της παραγωγής σε περίπτωση παρατεταμένων περιόδων αρνητικών τιμών και v) να διασφαλίζει ότι οι προγραμματισμένες διακοπές για μακροπρόθεσμες λειτουργίες, συντήρηση και ανεφοδιασμό έχουν προγραμματιστεί να πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, όταν οι τιμές τείνουν να βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδό τους.

β) Όσον αφορά τον συνδυασμό διαφόρων χρηματοδοτικών επιμέρους μέτρων επιπλέον της CfD, το Βέλγιο υποστήριξε ότι τα μέτρα αυτά περιορίζονται στο ελάχιστο αναγκαίο και ότι το καθένα καλύπτει συγκεκριμένους κινδύνους που σχετίζονται με το έργο LTO (και, ως εκ τούτου, είναι συμπληρωματικά). Το Βέλγιο υπενθύμισε ότι: i) η MOCP και τα δάνεια SDC είναι ουσιαστικής σημασίας για να διασφαλιστεί ότι η BE-NUC παράγει επαρκείς ταμειακές ροές για την πληρωμή του φορέα εκμετάλλευσης και τη διατήρηση της μακροπρόθεσμης λειτουργικής βιωσιμότητας, και ii) η δομή της κοινής επιχείρησης, τα μετοχικά δάνεια και η διευκόλυνση κεφαλαίου κίνησης έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να έχουν τους ίδιους όρους τόσο για το βελγικό Δημόσιο όσο και για την Electrabel υπό την ιδιότητά τους ως μετόχων και θα συναφθούν υπό τους όρους της αγοράς.

γ) Το Βέλγιο υποστήριξε ότι το έργο LTO δεν αντιβαίνει στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και στην αρχή της προφύλαξης και υπενθύμισε ότι έχει ήδη κριθεί πως παρόμοια πυρηνικά έργα στη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο, όσον αφορά τόσο τους μηχανισμούς χρηματοδότησης όσο και το σύστημα ανώτατου ορίου πληρωμών για τα απόβλητα, τηρούν την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και την αρχή της προφύλαξης και έχουν αντίστοιχα εγκριθεί από την Επιτροπή.

δ) Όσον αφορά τη συμφωνία για τα απόβλητα, το Βέλγιο υποστήριξε ότι οι εν λόγω υποχρεώσεις σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα θα μεταβιβαστούν στο βελγικό Δημόσιο μέσω κατ' αποκοπή πληρωμής 15 δισ. EUR, το ύψος της οποίας καθορίστηκε βάσει αξιόπιστης μεθοδολογίας και στοιχείων εμπειρογνωμόνων. Το Βέλγιο επισήμανε επίσης ότι την τελική ευθύνη για την ασφαλή διαχείριση των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών πυρηνικών αποβλήτων φέρουν τα κράτη μέλη, κάτι που αποτελεί θεμελιώδη αρχή, η οποία κατοχυρώνεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου ([125]).

(355) Όσον αφορά τις παρατηρήσεις τρίτων σχετικά με την παρεμπόδιση της ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, το Βέλγιο υποστήριξε ότι η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας θα συνεχίσει να αυξάνεται, γεγονός που δημιουργεί ευκαιρίες για όλα τα είδη παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Το Βέλγιο τόνισε επίσης τις προθέσεις του να αναπτύξει και να στηρίξει την περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

(356) Όσον αφορά την παρατήρηση τρίτων σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, το Βέλγιο υποστήριξε ότι διενεργήθηκε εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για το έργο LTO με πρωτοβουλία του FPS Economy και ότι αυτή εκπονήθηκε σε πλήρη συμμόρφωση με τη βελγική νομοθεσία και τη σύμβαση του Aarhus ([126]). Επιπρόσθετα, το Βέλγιο τόνισε ότι οι βελγικές αρχές και η Engie τήρησαν όλους τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις.

(357) Όσον αφορά τις ανησυχίες τρίτων σχετικά με τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια, το Βέλγιο τόνισε ότι έχουν θεσπιστεί ειδικές δικλείδες ασφαλείας που διασφαλίζουν πρόσθετες εγγυήσεις όσον αφορά τον εταίρο στο πλαίσιο της EMSA. Το Βέλγιο τόνισε ότι η Engie θα αποκλειστεί από τη διαδικασία επιλογής και λήψης αποφάσεων, και ότι θα ληφθούν επαρκή μέτρα για την αποφυγή συγκρούσεων συμφερόντων όταν η GEMS θα συμμετάσχει στη διαδικασία υποβολής προσφορών για την EMSA.

(358) Όσον αφορά την παρατήρηση σχετικά με τη συνεχιζόμενη εξάρτηση από τη Ρωσία, το Βέλγιο υποστήριξε ότι προμηθευτές φυσικού ουρανίου και υπηρεσιών μετατροπής από τη Ρωσία αποκλείονται ρητά από τις συμβάσεις προμήθειας της Synatom που αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης ή βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση μέσω της εποπτείας του Οργανισμού Εφοδιασμού της Ευρατόμ.

8. **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΡΟΥ**

8.1. **Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης**

(359) Σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη μέλη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές.

(360) Ένα μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, εάν πληροί τέσσερις σωρευτικές προϋποθέσεις. Πρώτον, το μέτρο πρέπει να χρηματοδοτείται από το κράτος ή μέσω κρατικών πόρων. Δεύτερον, το μέτρο πρέπει να αποφέρει πλεονέκτημα σε δικαιούχο. Τρίτον, το μέτρο πρέπει να ευνοεί ορισμένες επιχειρήσεις ή οικονομικές δραστηριότητες (δηλαδή πρέπει να υπάρχει κάποιος βαθμός επιλεκτικότητας). Τέταρτον, το μέτρο πρέπει να έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά.

([125]) Οδηγία 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2011, η οποία θεσπίζει κοινοτικό πλαίσιο για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων (ΕΕ L 199 της 2.8.2011, σ. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj).

([126]) Η σύμβαση ΟΕΕ/ΗΕ για την πρόσβαση σε πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, η οποία είναι συνήθως γνωστή ως σύμβαση του Aarhus. Η σύμβαση του Aarhus είναι πολυμερής περιβαλλοντική συμφωνία μέσω της οποίας αυξάνονται οι ευκαιρίες πρόσβασης των πολιτών σε περιβαλλοντικές πληροφορίες, εξασφαλίζεται η διαφάνεια των εν λόγω ευκαιριών και διασφαλίζεται αξιόπιστη κανονιστική διαδικασία.

(361) Στο σημείο 4.1.1 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξήγησε ότι οι τρεις συνιστώσες του κοινοποιηθέντος μέτρου σχεδιάστηκαν από κοινού και συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους. Κατά το σημείο 81 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, διαφορετικά μέτρα μπορούν να θεωρηθούν «ενιαία παρέμβαση». Αυτό θα μπορούσε να ισχύει, συγκεκριμένα, όταν διαδοχικές παρεμβάσεις συνδέονται τόσο στενά μεταξύ τους, ιδίως λαμβανομένων υπόψη της χρονολογικής σειράς τους, του σκοπού τους και της κατάστασης της επιχείρησης κατά τον χρόνο των εν λόγω παρεμβάσεων, ώστε να καθίσταται αδύνατος ο μεταξύ τους διαχωρισμός ([127]). Παραδείγματος χάρη, μια σειρά κρατικών παρεμβάσεων που πραγματοποιούνται σε σχέση με την ίδια επιχείρηση, σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα, οι οποίες συνδέονται μεταξύ τους ή είχαν σχεδιαστεί ή ήταν προβλέψιμες κατά τη στιγμή της πρώτης παρέμβασης δύνανται να αξιολογούνται ως μία παρέμβαση ([128]).

(362) Η Επιτροπή εξήγησε στις αιτιολογικές σκέψεις 204 και 208 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας ότι οι τρεις συνιστώσες του μέτρου, συμπεριλαμβανομένων όλων των επιμέρους συνιστωσών τους, οι οποίες αποσκοπούν από κοινού στην παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO, δεδομένου ότι είχαν σχεδιαστεί από κοινού, έχουν τον ίδιο στόχο και καθορίζονται από την ίδια συμφωνία, δηλαδή τη συμφωνία εφαρμογής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 (βλ. αιτιολογική σκέψη 24), την ίδια νομοθετική πράξη, δηλαδή τον νόμο Phoenix σχετικά με την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού και τη μεταρρύθμιση του τομέα της πυρηνικής ενέργειας (βλ. σημείο 3.5.2), και χορηγούνται όλες από την ίδια χορηγούσα αρχή, δηλαδή το βελγικό Δημόσιο. Επιπρόσθετα, η βελγική κυβέρνηση δρομολόγησε την παράταση της διάρκειας ζωής των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων και, ως εκ τούτου, το έργο LTO, και η συμμετοχή της Engie και της Electrabel στη συμφωνία εξαρτήθηκε από την εξασφάλιση κατάλληλου επιπέδου ανταπόδοσης, εγγύησης έναντι νομικών αλλαγών σχετικά με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνικές πηγές και πρόσθετης ελαχιστοποίησης των κινδύνων όσον αφορά το κόστος των πυρηνικών αποβλήτων (βλ. αιτιολογική σκέψη 23). Ως εκ τούτου, καθεμιά από τις τρεις συνιστώσες του κοινοποιηθέντος μέτρου, συμπεριλαμβανομένων των επιμέρους συνιστωσών τους, συνδέεται στενά με τις άλλες και θα ήταν αδύνατο να διαχωριστεί από αυτές, δεδομένου ότι αποτελούν από κοινού αναγκαία προϋπόθεση για τη συμμετοχή της Engie και της Electrabel στο έργο LTO.

(363) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή έκρινε ότι οι τρεις συνιστώσες θα πρέπει να εξεταστούν από κοινού ως ενιαία παρέμβαση. Οι τρεις συνιστώσες αλληλεξαρτώνται και παράγουν αποτελέσματα που ενισχύουν αμοιβαίως τις επιδόσεις του έργου LTO. Προκαταρκτικώς, η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης, και για τις τρεις συνιστώσες του μέτρου εξεταζόμενες από κοινού, ότι η παρέμβαση θα συνεπάγεται κρατική ενίσχυση δεδομένου ότι παρέχεται από κρατικούς πόρους που καταλογίζονται στο βελγικό Δημόσιο, το δε μέτρο θα παράσχει επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα και μπορεί να έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και να νοθεύσει τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά.

(364) Η Επιτροπή δεν διαπίστωσε, κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας, ότι συντρέχει οποιοσδήποτε λόγος μεταβολής της ανωτέρω αξιολόγησής της. Δεδομένου ότι οι τρεις συνιστώσες του μέτρου σχεδιάστηκαν από κοινού, έχουν τον ίδιο στόχο, καθορίζονται από την ίδια συμφωνία και την ίδια νομοθεσία, χορηγούνται από την ίδια αρχή χορήγησης του μέτρου και ήταν και οι τρεις αναγκαίες για να πειστούν η Engie και η Electrabel να συμμετάσχουν στο έργο LTO, η Επιτροπή θεωρεί ότι αποτελούν μέρος ενιαίας παρέμβασης και θα πρέπει να εξεταστούν από κοινού ως ενιαία παρέμβαση.

8.1.1. *Δυνατότητα καταλογισμού και ύπαρξη κρατικών πόρων*

(365) Για να χαρακτηριστούν τα μέτρα ως ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, πρέπει να χορηγούνται άμεσα ή έμμεσα με κρατικούς πόρους.

(366) Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 213 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, ο συνδυασμός των επιμέρους μέτρων του έργου LTO, όπως περιγράφεται στην ενότητα 3 της παρούσας απόφασης, αποφασίστηκε από το βελγικό Δημόσιο (σε συμφωνία με την Engie) κατά τον χρόνο υπογραφής της συμφωνίας εφαρμογής στις 13 Δεκεμβρίου 2023. Επιπρόσθετα, το έργο LTO περιλαμβάνει τη δημιουργία μιας εν μέρει κρατικής οντότητας (BE-NUC) και η αρχή χορήγησης του μέτρου είναι το βελγικό Δημόσιο.

([127]) Απόφαση της 19ης Μαρτίου 2013, Bouygues και Bouygues Télécom κατά Επιτροπής κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-399/10 P και C-401/10 P, EU:C:2013:175, σκέψη 104· απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2010, Ελλάδα κ.λπ. κατά Επιτροπής, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-415/05, T-416/05 και T-423/05, EU:T:2010:386, σκέψη 177· απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 1998, BP Chemicals κατά Επιτροπής, T-11/95, EU:T:1998:199, σκέψεις 170 και 171.

([128]) Απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 2021, Oltchim SA κατά Επιτροπής, T-565/19, EU:T:2021:904, σκέψεις 93 έως 197.

(367) Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 214 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το έργο LTO συνίσταται σε σειρά επιμέρους μέτρων που περιλαμβάνουν μεταφορά κρατικών πόρων προς όφελος της BE-NUC, της νεοσυσταθείσας κοινής επιχείρησης που ανήκει στο βελγικό Δημόσιο και την Electrabel. Ειδικότερα, μια CfD με τη στήριξη του Δημοσίου, η οποία επιτρέπει στην κοινή επιχείρηση να λάβει συμπληρωματική αμοιβή σε περίπτωση που οι τιμές της αγοράς προκαλέσουν έλλειμμα εσόδων από την εκμετάλλευση, εκθέτει το κράτος σε μεταφορά κρατικών πόρων προς όφελος της κοινής επιχείρησης.

(368) Βάσει των ανωτέρω λόγων, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το μέτρο χορηγείται μέσω κρατικών πόρων και μπορεί να καταλογιστεί στο Δημόσιο κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

8.1.2. *Επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα*

(369) Ένα μέτρο θεωρείται επιλεκτικό όταν ευνοεί μόνο συγκεκριμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής. Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι το παρόν μέτρο, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων επιμέρους συνιστωσών του, αξιολογούμενων τόσο από κοινού όσο και χωριστά, παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

(370) Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 217 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το έργο LTO, συμπεριλαμβανομένων των τριών συνιστωσών του κοινοποιηθέντος μέτρου, αποσκοπεί στην παράταση της διάρκειας ζωής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων με σκοπό την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά ενέργειας και, ως εκ τούτου, τη συμβολή στην ασφάλεια του εφοδιασμού. Το μέτρο θα παράσχει στους κύριους δικαιούχους, την Electrabel και τη Luminus, καθώς και στην BE-NUC, συγκεκριμένο πλεονέκτημα: i) το οποίο δεν τίθεται στη διάθεση άλλων φορέων εκμετάλλευσης εγκαταστάσεων παραγωγής ενέργειας σε παρόμοιες νομικές και πραγματικές καταστάσεις, λαμβανομένων υπόψη του στόχου και των αποτελεσμάτων του μέτρου (παροχή χρηματοδότησης και σταθερών εσόδων για την παράταση της διάρκειας ζωής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων και την κατοχύρωση της ασφάλειας του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια στο Βέλγιο), και ii) το οποίο δεν θα είχαν αποκομίσει υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς και χωρίς ειδική συμφωνία σχετικά με τα διάφορα στοιχεία του μέτρου. Το πλεονέκτημα αυτό είναι επιλεκτικό υπό την έννοια ότι ευνοεί τους ιδιοκτήτες και τον φορέα εκμετάλλευσης των μονάδων LTO, οι οποίοι βρίσκονται σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση με άλλους παρόχους ικανότητας παραγωγής που δεν έχουν τη δυνατότητα να εκμεταλλεύονται πυρηνικούς σταθμούς στο Βέλγιο, αλλά μπορούν επίσης να συμβάλουν στην ασφάλεια του εφοδιασμού (όπως μονάδες αερίου, φορείς εκμετάλλευσης υπηρεσιών απόκρισης ζήτησης, παρόχους υπηρεσιών αποθήκευσης).

(371) Επιπρόσθετα, όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 218 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, πολλά από τα επιμέρους μέτρα που αποτελούν μέρος του έργου LTO παρέχουν επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα στην Electrabel και/ή στη Luminus (και στις συνεισφέρουσες εταιρείες, κατά περίπτωση). Για παράδειγμα, η συμφωνία αμοιβής στο πλαίσιο της συνιστώσας 1 περιλαμβάνει αμφίδρομη CfD, η οποία θεσπίζει σταθερή ροή εσόδων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνικές πηγές, προστατεύοντας έτσι τους ιδιοκτήτες των μονάδων από τους κινδύνους της αγοράς. Το βελγικό Δημόσιο παρέχει επίσης μετοχικό δάνειο, δάνεια SDC και καταβολή ελάχιστων λειτουργικών και κεφαλαιουχικών δαπανών για την κάλυψη του κόστους έναρξης λειτουργίας των μονάδων LTO και της πιθανής έλλειψης κερδοφορίας τους. Τα εν λόγω δάνεια και συμφωνίες δεν είναι διαθέσιμα σε άλλους ανταγωνιστές και, ως εκ τούτου, παρέχουν επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα στην Electrabel, ως μέρος της BE-NUC, και στη Luminus. Η συνιστώσα 3 παρέχει προστασία ανάκτησης του κόστους στην Engie και τη Luminus σε περίπτωση μεταβολής της νομοθεσίας ή της πολιτικής και μειώνει με τον τρόπο αυτόν τον επενδυτικό κίνδυνο, ο οποίος μεταβιβάζεται στο Δημόσιο, παρέχει δε οικονομικό πλεονέκτημα το οποίο δεν θα ήταν δυνατό να αποκτηθεί υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς και το οποίο δεν είναι διαθέσιμο σε άλλους φορείς της αγοράς.

(372) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η διαδικασία υποβολής προσφορών για την EMSA θα διεξαχθεί σύμφωνα με τον βελγικό νόμο για τις δημόσιες συμβάσεις της 17ης Ιουνίου 2016 και το βασιλικό διάταγμα της 18ης Ιουνίου 2017 σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις στους τομείς των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Ο εταίρος για την EMSA θα επιλεγεί μέσω ανοικτής, διαφανούς διαδικασίας σύναψης δημόσιων συμβάσεων χωρίς διακρίσεις και όρους. Η ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών για την EMSA, η οποία χρησιμοποιεί και συμμορφώνεται με τις διαδικασίες που προβλέπονται στις οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, διασφαλίζει ότι η συναλλαγή, εν προκειμένω η αγορά υπηρεσιών ενεργειακής διαχείρισης, είναι σύμφωνη με τους όρους της αγοράς και αποκλείει τη χορήγηση οποιουδήποτε πλεονεκτήματος στον διαχειριστή ενέργειας. Ως εκ τούτου, το έργο LTO δεν παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στον εταίρο της EMSA.

(373) Με βάση τους προαναφερθέντες λόγους, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το έργο LTO παρέχει επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα στους δικαιούχους του μέτρου.

8.1.3. *Κίνδυνος αδικαιολόγητης στρέβλωσης του ανταγωνισμού και επιπτώσεων στις συναλλαγές*

(374) Όπως επισήμανε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 221 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει ελευθερωθεί και οι παραγωγοί ηλεκτρικής ενέργειας πραγματοποιούν συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών και, επομένως, η παροχή πλεονεκτήματος στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια ενδέχεται να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από πυρηνική ενέργεια πωλείται συνήθως στην εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, στην οποία ανταγωνίζεται όλες τις πηγές ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων σε άλλα κράτη μέλη. Επιπρόσθετα, η βελγική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας είναι σε μεγάλο βαθμό διασυνδεδεμένη στη βασική περιφέρεια υπολογισμού δυναμικότητας.

(375) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή επαναλαμβάνει τη θέση της ότι το πλεονέκτημα που παρέχεται στους δικαιούχους μέσω του έργου LTO απειλεί να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

8.1.4. *Συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη ενίσχυσης*

(376) Η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η συνιστώσα 1, η συνιστώσα 2 και η συνιστώσα 3 του κοινοποιηθέντος μέτρου (από κοινού, το έργο LTO), ως διαφορετικά μέτρα που αφορούν μία ενιαία κρατική παρέμβαση, ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

8.2. **Νομιμότητα της ενίσχυσης**

(377) Όπως επισήμανε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 224 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το μέτρο κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή στις 21 Ιουνίου 2024 και δεν έχει εφαρμοστεί έως τώρα. Το Βέλγιο επιβεβαίωσε ότι καμία πραγματική εργασία, εκτός από τις προπαρασκευαστικές εργασίες που αποτελούν μέρος των δραστηριοτήτων ανάπτυξης στο πλαίσιο της JDA++, δεν θα εκτελεστεί πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Η ολοκλήρωση της συναλλαγής και η εφαρμογή του μέτρου εξαρτώνται από την έγκριση του μέτρου από την Επιτροπή, δεδομένου ότι η έγκριση της κρατικής ενίσχυσης αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή της συμφωνίας εφαρμογής.

(378) Κατά συνέπεια, οι βελγικές αρχές συμμορφώθηκαν με τις υποχρεώσεις κοινοποίησης και αναστολής που υπέχουν δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

8.3. **Συμβατότητα του μέτρου με την εσωτερική αγορά**

(379) Δεδομένου ότι διαπιστώθηκε ότι το μέτρο ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, η Επιτροπή εξέτασε περαιτέρω αν το μέτρο θα μπορούσε να θεωρηθεί συμβατό με την εσωτερική αγορά.

8.3.1. *Νομική βάση της αξιολόγησης*

(380) Η Επιτροπή αξιολόγησε το κοινοποιηθέν μέτρο βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, κατά το οποίο η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει συμβατές με την εσωτερική αγορά τις «*ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον*».

8.3.2. *Θετική προϋπόθεση: ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας*

8.3.2.1. *Συμβολή στην ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας*

(381) Το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι είναι συμβατές «οι ενισχύσεις για την προώθηση της αναπτύξεως ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ή οικονομικών περιοχών, εφόσον δεν αλλοιώνουν τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον». Ως εκ τούτου, για να είναι συμβατές ενισχύσεις βάσει της εν λόγω διάταξης της Συνθήκης, πρέπει να συμβάλλουν στην ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων ([129]).

(382) Η κρατική παρέμβαση μπορεί να είναι αναγκαία για την προώθηση της ανάπτυξης ή την παροχή κινήτρων για την ανάπτυξη ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων οι οποίες, χωρίς την ενίσχυση, δεν θα αναπτύσσονταν ή δεν θα αναπτύσσονταν με τον ίδιο ρυθμό ή υπό τις ίδιες προϋποθέσεις.

([129]) Απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής, C-594/18 P, EU:C:2020:742, σκέψεις 20 και 24.

(383) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι και οι τρεις συνιστώσες του μέτρου μειώνουν τους κύριους παράγοντες κινδύνου που προκύπτουν από επενδύσεις σε εγκαταστάσεις παραγωγής πυρηνικής ενέργειας. Όπως εξηγείται στο σημείο 3.1 της παρούσας απόφασης και στο σημείο 2.3 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, σκοπός του κοινοποιηθέντος μέτρου είναι να καταστήσει δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων σε δύο υφιστάμενους πυρηνικούς αντιδραστήρες ώστε να διασφαλιστεί η λειτουργία τους για παρατεταμένη περίοδο 10 ετών (ιδίως μέσω της συνιστώσας 1 του μέτρου, βλ. σημείο 3.3.1), συμβάλλοντας έτσι στην ασφάλεια του εφοδιασμού στο Βέλγιο, και διασφαλίζοντας μακροπρόθεσμα τη χρηματοδότηση της διαχείρισης των πυρηνικών αποβλήτων και των αναλωμένων πυρηνικών καυσίμων (ιδίως μέσω της συνιστώσας 2 του μέτρου, βλ. σημείο 3.3.2). Επιπρόσθετα, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι τα μέτρα νομικής προστασίας (μέσω της συνιστώσας 3 του μέτρου, βλ. σημείο 3.3.3) είναι αναγκαία για την προώθηση του έργου LTO, μέσω της μείωσης ορισμένων κινδύνων που θεωρούνται ότι εκφεύγουν του ελέγχου του επενδυτή.

(384) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το Δικαστήριο αναγνώρισε την ανάπτυξη νέας πυρηνικής δυναμικότητας ως οικονομική δραστηριότητα κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ ([130]) και αποφάνθηκε ότι το άρθρο 107 της ΣΛΕΕ μπορεί να εφαρμοστεί σε επενδύσεις σε πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής ([131]). Δεδομένου ότι το έργο LTO συμβάλλει στην ανάπτυξη της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές πυρηνικής ενέργειας στο Βέλγιο, συμβάλλει στην ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας στο Βέλγιο.

(385) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι το μέτρο προωθεί την ανάπτυξη ορισμένης οικονομικής δραστηριότητας, όπως απαιτείται από το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

8.3.2.2. Χαρακτήρας κινήτρου

(386) Μια κρατική ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί ότι προωθεί μια οικονομική δραστηριότητα εάν έχει χαρακτήρα κινήτρου. Χαρακτήρας κινήτρου υπάρχει όταν η ενίσχυση παρακινεί τον δικαιούχο να μεταβάλει τη συμπεριφορά του προς την ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας που επιδιώκεται από την ενίσχυση και εάν η αλλαγή συμπεριφοράς δεν θα συνέβαινε χωρίς τη χορήγηση της ενίσχυσης.

(387) Όπως εξηγείται στις αιτιολογικές σκέψεις 5 και 6 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και στις αιτιολογικές σκέψεις 19 και 23 της παρούσας απόφασης, το Βέλγιο διευκρίνισε ότι, χωρίς την ενίσχυση, η Engie δεν θα είχε τα αναγκαία κίνητρα για να συνεχίσει να επενδύει στην ανάπτυξη δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια, ιδίως δεδομένου ότι, πριν από την απόφαση της βελγικής κυβέρνησης σχετικά με το έργο LTO τον Μάρτιο του 2022, το Βέλγιο σχεδίαζε να καταργήσει πλήρως τη χρήση πυρηνικής ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (βλ. σημείο 2.2). Επιπρόσθετα, το Βέλγιο εξήγησε ότι υπάρχουν σημαντικές αποτυχίες της αγοράς που σχετίζονται με επενδύσεις σε πόρους παραγωγής ενέργειας εν γένει και στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια ειδικότερα (βλ. σημείο 3.1). Οι επενδύσεις στην πυρηνική ενέργεια χωρίς κρατική στήριξη είναι απίθανο να είναι κερδοφόρες λόγω της αβεβαιότητας όσον αφορά τις εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως στην περίπτωση παράτασης της διάρκειας ζωής για περιορισμένη περίοδο 10 ετών.

(388) Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 19 της παρούσας απόφασης και στην αιτιολογική σκέψη 5 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Engie είχε ήδη ανακοινώσει τα σχέδιά της να αποχωρήσει από τον πυρηνικό τομέα στο Βέλγιο και είχε προσαρμόσει αναλόγως την επικοινωνία και τη στρατηγική της. Σε απάντηση στη δημόσια διαβούλευση σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Engie επιβεβαίωσε ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η Electrabel δεν θα συνέχιζε τη λειτουργία των μονάδων LTO χωρίς το έργο LTO, συμπεριλαμβανομένων των τριών συνιστωσών (βλ. σημείο 5.1.2).

(389) Το Βέλγιο υποστηρίζει επίσης ότι οι δραστηριότητες ανάπτυξης που αναλήφθηκαν ως αποτέλεσμα της σύναψης της JDA++ πριν από την ολοκλήρωση της συναλλαγής είναι απλώς προπαρασκευαστικές εργασίες και μελέτες σκοπιμότητας, και ότι δεν θα εκτελεστούν πραγματικές εργασίες πριν από την επίσημη ολοκλήρωση της συναλλαγής (βλ. σημείο 3.3.1.1).

(390) Η Επιτροπή θεωρεί ότι όλες οι συνιστώσες του μέτρου έχουν τον ίδιο ειδικό στόχο και είναι όλες απαραίτητες για να προχωρήσει το έργο LTO.

α) Οι μηχανισμοί χρηματοδοτικής στήριξης στο πλαίσιο της συνιστώσας 1 του κοινοποιηθέντος μέτρου είναι αναγκαίοι για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου που ενέχει το έργο LTO και για την κάλυψη των επενδυτικών δαπανών του, συμπεριλαμβανομένου εύλογου κέρδους, ιδίως δεδομένου ότι (σύμφωνα με την ισχύουσα νομική βάση) ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων πρέπει να παύσει εκ νέου τις πυρηνικές δραστηριότητες μετά τη 10ετή παράταση της διάρκειας ζωής, γεγονός που δημιουργεί ακόμη υψηλότερο επίπεδο αβεβαιότητας όσον αφορά τα έσοδα από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια.

([130]) Ό.π., σκέψη 63.
([131]) Ό.π., σκέψη 32.

β) Η συμφωνία για τα απόβλητα στο πλαίσιο της συνιστώσας 2 του μέτρου και η συμφωνία για τα μέτρα νομικής προστασίας σε περίπτωση αλλαγής της νομοθεσίας σχετικά με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια (συνιστώσα 3) ήταν επίσης προϋπόθεση για να εξετάσουν η Engie και η Electrabel το ενδεχόμενο συμμετοχής τους στο έργο LTO και επανέναρξης δραστηριοτήτων στον πυρηνικό τομέα στο Βέλγιο.

(391) Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, η Επιτροπή εκτιμά ότι το μέτρο έχει χαρακτήρα κινήτρου, καθώς παροτρύνει τους δικαιούχους να ασκήσουν οικονομική δραστηριότητα την οποία δεν επρόκειτο να ασκήσουν χωρίς το μέτρο.

8.3.2.3. Συμμόρφωση με σχετικές διατάξεις του ενωσιακού δικαίου

(392) Όπως εξηγείται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, το Δικαστήριο αποφάνθηκε στην υπόθεση Hinkley Point C ([132]) ότι «*κρατική ενίσχυση αντιβαίνουσα σε διατάξεις ή γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης δεν μπορεί να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά*». Ειδικά για την πυρηνική ενέργεια, το Δικαστήριο αποσαφήνισε ότι, για τον συγκεκριμένο τομέα «*που εμπίπτ[ει] στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης Ευρατόμ, κρατική ενίσχυση υπέρ οικονομικής δραστηριότητας του τομέα αυτού, από την εξέταση της οποίας προκύπτει ότι αυτή αντιβαίνει σε κανόνες του δικαίου της Ένωσης σχετικά με το περιβάλλον, δεν δύναται να κηρυχθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογήν της εν λόγω διατάξεως*».

(393) Επιπρόσθετα, το Δικαστήριο τόνισε ότι η παράγωγη νομοθεσία, όπως η οδηγία 2011/92/ΕΕ, δυνάμει της οποίας ορισμένα έργα υπόκεινται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, εφαρμόζεται σε πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής και άλλους πυρηνικούς αντιδραστήρες.

(394) Το Δικαστήριο αποσαφήνισε επίσης ότι οι επενδύσεις στην πυρηνική ενέργεια δεν αποκλείονται δυνάμει του άρθρου 194 της ΣΛΕΕ σχετικά με την πολιτική της Ένωσης στον τομέα της ενέργειας ([133]). Κατά τη νομολογία ([134]), δεδομένου ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ μπορούν ελεύθερα να επιλέξουν, δυνάμει της ΣΛΕΕ, να συμπεριλάβουν την πυρηνική ενέργεια στο ενεργειακό μείγμα τους, δεν υπάρχει αντίφαση μεταξύ, αφενός, των σκοπών και των αρχών του δικαίου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και, αφετέρου, των σκοπών που επιδιώκονται με τη Συνθήκη Ευρατόμ, και, ως εκ τούτου δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι αρχές της προστασίας του περιβάλλοντος και της προφύλαξης, η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και η αρχή της αειφορίας αντιτίθενται, σε κάθε περίπτωση, στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων για την κατασκευή ή τη λειτουργία πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής.

(395) Επομένως, το γεγονός ότι το μέτρο αφορά την πυρηνική ενέργεια δεν το καθιστά μη συμβατό με την εσωτερική αγορά. Το Βέλγιο επέλεξε την πυρηνική ενέργεια για να αντιμετωπίσει τις ανησυχίες σχετικά με την ασφάλεια του εφοδιασμού και να συμβάλει στην απανθρακοποίηση του ενεργειακού του μείγματος (βλ. σημεία 2.3 και 2.4).

(396) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 240 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και στην αιτιολογική σκέψη 222 της παρούσας απόφασης, το Βέλγιο εξήγησε ότι της ανάπτυξης του έργου LTO προηγήθηκε εκτενής και ανοικτή διαδικασία εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που διενεργήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παράγωγου δικαίου της ΕΕ ([135]). Σε απάντηση σε σχετική παρατήρηση τρίτων (βλ. αιτιολογική σκέψη 348), το Βέλγιο επανέλαβε ότι διενεργήθηκε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου LTO με πρωτοβουλία της βελγικής FPS Economy και ότι αυτή διοργανώθηκε σε πλήρη συμμόρφωση με τη βελγική νομοθεσία και τη σύμβαση του Aarhus (βλ. αιτιολογική σκέψη 356). Επομένως, η Επιτροπή δεν διαθέτει οποιαδήποτε ένδειξη ότι το έργο LTO αντιβαίνει σε διατάξεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ.

(397) Το έργο LTO κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή και οι βελγικές αρχές το κοινοποίησαν σύμφωνα με το άρθρο 41 της Συνθήκης Ευρατόμ.

(398) Δεν αποκλείεται η Electrabel να πρέπει να εκτελέσει κατασκευαστικές εργασίες προκειμένου να ευθυγραμμίσει τις μονάδες LTO με τις απαιτήσεις που επιβάλλει η αρμόδια για την ασφάλεια αρχή. Κατά τη νομολογία, «*όταν η Επιτροπή εφαρμόζει τη διαδικασία στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, οφείλει, βάσει της γενικής οικονομίας της Συνθήκης, να σέβεται τη*

([132]) Απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής, C-594/18 P, EU:C:2020:742, σκέψεις 44 και 45.
([133]) Απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής, C-594/18 P, EU:C:2020:742, σκέψεις 48 και 49.
([134]) Ό.π., σκέψη 49.
([135]) Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj).

συνοχή που υφίσταται μεταξύ των διατάξεων περί κρατικών ενισχύσεων και των ειδικών διατάξεων που δεν αφορούν τον εν λόγω τομέα και, ως εκ τούτου, να εκτιμά τη συμβατότητα της επίμαχης ενισχύσεως προς τις εν λόγω ειδικές διατάξεις. Πάντως, τέτοια υποχρέωση της Επιτροπής υφίσταται μόνον όταν πρόκειται για λεπτομέρειες χορηγήσεως μιας ενισχύσεως που συνδέονται τόσο άρρηκτα με το αντικείμενο της ενισχύσεως ώστε να μην μπορούν να εκτιμηθούν χωριστά. […] *Αντιθέτως, εάν η επίμαχη λεπτομέρεια μπορεί να διαχωριστεί από το αντικείμενο της ενισχύσεως, η Επιτροπή δεν υποχρεούται να εκτιμήσει τη συμφωνία της προς άλλες διατάξεις, πλην των σχετικών με τις κρατικές ενισχύσεις, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 108 ΣΛΕΕ*» ([136]). Με την απόφασή του σχετικά με την κρατική ενίσχυση για τον πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής Paks II, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η Επιτροπή δεν οφείλει να επαληθεύει —ελλείψει άρρηκτου συνδέσμου— ότι κάθε όρος ενίσχυσης ή κάθε περίσταση σχετική με την ενίσχυση συμμορφώνεται με το δίκαιο της Ένωσης ([137]). Στη σχετική υπόθεση, το Γενικό Δικαστήριο παρατήρησε περαιτέρω ότι «*[η] διεξαγωγή διαδικασίας συνάψεως δημοσίων συμβάσεων και η ενδεχόμενη προσφυγή σε άλλη εταιρεία για την κατασκευή των αντιδραστήρων δεν θα μετέβαλε ούτε το αντικείμενο της ενισχύσεως* […] *ούτε τον δικαιούχο της ενισχύσεως* […]» ([138]).

(399) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 243 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι η αξιολόγηση της συμβατότητας του κοινοποιηθέντος μέτρου θα μπορούσε να επηρεαστεί από πιθανή μη συμμόρφωση με την οδηγία 2014/25/ΕΕ, εάν προκαλούσε πρόσθετες αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και των συναλλαγών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται οι δικαιούχοι). Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η οδηγία 2014/25/ΕΕ έχει σημασία όσον αφορά την απευθείας ανάθεση (δυνητικών) κατασκευαστικών εργασιών για τις μονάδες LTO σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις.

(400) Στην παρούσα υπόθεση, ακόμη και αν η Electrabel ανέθετε με υπεργολαβία το σύνολο ή μέρος των (δυνητικών) κατασκευαστικών εργασιών που σχετίζονται με το έργο LTO που θα μπορούσαν να διέπονται από τον κανονισμό για τις δημόσιες συμβάσεις, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υπάρχει «άρρηκτος σύνδεσμος» μεταξύ της ενίσχυσης και ζητημάτων σύναψης δημόσιων συμβάσεων, διότι είναι δυνατή η χωριστή αξιολόγησή τους. Το κοινοποιηθέν μέτρο στηρίζει την παράταση της διάρκειας ζωής των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων ανεξάρτητα από τον τρόπο επιλογής του μελλοντικού αναδόχου ή των μελλοντικών αναδόχων. Επίσης, η υλοποίηση της κοινοποιηθείσας ενίσχυσης δεν εξαρτάται από τον ακριβή τρόπο εφαρμογής των κανόνων για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων. Επομένως, η λειτουργία των μονάδων LTO και οι συνθήκες διάθεσης της ηλεκτρικής ενέργειας στην αγορά μπορούν να διαχωριστούν από τα ζητήματα σύναψης δημόσιας σύμβασης που αφορούν τις εργασίες ανακαίνισης των πυρηνικών αντιδραστήρων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή μπορεί να εκτιμήσει το μέτρο χωρίς να αξιολογήσει τα ζητήματα σύναψης δημόσιας σύμβασης για τις εργασίες ανακαίνισης, δεδομένου ότι τα εν λόγω ζητήματα δεν συνδέονται άρρηκτα ούτε με την οικονομική δραστηριότητα που προωθείται από την ενίσχυση ούτε με τις λεπτομέρειές της.

(401) Όσον αφορά την EMSA, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι βρίσκεται σε εξέλιξη δημόσιος διαγωνισμός για την επιλογή εταίρου για την EMSA και ότι η διαδικασία υποβολής προσφορών τηρεί τους κανόνες της βελγικής νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις (βλ. σημείο 3.3.1.5.1). Η βελγική κυβέρνηση ενεργεί ως αναθέτων φορέας εξ ονόματος και για λογαριασμό της BE-NUC (διότι η BE-NUC δεν είναι ακόμη πλήρως λειτουργική), αλλά η ίδια η BE-NUC θα συνάψει τη σύμβαση EMSA. Λαμβανομένης υπόψη της δραστηριότητας της BE-NUC, αποφασίστηκε η εφαρμογή των κανόνων που ισχύουν για τους τομείς των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Ο αναθέτων φορέας θα ορίσει επιλέξιμα μέρη και θα τα καλέσει να υποβάλουν προσφορά, με βάση το σχέδιο σύμβασης EMSA που προτείνει ο αναθέτων φορέας, και ενδέχεται να ακολουθήσουν περαιτέρω διαπραγματεύσεις και προσφορές. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ο διαγωνισμός για την EMSA τηρεί τους σχετικούς βελγικούς και ενωσιακούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις.

(402) Το Βέλγιο επιβεβαίωσε ότι οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις που αφορούν τη διαδικασία υποβολής προσφορών για την EMSA (βλ. αιτιολογική σκέψη 143) και οι κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις εν γένει (βλ. αιτιολογική σκέψη 356) έχουν τηρηθεί από τις βελγικές αρχές και την Engie. Για τους λόγους που εκτίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις 398 έως 401, η Επιτροπή δεν έχει ενδείξεις ότι το έργο LTO παραβιάζει διατάξεις της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις.

([136]) Βλ. απόφαση της 3ης Δεκεμβρίου 2014, Castelnou Energía, T-57/11, EU:T:2014:1021, σκέψεις 181-184. Απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής, T-101/18, EU:T:2022:728, σκέψη 30.

([137]) Απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής, T-101/18, EU:T:2022:728, σκέψη 32.

([138]) Απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 2022, Αυστρία κατά Επιτροπής, T-101/18, EU:T:2022:728, σκέψη 37. Η συλλογιστική σχετικά με την αναγκαιότητα ύπαρξης «άρρηκτου συνδέσμου», προκειμένου η Επιτροπή να αξιολογήσει τη συμβατότητα με το δίκαιο της ΕΕ ορισμένων λεπτομερειών της ενίσχυσης, επικυρώθηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση Braesch. Βλ. απόφαση της 31ης Ιανουαρίου 2023, Επιτροπή κατά Braesch κ.λπ., C-284/21 P, EU:C:2023:58, σκέψεις 96 έως 99.

(403) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 245 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και στο σημείο 3.3.2.1 της παρούσας απόφασης, όσον αφορά τη μεταβίβαση υποχρεώσεων σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα πυρηνικά καύσιμα, η συμφωνία συνάδει με τις διατάξεις της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ. Η Συνθήκη Ευρατόμ και το σχετικό παράγωγο δίκαιο αναθέτουν την πρωταρχική ευθύνη για τη διασφάλιση της υπεύθυνης και ασφαλούς διαχείρισης των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων και της χρηματοδότησής της στους φορείς εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων σύμφωνα με την αρχή που ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ. Ωστόσο, το κράτος έχει την τελική ευθύνη για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και των αναλωμένων καυσίμων και για τη διασφάλιση επαρκών οικονομικών πόρων για τη διαχείριση αυτή. Οι βελγικές αρχές απέδειξαν ότι το μέτρο αποσκοπεί στη διασφάλιση της χρηματοδότησης της διαχείρισης των αναλωμένων καυσίμων και των πυρηνικών αποβλήτων ως προϋπόθεση για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση των υλικών αυτών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν έχει ενδείξεις ότι το μέρος του έργου LTO που αφορά τη συμφωνία για τα απόβλητα παραβιάζει τις διατάξεις της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ.

(404) Δεδομένου ότι το έργο LTO λαμβάνει στήριξη με τη μορφή αμφίδρομης CfD, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 19δ παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/943 ([139]), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1747 (στο εξής: κανονισμός για την ηλεκτρική ενέργεια), εφαρμόζονται σε όλες τις αμφίδρομες CfD, από την έναρξη ισχύος του εν λόγω κανονισμού στις 16 Ιουλίου 2024. Σ' αυτές περιλαμβάνονται περιπτώσεις στις οποίες ένα κράτος μέλος, χωρίς να έχει την υποχρέωση να το πράξει βάσει του κανονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια, αποφασίζει τη σύσταση αμφίδρομης CfD σε σχέση με επενδύσεις που αποσκοπούν στην παράταση της διάρκειας ζωής υφιστάμενων εγκαταστάσεων, όπως στην περίπτωση του έργου LTO. Στο πλαίσιο αυτό, οι βελγικές αρχές προέβησαν σε ορισμένες τροποποιήσεις στον σχεδιασμό της CfD, προκειμένου να βελτιωθούν οι αποφάσεις διαμόρφωσης της παραγωγής με τη μεταβίβαση της εξουσίας λήψης αποφάσεων όσον αφορά τις διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους στον εταίρο της EMSA, όπως εξηγείται στο σημείο 3.3.1.5.2. Επιπρόσθετα, το Βέλγιο ενίσχυσε τον μηχανισμό επιμερισμού κόστους/οφέλους (επικαιροποιημένη MPRA), ώστε να ευθυγραμμίσει περισσότερο τη χρηματοδοτική στήριξη με τις αλλαγές στις τιμές της αγοράς (βλ. αιτιολογική σκέψη 107). Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι το μέγεθος των σταθμών είναι σχετικά μεγάλο σε σύγκριση με τη ρευστότητα της ενδοημερήσιας αγοράς και της αγοράς εξισορρόπησης στο Βέλγιο, ότι οι εν λόγω σταθμοί βασίζονται σε παλαιά πυρηνική τεχνολογία με περιορισμένη ευελιξία, ότι οι σταθμοί υπόκεινται σε ιδιαίτερα υψηλές απαιτήσεις ασφάλειας και ότι η παράταση της λειτουργίας και η εισαγωγή διαμορφώσεων της παραγωγής για οικονομικούς λόγους αυξάνουν τον κίνδυνο κράτησης αντιδραστήρων (βλ. σημείο 2.1). Ταυτόχρονα, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, παρόλο που η ενδοημερήσια αγορά και η αγορά εξισορρόπησης του Βελγίου ενοποιούνται όλο και περισσότερο με τις γειτονικές αγορές, παραμένουν σχετικά μικρές σε σύγκριση με το μέγεθος των δύο σταθμών. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή αναγνωρίζει το γεγονός ότι οι βελγικές αρχές προέβησαν σε ορισμένες τροποποιήσεις στον σχεδιασμό της CfD, προκειμένου να τον ευθυγραμμίσουν περισσότερο με τους στόχους του άρθρου 19δ παράγραφος 2 του κανονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια, διασφαλίζοντας ότι οι μονάδες LTO θα διαμορφώνονται ανάλογα με τα μηνύματα της αγοράς, ιδίως διασφαλίζοντας επίσης (στο μέτρο του δυνατού από τεχνική άποψη) ένα αποδοτικό χρονοδιάγραμμα παραγωγής και συντήρησης.

(405) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 247 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και στην αιτιολογική σκέψη 110 της παρούσας απόφασης, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι τυχόν έσοδα από την αμφίδρομη CfD θα εισρεύσουν στον γενικό κρατικό προϋπολογισμό (βάσει λογιστικού διαχωρισμού) και θα χρησιμοποιηθούν κυρίως για τη χρηματοδότηση των πληρωμών προς τον αντισυμβαλλόμενο της συμφωνίας αμοιβής στο πλαίσιο της CfD για τις μονάδες LTO. Όταν τα έσοδα της CfD υπερβαίνουν τα ποσά που είναι αναγκαία για τη χρηματοδότηση του κόστους της CfD για τις μονάδες LTO, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση του κόστους άλλης CfD. Το Βέλγιο δεσμεύεται ότι, εάν τυχόν εναπομένοντα έσοδα της CfD χρησιμοποιηθούν για σκοπούς διανομής τους σε επιχειρήσεις, η διανομή θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με το άρθρο 19δ παράγραφος 2 στοιχεία δ) και ε) του κανονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια. Το Βέλγιο θα ενημερώσει εκ των προτέρων την Επιτροπή σε περίπτωση που έσοδα της CfD διανεμηθούν σε επιχειρήσεις και, εάν χρειάζεται, θα κοινοποιήσει το εν λόγω μέτρο (βλ. αιτιολογική σκέψη 110). Μέσω της δέσμευσης αυτής, η Επιτροπή θεωρεί ότι το Βέλγιο παρείχε επαρκή διασφάλιση όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 19δ παράγραφος 2 στοιχεία δ) και ε) του κανονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια. Το Βέλγιο επιβεβαίωσε επίσης ότι ο σχεδιασμός της CfD περιλαμβάνει ποινικές ρήτρες σε περίπτωση αδικαιολόγητης μονομερούς πρόωρης καταγγελίας της σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 19δ παράγραφος 2 στοιχείο στ) του κανονισμού για την ηλεκτρική ενέργεια (βλ. αιτιολογική σκέψη 110).

([139]) Κανονισμός (ΕΕ) 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 54, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1747 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2019/942 και (ΕΕ) 2019/943 όσον αφορά τη βελτίωση του σχεδιασμού της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας της Ένωσης (ΕΕ L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj).

(406) Όπως αναφέρεται επίσης στην αιτιολογική σκέψη 248 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, όσον αφορά τη συμμόρφωση της κοινής επιχείρησης με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου ([140]), από τις παρατηρήσεις του βελγικού Δημοσίου και της Engie προκύπτει ότι η σχεδιαζόμενη κοινή επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί πλήρως λειτουργική κατά την έννοια του άρθρου 3 του εν λόγω κανονισμού. Ως εκ τούτου, συνάγεται ότι το μέτρο δεν απαιτείται να κοινοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσον αφορά τη συμμόρφωσή του με τον εν λόγω κανονισμό.

(407) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 249 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και στο σημείο 3.6 της παρούσας απόφασης, όσον αφορά τη χρηματοδότηση του μέτρου, οι βελγικές αρχές εξήγησαν ότι οι δαπάνες που σχετίζονται με το έργο LTO καλύπτονται από τον κρατικό προϋπολογισμό, όπου απαιτείται. Τα οφέλη από το έργο θα διοχετευθούν επίσης στον κρατικό προϋπολογισμό. Δεν υπάρχουν δεσμευμένοι πόροι για το μέτρο και, ως εκ τούτου, το μέτρο δεν παραβιάζει το άρθρο 30 ή το άρθρο 110 της ΣΛΕΕ.

(408) Για τους λόγους που προαναφέρθηκαν, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το προτεινόμενο μέτρο δεν παραβιάζει, αυτό καθαυτό, καμία σχετική διάταξη του δικαίου της ΕΕ.

8.3.2.4. Συμπέρασμα

(409) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το έργο LTO πληροί την πρώτη (θετική) προϋπόθεση της αξιολόγησης της συμβατότητας (δηλαδή ότι η ενίσχυση προωθεί την ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας).

8.3.3. *Αρνητική προϋπόθεση: η ενίσχυση δεν πρέπει να αλλοιώνει αδικαιολόγητα τους όρους των συναλλαγών κατά τρόπο που θα αντέκειτο προς το κοινό συμφέρον*

8.3.3.1. Προσδιορισμός της αγοράς που επηρεάζεται από την ενίσχυση

(410) Όπως επισημαίνεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, το έργο LTO δημιουργήθηκε για να συμβάλει στην ασφάλεια του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια στη βελγική αγορά και, παράλληλα, να μειώσει την εξάρτηση του Βελγίου από τα ορυκτά καύσιμα (συμβάλλοντας έτσι και στην απανθρακοποίηση του ενεργειακού συστήματος του Βελγίου). Συγχρόνως, διαπιστώθηκε ότι η βελγική αγορά είναι διασυνδεδεμένη σε ικανοποιητικό βαθμό στη βασική περιφέρεια υπολογισμού δυναμικότητας (βλ. αιτιολογική σκέψη 374).

(411) Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, οι σχετικές αγορές για την αξιολόγηση των επίμαχων μέτρων είναι οι αγορές ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο και η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στη βασική περιφέρεια υπολογισμού δυναμικότητας.

8.3.3.2. Προσδιορισμός των θετικών συνεπειών του μέτρου ενίσχυσης

(412) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 254 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και στον πίνακα 2 της παρούσας απόφασης, η παράταση της διάρκειας ζωής των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων αναμένεται να αντιπροσωπεύει το 12 % έως 16 % της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο, γεγονός που επιτρέπει τη συνέχιση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια και, ως εκ τούτου, τη διατήρηση της αναγκαίας παραγωγής στην πλευρά της προσφοράς σύμφωνα με το συγκεκριμένο ενεργειακό μείγμα που έχει επιλέξει το Βέλγιο. Μαζί με την παραγωγική ικανότητα που παρέχεται μέσω του μηχανισμού ισχύος, η διατήρηση των δύο νεότερων πυρηνικών αντιδραστήρων στην αγορά για άλλα 10 έτη είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της συνεχώς αυξανόμενης ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο, όπως φαίνεται στην τελευταία εκτίμηση για την επάρκεια των πόρων στην οποία προέβη ο βελγικός ΔΣΜ (βλ. σημείο 2.4). Ως εκ τούτου, το έργο LTO έχει θετικές επιπτώσεις στην αγορά, καθώς θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των ανησυχιών σχετικά με την επάρκεια των πόρων και στην ασφάλεια του εφοδιασμού στο Βέλγιο.

(413) Επιπρόσθετα, οι επενδύσεις σε πηγές πυρηνικής ενέργειας παρέχουν αξιόπιστα πάγια στοιχεία παραγωγής χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών. Μέσω της κατοχύρωσης της ασφάλειας του εφοδιασμού κατά τη σταδιακή κατάργηση των πιο ρυπογόνων καυσίμων και της μείωσης της εξάρτησης από το φυσικό αέριο, η παραγωγή πυρηνικής ενέργειας, με χαμηλές εκπομπές άνθρακα ανά MWh παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας, συμβάλλει (από κοινού με την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας) στην επίτευξη εθνικών και ευρωπαϊκών στόχων απανθρακοποίησης.

(414) Το έργο LTO θα στηρίξει επίσης άμεσα την επίτευξη των στόχων του σχεδίου REPowerEU, καθώς θα μειώσει την εξάρτηση από τα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα (ειδικότερα το αέριο) τα οποία υπόκεινται σε διακυμάνσεις των τιμών και γεωπολιτικούς κινδύνους και, επομένως, θα ενισχύσει την ενεργειακή ασφάλεια (βλ. αιτιολογική σκέψη 21).

([140]) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων (ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σ. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj).

(415) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το έργο LTO έχει θετικές επιπτώσεις στην αγορά, καθώς θα αυξήσει την ασφάλεια του εφοδιασμού και θα συμβάλει στην απανθρακοποίηση του ενεργειακού μείγματος του Βελγίου. Δεδομένου ότι η βασική περιφέρεια υπολογισμού δυναμικότητας είναι διασυνδεδεμένη σε ικανοποιητικό βαθμό, οι εν λόγω θετικές συνέπειες θα είναι πιθανώς επωφελείς για τα γειτονικά κράτη μέλη που εισάγουν ηλεκτρική ενέργεια από το Βέλγιο.

8.3.3.3. Αναγκαιότητα της κρατικής παρέμβασης

(416) Προκειμένου να εξακριβώσει αν ένα μέτρο ενίσχυσης είναι αναγκαίο, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει αν το μέτρο στοχεύει σε μια κατάσταση στην οποία μπορεί να επιφέρει ουσιαστική βελτίωση την οποία η αγορά από μόνη της δεν μπορεί να επιτύχει. Ενίσχυση η οποία βελτιώνει μεν την οικονομική κατάσταση της αποδέκτριας επιχείρησης, πλην όμως δεν είναι αναγκαία για την επίτευξη του προβλεπόμενου στόχου δεν μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με την εσωτερική αγορά.

(417) Στην παρούσα υπόθεση, το Βέλγιο επιθυμεί να παρατείνει τη διάρκεια ζωής των δύο νεότερων πυρηνικών αντιδραστήρων του, προκειμένου να αντιμετωπίσει ζητήματα ασφάλειας του εφοδιασμού, μειώνοντας παράλληλα την κατανάλωση ορυκτών καυσίμων και συμβάλλοντας έτσι στην απανθρακοποίηση. Η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει αν οι κρατικές ενισχύσεις για τη διατήρηση της πυρηνικής ενέργειας στην αγορά είναι απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων αυτών.

(418) Στο σημείο 2.3.2 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και στο σημείο 3.1 της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή εξήγησε ότι η ύπαρξη ανεπαρκειών της αγοράς είναι κρίσιμος παράγοντας για την αξιολόγηση της αναγκαιότητας της ενίσχυσης, αναγνώρισε δε ορισμένες αποτυχίες της αγοράς οι οποίες απαιτούν κρατική παρέμβαση σε σχέση με την ανάπτυξη της πυρηνικής ενέργειας ([141]). Ειδικότερα όσον αφορά τις επενδύσεις στην πυρηνική ενέργεια, η αποτυχία της αγοράς προκύπτει κυρίως από ορισμένους ιδιαίτερους κινδύνους τους οποίους είναι δύσκολο να διαχειριστούν οι εμπορευόμενοι την ενέργεια επενδυτές ([142]), όπως:

α) η πολυπλοκότητα της πυρηνικής τεχνολογίας που επιφέρει έκθεση σε τεχνικούς κινδύνους και κινδύνους διαχείρισης έργων, καθώς και σε κινδύνους αγοράς και επενδύσεων (λόγω της έντασης κεφαλαίου των επενδύσεων και της αστάθειας των αγορών ενέργειας), οι οποίοι αντιμετωπίζονται από τη συνιστώσα 1 του μέτρου·

β) οι μακροπρόθεσμοι κίνδυνοι που σχετίζονται με τη διαχείριση των πυρηνικών αποβλήτων και τον παροπλισμό και την αποξήλωση των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, οι οποίοι αντιμετωπίζονται με τη συνιστώσα 2 του μέτρου· και

γ) η έκθεση σε κινδύνους που σχετίζονται με κανονιστικές και πολιτικές αποφάσεις, οι οποίοι αντιμετωπίζονται με τη συνιστώσα 3 του μέτρου.

(419) Σύμφωνα με το Βέλγιο, καθεμιά από τις τρεις συνιστώσες του έργου LTO αντιμετωπίζει μία από τις κατηγορίες κινδύνων και ανεπαρκειών της αγοράς που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 418.

(420) Το Βέλγιο υποστηρίζει επίσης ότι ο βελγικός μηχανισμός ισχύος δεν αποτελεί κατάλληλο χρηματοδοτικό μηχανισμό για την ικανότητα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας στο Βέλγιο, ιδίως λόγω του σύντομου χρονικού διαστήματος εντός του οποίου αποφασίστηκε η παράταση της διάρκειας ζωής, των πρόσθετων αβεβαιοτήτων και ανεπαρκειών της αγοράς που σχετίζονται με τις επενδύσεις στην πυρηνική ενέργεια σε σύγκριση με άλλες τεχνολογίες, των ειδικών χαρακτηριστικών του μηχανισμού ισχύος, ο οποίος περιλαμβάνει ετήσιες δημοπρασίες με αβέβαιη έκβαση, και ενός χρονοδιαγράμματος που δεν συνάδει με το χρονοδιάγραμμα του έργου LTO (βλ. σημείο 3.3.4 και αιτιολογική σκέψη 353). Επιπρόσθετα, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι το κοινοποιηθέν μέτρο, συμπεριλαμβανομένης της δέσμης επιμέρους μέτρων, ήταν αναγκαίο για να πειστεί η Engie να αρχίσει διαπραγματεύσεις για την παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO, δεδομένου ότι η Engie είχε ήδη λάβει την απόφαση να παύσει όλες τις πυρηνικές δραστηριότητες στο Βέλγιο (βλ. αιτιολογική σκέψη 19).

([141]) Απόφαση της Επιτροπής της 13.1.2015, SA.34947 (2013/C) (πρώην 2013/N), Ηνωμένο Βασίλειο, Στήριξη του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Hinkley Point C (ΕΕ L/2015/109 της 28.4.2015, σ. 44), αιτιολογικές σκέψεις 382 έως 385.

([142]) Βλ., για παράδειγμα, απόφαση της Επιτροπής της 13.1.2015, SA.34947 (2013/C) (πρώην 2013/N), Ηνωμένο Βασίλειο, Στήριξη του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Hinkley Point C (ΕΕ L/2015/109 της 28.4.2015, σ. 44)· απόφαση της Επιτροπής της 24.7.2017, SA.38454 (2017/C) (πρώην 2015/N), Ουγγαρία, Ανάπτυξη δύο πυρηνικών αντιδραστήρων στον πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής Paks II (ΕΕ L/2017/317 της 1.12.2017, σ. 45)· απόφαση της Επιτροπής της 17.3.2017, SA.39487 (2016/NN), Βέλγιο, Παράταση της διάρκειας ζωής των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής Tihange 1, Doel 1 και Doel 2 (ΕΕ C/2017/142 της 5.5.2017, σ. 1)· απόφαση της Επιτροπής της 16.6.2017, SA.45296 (2017/N), Γερμανία, Μεταβίβαση υποχρεώσεων όσον αφορά τα ραδιενεργά απόβλητα και τα αναλωμένα πυρηνικά καύσιμα στη Γερμανία (ΕΕ C/2017/254 της 4.8.2017, σ. 1).

(421) Ως εκ τούτου, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η παράταση της διάρκειας ζωής των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων είναι απίθανο να πραγματοποιηθεί χωρίς κρατική στήριξη, η οποία περιλαμβάνει κατάλληλο μοντέλο ανταπόδοσης (συνιστώσα 1), συμφωνία για τη μεταβίβαση των υποχρεώσεων σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα (συνιστώσα 2) και τις διατάξεις για τη νομική προστασία (συνιστώσα 3), συνιστώσες που έκαστη αντιμετωπίζει μία από τις προαναφερθείσες αποτυχίες της αγοράς.

(422) Η ανάγκη για καθεμιά από τις τρεις συνιστώσες του μέτρου αξιολογείται (χωριστά) στα σημεία 8.3.3.3.1, 8.3.3.3.2 και 8.3.3.3.3. Η αξιολόγηση της ανάγκης για τη συνιστώσα 1, τη συνιστώσα 2 και τη συνιστώσα 3 συνδυαστικά καθώς και των δυνητικών σωρευτικών επιπτώσεών τους παρουσιάζεται στο σημείο 8.3.3.6.

8.3.3.3.1. Ανάγκη για τη συνιστώσα 1

(423) Όσον αφορά τους τεχνικούς κινδύνους, τους κινδύνους διαχείρισης έργων, τους κινδύνους αγοράς και τους επενδυτικούς κινδύνους που ανέφερε το Βέλγιο, η Επιτροπή έχει αναγνωρίσει σε προηγούμενες αποφάσεις ότι οι επενδύσεις σε νέα έργα πυρηνικής ενέργειας ενέχουν σημαντικό κίνδυνο, δεδομένου του συνδυασμού υψηλού αρχικού κόστους κεφαλαίου, μεγάλων χρόνων κατασκευής και μακράς περιόδου λειτουργίας για την ανάκτηση του επενδυτικού κόστους. Η Επιτροπή αναγνώρισε επίσης ότι η έλλειψη χρηματοδοτικών μέσων που βασίζονται στην αγορά καθώς και άλλων ειδών συμβάσεων για την προστασία έναντι αυτού του ουσιαστικού κινδύνου αποτελεί αποτυχία της αγοράς, η οποία αφορά ειδικά ορισμένες τεχνολογίες μεταξύ των οποίων και την πυρηνική ενέργεια ([143]). Ωστόσο, αυτό αφορούσε επενδύσεις σε νέους σταθμούς πυρηνικής ενέργειας. Αντίθετα, η παρούσα υπόθεση αφορά επενδύσεις για την παράταση της διάρκειας ζωής δύο υφιστάμενων πυρηνικών αντιδραστήρων. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι το ζήτημα της επένδυσης στην παράταση της διάρκειας ζωής των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων δεν θα είχε προκύψει χωρίς την ενίσχυση.

(424) Πρώτον, όσον αφορά την παρατήρηση της Επιτροπής στην αιτιολογική σκέψη 295 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, ότι η 10ετής παράταση της διάρκειας ζωής των αντιδραστήρων Doel 1, Doel 2 και Tihange 1, το 2015, πραγματοποιήθηκε χωρίς δέσμη μέτρων χρηματοδοτικής στήριξης ([144]), η Engie υποστήριξε, ως απάντηση στη δημόσια διαβούλευση (βλ. αιτιολογική σκέψη 290) ότι οι συνθήκες των δύο έργων δεν είναι συγκρίσιμες, δεδομένου ότι στην προκειμένη περίπτωση: i) η βελγική κυβέρνηση έλαβε την απόφαση σχετικά με το έργο LTO μετά την έναρξη της προετοιμασίας της Engie να αποχωρήσει από την πυρηνική δραστηριότητα, ii) υπάρχουν πρόσθετες δαπάνες που σχετίζονται με το αυστηρό χρονοδιάγραμμα του τρέχοντος έργου LTO, οι οποίες αναγνωρίστηκαν επίσης από την Αρχή Πυρηνικής Ασφάλειας (AFCN/FANC), και iii) το αυξημένο μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό σύστημα οδηγεί σε μεγαλύτερη αστάθεια των τιμών της αγοράς σε σύγκριση με την κατάσταση και τις προσδοκίες το 2015.

(425) Δεύτερον, όσον αφορά την αμφιβολία της Επιτροπής σχετικά με την αναγκαιότητα της πλήρους δέσμης μέτρων ανταπόδοσης, το Βέλγιο και η Engie υποστήριξαν ότι κάθε μέρος της συνιστώσας 1 επιδιώκει έναν ειδικό στόχο και ότι οι επιμέρους συνιστώσες είναι συμπληρωματικές. Το Βέλγιο διευκρίνισε λεπτομερέστερα τη σύνθεση των χρηματοδοτικών μέτρων (βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 68).

α) Οι δαπάνες λειτουργίας και συντήρησης του έργου LTO χρηματοδοτούνται μέσω των εσόδων εκμετάλλευσης της LTO, στο πλαίσιο των οποίων διασφαλίζεται σταθερή ροή εσόδων εκμετάλλευσης μέσω της CfD. Όπως επεξήγησαν το Βέλγιο και η Engie, δεδομένων των ανεπαρκειών της αγοράς που σχετίζονται με την πυρηνική βιομηχανία και της υψηλής αστάθειας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας κατά τα επόμενα έτη, το έργο LTO εκτίθεται σε σοβαρό κίνδυνο ελλείμματος χρηματοδότησης, γεγονός που καθιστά τη CfD αναγκαίο μέσο για την επίτευξη σταθερών εσόδων εκμετάλλευσης. Η Επιτροπή θεωρεί ότι μια κατάλληλα σχεδιασμένη CfD αποτελεί απαραίτητο μέσο για τη διασφάλιση σταθερής ροής εσόδων σ' ένα αβέβαιο περιβάλλον αγοράς. Η Επιτροπή αναγνώρισε ήδη στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας τον υψηλό κίνδυνο να διαμορφωθεί αρνητική ΚΠΑ για το έργο LTO απουσία της CfD. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή συμφωνεί επίσης ότι η παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO (10 έτη) καλύπτει βραχεία χρονική περίοδο σε σύγκριση με τη μέση διάρκεια των επενδύσεων στον πυρηνικό τομέα (πολλώ δε μάλλον δεδομένου ότι οι μονάδες LTO δεν θα λειτουργούν στο 100 % της ικανότητάς τους κατά τα πρώτα τρία έτη λόγω της ανάγκης να ολοκληρωθούν ταυτόχρονα οι εργασίες παράτασης της LTO), ενώ η συμμόρφωση των μονάδων LTO με τους κανονισμούς ασφάλειας συνεπάγεται σημαντικές δαπάνες.

([143]) Απόφαση της Επιτροπής της 13.1.2015, SA.34947 (2013/C) (πρώην 2013/N), Ηνωμένο Βασίλειο, Στήριξη του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Hinkley Point C (ΕΕ L/2015/109 της 28.4.2015, σ. 44), αιτιολογικές σκέψεις 382 και 383.

([144]) Στην εν λόγω υπόθεση χορηγήθηκε μόνο νομική προστασία κατά του κινδύνου πολιτικής ομηρίας (παρόμοια με τη νομική προστασία που παρέχεται μέσω της συνιστώσας 3 του τρέχοντος μέτρου).

β) Η MOCP και τα δάνεια SDC συμπληρώνουν τη CfD προκειμένου να διασφαλιστεί μακροπρόθεσμη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, καθώς δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο να προκύψουν περίοδοι σημαντικής μη προγραμματισμένης μη διαθεσιμότητας κατά τη διάρκεια της 10ετούς περιόδου. Τα στοιχεία που υπέβαλε η Electrabel δείχνουν πράγματι ότι η πιθανότητα ενός τέτοιου συμβάντος δεν είναι μικρή, αλλά, αντίθετα, ένα τέτοιο συμβάν είναι πιθανό να προκύψει με βάση την πείρα της στους βελγικούς πυρηνικούς αντιδραστήρες κατά την περίοδο 2012-2022 (βλ. πίνακα 10). Τα δάνεια SDC έχουν στόχο να διασφαλίσουν επαρκείς ταμειακές ροές κατά τη φάση επανέναρξης λειτουργίας του έργου LTO, όταν θα πρέπει, παράλληλα, να εκτελούνται σημαντικές εργασίες και οι μονάδες LTO δεν θα μπορούν να λειτουργούν με πλήρη παραγωγική ικανότητα, και προβλέπεται να αποπληρωθούν έως το τέλος της 10ετούς περιόδου. Αντίθετα, η MOCP είναι διαθέσιμη καθ' όλη τη διάρκεια της 10ετούς περιόδου, αλλά καλύπτει μόνο καταστάσεις σημαντικής μη προγραμματισμένης μη διαθεσιμότητας. Μια διευκόλυνση κεφαλαίου κίνησης (WCF) χρησιμεύει ως γέφυρα εντός του έτους με την ετήσια MOCP. Το Βέλγιο υπέβαλε τρία σενάρια που καταδεικνύουν τον αντίκτυπο της εμφάνισης σημαντικών μη προγραμματισμένων γεγονότων μη διαθεσιμότητας. Όπως είναι σαφές από τον πίνακα 11, χωρίς την MOCP και τα δάνεια SDC, η κοινή επιχείρηση θα μπορούσε να πτωχεύσει σ' αυτές τις περιπτώσεις, οι οποίες δεν είναι απίθανο να προκύψουν κατά τη διάρκεια της 10ετούς περιόδου.

γ) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η CfD, τα δάνεια SDC, η MOCP και η WCF αποτελούν συμπληρωματικά μέτρα, τα οποία είναι όλα αναγκαία για να διασφαλιστεί ότι η BE-NUC διαθέτει, ανά πάσα στιγμή, επαρκή ρευστότητα για να καλύψει τις οικείες δαπάνες λειτουργίας, συντήρησης και καυσίμων, ώστε να καταστεί δυνατή η ασφαλής και αξιόπιστη λειτουργία των μονάδων LTO.

δ) Δεδομένου ότι η Engie βρισκόταν σε διαδικασία περιορισμού της έκθεσής της στην πυρηνική ενέργεια (βλ. αιτιολογική σκέψη 19) και δεν επιθυμούσε να επενδύσει μόνη της τις απαιτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες ύψους άνω των [2-2,5] δισ. EUR για το έργο LTO, και να αναλάβει μόνη της όλες τις δυνητικές ζημίες λόγω απρόβλεπτων καταστάσεων μη διαθεσιμότητας και υπερβάσεων κόστους, ζήτησε μηχανισμό επιμερισμού του κινδύνου σε βάση 50/50 με το βελγικό Δημόσιο πριν από τη σύναψη της συμφωνίας για το έργο LTO (βλ. αιτιολογική σκέψη 23), και επέμεινε στη δομή της κοινής επιχείρησης (δημιουργία της BE-NUC) επιπλέον των μηχανισμών ανταπόδοσης που προβλέπει η συμφωνία αμοιβής προκειμένου να καλυφθούν οι υπολειπόμενοι κίνδυνοι χρηματοδότησης και φερεγγυότητας. Οι απαιτήσεις κεφαλαιουχικών δαπανών του έργου LTO χρηματοδοτούνται από τους μετόχους της κοινής επιχείρησης επί ίσοις όροις, είτε μέσω ιδίων κεφαλαίων είτε μέσω μετοχικών δανείων.

— Ακόμη και με τους μηχανισμούς οικονομικής ανταπόδοσης που προβλέπονται στη συμφωνία αμοιβής, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικοί κίνδυνοι, τους οποίους η Engie δεν επιθυμούσε να αναλάβει μόνη της. Η Engie υπέβαλε προσομοίωση που καταδεικνύει τον αντίκτυπο γεγονότων μειωμένης διαθεσιμότητας και/ή αυξημένων λειτουργικών δαπανών κατά τη διάρκεια της φάσης λειτουργίας που δεν καλύπτονται από την MOCP, τα οποία μπορούν να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην κερδοφορία της BE-NUC, όπως φαίνεται στον πίνακα 16.

— Μέσω της δομής της κοινής επιχείρησης, η χρηματοδότηση των κεφαλαιουχικών δαπανών μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς έκθεση σε δανεισμό, ο οποίος στην προκειμένη περίπτωση θα ήταν εξαιρετικά δαπανηρό ή δύσκολο να επιτευχθεί, δεδομένου ότι οι εμπορικές τράπεζες δεν είναι πρόθυμες να εκτεθούν σε πυρηνικές εγκαταστάσεις.

— Η πρόβλεψη για μετοχικά δάνεια επιπρόσθετα στην εισφορά μετοχικού κεφαλαίου προκύπτει από οικονομικές εκτιμήσεις, δεδομένου ότι παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία στον σχεδιασμό των χρονοδιαγραμμάτων εκταμίευσης και εξόφλησης και βελτιστοποιεί τη χρηματοοικονομική δομή όσον αφορά το φορολογητέο εισόδημα.

ε) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία η σύσταση κοινής επιχείρησης, στο πλαίσιο της οποίας οι κίνδυνοι που σχετίζονται με τις υπερβάσεις κόστους και τις εξαναγκασμένες διακοπές λειτουργίας που δεν καλύπτονται από τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα επιμερίζονται με το βελγικό Δημόσιο.

στ) Η JDA++ καλύπτει τις δαπάνες που σχετίζονται με τις δραστηριότητες ανάπτυξης που πρέπει να εκτελεστούν προκειμένου να ικανοποιηθούν οι προσδοκίες της αρμόδιας για την ασφάλεια αρχής όσον αφορά το έργο LTO. Δεδομένου του αυστηρού χρονοδιαγράμματος του έργου LTO, η Επιτροπή θεωρεί, ως εκ τούτου, αναγκαία τη σύναψη ρύθμισης και τη σύναψη συμφωνίας σχετικά με τη χρηματοδότηση των εν λόγω δραστηριοτήτων.

ζ) Όσον αφορά τα υπόλοιπα επιμέρους μέτρα της συνιστώσας 1, όπως αναφέρθηκε ήδη στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι:

— η συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της κάλυψης όλων των δαπανών λειτουργίας και συντήρησης ανά πάσα στιγμή, επομένως είναι αναγκαία,

— η σύναψη συμφωνίας σχετικά με τις διοικητικές πρακτικές και τις πωλήσεις ενέργειας αποτελεί προϋπόθεση για να είναι το έργο LTO πρακτικά λειτουργικό, επομένως η ASA και η EMSA είναι αναγκαίες, και

— αποτελεί πάγια πρακτική, στο πλαίσιο συμφωνίας μεταξύ δύο μερών, να συμφωνούνται όροι σε περίπτωση που δεν ολοκληρωθεί η συναλλαγή, επομένως η αποζημίωση κάλυψης του κόστους σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της συναλλαγής είναι αναγκαία.

(426) Τρίτον, η Επιτροπή υπενθυμίζει τις παρατηρήσεις ορισμένων τρίτων οι οποίοι ισχυρίστηκαν ότι ο ενεργειακός εφοδιασμός θα μπορούσε επίσης να διασφαλιστεί με φθηνότερες τεχνολογίες και εκτίμησαν ότι οι επιδοτήσεις στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας θα καθυστερήσουν την πρόοδο σε άλλες φθηνότερες και περισσότερο φιλικές προς το κλίμα τεχνολογίες (ιδίως ανανεώσιμες πηγές ενέργειας). Το Βέλγιο υποστήριξε ότι τα κράτη μέλη έχουν την αυτονομία να διαμορφώνουν τις ενεργειακές πολιτικές τους, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής να ενσωματώνουν την πυρηνική ενέργεια στο ενεργειακό τους μείγμα, και ότι ένας ποικίλος συνδυασμός μεθόδων παραγωγής ενέργειας είναι απαραίτητος για τη διατήρηση ενός αξιόπιστου και ισορροπημένου δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας. Δεδομένου ότι η συγκέντρωση της αγοράς έχει μειωθεί τα τελευταία έτη χάρη στο υψηλότερο μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο βελγικό ενεργειακό μείγμα (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 34 έως 37), και δεδομένων των πρόσφατων επενδύσεων του βελγικού Δημοσίου στο υπεράκτιο αιολικό πάρκο Princess Elisabeth ([145]), η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι υπάρχει λόγος να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το έργο LTO θα παρεμπόδιζε την εξάπλωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο Βέλγιο. Η ανάγκη επενδύσεων τόσο στην πυρηνική ενέργεια όσο και στην ανανεώσιμη ενέργεια είναι επίσης εύλογη, καθώς οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας εξακολουθούν, επί του παρόντος, να έχουν μειονεκτήματα, όπως η διαθεσιμότητα εγκαταστάσεων και η ικανότητας σύνδεσης με το δίκτυο. Η ανταπόδοση μέσω του (τροποποιημένου) σχεδιασμού της CfD παρέχει περισσότερα κίνητρα για μεγιστοποίηση της παραγωγής σε ώρες υψηλής τιμής (στο μέτρο του δυνατού, δεδομένης της παλαιάς τεχνολογίας που χρησιμοποιείται στις μονάδες LTO). Αυτό μειώνει τον ανταγωνιστικό αντίκτυπο του μέτρου στις αγορακεντρικές επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, καθώς τα πάγια στοιχεία παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές αναμένεται να λειτουργούν ιδιαίτερα συχνά κατά τις χρονικές περιόδους χαμηλότερων τιμών (καθώς στις εν λόγω περιόδους η διαθεσιμότητα ανανεώσιμων πόρων είναι υψηλή, γεγονός που μειώνει τις τιμές της αγοράς).

(427) Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα του Βελγίου ότι το έλλειμμα χρηματοδότησης των μονάδων LTO δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί επαρκώς μέσω της συμμετοχής στον μηχανισμό ισχύος (βλ. σημείο 3.3.4 και αιτιολογική σκέψη 353), η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η αβέβαιη έκβαση των δημοπρασιών του μηχανισμού ισχύος και ο χρόνος διεξαγωγής των δημοπρασιών δεν είναι συμβατά με το σχέδιο του Βελγίου να ξεκινήσει εκ νέου την LTO το 2025. Ειδικότερα, η βελγική κυβέρνηση ανακοίνωσε το έργο LTO τον Μάρτιο του 2022 και υπέγραψε δεσμευτική συμφωνία εφαρμογής στις 13 Δεκεμβρίου 2023 (βλ. σημείο 2.3). Μέχρι τότε είχαν ήδη πραγματοποιηθεί τρεις δημοπρασίες στο πλαίσιο του μηχανισμού ισχύος.

(428) Με βάση το ανωτέρω σκεπτικό, η Επιτροπή θεωρεί ότι όλα τα επιμέρους μέτρα της συνιστώσας 1 έχουν αποδειχθεί συμπληρωματικά και αναγκαία.

8.3.3.3.2. Ανάγκη για τη συνιστώσα 2

(429) Όσον αφορά τις αποτυχίες της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το αβέβαιο κόστος της διαχείρισης των πυρηνικών αποβλήτων και του παροπλισμού των εγκαταστάσεων, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 276 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτά αντιμετωπίζονται με τη μεταβίβαση των υποχρεώσεων σε σχέση με τα ραδιενεργά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα, καθώς και με τη μεταβίβαση πρόσθετων υποχρεώσεων παροπλισμού που απορρέουν από το έργο LTO. Η συμφωνία για τα απόβλητα αποσκοπεί στη διασφάλιση της υπεύθυνης και ασφαλούς διαχείρισης των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων, δεδομένου ότι η μεταβίβαση θα διασφαλίσει τη χρηματοδότηση της διαχείρισης των πυρηνικών αποβλήτων και θα αυξήσει το επίπεδο ασφάλειας για την προσωρινή αποθήκευση και την τελική διάθεση των υλικών αυτών. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι οι πρόσθετες υποχρεώσεις παροπλισμού που προκύπτουν από το έργο LTO καλύπτουν μόνο τις πρόσθετες δαπάνες που οφείλονται στο έργο LTO, δεν καλύπτουν λειτουργικές δαπάνες που σχετίζονται με την καθημερινή διαχείριση ή τις συνήθεις δραστηριότητες και, ως εκ τούτου, δεν προκαλούν στρεβλώσεις.

([145]) Βλ. απόφαση της Επιτροπής της 13.9.2024, SA.107336 (2024/N), Βέλγιο, Μηχανισμός στήριξης για την παρτίδα 1 της υπεράκτιας ζώνης Princess Elisabeth (ΕΕ C/2024/5754 της 25.9.2024, σ. 1).

(430) Όπως επισήμανε η Επιτροπή σε προηγούμενες αποφάσεις της σχετικά με τη μεταβίβαση των υποχρεώσεων για τα πυρηνικά απόβλητα στη Γερμανία και το Ηνωμένο Βασίλειο ([146]), η διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων χαρακτηρίζεται από μεγάλα χρονοδιαγράμματα, με αποτέλεσμα να απαιτείται, ενδεχομένως, κάποια μορφή κρατικής παρέμβασης. Επίσης, η ανάγκη κρατικής παρέμβασης όσον αφορά την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων κατοχυρώνεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ, το οποίο προβλέπει την τελική ευθύνη του Δημοσίου στο πλαίσιο αυτό. Η μεταβίβαση των υποχρεώσεων για τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και τον παροπλισμό των εγκαταστάσεων αποσκοπεί στη διασφάλιση της χρηματοδότησης της διαχείρισης των αναλωμένων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων ως προϋπόθεση για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση των υλικών αυτών. Επιπρόσθετα, η Engie δεν σχεδιαζε να διατηρήσει τις πυρηνικές της δραστηριότητες στο Βέλγιο (βλ. αιτιολογική σκέψη 19) και συμφώνησε να αρχίσει διαπραγματεύσεις για την παράταση της διάρκειας ζωής μόνο όταν υπήρξε συμφωνία σχετικά με τις χρηματοοικονομικές ρυθμίσεις αλλά και σχετικά με τη μεταβίβαση των υποχρεώσεων για τα πυρηνικά απόβλητα (βλ. αιτιολογική σκέψη 23).

(431) Όσον αφορά τη μεταβίβαση πρόσθετων υποχρεώσεων παροπλισμού που προκύπτουν από το έργο LTO ειδικότερα, δεδομένου ότι η εν λόγω μεταβίβαση καλύπτει μόνο το πρόσθετο κόστος που προκύπτει από το έργο LTO, ενώ ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων διατηρεί τις συνήθεις υποχρεώσεις παροπλισμού και αποξήλωσης, και δεδομένου ότι ήταν η βελγική κυβέρνηση και όχι η Engie ή η Electrabel που ζήτησε την παράταση της διάρκειας ζωής, η Επιτροπή θεωρεί ότι η εν λόγω μεταβίβαση πρόσθετων υποχρεώσεων παροπλισμού που απορρέουν από το έργο LTO είναι επίσης αναγκαία. Σε σύγκριση με την εκτίμηση που περιλαμβάνεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, οι πρόσθετες δαπάνες παροπλισμού που σχετίζονται με το έργο LTO επιβεβαιώθηκαν στο μεταξύ από την CPN/CNV (βλ. αιτιολογική σκέψη 200).

(432) Επιπρόσθετα, η Επιτροπή δεν αντιτίθεται στην αποδέσμευση των μη ευρωπαϊκών στοιχείων ενεργητικού της Electrabel από την περίμετρο της Electrabel, δεδομένου ότι η Engie θα διασφαλίσει ότι η Electrabel θα διατηρήσει στοιχεία ενεργητικού ύψους 4 δισ. EUR τουλάχιστον (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 59 και 181).

(433) Με βάση το ανωτέρω σκεπτικό, η Επιτροπή θεωρεί, ως εκ τούτου, ότι η συνιστώσα 2 του κοινοποιηθέντος μέτρου είναι αναγκαία.

8.3.3.3.3. Ανάγκη για τη συνιστώσα 3

(434) Όσον αφορά τις αποτυχίες της αγοράς που σχετίζονται με κανονιστικούς και πολιτικούς κινδύνους, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 278 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι, παρόλο που όλες οι τεχνολογίες μπορούν καταρχήν να βρεθούν σε κατάσταση πολιτικής «ομηρίας», δεδομένου του αμφιλεγόμενου χαρακτήρα της πυρηνικής τεχνολογίας, μπορεί να αναμένεται ότι τα πυρηνικά έργα θα πλήττονται περισσότερο από μια τέτοια κατάσταση ([147]). Ειδικότερα, το Βέλγιο έχει ήδη αλλάξει μερικές φορές την πολιτική του πορεία όσον αφορά την πυρηνική ενέργεια κατά τα τελευταία 25 έτη (βλ. σημείο 2.2) και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο κίνδυνος αυτός υπάρχει ιδιαίτερα στο Βέλγιο. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή δεν έλαβε αποδεικτικά στοιχεία για το αντίθετο κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με την υπόθεση.

(435) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι κανονιστικοί και πολιτικοί κίνδυνοι αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά μέσω του μέτρου νομικής προστασίας και ότι απαιτείται νομική προστασία στην περίπτωση της πυρηνικής ενέργειας, όπως αναγνωρίζεται από την Επιτροπή και στην απόφαση στην υπόθεση SA.39487 ([148]).

8.3.3.3.4. Συμπέρασμα ως προς την αναγκαιότητα του μέτρου

(436) Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι και οι τρεις συνιστώσες του μέτρου (συμπεριλαμβανομένων των επιμέρους συνιστωσών τους) είναι αναγκαίες για να διασφαλιστεί η παράταση της διάρκειας ζωής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων στο Βέλγιο. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το μέτρο έχει χαρακτήρα κινήτρου για τους δικαιούχους και διασφαλίζει, επομένως, την επιτυχημένη υλοποίηση του έργου LTO.

([146]) Βλ. απόφαση της Επιτροπής της 16.6.2017, SA.45296 (2017/N), Γερμανία, Μεταβίβαση υποχρεώσεων όσον αφορά τα ραδιενεργά απόβλητα και τα αναλωμένα πυρηνικά καύσιμα στη Γερμανία (ΕΕ C/2017/254 της 4.8.2017, σ. 1)· απόφαση της Επιτροπής της 20.4.2016, SA.34962 (2015/N), Ηνωμένο Βασίλειο, Σύμβαση μεταφοράς αποβλήτων για νέους πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής (ΕΕ C/2016/161 της 4.5.2016, σ. 1).

([147]) Βλ. επίσης αιτιολογικές σκέψεις 384 και 385 της απόφασης της Επιτροπής στην υπόθεση SA.34947 (βλ. υποσημείωση 144).

([148]) Βλ. απόφαση της Επιτροπής της 17.3.2017, SA.39487 (2016/NN), Βέλγιο, Παράταση της διάρκειας ζωής των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής Tihange 1, Doel 1 και Doel 2 (ΕΕ C/2017/142 της 5.5.2017, σ. 1).

8.3.3.4. Καταλληλότητα

(437) Οι αποτυχίες της αγοράς που αναφέρονται στο σημείο 3.1, οι οποίες προκύπτουν από: i) την αβεβαιότητα στην αγορά ενέργειας και το επενδυτικό κλίμα, ii) την αβεβαιότητα όσον αφορά το κόστος που σχετίζεται με τα πυρηνικά απόβλητα και iii) την έκθεση σε πολιτικές αποφάσεις, εμποδίζουν τον φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων να έχει βεβαιότητα ως προς τα έσοδα. Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτό είναι ιδιαίτερα προβληματικό λόγω της παλαιάς τεχνολογίας στην οποία βασίζονται οι μονάδες LTO, η οποία αφήνει ελάχιστα περιθώρια ευελιξίας, καθώς και λόγω της περιορισμένης διάρκειας της παράτασης της διάρκειας ζωής κατά 10 έτη. Τα χαρακτηριστικά αυτά, τα οποία είναι ιδιαίτερα παρόντα στην προκειμένη υπόθεση, περιπλέκουν περαιτέρω την επικερδή λειτουργία των μονάδων LTO, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να θεωρεί κατάλληλη την κρατική στήριξη.

(438) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, λόγω των ανεπαρκειών της αγοράς που εντοπίστηκαν και των ειδικών κινδύνων που σχετίζονται με την πυρηνική ενέργεια, απαιτείται χωριστός μηχανισμός στήριξης για την πυρηνική ενέργεια. Όπως αναφέρεται στο σημείο 3.3.4, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι έχουν εξεταστεί άλλες μορφές καθεστώτων άμεσης χρηματοδοτικής στήριξης (σταθερή πριμοδότηση τιμής τροφοδότησης, μονόδρομη CfD και μοντέλο ρυθμιζόμενης βάσης στοιχείων ενεργητικού), αλλά δεν κρίθηκαν κατάλληλες για τη στήριξη του έργου LTO. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι οι τρεις συνιστώσες του κοινοποιηθέντος μέτρου είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών της αγοράς και των κινδύνων. Σύμφωνα με το Βέλγιο: i) η συγκεκριμένη δομή του έργου LTO και τα μέτρα χρηματοδοτικής στήριξης της συνιστώσας 1 είναι κατάλληλα για τη διασφάλιση σταθερών εσόδων για τον φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων και για την αποφυγή της αφερεγγυότητας της κοινής επιχείρησης σε περίπτωση σημαντικών απρόβλεπτων συμβάντων, ii) το ανώτατο όριο πληρωμών για τα απόβλητα και τα σχετικά επιμέρους μέτρα της συνιστώσας 2 είναι κατάλληλα για να διασφαλιστεί ότι τα απαιτούμενα κεφάλαια θα είναι διαθέσιμα για τη χρηματοδότηση υπεύθυνων και ασφαλών λύσεων διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, ενώ iii) τα μέτρα νομικής προστασίας της συνιστώσας 3 είναι κατάλληλα για τη διασφάλιση της προστασίας έναντι αλλαγών της κοινής γνώμης και της στάσης των υπευθύνων χάραξης πολιτικής όσον αφορά την πυρηνική ενέργεια.

(439) Η Επιτροπή θα αξιολογήσει —χωριστά για κάθε συνιστώσα— στις ενότητες που ακολουθούν αν η συνιστώσα 1, η συνιστώσα 2 και η συνιστώσα 3 του κοινοποιηθέντος μέτρου, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων επιμέρους μέτρων τους, είναι κατάλληλες. Η αξιολόγηση της καταλληλότητας της συνιστώσας 1, της συνιστώσας 2 και της συνιστώσας 3 συνδυαστικά καθώς και των δυνητικών σωρευτικών επιπτώσεών τους παρουσιάζεται στο σημείο 8.3.3.6.

8.3.3.4.1. Καταλληλότητα της συνιστώσας 1

(440) Πρώτον, όπως αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις 285, 300 και 303 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, αντίστοιχα, η Επιτροπή έκρινε ότι η JDA++, η ASA και η αποζημίωση κάλυψης του κόστους σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της συναλλαγής είναι κατάλληλα μέτρα. Πρώτον, δεδομένης της βραχείας χρονικής περιόδου πριν από την ημερομηνία επανέναρξης της LTO και της ανάγκης έναρξης των δραστηριοτήτων ανάπτυξης το συντομότερο δυνατόν μετά τη λήψη της απόφασης παράτασης της διάρκειας ζωής των δύο πυρηνικών αντιδραστήρων από τη βελγική κυβέρνηση, η Επιτροπή θεωρεί ότι η σύναψη της συμφωνίας JDA++, πριν από την τελική ολοκλήρωση της συναλλαγής, αποτελεί κατάλληλο μέσο για να διασφαλιστεί ότι οι αναγκαίες δραστηριότητες ανάπτυξης θα εκτελεστούν εγκαίρως από τον φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Δεύτερον, η Επιτροπή θεωρεί ότι η σύναψη συμφωνίας σχετικά με τις διοικητικές πρακτικές (ASA), καθώς και η συμφωνία σχετικά με τους όρους σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της συναλλαγής, αποτελούν συνήθη πρακτική, στο πλαίσιο συμφωνίας μεταξύ δύο μερών. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή δεν έλαβε αποδεικτικά στοιχεία για το αντίθετο όσον αφορά αυτά τα τρία επιμέρους μέτρα κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με την υπόθεση. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η JDA++, η ASA και η αποζημίωση κάλυψης του κόστους σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της συναλλαγής αποτελούν κατάλληλα μέτρα που πρέπει να αποτελούν μέρος του έργου LTO.

(441) Δεύτερον, όσον αφορά τη CfD, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η αμφίδρομη CfD είναι η καταλληλότερη επιλογή για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών της αγοράς και την παροχή βεβαιότητας όσον αφορά τα έσοδα, ενώ παράλληλα αποφεύγεται η υπερβολική ανταμοιβή του φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων. Οι βελγικές αρχές εξέτασαν εναλλακτικούς μηχανισμούς στήριξης (συμμετοχή στον μηχανισμό ισχύος, σταθερή πριμοδότηση τιμής τροφοδότησης, μονόδρομη CfD, μοντέλο ρυθμιζόμενης βάσης στοιχείων ενεργητικού), αλλά αυτοί κρίθηκαν λιγότερο κατάλληλοι (βλ. σημείο 3.3.4). Όπως αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις 290 έως 293 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέφρασε αρκετές ανησυχίες σχετικά με τον σχεδιασμό της CfD και πολλά από τα τρίτα μέρη που απάντησαν στη δημόσια διαβούλευση συμφώνησαν με την άποψη της Επιτροπής (βλ. σημείο 6.2.1.2):

α) Ο (αρχικός) σχεδιασμός της CfD αντιστοιχούσε στη χορήγηση σταθερής αμοιβής ανά MWh ηλεκτρικής ενέργειας που πράγματι παράγεται και δεν παρείχε κατάλληλα κίνητρα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και τον προγραμματισμό των εργασιών συντήρησης σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς, γεγονός που ενέχει κίνδυνο αδικαιολόγητων στρεβλώσεων των δραστηριοτήτων της αγοράς.

β) Επιπρόσθετα, η (αρχική) ρύθμιση προκαθορισμένης διαμόρφωσης της παραγωγής προέβλεπε κυρώσεις μόνο σε περίπτωση που η παραγωγή των μονάδων LTO δεν μειωνόταν όταν η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας ήταν μείον 20 EUR ανά MWh ή χαμηλότερη για περισσότερες από 6 ώρες, γεγονός που θα οδηγούσε σε χορήγηση ενίσχυσης σε περιόδους αρνητικών τιμών ηλεκτρικής ενέργειας.

γ) Επίσης, η Επιτροπή δεν ήταν πεπεισμένη την εποχή εκείνη ότι ο (αρχικός) μηχανισμός επιμερισμού κόστους/οφέλους θα είχε αντίκτυπο στην πράξη.

δ) Τέλος, αμφισβητήθηκε αν η τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας ως τιμή αναφοράς της αγοράς στον μαθηματικό τύπο της CfD ήταν η αποδοτικότερη επιλογή και αν θα ήταν καταλληλότερο να συμπεριληφθεί επίσης ένα μακροπρόθεσμο προϊόν στην τιμή αναφοράς της αγοράς.

(442) Ως απάντηση στις ανησυχίες της Επιτροπής σχετικά με τον σχεδιασμό της CfD, το Βέλγιο προέβη σε ορισμένες τροποποιήσεις:

α) Το Βέλγιο διευκρίνισε καταρχάς ότι, λόγω της παλαιάς πυρηνικής τεχνολογίας στην οποία βασίζονται οι μονάδες LTO, είναι αδύνατον να μπορούν να αντιδρούν γρήγορα σε οποιαδήποτε μηνύματα της αγοράς. Όπως αναφέρεται στο σημείο 2.1, η ίδια η Engie ήταν πρόθυμη να αξιοποιήσει την ευελιξία των μονάδων LTO στις αγορές ενέργειας στο πλαίσιο του μέτρου, επισημαίνοντας παράλληλα τους επακόλουθους κινδύνους κράτησης αντιδραστήρων λόγω των διαμορφώσεων της παραγωγής των αντιδραστήρων. Ταυτόχρονα, η βελγική αρχή πυρηνικής ασφάλειας επέβαλε περιορισμό στον αριθμό των διαμορφώσεων της παραγωγής για οικονομικούς λόγους ανά κύκλο. Το Βέλγιο, προκειμένου να ανταποκριθεί στις ανησυχίες της Επιτροπής και τρίτων μερών, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 441 στοιχείο α), λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τους τεχνικούς περιορισμούς των μονάδων, αποφάσισε να τροποποιήσει την αμοιβή του ανεξάρτητου εταίρου της EMSA. Το Βέλγιο συμπεριέλαβε μια μεταβλητή συνιστώσα στον μαθηματικό τύπο της αμοιβής, ώστε ο εταίρος της EMSA να έχει κίνητρα να πωλεί την ηλεκτρική ενέργεια από πυρηνικές πηγές όσο το δυνατόν περισσότερο σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς, ενώ παράλληλα λαμβάνει υπόψη τους περιορισμούς της διαμόρφωσης της παραγωγής, όπως εξηγείται στο σημείο 3.3.1.5.2. Στο πλαίσιο αυτής της νέας διευθέτησης, προκειμένου να αρθούν οι ανησυχίες που διατυπώνονται στην αιτιολογική σκέψη 441 στοιχείο β), η ρύθμιση διαμόρφωσης της παραγωγής εγκαταλείφθηκε, καθώς εναπόκειται στον εταίρο της EMSA να αποφασίσει πότε είναι σκόπιμο να ενεργοποιηθεί διαμόρφωση της παραγωγής για οικονομικούς λόγους. Ο εταίρος της EMSA θα έχει τα κατάλληλα κίνητρα να ζητήσει διαμόρφωση της παραγωγής για οικονομικούς λόγους όταν οι τιμές της αγοράς είναι χαμηλές ή αρνητικές, δεδομένου ότι, σε αντίθετη περίπτωση, θα του επιβληθεί κύρωση.

β) Όσον αφορά την ανησυχία που διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 441 στοιχείο γ), το Βέλγιο ενίσχυσε τον μηχανισμό MPRA, ώστε η ανταπόδοση βάσει της CfD να ευθυγραμμίζεται περισσότερο με τις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς (βλ. σημείο 3.3.1.3.2).

γ) Όσον αφορά την ανησυχία που διατυπώνεται στην αιτιολογική σκέψη 441 στοιχείο δ), το Βέλγιο διατήρησε την τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας ως τιμή αναφοράς της αγοράς στον μαθηματικό τύπο της CfD για τους λόγους που αναφέρονται στην αιτιολογική σκέψη 98. Ειδικότερα, κατά το στάδιο της επίσημης έρευνας, το Βέλγιο τόνισε τον υψηλό κίνδυνο και τον μεγάλο αντίκτυπο των απρογραμμάτιστων διακοπών λειτουργίας, ιδίως κατά τη φάση επανέναρξης λειτουργίας του έργου LTO. Μια τέτοια περίπτωση θα καθιστούσε πολύ αβέβαιη την παραγωγή των μονάδων LTO κατά τα πρώτα τρία έτη παραγωγής και, ως εκ τούτου, η ύπαρξη μακροπρόθεσμης τιμής αναφοράς στον σχεδιασμό της CfD θα αύξανε τους κινδύνους για τις μονάδες.

δ) Τέλος, το Βέλγιο επιβεβαιώνει επίσης ότι ο αντισυμβαλλόμενος της CfD (BE-WATT) θα αναπτύξει στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για την ανοικτή θέση του, όπως προβλέπεται από τον νόμο, και ότι η εφαρμογή της εν λόγω στρατηγικής θα συμβάλει στη ρευστότητα των προθεσμιακών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας (βλ. αιτιολογική σκέψη 99). Η έγκριση της στρατηγικής υπόκειται σε γνωμοδότηση της ρυθμιστικής αρχής, η οποία θα περιλαμβάνει εκτίμηση των επιπτώσεων της στρατηγικής στις σχετικές αγορές ηλεκτρικής ενέργειας (βλ. αιτιολογική σκέψη 158).

(443) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι τροποποιήσεις που σχετίζονται με τον σχεδιασμό της CfD και την εφαρμογή της καθώς και η δέσμευση για την ανάπτυξη στρατηγικής διαχείρισης κινδύνου που θα συμβάλει στη ρευστότητα των προθεσμιακών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας επαρκούν για την άρση των αμφιβολιών που διατυπώθηκαν στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι οι μονάδες LTO βασίζονται σε παλαιά τεχνολογία με περιορισμένη ευελιξία, η οποία περιορίζει την ικανότητα του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων να τροποποιεί τακτικά την παραγωγή των σταθμών. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με νεότερες πυρηνικές τεχνολογίες ή άλλους σχεδιασμούς πυρηνικών σταθμών (π.χ. γκρίζες έναντι μαύρων ράβδων ελέγχου) που καθιστούν δυνατή την παρακολούθηση του φορτίου. Δεδομένης της περιορισμένης παράτασης διάρκειας 10 ετών, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι η τεχνολογία πρέπει να θεωρηθεί δεδομένη, γεγονός που περιορίζει την ικανότητα του φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων να

τροποποιήσει σημαντικά τη συμπεριφορά των σταθμών. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εκτιμά τις προσπάθειες των βελγικών αρχών και της Electrabel να ευθυγραμμίσουν όσο το δυνατόν περισσότερο την παραγωγή και τη συντήρηση με τις συνθήκες της αγοράς, πρώτον, αναθέτοντας την εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με τις διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους στον εταίρο της EMSA και μεταβάλλοντας την αμοιβή του και, δεύτερον, μεταβαίνοντας από έναν κύκλο καυσίμων 18 μηνών σε κύκλο 12 μηνών με σκοπό τον προγραμματισμό της συντήρησης κατά τη θερινή περίοδο σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό. Στο πλαίσιο αυτό, η ενίσχυση του μηχανισμού επιμερισμού κόστους/οφέλους συμβάλλει επίσης στην επίτευξη του στόχου ευθυγράμμισης της ανταπόδοσης βάσει της CfD όσο το δυνατόν περισσότερο με τις συνθήκες της αγοράς και στην αύξηση της έκθεσης στον κίνδυνο αγοράς. Παρόλο που η στήριξη σε περιόδους αρνητικών τιμών εξακολουθεί να μην μπορεί να αποκλειστεί πλήρως, λόγω της περιορισμένης ευελιξίας των σταθμών και των ανησυχιών που αφορούν την ασφάλεια, ο τροποποιημένος σχεδιασμός της CfD σε συνδυασμό με τον τροποποιημένο μαθηματικό τύπο αμοιβής βάσει της EMSA μειώνουν τα κίνητρα για παραγωγή σε περιόδους αρνητικών τιμών. Η Επιτροπή αναγνωρίζει επίσης ότι, ιδίως κατά τη φάση επανέναρξης λειτουργίας του έργου LTO, υπάρχει υψηλός κίνδυνος μη προγραμματισμένων καταστάσεων μη διαθεσιμότητας και διακοπών λειτουργίας, με αποτέλεσμα η έκθεση σε μακροπρόθεσμες αγορές να ενέχει ενδεχομένως πρόσθετους κινδύνους, και επομένως η τιμή της αγοράς επόμενης ημέρας είναι καταλληλότερη ως τιμή αναφοράς της αγοράς κατά την αρχική περίοδο του έργου LTO. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι οι βελγικές αρχές έχουν την ελευθερία να προσαρμόσουν την τιμή αναφοράς της αγοράς στον σχεδιασμό της CfD, καθώς και τη διευθέτηση της αμοιβής βάσει της EMSA μετά τα τρία πρώτα έτη του έργου. Τέλος, ο αντίκτυπος της χρήσης της τιμής αγοράς επόμενης ημέρας στις προθεσμιακές αγορές μειώνεται από τη στρατηγική αντιστάθμισης που θα ενισχύσει τη ρευστότητα των προθεσμιακών αγορών, και ο αντίκτυπος στην ενδοημερήσια αγορά μετριάζεται από το μεταβλητό κόστος με το οποίο βαρύνεται ο εταίρος της EMSA.

(444) Κατά συνέπεια, και λαμβανομένων υπόψη των ειδικών περιστάσεων της παρούσας υπόθεσης, η οποία αφορά υφιστάμενες πυρηνικές μονάδες που λειτουργούν βάσει παλαιάς τεχνολογίας με περιορισμένη ευελιξία, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο τροποποιημένος σχεδιασμός της CfD σε συνδυασμό με την τροποποιημένη αμοιβή βάσει της EMSA είναι κατάλληλα.

(445) Τρίτον, η Επιτροπή εξέφρασε επίσης ανησυχίες σχετικά με την καταλληλότητα των δανείων SDC και της MOCP, τα οποία καλύπτουν, αντίστοιχα, το κόστος της περιόδου κράτησης αντιδραστήρων και τα ελλείμματα λειτουργικών ταμειακών ροών που ενδέχεται να προκύψουν, κατά τρόπο παρόμοιο με δυνητικά απεριόριστη επιχορήγηση, με αποτέλεσμα να προστατεύουν την κοινή επιχείρηση από τυχόν λειτουργικούς κινδύνους. Επιπρόσθετα, η MOCP παρέχει προστασία κεφαλαίου κατά 50 %. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, ελλείψει των δανείων SDC, της WCF και της καταβολής ελάχιστων λειτουργικών και κεφαλαιουχικών δαπανών, θα ήταν αναγκαίες πρόσθετες εισφορές μετοχικού κεφαλαίου, δεδομένου ότι, σε περίπτωση γεγονότος μη διαθεσιμότητας, οι μέτοχοι της κοινής επιχείρησης θα ήταν εκτεθειμένοι σε κινδύνους αφερεγγυότητας και σε έλλειμμα χρηματοδότησης, τα οποία θα καθιστούσαν την επένδυση μη επικερδή.

(446) Ως απάντηση στις ανησυχίες της Επιτροπής σχετικά με τα δάνεια SDC και τη MOCP, το Βέλγιο παρείχε περαιτέρω διευκρινίσεις και προσάρμοσε τα εν λόγω μέτρα:

α) Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, καταρχήν, τα δάνεια SDC θα εξοφληθούν. Όσον αφορά τον κίνδυνο να μην αποπληρωθούν τα δάνεια SDC σε περίπτωση ανεπαρκών ταμειακών εισροών (δεδομένου ότι η αποπληρωμή τους έπεται της εξόφληση των εισφορών των μετόχων), το Βέλγιο υποστηρίζει ότι το σενάριο αυτό είναι πολύ απίθανο και ότι τα δάνεια SDC δεν αποπληρώνονται μόνο σε περίπτωση πολύ αρνητικού σεναρίου (βλ. αιτιολογική σκέψη 132), δηλαδή στην περίπτωση αρκετών ετών σημαντικής μη διαθεσιμότητας, π.χ. λιγότερο από 60 % κάθε έτος από το 2029 έως το 2035. Μολονότι αυτός ο κίνδυνος δεν είναι απίθανος, είναι μικρός και επέρχεται μόνο σε ακραίες περιστάσεις, οι οποίες θα συνεπάγονταν κάποιο σημαντικό ή σειρά σημαντικών απροσδόκητων γεγονότων για μεγάλο χρονικό διάστημα και, τελικά, ενδέχεται να συνεπάγονταν τον τερματισμό της λειτουργίας του σταθμού [βλ. στοιχείο β)]. Η κατάσταση αυτή θα απέβαινε σε βάρος των μετόχων: τα δάνεια SDC δεν θα αποπληρωθούν πλήρως εάν και μόνον εάν το έργο δεν αποφέρει επαρκή κέρδη για την καταβολή οποιασδήποτε απόδοσης της επένδυσης των μετόχων και, ως εκ τούτου, τα δάνεια SDC δεν ωφελούν δυσανάλογα τους μετόχους.

β) Ομοίως, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η MOCP ενεργοποιείται μόνο σε περίπτωση πολύ αρνητικής κατάστασης και ότι η Engie εξακολουθεί να κινδυνεύει να απολέσει το 50 % της επένδυσης κεφαλαίου της. Ωστόσο, για να άρει την ανησυχία ότι η MOCP ενδέχεται να καταλήξει σε απεριόριστη επιχορήγηση, το Βέλγιο έθεσε ανώτατο όριο στα καταβαλλόμενα ποσά MOCP. Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 121, ο αντισυμβαλλόμενος της συμφωνίας αμοιβής (δηλαδή το βελγικό Δημόσιο) θα ασκήσει τα οικεία δικαιώματα καταγγελίας βάσει της συμφωνίας ανταπόδοσης σε περίπτωση που το καταβληθέν ποσό MOCP ανέλθει σε 2 δισ. EUR.

γ) Τέλος, το Βέλγιο υπέβαλε πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τον κίνδυνο σημαντικού μη προγραμματισμένου συμβάντος μη διαθεσιμότητας κατά τη 10ετή περίοδο παράτασης της διάρκειας ζωής, ο οποίος έχει αποδειχθεί ότι δεν είναι μικρός (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 114 έως 118) και οι επιπτώσεις του θα έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην κερδοφορία του έργου LTO (βλ. πίνακα 11).

(447) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα δάνεια SDC και η MOCP είναι αναγκαία και κατάλληλα μέσα για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του έργου LTO, ιδίως υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων περιστάσεων της παρούσας υπόθεσης, η οποία αφορά υφιστάμενους πυρηνικούς αντιδραστήρες που βασίζονται σε παλαιά τεχνολογία και, ως εκ τούτου, υπόκεινται στον κίνδυνο σημαντικών μη προγραμματισμένων διακοπών. Στο πλαίσιο αυτό, δεδομένου ότι η παράταση της διάρκειας ζωής περιορίζεται σε περίοδο 10 ετών, γεγονός που περιορίζει τη δυνατότητα ανάκτησης σημαντικών ζημιών, η MOCP παρέχει μηχανισμό ασφαλείας στην κοινή επιχείρηση προστατεύοντάς την από λειτουργικούς κινδύνους. Χωρίς πρόσθετες εγγυήσεις με τη μορφή της MOCP και των δανείων SDC, ένας ιδιώτης επενδυτής πιθανότατα δεν θα αναλάμβανε τον κίνδυνο εκτέλεσης του έργου LTO. Λαμβανομένης υπόψη της δυνητικής κλίμακας των καταβολών MOCP σε περίπτωση παρατεταμένης κράτησης αντιδραστήρα σε μία από τις δύο μονάδες LTO, επί σειρά ετών, κρίθηκε αναγκαίο να περιοριστεί το ανώτατο ύψος του μηχανισμού αυτού σε ποσό που θα αντιστοιχούσε στις πρακτικές της αγοράς και θα παρείχε επαρκή χρόνο για την αποκατάσταση της κανονικής λειτουργίας των μονάδων LTO. Η Επιτροπή εκφράζει την ικανοποίησή της για τον περιορισμό των (δυνητικών) καταβολών MOCP, έτσι ώστε η έκθεση του βελγικού Δημοσίου να είναι τουλάχιστον ποσοτικοποιημένη και γνωστή εκ των προτέρων.

(448) Όσον αφορά τη συμμετοχή του βελγικού Δημοσίου στην κοινή επιχείρηση, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι αυτό επιτρέπει στο βελγικό Δημόσιο να ελέγχει από κοινού την εταιρεία του έργου, καθώς οι δύο μέτοχοι συμμετέχουν στην κοινή επιχείρηση υπό ίσους όρους και προϋποθέσεις. Παρέχει επίσης στο βελγικό Δημόσιο τη δυνατότητα να διατηρήσει κάποιο βαθμό ιδιοκτησίας σε κρίσιμες υποδομές. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η κοινή επιχείρηση είναι κατάλληλη.

(449) Τέταρτον, όσον αφορά την EMSA, η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να επιλέξει εταίρο για την πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις μονάδες LTO στην αγορά χονδρικής, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω εταίρος θα ενεργεί με πλήρη ανεξαρτησία και όχι προς το συμφέρον της Electrabel. Ωστόσο, η Επιτροπή είχε αμφιβολίες όσον αφορά τον περιορισμό των πωλήσεων στη χονδρική αγορά επόμενης ημέρας. Το Βέλγιο διευκρίνισε ότι ο εταίρος στο πλαίσιο της EMSA είναι ελεύθερος να πωλεί την ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από τις μονάδες LTO σε οποιαδήποτε αγορά και δεν περιορίζεται στην αγορά επόμενης ημέρας (βλ. αιτιολογική σκέψη 152). Το Βέλγιο επιβεβαίωσε επίσης ότι ο εταίρος της EMSA θα επιλεγεί μέσω διαδικασίας υποβολής προσφορών και ότι θα τεθούν σε εφαρμογή διασφαλίσεις προκειμένου η Engie να μη δύναται να επηρεάσει τη διαδικασία υποβολής προσφορών ή την έκβαση αυτής (βλ. σημεία 3.3.1.5.1 και 3.3.1.5.3). Επιπρόσθετα, σε περίπτωση που η GEMS επιλεγεί ως εταίρος της EMSA, το Βέλγιο και η Engie δεσμεύονται να θεσπίσουν τις αναγκαίες διασφαλίσεις ώστε να μην υπάρξει παρέμβαση της GEMS στις άλλες εμπορικές δραστηριότητες (βλ. ενότητα 3.3.1.5.3). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί κατάλληλη τη σύσταση της συμφωνίας EMSA και την επιλογή εταίρου της EMSA.

(450) Τέλος, η Επιτροπή εξέφρασε ανησυχίες σχετικά με την καταλληλότητα του συνδυασμού διαφόρων μηχανισμών ανταπόδοσης επιπρόσθετα στη CfD και έκρινε ότι η δέσμη επιμέρους μέτρων στο πλαίσιο της συνιστώσας 1 μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλη μόνο στον βαθμό που δεν επιφέρει πρόσθετες αδικαιολόγητες στρεβλώσεις των συναλλαγών και του ανταγωνισμού. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν έχει ενδείξεις ότι ο εταίρος της EMSA δεν θα λειτουργούσε ανεξάρτητα, ούτε ότι η Engie θα θωρακιζόταν έναντι όλων των κινδύνων της αγοράς (μέσω του προσαρμοσμένου μηχανισμού MPRA, του ανώτατου ορίου στην MOCP και της κάλυψης του κινδύνου κεφαλαίου κατά 50 %), η Επιτροπή μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι όλα τα επιμέρους μέτρα στο πλαίσιο της συνιστώσας 1 μπορούν να θεωρηθούν κατάλληλα, τόσο μεμονωμένα όσο και από κοινού.

8.3.3.4.2. Καταλληλότητα της συνιστώσας 2

(451) Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 304 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων χαρακτηρίζεται από μεγάλα χρονοδιαγράμματα και, ως εκ τούτου, ενδέχεται να απαιτείται κάποια μορφή κρατικής παρέμβασης· η τελική ευθύνη του κράτους όσον αφορά την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ.

(452) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η μεταβίβαση των υποχρεώσεων σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα σ' έναν ανεξάρτητο δημόσιο φορέα, τη Hedera, αποτελεί κατάλληλο μέσο για την ανάθεση μεγαλύτερης ευθύνης για την τελική διάθεση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων στο βελγικό Δημόσιο και για τη διασφάλιση της χρηματοδότησής της για μεγάλο χρονικό διάστημα. Επίσης, η Επιτροπή δεν εντόπισε κανένα εναλλακτικό μέτρο ή ρύθμιση, πέραν αυτής που περιγράφεται στο σημείο 3.3.2.2, η οποία θα έδινε στο Βέλγιο τη δυνατότητα να επιτύχει εξίσου ικανοποιητικά τους εν λόγω στόχους.

(453) Όσον αφορά τη μεταβίβαση πρόσθετων υποχρεώσεων παροπλισμού που απορρέουν από το έργο LTO (στο εξής: αντισυνέργειες παροπλισμού), όπως αναφέρεται στο σημείο 3.3.2.4, η εν λόγω μεταβίβαση καλύπτει μόνο τις πρόσθετες δαπάνες που προκύπτουν από το έργο LTO, ενώ ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων διατηρεί τις συνήθεις υποχρεώσεις παροπλισμού και αποξήλωσης. Η CPN/CNV επιβεβαίωσε πράγματι ότι υπάρχουν αντισυνέργειες που επηρεάζουν το κόστος παροπλισμού και αποξήλωσης και προσδιόρισε ποσοτικά το ύψος αυτής. Δεδομένου ότι η βελγική κυβέρνηση, και όχι η Engie/Electrabel, ζήτησε την παράταση της διάρκειας ζωής, η Επιτροπή θεωρεί ότι η μεταβίβαση των αντισυνεργειών παροπλισμού, μέσω εφάπαξ κατ' αποκοπής καταβολής από το βελγικό Δημόσιο, είναι κατάλληλη.

(454) Τέλος, η μεταβίβαση των υποχρεώσεων που αφορούν τα πυρηνικά απόβλητα στο ταμείο Hedera, έναν χωριστό δημόσιο φορέα που διασφαλίζει τα κεφάλαια για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται και ελέγχει τις δαπάνες σε σχέση με τις μεταβιβασθείσες υποχρεώσεις, καθήκοντα που εμπίπτουν αμφότερα στον έλεγχο ανεξάρτητου κρατικού φορέα (CPN/CNV), δικαιολογεί την αποδέσμευση των μη ευρωπαϊκών περιουσιακών στοιχείων της Electrabel από την περίμετρο της Electrabel και διασφαλίζει την καταλληλότητα της μεταβίβασης των υποχρεώσεων σχετικά με τα ραδιενεργά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα.

(455) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι η συνιστώσα 2 του κοινοποιηθέντος μέτρου, συμπεριλαμβανομένων των επιμέρους μέτρων της, είναι κατάλληλη για την αντιμετώπιση της αποτυχίας της αγοράς που σχετίζεται με την αβεβαιότητα όσον αφορά το κόστος της διαχείρισης των αποβλήτων και του παροπλισμού.

8.3.3.4.3. Καταλληλότητα της συνιστώσας 3

(456) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η πυρηνική τεχνολογία υπόκειται σε ιδιαίτερα σημαντικό βαθμό σε πολιτική ομηρεία. Επομένως, όπως έχει ήδη αναφερθεί στην αιτιολογική σκέψη 306 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι μια συμφωνία σχετικά με μέτρα νομικής προστασίας είναι κατάλληλη για την αντιμετώπιση της αποτυχίας της αγοράς που σχετίζεται με πολιτικούς και κανονιστικούς κινδύνους, όπως αναγνωρίζεται επίσης από την Επιτροπή στην απόφαση στην υπόθεση SA.39487 ([149]).

8.3.3.4.4. Συμπέρασμα ως προς την καταλληλότητα του μέτρου

(457) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι τροποποιήσεις στο μέτρο, συμπεριλαμβανομένων της τροποποίησης του σχεδιασμού της CfD, της ενίσχυσης της MPRA και του ανώτατου ορίου στο ύψος της MOCP, καθώς και οι πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με τον συνδυασμό των επιμέρους μέτρων, επαρκούν για να οδηγήσουν την Επιτροπή σε συμπέρασμα σχετικά με την καταλληλότητα της συνιστώσας 1. Η Επιτροπή λαμβάνει επίσης υπόψη τις ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης, η οποία αφορά επένδυση σε υφιστάμενους πυρηνικούς σταθμούς που βασίζονται σε παλαιά τεχνολογία και για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Όσον αφορά τις συνιστώσες 2 και 3, δεν προέκυψαν από την επίσημη έρευνα αποδεικτικά στοιχεία που να αποκλίνουν από το προηγούμενο συμπέρασμα της Επιτροπής ότι οι συνιστώσες 2 και 3 είναι κατάλληλες.

(458) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα επιμέρους μέτρα στο πλαίσιο της συνιστώσας 1, της συνιστώσας 2 και της συνιστώσας 3 αποτελούν κατάλληλο τρόπο στήριξης του έργου LTO.

8.3.3.5. Αναλογικότητα

(459) Για να αξιολογήσει την αναλογικότητα ενός μέτρου, η Επιτροπή πρέπει να εξακριβώσει ότι το μέτρο περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για να καταστεί δυνατή η επιτυχημένη ολοκλήρωση του έργου LTO για την επίτευξη των επιδιωκόμενων σκοπών.

(460) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξήγησε ότι η αξιολόγηση της αναλογικότητας πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον συνδυασμό των μέτρων στήριξης που προτείνουν οι βελγικές αρχές, δηλαδή τον συνδυασμό της συνιστώσας 1, της συνιστώσας 2 και της συνιστώσας 3, συμπεριλαμβανομένου του συνδυασμού επιμέρους μέτρων στο πλαίσιο κάθε συνιστώσας.

(461) Η Επιτροπή θα αξιολογήσει πρώτα, στα σημεία που ακολουθούν, αν η συνιστώσα 1, η συνιστώσα 2 και η συνιστώσα 3 του κοινοποιηθέντος μέτρου, συμπεριλαμβανομένων των διαφόρων επιμέρους μέτρων τους, είναι αναλογικές. Η αξιολόγηση της αναλογικότητας της συνιστώσας 1, της συνιστώσας 2 και της συνιστώσας 3 συνδυαστικά καθώς και των δυνητικών σωρευτικών επιπτώσεών τους παρουσιάζεται στο σημείο 8.3.3.6.

([149]) Βλ. επίσης αιτιολογική σκέψη 103 της απόφασης της Επιτροπής στην υπόθεση SA.39487 (βλ. υποσημείωση 25).

8.3.3.5.1. Αναλογικότητα της συνιστώσας 1

(462) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 331 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, διαπιστώθηκε ότι η JDA++, η συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης, η ASA και η αποζημίωση κάλυψης του κόστους σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της συναλλαγής συνήφθησαν υπό όρους της αγοράς και, ως εκ τούτου, μπορούν να θεωρηθούν αναλογικές. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 324 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι η εφαρμογή ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών για τη συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης ενδέχεται να μην είναι κατάλληλη, δεδομένης της ευαισθησίας και του ειδικού χαρακτήρα των μονάδων LTO, με αποτέλεσμα η αναλογικότητά της να μπορεί να αξιολογηθεί μέσω του επιπέδου του περιθωρίου κέρδους που αποκομίζει η Electrabel μέσω της εκτέλεσης της συμφωνίας, το οποίο θα πρέπει να καθοριστεί υπό όρους της αγοράς. Δεδομένου ότι τα επίπεδα των περιθωρίων που καθορίζονται στη συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης ευθυγραμμίζονται με τα επίπεδα που εφαρμόζονται βάσει της συμφωνίας εταιρικής σχέσης LTO με τη Luminus, η οποία αποτελεί σχετική συμφωνία αναφοράς, καθώς καλύπτει παρεμφερείς υπηρεσίες, η Επιτροπή έκρινε αναλογική τη συμφωνία λειτουργίας και συντήρησης. Επιπρόσθετα, κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με την υπόθεση, η Επιτροπή δεν έλαβε αποδεικτικά στοιχεία περί του αντιθέτου όσον αφορά την αναλογικότητα της JDA++, της συμφωνίας λειτουργίας και συντήρησης, της ASA και της αποζημίωση κάλυψης του κόστους σε περίπτωση μη ολοκλήρωσης της συναλλαγής.

(463) Η κοινή επιχείρηση θεωρήθηκε επίσης αναλογική στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, δεδομένου ότι η βελγική κυβέρνηση και η Electrabel θα ασκούν τα δικαιώματά τους επί ίσοις όροις: η διακυβέρνηση της κοινής επιχείρησης καθώς και οι δαπάνες και τα έσοδα θα επιμερίζονται εξίσου.

(464) Στο παρόν σημείο, η Επιτροπή αξιολογεί την αναλογικότητα του συντελεστή εσωτερικής απόδοσης (IRR) του έργου LTO, καθώς και των υπόλοιπων χρηματοοικονομικών επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 1 (MOCP, WCF, δάνεια SDC, μετοχικά δάνεια). Προκειμένου να διασφαλιστεί η αναλογικότητα του μέτρου κρατικής ενίσχυσης και να αποφευχθεί η υπέρμετρη αποζημίωση, το μέτρο κρατικής ενίσχυσης πρέπει να εξασφαλίζει τον ελάχιστο συντελεστή απόδοσης ώστε ο δικαιούχος να αναλάβει την επένδυση. Πρόκειται, με άλλα λόγια, για τον ελάχιστο συντελεστή ο οποίος καλύπτει το χρηματοδοτικό κενό του έργου. Το χρηματοδοτικό κενό ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ της ΚΠΑ του πραγματικού σεναρίου και του αντιπαραδείγματος, είναι δε συγχρόνως το ελάχιστο ποσό της κρατικής ενίσχυσης το οποίο είναι αναγκαίο για να έχει το μέτρο χαρακτηριστικά κινήτρου για τη δικαιούχο επιχείρηση και το ανώτατο ποσό της κρατικής ενίσχυσης το οποίο είναι αναλογικό για την πραγματοποίηση της επένδυσης.

(465) Η έννοια του χρηματοδοτικού κενού ανάγεται στη συνήθη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Όταν εταιρείες που επιδιώκουν να μεγιστοποιήσουν το κέρδος αποφασίζουν αν θα αναλάβουν ένα έργο, αξιολογούν την αξία που παράγει το σχετικό έργο σε σχέση με εναλλακτικές ενέργειες και επιλέγουν αυτήν με την υψηλότερη αναμενόμενη απόδοση. Επομένως, προκειμένου μια εταιρεία να είναι διατεθειμένη να αναλάβει ένα έργο το οποίο δεν είναι αυτό με την υψηλότερη αναμενόμενη απόδοση, ενδέχεται να πρέπει να της παρασχεθούν κίνητρα μέσω κρατικής ενίσχυσης που καλύπτει το χρηματοδοτικό κενό.

(466) Προκειμένου να προσδιοριστεί ποιο μέρος της διαφορετικής βελτίωσης μπορεί να αποδοθεί στον αντίκτυπο της παρέμβασης, δεδομένου ότι η εν λόγω βελτίωση μπορεί να συμβεί όχι μόνο λόγω του έργου LTO αλλά και λόγω άλλων παραγόντων, το Βέλγιο υπέβαλε ένα σενάριο αντιπαραδείγματος, το οποίο δεν ήταν στη διάθεση της Επιτροπής κατά τον χρόνο έκδοσης της απόφασης κίνησης της διαδικασίας ([150]). Στην περίπτωση αυτή, το αντιπαράδειγμα είναι ένα σενάριο βάσει του οποίου δεν πραγματοποιείται παράταση της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO, κάτι που θα συνέβαινε εάν δεν συναφθεί συμφωνία με τη βελγική κυβέρνηση. Στην ανάλυση του αντιπαραδείγματος, τα αποτελέσματα της παρέμβασης συγκρίνονται με τα αποτελέσματα που θα είχαν επιτευχθεί εάν η παρέμβαση δεν είχε υλοποιηθεί. Στην περίπτωση αυτή, η Electrabel: i) θα συνέχιζε τη λειτουργία των πυρηνικών αντιδραστήρων έως τις αρχικές νόμιμες ημερομηνίες παύσης λειτουργίας τους και ii) θα διατηρούσε όλες τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με τα απόβλητα. Η βελγική κυβέρνηση παρείχε τα οικονομικά στοιχεία που σχετίζονται με το επιχείρημα αυτό, δηλαδή τις καθορισμένες προβλεπόμενες μη προεξοφλημένες ([151]) ελεύθερες ταμειακές ροές που σχετίζονται με τις δραστηριότητες των βελγικών πυρηνικών μονάδων για την εναπομένουσα διάρκεια ζωής τους (έως τις νόμιμες ημερομηνίες παύσης λειτουργίας τους το 2025). Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι οι ταμειακές ροές των μονάδων LTO για την εναπομένουσα περίοδο νόμιμης διάρκειας ζωής παραμένουν αμετάβλητες με ή χωρίς το έργο LTO.

(467) Όσον αφορά την αναλογικότητα της συνιστώσας 1, διατυπώθηκαν ανησυχίες ως προς τρία κύρια σημεία στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, τα οποία έχουν σημασία για την αξιολόγηση της Επιτροπής:

α) τη MOCP και τους όρους της WCF, των μετοχικών δανείων και των δανείων SDC (βλ. σημείο 8.3.3.5.1.1)·

β) τον επιδιωκόμενο IRR 7 % στον οποίο βασίζεται το χρηματοοικονομικό μοντέλο (βλ. σημείο 8.3.3.5.1.2)· και

γ) τη συμφωνία EMSA (βλ. σημείο 8.3.3.5.1.3).

([150]) Η ανάλυση του αντιπαραδείγματος που αναφέρεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας αφορά το σενάριο στο οποίο η Engie θα εκτελούσε το έργο LTO χωρίς να έχει καταλήξει σε συμφωνία με τη βελγική κυβέρνηση.

([151]) Οι ελεύθερες ταμειακές ροές δεν προεξοφλήθηκαν, καθώς απομένει λιγότερο από ένα έτος λειτουργίας έως τη νόμιμη ημερομηνία παύσης της λειτουργίας.

8.3.3.5.1.1. Αναλογικότητα των μέτρων χρηματοδοτικής στήριξης της συνιστώσας 1

(468) Πρώτον, όπως αναφέρεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή έκρινε ότι η MOCP στην πραγματικότητα παρέχει μηχανισμό ασφαλείας για την κοινή επιχείρηση, καθώς κάθε έλλειμμα εσόδων που προκύπτει από την έλλειψη παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά τη διάρκεια της αρχικής περιόδου και της περιόδου λειτουργίας θα καλύπτεται με καταβολή ποσού από το βελγικό Δημόσιο, με αποτέλεσμα να προστατεύεται οικονομικά η κοινή επιχείρηση από οποιονδήποτε λειτουργικό κίνδυνο. Το κύριο ζήτημα σχετικά με την MOCP αφορούσε το γεγονός ότι θα μπορούσε, εκ των πραγμάτων, να αντιπροσωπεύει μια σχεδόν απεριόριστη επιχορήγηση στην BE-NUC σε περίπτωση μεγάλων μη προγραμματισμένων περιόδων μη διαθεσιμότητας των μονάδων LTO. Θεωρητικά, εάν ένα σημαντικό απρόβλεπτο γεγονός ή μια σειρά σημαντικών απρόβλεπτων γεγονότων έχει ως αποτέλεσμα να μην μπορούν οι μονάδες LTO να παράγουν ηλεκτρική ενέργεια κατά τη 10ετή διάρκεια του έργου LTO, η MOCP θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί σε επίπεδο έως και [7 000-8 000] εκατ. EUR. Το Βέλγιο παρείχε πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με τη μη αμελητέα πιθανότητα να προκύψουν τέτοια σημαντικά απρόβλεπτα γεγονότα διακοπής της λειτουργίας (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 114 έως 118) και τις συνέπειες που θα μπορούσαν να επιφέρουν (βλ. πίνακα 11) και το Βέλγιο δεσμεύτηκε να περιορίσει το ύψος της MOCP σε 2 δισ. EUR (βλ. αιτιολογική σκέψη 121). Το ποσό αυτό, το οποίο φαίνεται να συνάδει με τις πρακτικές του κλάδου όσον αφορά τα επίπεδα εγγύησης, αντιστοιχεί στο ανώτερο όριο ενός σεναρίου βάσει του οποίου και οι δύο μονάδες LTO είναι ταυτόχρονα μη διαθέσιμες για δύο συναπτά έτη. Λαμβανομένης υπόψη της περιόδου παράτασης της λειτουργίας της μονάδας (η οποία περιορίζεται στα 10 έτη), τα δύο έτη θεωρήθηκαν το μέγιστο χρονικό διάστημα που θα μπορούσε να αφιερωθεί στον εντοπισμό και την επίλυση ενός προβλήματος ή μιας σειράς προβλημάτων, ανάλογα με τη σημασία τους, πριν να εξεταστεί το ενδεχόμενο τερματισμού της λειτουργίας της μονάδας. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι το ανώτατο ποσό της MOCP είναι αναλογικό.

(469) Δεύτερον, όσον αφορά τα δάνεια SDC, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι, έως το 2028, τα δάνεια SDC καλύπτουν τις δαπάνες κατά τη διάρκεια της περιόδου κατά την οποία οι μονάδες LTO δεν προβλέπεται να παράγουν καθαρά έσοδα και είναι επιστρεπτέα στη βελγική κυβέρνηση, γεγονός που διασφαλίζει την ελαχιστοποίηση της ενίσχυσης. Όπως αναφέρεται στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέφρασε ανησυχίες σχετικά με την αποπληρωμή των δανείων SDC, δεδομένου ότι, στην πράξη, τα δάνεια SDC συνιστούν γραμμή χρηματοδότησης χαμηλότερης εξοφλητικής προτεραιότητας σε σχέση με όλα τα άλλα δάνεια, καθώς και τα ίδια κεφάλαια της κοινής επιχείρησης. Αυτό σημαίνει ότι ενδέχεται να μην αποπληρωθούν στο τέλος της περιόδου LTO, εάν η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας δεν είναι αρκετά μεγάλη, με αποτέλεσμα να υπάρχει σημαντικός κίνδυνος τον οποίο μπορεί να μην αντικατοπτρίζει το επιτόκιο, το οποίο έχει οριστεί στο χαμηλότερο επίπεδο του επιτοκίου OLO (πενταετούς διάρκειας) ([152]) στο Βέλγιο συν 200 μονάδες βάσης και 6 %. Το Βέλγιο διευκρίνισε ότι τα δάνεια SDC δεν θα αποπληρωθούν μόνο σε περίπτωση πολύ αρνητικού σεναρίου, με αποτέλεσμα ο κίνδυνος να μην επιστραφούν στο βελγικό Δημόσιο να είναι πολύ μικρός (βλ. αιτιολογική σκέψη 132). Ειδικότερα, το Βέλγιο επισήμανε ότι σε αυτό το πολύ αρνητικό σενάριο δεν θα υπήρχε επίσης καμία απόδοση της εισφοράς κεφαλαίου. Πράγματι, οι κίνδυνοι που ενέχουν τα δάνεια SDC αφορούν μόνο τους κινδύνους επιδόσεων και κερδοφορίας του έργου, δεδομένου ότι τα δάνεια SDC δεν χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση των κεφαλαιουχικών δαπανών. Όσον αφορά το επιτόκιο, αυτό περιορίζεται κατ' ανώτατο όριο στο μέγιστο επίπεδο που δεν θα υπερέβαινε το εύρος τιμών του επιδιωκόμενου IRR βάσει της MPRA της τάξης του 6 % έως 8 %. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις των δανείων SDC είναι αναλογικοί. Εάν οι τελικοί όροι και προϋποθέσεις των δανείων SDC τροποποιήσουν το κοινοποιηθέν μέτρο, όπως παρουσιάζεται στην παρούσα απόφαση, το Βέλγιο δεσμεύεται να τους κοινοποιήσει στην Επιτροπή.

(470) Τρίτον, όσον αφορά τους όρους της WCF και των μετοχικών δανείων, το Βέλγιο διευκρίνισε, κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας έρευνας, ότι τα εν λόγω δάνεια θα χορηγηθούν υπό όρους της αγοράς, με επιτόκια που δεν έχουν ακόμη καθοριστεί, αλλά που θα καθοριστούν με βάση τα επικρατούντα επιτόκια της αγοράς και τυχόν συγκρίσιμη χρηματοδότηση με δανειακά κεφάλαια τρίτων που είναι διαθέσιμη κατά τον κρίσιμο χρόνο. Καταρτίστηκαν δανειοδοτικοί όροι που καθορίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις των δύο μετοχικών δανείων και περιγράφουν τη μεθοδολογία για τον καθορισμό του επιτοκίου. Το Βέλγιο διευκρίνισε ότι η εν λόγω μεθοδολογία συνάδει με τις δανειακές πολιτικές ενδοομιλικής τιμολόγησης της Engie και είναι σύμφωνη με την αρχή BEPS του ΟΟΣΑ, τούτο δε διασφαλίζει τον καθορισμό του επιτοκίου υπό όρους πλήρους ανταγωνισμού. Σύμφωνα με τους δανειοδοτικούς όρους, το επιτόκιο αναμένεται να είναι κυμαινόμενο επιτόκιο καθορισμένο βάσει του EURIBOR 6 μηνών συν αναμενόμενο περιθώριο περίπου [0-3] %. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το περιθώριο που προστίθεται στο επιτόκιο EURIBOR 6 μηνών θα εκτιμηθεί από το […], το οποίο είναι ένα ευρέως αναγνωρισμένο και χρησιμοποιούμενο εργαλείο για την εκτίμηση των περιθωρίων με βάση κριτήρια όπως η ληκτότητα, η πιστοληπτική ικανότητα και το νόμισμα του δανείου και του δανειολήπτη. Όσον αφορά την αξιολόγηση που θα ληφθεί υπόψη για την κοινή επιχείρηση κατά την εκτίμηση του περιθωρίου, ελλείψει επίσημης αξιολόγησης της BE-NUC από οργανισμό αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, το Βέλγιο την εκτιμά λαμβάνοντας

([152]) Αυτό αντιστοιχεί στην εκτιμώμενη διάρκεια των δανείων SDC (5 έτη).

υπόψη τη χαμηλότερη αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας των μετόχων της οντότητας. Αυτοί είναι το βελγικό κράτος (αξιολόγηση Aa3 της Moody's ([153]), όπως επιβεβαιώνεται στον ιστότοπο της βελγικής κυβέρνησης ([154]), αξιολόγηση AA της S&P και AA– της Fitch, όπως επιβεβαιώνεται στον ιστότοπο της βελγικής κυβέρνησης και ελέγχθηκε επίσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη διαδικτυακή πύλη S&P Capital IQ Pro ([155]) στις 16 Ιανουαρίου 2025) και η Electrabel (αξιολόγηση Baa1 ([156]) της Moody's, σύμφωνα με δημόσια διαθέσιμη έκθεση της 10ης Ιουλίου 2024 ([157]) και αξιολόγηση BBB+ της Fitch, σύμφωνα με δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες στον ιστότοπο της Fitch ([158])). Πρόκειται για μια τυπική προσέγγιση, ιδίως δεδομένου ότι οι μονάδες LTO αποτελούν βασική δραστηριότητα της Electrabel, η οποία υποστηρίζεται περαιτέρω από εγγύηση μητρικής εταιρείας χωρίς ανώτατο όριο την οποία παρέχει η Engie (αξιολόγηση Baa1 ([159]) της Moody's και BBB+ της Fitch ([160])), και λαμβανομένης υπόψη της μετοχικής δομής της κοινής επιχείρησης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι όροι και οι προϋποθέσεις της WCF και των μετοχικών δανείων SDC είναι αναλογικοί. Εάν οι τελικοί όροι και προϋποθέσεις της WCF και των μετοχικών δανείων τροποποιήσουν το κοινοποιηθέν μέτρο, όπως παρουσιάζεται στην παρούσα απόφαση, το Βέλγιο δεσμεύεται να τους κοινοποιήσει στην Επιτροπή.

(471) Δεδομένης της προσθήκης ανώτατου ορίου στην MOCP και των πρόσθετων διευκρινίσεων σχετικά με τα δάνεια SDC και τους όρους της WCF και των μετοχικών δανείων, η Επιτροπή θεωρεί ότι η MOCP, η WCF, τα δάνεια SDC και τα μετοχικά δάνεια είναι αναλογικά.

8.3.3.5.1.2. Αναλογικότητα του στόχου απόδοσης 7 % (στον οποίο βασίζεται η CfD)

(472) Στο πλαίσιο της συμφωνίας αμοιβής, θα εφαρμόζεται αμφίδρομη CfD μεταξύ των μερών. Η Επιτροπή αξιολόγησε τη μεθοδολογία για τον καθορισμό της τιμής άσκησης, μεταξύ άλλων ελέγχοντας τις παραμέτρους που ενσωματώθηκαν στο χρηματοοικονομικό μοντέλο το οποίο καθορίζει το επίπεδο της τιμής άσκησης. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 71, στο βασικό σενάριο του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου στο οποίο βασίζεται η συμφωνία εφαρμογής που υπεγράφη στις 13 Δεκεμβρίου 2023, το Βέλγιο υποθέτει ότι το κόστος εκσυγχρονισμού των δύο αντιδραστήρων ανέρχεται σε [2-2,5] δισ. EUR κεφαλαιουχικών δαπανών, με αποτέλεσμα η τιμή άσκησης να διαμορφώνεται στα [80-90] EUR ανά MWh, ώστε να διασφαλιστεί συντελεστής εσωτερικής απόδοσης 7 % καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των μονάδων LTO. Με άλλα λόγια, η προεξόφληση των ελεύθερων ταμειακών ροών με συντελεστή 7 % μετά φόρων θα είχε ως αποτέλεσμα μηδενική ΚΠΑ, καταδεικνύοντας την αναλογικότητα του IRR και καλύπτοντας το χρηματοδοτικό κενό. Επιπρόσθετα, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η συμφωνία αμοιβής περιλαμβάνει μηχανισμό επιμερισμού κόστους/οφέλους (MPRA) μέσω του οποίου η Engie επιμερίζεται εν μέρει τους κινδύνους με το βελγικό Δημόσιο όταν οι τιμές της αγοράς αποδεικνύονται χαμηλότερες ή υψηλότερες από τις αναμενόμενες στο βασικό σενάριο. Όταν οι τιμές είναι χαμηλότερες, η επιδιωκόμενη απόδοση (με τη μορφή χαμηλότερης τιμής άσκησης) μειώνεται από το 7 % στο 6 %, ενώ, όταν οι τιμές είναι υψηλότερες, η επιδιωκόμενη απόδοση (με τη μορφή υψηλότερης τιμής άσκησης) αυξάνεται στο 8 %.

(473) Κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας έρευνας, το Βέλγιο παρείχε πρόσθετες εξηγήσεις για τους λόγους για τους οποίους ο επιδιωκόμενος συντελεστής απόδοσης 7 % και το εύρος μεταξύ 6 και 8 % είναι αναλογικά, καταδεικνύοντας ότι το ποσό της ενίσχυσης περιορίζεται στο ελάχιστο αναγκαίο για τη γεφύρωση του χρηματοδοτικού κενού.

(474) Πρώτον, το Βέλγιο τροποποίησε τον σχεδιασμό της CfD, ώστε η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από τις μονάδες LTO να ευθυγραμμίζεται καλύτερα με τα μηνύματα της αγοράς και να μην παρέχονται κίνητρα στον εταίρο της EMSA να πωλεί ηλεκτρική ενέργεια σε αρνητικές τιμές. Όπως αναφέρεται στο σημείο 8.3.3.4.1, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο τροποποιημένος σχεδιασμός της CfD είναι πράγματι κατάλληλος.

([153]) Ισοδύναμη με την αξιολόγηση AA– με τη χρήση της ορολογίας αξιολόγησης της S&P και της Fitch.
([154]) Βλ. https://www.debtagency.be/en/datafederalstaterating.
([155]) Μόνο οι αξιολογήσεις της S&P και της Fitch, όταν είναι διαθέσιμες, εμφανίζονται στη διαδικτυακή πύλη S&P Capital IQ Pro, στην οποία έχει πρόσβαση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
([156]) Ισοδύναμη με την αξιολόγηση BBB+ με τη χρήση της ορολογίας αξιολόγησης της S&P και της Fitch.
([157]) Βλ. https://www.engie.com/sites/default/files/assets/documents/2024-07/Credit_Opinion-Electrabel-SA-Update-to-credit-10Jul2024-PBC_1410170.pdf.
([158]) Βλ. https://www.fitchratings.com/entity/electrabel-sa-96533890.
([159]) Η αξιολόγηση Baa1 είναι ισοδύναμη της BBB+ με βάση την ορολογία αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας της S&P και της Fitch. https://www.engie.com/sites/default/files/assets/documents/2024-07/Credit_Opinion-ENGIE-SA-Update-to-credit-03Jul2024-PBC_1409724.pdf.
([160]) Βλ. https://www.fitchratings.com/entity/engie-sa-80361337.

(475) Δεύτερον, το Βέλγιο επικαιροποίησε τη συγκριτική αξιολόγηση για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το εύρος κερδοφορίας 6 %-8 % συνάδει με τους δείκτες αναφοράς του κλάδου, δηλαδή ο IRR 7 % αντιστοιχεί σε προσαύξηση περίπου 4 % πάνω από το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου της τάξης του 3 % περίπου (βλ. σημείο 3.3.1.3.1.1). Η διεθνής συγκριτική ανάλυση που υπέβαλε το Βέλγιο χρησιμοποιεί, στο μέτρο του δυνατού, συγκρίσιμες εταιρείες και έργα. Δεδομένου ότι ο πυρηνικός τομέας βασίζεται σε πολύ συγκεκριμένη και προσαρμοσμένη χρηματοδότηση, συχνά με ισχυρή συμμετοχή της κυβέρνησης, η πρόταση ενός δείκτη αναφοράς με ακριβώς ισοδύναμους μηχανισμούς δεν φαίνεται ρεαλιστική. Πράγματι, το Βέλγιο αναγνώρισε ότι η ποικιλία των πλαισίων της αγοράς και των κανονιστικών πλαισίων, των προφίλ κινδύνου, καθώς και των χαρακτηριστικών των εταιρειών και των έργων, εμποδίζει την ανάπτυξη ενός πλήρως συγκρίσιμου συνόλου εταιρειών ή έργων. Ωστόσο, τα παραδείγματα που πρότεινε το Βέλγιο μπορούν να θεωρηθούν συναφή, καθώς βασίζονται σε εταιρείες και έργα που κατέχουν πυρηνικές εγκαταστάσεις σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές, τα οποία κινητοποιούν μηχανισμούς χρηματοδότησης που προσεγγίζουν περισσότερο εκείνους του έργου. Όσον αφορά τον IRR που κυμαίνεται από 6 % έως 8 %, φαίνεται ότι, όπως και για τα περισσότερα έργα με συγκρίσιμα εύρη τιμών και μέτρα χρηματοοικονομικής προστασίας, οι παράμετροι που διατηρεί το Βέλγιο βρίσκονται στο κατώτερο άκρο της κλίμακας.

(476) Τρίτον, το Βέλγιο τροποποίησε τον μηχανισμό MPRA, ώστε η προσαρμογή του IRR να πραγματοποιείται ταχύτερα σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς (βλ. σημείο 3.3.1.3.2). Με την προσαρμογή των σταδίων της MPRA από το 30 % στο 20 %, η οποία επέφερε την ενίσχυση του μηχανισμού, ο IRR θα μειώνεται ταχύτερα όταν η τιμή της αγοράς είναι χαμηλότερη από την τιμή άσκησης ή θα αυξάνεται ταχύτερα όταν η τιμή της αγοράς είναι υψηλότερη από την τιμή άσκησης. Εφόσον όλες οι άλλες παράμετροι είναι ίδιες, αυτό θα είχε μεγαλύτερο αντίκτυπο στον IRR της κοινής επιχείρησης σε περίπτωση μεταβολών στις τιμές της αγοράς εντός του εύρους τιμών.

(477) Τέταρτον, με βάση την επικαιροποιημένη MPRA και τις τρέχουσες προβλέψεις για τις τιμές της αγοράς, το Βέλγιο υπολόγισε τον πραγματικό συντελεστή απόδοσης για τη BE-NUC σήμερα, ο οποίος ανέρχεται στο 6,5 %, δηλαδή χαμηλότερος κατά 0,5 μονάδες βάσης από τον επιδιωκόμενο συντελεστή 7 %, και βρίσκεται στο κατώτερο άκρο του εύρους τιμών 6 %-8 %. Η αξιολόγηση αυτή βασίζεται στην εξέλιξη των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας μετά την υπογραφή της συμφωνίας (2023) και στο γεγονός ότι οι προβλέψεις για την περίοδο 2025-2035 θα έχουν μειωθεί. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι αξιολογήσεις αυτές συνάδουν με τις τρέχουσες τιμές του ενεργειακού χρηματιστηρίου EEX. Στις 16 Ιανουαρίου 2025 οι προβλέψεις για τις μέσες τιμές ήταν οι ακόλουθες: 79,72 EUR/MWh για το 2025, 80,23 EUR/MWh για το 2026, 75,75 EUR/MWh για το 2027, 64,99 EUR/MWh για το 2028 ([161]).

(478) Πέμπτον, το Βέλγιο συνέκρινε τον επιδιωκόμενο IRR με το θεωρητικό κόστος κεφαλαίου, βάσει δύο ευρέως αποδεκτών μεθοδολογιών, δηλαδή του μέσου σταθμισμένου κόστους κεφαλαίου (ΜΣΚΚ) και του (μη μοχλευμένου) κόστους ιδίων κεφαλαίων. Το Βέλγιο υπολόγισε το ΜΣΚΚ, το οποίο κυμαίνεται μεταξύ 6,2 % και 7,4 %, και το μη μοχλευμένο κόστος μετοχικού κεφαλαίου, το οποίο κυμαίνεται μεταξύ 6,2 % και 7,5 %. Στο πλαίσιο αυτό, για να επιβεβαιώσει περαιτέρω αν ο επιδιωκόμενος IRR είναι αναλογικός, η Επιτροπή συνέκρινε το επιδιωκόμενο ΜΣΚΚ του Βελγίου με ένα εύρος τιμών ΜΣΚΚ βασιζόμενο στην αγορά ([162]). Επιδιωκόμενος IRR υψηλότερος του εύρους τιμών σημαίνει δυσανάλογα υψηλή απόδοση, ενώ επιδιωκόμενο IRR χαμηλότερος του εύρους τιμών σημαίνει δυσανάλογα χαμηλή απόδοση (δηλαδή απόδοση την οποία ένας επενδυτής της αγοράς δεν θα αποδεχόταν). Για να εκτιμήσει ένα θεωρητικό εύρος τιμών ΜΣΚΚ με βάση τα δεδομένα της αγοράς, η Επιτροπή βασίζεται στον βασικό μαθηματικό τύπο για το ΜΣΚΚ, ο οποίος χρησιμοποιείται επίσης από το Βέλγιο και περιγράφεται στο σημείο 3.3.1.3.1.2.1.

(479) Για το κόστος μετοχικού κεφαλαίου, η Επιτροπή βασίστηκε στον τυπικό μαθηματικό τύπο του CAPM, ο οποίος χρησιμοποιείται επίσης από το Βέλγιο και περιγράφεται στο σημείο 3.3.1.3.1.2.2, εκτιμώντας καθεμιά από τις συνιστώσες του με βάση τα δεδομένα της αγοράς, όπως εξηγείται στη συνέχεια.

(480) Όσον αφορά το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου, σύμφωνα με τη βελγική προσέγγιση, η Επιτροπή βασίζεται στις αποδόσεις του 10ετούς βελγικού κρατικού ομολόγου (OLO) που μπορεί να προσεγγίσει ικανοποιητικά τον συντελεστή μηδενικού κινδύνου σε ευρώ στην πιστοληπτική αξιολόγηση του δημόσιου χρέους του Βελγίου και συνάδει με τη 10ετή διάρκεια του έργου. Όσον αφορά την περίοδο μέσου όρου, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τον μέσο όρο των τελευταίων 6 μηνών όσο και των

([161]) Βλ. https://www.eex.com/en/market-data.

([162]) Δεδομένου ότι οι παράμετροι της αγοράς που χρησιμοποιούνται για το μη μοχλευμένο κόστος μετοχικού κεφαλαίου και το ΜΣΚΚ είναι ίδιες, η Επιτροπή θα επικεντρωθεί στον υπολογισμό του ΜΣΚΚ στο παρόν σημείο.

τελευταίων 12 μηνών, οι οποίοι ανέρχονταν, αντίστοιχα, σε 3,01 % και 3,03 % τον Σεπτέμβριο του 2024 ([163]). Ως εκ τούτου, το εκτιμώμενο εύρος του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου εμπίπτει εντός των κατώτερων και των ανώτερων εκτιμήσεων που υπολογίστηκαν από το Βέλγιο, οι οποίες ανέρχονται σε 2,8 % και 3,11 % (με βάση τον μέσο όρο των τελευταίων 12 μηνών για τα μέσα του 2023 και το τέλος του 2023, αντίστοιχα). Οι εκτιμήσεις αυτές συνάδουν επίσης με τα μέσα επιτόκια μηδενικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται στο Βέλγιο σύμφωνα με τα στοιχεία των Fernandez et al. ([164]) για τις αρχές του 2024.

(481) Όσον αφορά το ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς, το Βέλγιο εκτιμά ένα εύρος τιμών μεταξύ 5,27 % και 5,75 %, με βάση τα στοιχεία των βάσεων δεδομένων Damodaran και Kroll (βλ. πίνακα 8). Οι συγκεκριμένες βάσεις δεδομένων αναγνωρίζονται και χρησιμοποιούνται ευρέως στο χρηματοοικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον. Η Επιτροπή θεωρεί τις ανωτέρω πηγές αξιόπιστες και δέχεται, στο χαμηλό σενάριο, τον μέσο όρο των δεδομένων του Damodaran (5,27 %) και, στο υψηλό σενάριο, το συντηρητικό ποσοστό του Βελγίου (5,75 %). Για το βασικό της σενάριο, η Επιτροπή εξέτασε μια τρίτη ευρέως αναγνωρισμένη και χρησιμοποιούμενη πηγή δεδομένων, και συγκεκριμένα τα στοιχεία της ετήσιας έρευνας που δημοσίευσαν οι Fernandez et al. ([165]), εκτιμώντας το ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς στο 5,7 % στις αρχές του 2024. Για λόγους υιοθέτησης συντηρητικής άποψης, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τον μέσο όρο των τριών πηγών (Damodaran, Kroll και Fernandez), ο οποίος είναι 5,57 %, για το βασικό της σενάριο.

(482) Όσον αφορά τον μη μοχλευμένο συντελεστή βήτα, η Επιτροπή αξιολόγησε και τις δύο μεθοδολογίες που πρότεινε το Βέλγιο, οι οποίες βασίζονται στον απλό μέσο όρο και στη διάμεση τιμή της μόχλευσης (χρέος/ίδια κεφάλαια) και του συντελεστή βήτα πέντε ομότιμων εταιρειών κοινής ωφελείας, εκτιμώμενα ως μέσοι όροι τελευταίας 5ετίας στα μέσα του 2023 με ημερήσια συχνότητα. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η εν λόγω μεθοδολογία και η πηγή δεδομένων (Bloomberg) συνάδουν με ευρέως αναγνωρισμένες μεθοδολογίες ([166]). Για το βασικό της σενάριο, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τον μέσο όρο των κατώτερων ([0,40-1,00]) και των ανώτερων ([0,40-1,00]) εκτιμήσεων για το βασικό της σενάριο ([0,40-1,00]). Για τη διαδικασία εκτίμησης του συντελεστή βήτα χωρίς μόχλευση και με μόχλευση, σύμφωνα με το Βέλγιο, η Επιτροπή βασίζεται επίσης στην προσέγγιση Hamada (όπως περιγράφεται στον πίνακα 6) και χρησιμοποιεί, για λόγους υιοθέτησης συντηρητικής άποψης, το κατώτερο όριο της εκτίμησης του Βελγίου για τον στόχο μόχλευσης (χρέος/ίδια κεφάλαια) 53 %.

(483) Όσον αφορά τη μόχλευση ([167]), η Επιτροπή επισημαίνει ότι το εύρος τιμών 34,6 %-35,2 % (βλ. πίνακα 6) προκύπτει από τον στόχο μόχλευσης που κυμαίνεται από 53 % έως 54,5 % με βάση τις ομότιμες εταιρείες που χρησιμοποιήθηκαν για τις εκτιμήσεις του συντελεστή βήτα, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 482. Για λόγους υιοθέτησης συντηρητικής άποψης, η Επιτροπή χρησιμοποιεί το κατώτερο όριο των εκτιμήσεων στο βασικό της σενάριο ([168]).

(484) Για τις εκτιμήσεις του κόστους του χρέους προ φόρων, το Βέλγιο χρησιμοποιεί ευρέως αναγνωρισμένη μεθοδολογία που συνίσταται στην προσθήκη στο επιτόκιο μηδενικού κινδύνου ενός εταιρικού περιθωρίου (με βάση τον κλάδο δραστηριοποίησης της εταιρείας). Σύμφωνα με τη μεθοδολογία αυτή, για το βασικό της σενάριο, η Επιτροπή προσθέτει στο επιτόκιο μηδενικού κινδύνου του 3,03 % (σενάριο βάσης) τον μέσο όρο των εταιρικών περιθωρίων έναρξης του 2023 και έναρξης του 2024, ύψους 2,69 % και 2,17 %, αντίστοιχα ([169]).

([163]) Δεδομένα που ανακτήθηκαν από τη διαδικτυακή πύλη S&P Capital IQ Pro στις 4 Σεπτεμβρίου 2024.

([164]) Ευρέως αναγνωρισμένη πηγή δεδομένων. Η ομάδα του καθηγητή Fernandez et al. δημοσιεύει έρευνα σχετικά με το ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς και το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται για πολλές χώρες σε ετήσια βάση. Η έρευνα του 2024 είναι διαθέσιμη στον ακόλουθο σύνδεσμο και παρουσιάζει μέσο επιτόκιο μηδενικού κινδύνου 3,1 %. Survey: Market Risk Premium and Risk-Free Rate used for 96 countries in 2024 (Έρευνα: Ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς και επιτόκιο μηδενικού κινδύνου που χρησιμοποιήθηκαν για 96 χώρες το 2024) των Pablo Fernandez, Diego García de la Garza, Javier Fernandez Acin, https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=4754347.

([165]) Ευρέως αναγνωρισμένη πηγή δεδομένων. Η ομάδα του καθηγητή Fernandez et al. δημοσιεύει έρευνα σχετικά με το ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς και το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου που χρησιμοποιούνται για πολλές χώρες σε ετήσια βάση. Η έρευνα του 2024 είναι διαθέσιμη στον ακόλουθο σύνδεσμο και παρουσιάζει μέσο επιτόκιο κινδύνου αγοράς της τάξης του 5,7 %: Survey:Market Risk Premium and Risk-Free Rate used for 96 countries in 2024 (Έρευνα: Ασφάλιστρο κινδύνου αγοράς και επιτόκιο μηδενικού κινδύνου που χρησιμοποιήθηκαν για 96 χώρες το 2024) των Pablo Fernandez, Diego García de la Garza, Javier Fernandez Acin: SSRN.

([166]) Η χρήση του μέσου όρου των τελευταίων 5 ετών με ημερήσια συχνότητα καθιστά δυνατή την εξομάλυνση της βραχυπρόθεσμης μεταβλητότητας και εξασφαλίζει σταθερότερη μέτρηση του κινδύνου.

([167]) Η μόχλευση (δανειακά κεφάλαια/συνολικό κεφάλαιο) προκύπτει από τον στόχο μόχλευσης που χρησιμοποιείται στη διαδικασία εκτίμησης του συντελεστή βήτα χωρίς μόχλευση και με μόχλευση, όπως περιγράφεται στο σημείο 3.3.1.3.1.2. Η μόχλευση υπολογίζεται ως [στόχος μόχλευσης/(1 + στόχος μόχλευσης)].

([168]) Η μόχλευση είναι επίσης σύμφωνη, κατά γενικό κανόνα, με τις πληροφορίες του κλάδου που παρασχέθηκαν από τον Damodaran, ο οποίος εκτιμά μέσο επίπεδο μόχλευσης για τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας της τάξης του 39,25 % για το 2023 (στοιχεία που δημοσιεύθηκαν τον Ιανουάριο του 2024 και διατίθενται στη διεύθυνση https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/dataarchived.html#capstru).

([169]) Από τον ιστότοπο του Damodaran, σελίδα «Archived data» (https://pages.stern.nyu.edu/~adamodar/New_Home_Page/dataarchived.html#discrate), αρχεία για τον Ιανουάριο του 2023 και τον Ιανουάριο του 2024 για την Ευρώπη στην ενότητα «Cost of Capital by Industry».

(485) Τα συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με το ΜΣΚΚ απεικονίζονται στον πίνακα 17 κατωτέρω. Στον πίνακα απεικονίζονται τρία σενάρια ΜΣΚΚ, τα οποία προκύπτουν από τρία σύνολα παραδοχών: «χαμηλό Βελγίου», «βασικό» σενάριο της Επιτροπής και «υψηλό Βελγίου».

Πίνακας 17

Παρουσίαση τριών σεναρίων ΜΣΚΚ

Σενάρια (*)	Χαμηλό Βελγίου	Βασικό Επιτροπής	Υψηλό Βελγίου
Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου	2,8 %	3,0 %	3,1 %
Ασφάλιστρο κινδύνου της αγοράς	5,3 %	5,6 %	5,8 %
Μοχλευμένος συντελεστής βήτα	[0,40-1,00]	[1,00-1,60]	[1,00-1,60]
Κόστος χρέους προ φόρων	5,5 %	5,5 %	5,3 %
Μόχλευση	34,6 %	34,6 %	35,2 %
Φορολογικός συντελεστής	25 %	25 %	25 %
ΜΣΚΚ	6,5 %	7,0 %	7,2 %

(*) Αριθμοί στρογγυλοποιημένοι στο πρώτο δεκαδικό ψηφίο.

(486) Οι παράμετροι του ΜΣΚΚ που παρουσιάζονται στον πίνακα 17 έχουν ως αποτέλεσμα ΜΣΚΚ περίπου 7,0 % σύμφωνα με το βασικό σενάριο της Επιτροπής και εντός του εύρους τιμών που εκτιμήθηκε από το Βέλγιο με βάση το χαμηλό σενάριο και το υψηλό σενάριο. Ο επιδιωκόμενος IRR 7 % βρίσκεται εντός αυτού του εύρους. Διευκρινίζεται ότι:

α) τα στοιχεία αυτά δεν περιλαμβάνουν κανένα ειδικό ασφάλιστρο πυρηνικού κινδύνου ή άλλα ασφάλιστρα, όπως ασφάλιστρο μειωμένης ρευστότητας, ώστε να αντικατοπτρίζεται ο μετριασμός του κινδύνου που παρέχεται από τα διάφορα μέτρα που περιγράφονται στις ανωτέρω ενότητες ([170])·

β) η εκτίμηση του συντελεστή βήτα και της μόχλευσης στο «χαμηλό» σενάριο του Βελγίου βασίζεται στον απλό μέσο όρο των επιλεγμένων ομότιμων εταιρειών. Ωστόσο, ιδίως όσον αφορά τον συντελεστή βήτα, στις πρόσθετες εξηγήσεις του σχετικά με το εύρος των εκτιμήσεων του κόστους κεφαλαίου τις οποίες υπέβαλε τον Δεκέμβριο του 2024, όπως αναλύονται στο σημείο 3.3.1.3.1.2, το Βέλγιο επισημαίνει ότι ένας απλός μέσος όρος συγκρίσιμων συντελεστών βήτα θα υποτιμούσε τους κινδύνους αγοράς μιας υπηρεσίας κοινής ωφέλειας εκτεθειμένης σε κάποιον βαθμό σε παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από πυρηνική ενέργεια, καθώς αποδίδει την ίδια βαρύτητα σε εταιρείες με διάφορες συνθέσεις χαρτοφυλακίου ([171]). Για τον λόγο αυτό, το Βέλγιο υπέβαλε ελαφρώς αναθεωρημένες εκτιμήσεις μη μοχλευμένου συντελεστή βήτα, λαμβάνοντας υπόψη τον απλό μέσο όρο όλων των ομοειδών εταιρειών με εξαίρεση την εταιρεία με το χαμηλότερο μείγμα παραγωγής πυρηνικής ενέργειας στα περιουσιακά στοιχεία της, ο οποίος αποδίδει τιμή [0,40-1,00], και λαμβάνοντας τον μέσο όρο μεταξύ των μη μοχλευμένων συντελεστών βήτα δύο εταιρειών με τη μεγαλύτερη έκθεση στον πυρηνικό τομέα, ο οποίος αποδίδει τιμή [0,40-1,00]. Η Επιτροπή αναγνωρίζει την εγκυρότητα των παρατηρήσεων που διατύπωσε το Βέλγιο. Εάν ληφθεί υπόψη ο μέσος όρος ([0,40-1,00]) των δύο εκτιμήσεων μη μοχλευμένου συντελεστή βήτα για το ΜΣΚΚ στο πλαίσιο του βασικού σεναρίου της Επιτροπής, το ΜΣΚΚ θα οδηγήσει σε εκτίμηση σε ελαφρώς υψηλότερο επίπεδο της τάξης του 7,12 %·

γ) σύμφωνα με τις αναθεωρημένες προβλέψεις για τις τιμές της αγοράς (ηλεκτρικής ενέργειας), όπως αναφέρεται στο σημείο 3.3.1.3.1.3, ο εκτιμώμενος επιτευχθείς IRR είναι στην πραγματικότητα 6,5 %.

(487) Τέλος, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 318 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η αναλογικότητα των χρηματοδοτικών επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 1 συνδέεται με την καταλληλότητά τους. Όπως αναφέρεται στο σημείο 8.3.3.4.1, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η δέσμη χρηματοδοτικών επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 1 μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλη για την αντιμετώπιση των ανεπαρκειών της αγοράς και των κινδύνων που σχετίζονται με τις επενδύσεις στην πυρηνική ενέργεια.

([170]) Πρακτική που συνάδει με την απόφαση Dukovany.

([171]) Βλ. Βέλγιο, Δεκέμβριος 2024, «SA.106107 Συμπληρωματικό σημείωμα — Συμπληρωματικές εξηγήσεις σχετικά με το εύρος των εκτιμήσεων κόστους κεφαλαίου»: Για παράδειγμα, η Iberdrola (με μη μοχλευμένο συντελεστή βήτα [0,00-0,60]) διέθετε το 5 % της εγκατεστημένης δυναμικότητάς της σε πυρηνικές εγκαταστάσεις και το 14 % της παραγωγής της προερχόταν από πυρηνική ενέργεια. Ταυτόχρονα, το 53 % της συνολικής παραγωγής της Fortum ήταν από πηγές πυρηνικής ενέργειας και ο οικείος συντελεστής βήτα ανερχόταν σε [0,40-1,00].

(488) Για τους προαναφερθέντες λόγους, η Επιτροπή θεωρεί ότι το Βέλγιο έχει αποδείξει επαρκώς την αναλογικότητα του σχεδιασμού της CfD και του υποκείμενου IRR.

8.3.3.5.1.3. Αναλογικότητα της συμφωνίας EMSA

(489) Τέλος, κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας έρευνας, το Βέλγιο επιβεβαίωσε ότι θα διοργανωθεί διαγωνισμός για την επιλογή του εταίρου για την EMSA και διευκρίνισε λεπτομερέστερα τα κριτήρια και τους όρους επιλογής που θα ισχύουν για τον εταίρο της EMSA (βλ. σημείο 3.3.1.5.1). Η Επιτροπή θεωρεί ότι η διαδικασία υποβολής προσφορών είναι ανταγωνιστική, δηλαδή ανοικτή, σαφής, διαφανής, δεν εισάγει διακρίσεις και βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια που έχουν καθοριστεί εκ των προτέρων σύμφωνα με τον στόχο του μέτρου και την ελαχιστοποίηση του κινδύνου υποβολής προσφορών για λόγους στρατηγικής. Τα κριτήρια επιλογής δημοσιεύτηκαν επίσης στις σχετικές πλατφόρμες του Βελγίου και της ΕΕ, αρκετά πριν από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής αιτήσεων, ώστε να καταστεί δυνατός ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός. Πράγματι, το Βέλγιο εφάρμοσε πρόσθετες διατάξεις και διασφαλίσεις για να εξασφαλίσει την επίτευξη των στόχων της EMSA και την κατάλληλη παροχή των αναμενόμενων υπηρεσιών (π.χ. αίτημα παροχής πληροφοριών, αίτημα υποβολής υποψηφιοτήτων, όπως εξηγείται στο σημείο 3.3.1.5.1).

(490) Το Βέλγιο έλαβε επίσης μέτρα για τον αποτελεσματικό εντοπισμό και την πρόληψη ενδεχόμενων συγκρούσεων συμφερόντων με την Engie κατά την οργάνωση της διαδικασίας υποβολής προσφορών.

(491) Για να ανταποκριθεί στις ανησυχίες που διατύπωσε η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 328 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, το Βέλγιο τροποποίησε επίσης τον σχεδιασμό της CfD χορηγώντας την εξουσία λήψης αποφάσεων σχετικά με τις διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους στον εταίρο της EMSA, ο οποίος διαθέτει (μέσω του τροποποιημένου τύπου αμοιβής) τα κατάλληλα κίνητρα για τη λήψη αποφάσεων διαμόρφωσης της παραγωγής για οικονομικούς λόγους σύμφωνα με τις συνθήκες της αγοράς, διασφαλίζοντας τη βέλτιστη κατανομή και συντήρηση των μονάδων LTO, καθώς και μειωμένα κίνητρα για παραγωγή ενέργειας σε περιόδους αρνητικών τιμών (βλ. σημείο 8.3.3.4.1). Κατά συνέπεια, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν θα δοθούν κίνητρα στον εταίρο της EMSA να προσφέρει την πλήρη παραγωγική ικανότητα των μονάδων LTO στην αγορά επόμενης ημέρας στη χαμηλότερη επιτρεπόμενη τιμή.

(492) Ο τροποποιημένος τύπος αμοιβής του εταίρου της EMSA διατηρεί επίσης τη σωστή ισορροπία μεταξύ των αυξημένων κινδύνων κράτησης αντιδραστήρων και της διατήρησης των κατάλληλων κινήτρων ώστε ο εταίρος της EMSA να προσπαθήσει να επιτύχει ισορροπία. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι ο διαγωνισμός για την EMSA θα προσελκύσει επαρκείς προσφέροντες.

(493) Επιπρόσθετα, το Βέλγιο διευκρίνισε ότι έχουν προβλεφθεί ειδικές διατάξεις και μέτρα σε περίπτωση συμμετοχής και επιλογής της GEMS στον διαγωνισμό ή σε περίπτωση που η GEMS πρέπει να ενεργήσει προσωρινά ως εταίρος στο πλαίσιο της EMSA σε περίπτωση μη επιτυχούς έκβασης της διαδικασίας υποβολής προσφορών (βλ. σημείο 3.3.1.5.3). Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα αυτά επαρκούν για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας του εταίρου της EMSA σε όλες τις περιστάσεις.

(494) Για τους προαναφερθέντες λόγους, η Επιτροπή θεωρεί ότι το Βέλγιο έχει αποδείξει επαρκώς την αναλογικότητα της EMSA.

8.3.3.5.2. Αναλογικότητα της συνιστώσας 2

(495) Προκειμένου να διαπιστωθεί αν η μεταβίβαση των υποχρεώσεων για τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα είναι αναλογική, η Επιτροπή επαλήθευσε αν οι όροι υπό τους οποίους πραγματοποιείται η μεταβίβαση των υποχρεώσεων για τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα καθορίζονται κατά τρόπο ώστε ο κίνδυνος υπερβάσεων κόστους που επηρεάζει το κράτος και η σχετική αβεβαιότητα να μειώνονται όσο το δυνατόν περισσότερο. Λόγω της φύσης της διαχείρισης των ραδιενεργών αποβλήτων και της εναπομένουσας αβεβαιότητας όσον αφορά την επιλογή της τοποθεσίας και το κόστος διάθεσης, η εν λόγω ελαχιστοποίηση των κινδύνων ενδέχεται να μην φθάνει μέχρι του σημείου να αποκλείεται πλήρως κάθε πιθανότητα υπέρβασης του κόστους, όπως αναγνωρίζεται σε προηγούμενες αποφάσεις της Επιτροπής που αφορούν τις υποχρεώσεις σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα (βλ. υποσημείωση 149).

(496) Η Επιτροπή έχει επίσης επισημάνει σε προηγούμενες υποθέσεις ότι η διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων χαρακτηρίζεται από μεγάλα χρονοδιαγράμματα, τα οποία ενδέχεται να απαιτούν κάποια μορφή κρατικής παρέμβασης. Το Βέλγιο υποστηρίζει επίσης ότι η ανάγκη κρατικής παρέμβασης για τη διασφάλιση της υπεύθυνης και ασφαλούς διαχείρισης των ραδιενεργών αποβλήτων κατοχυρώνεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ, το οποίο προβλέπει την τελική ευθύνη του κράτους στο πλαίσιο αυτό, καθώς και στην κοινή σύμβαση για την ασφάλεια διαχείρισης του αναλωμένου καυσίμου και την ασφάλεια διαχείρισης των ραδιενεργών αποβλήτων. Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η κρατική παρέμβαση θα μπορούσε να είναι δικαιολογημένη προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος μεγαλύτερης μελλοντικής επιβάρυνσης του κράτους σε περίπτωση που δεν αναληφθεί δράση.

(497) Το Βέλγιο υποστήριξε επίσης ότι, σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» που ορίζεται στη σύσταση 2006/851/Ευρατόμ, ο βελγικός φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων δέσμευσε επαρκείς οικονομικούς πόρους για το κόστος διαχείρισης αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων κατά τη διάρκεια της παραγωγικής ζωής των επτά πυρηνικών αντιδραστήρων. Η CPN/CNV επανεξέταζε τακτικά την επάρκεια των εν λόγω οικονομικών πόρων. Επιπρόσθετα, το Βέλγιο υποστηρίζει ότι η τρέχουσα συμφωνία για τα απόβλητα εξακολουθεί να τηρεί την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» και πληροί τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 στοιχείο ε), στο άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και στο άρθρο 9 της οδηγίας 2011/70/Ευρατόμ, για τους ακόλουθους λόγους:

α) Ο φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων παραμένει υπεύθυνος για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροπλισμού και για τις δραστηριότητες ευθυγράμμισης των ραδιενεργών αποβλήτων και των αναλωμένων πυρηνικών καυσίμων με τα συμβατικά κριτήρια μεταφοράς. Επιπρόσθετα, το Βέλγιο υποστηρίζει τα εν λόγω συμβατικά κριτήρια μεταφοράς μπορεί να θεωρηθούν πολύ αυστηρά, γεγονός που περιορίζει περαιτέρω τον κίνδυνο που αναλαμβάνει το βελγικό Δημόσιο. Το Δημόσιο δεν φέρει επίσης καμία οικονομική ή άλλη ευθύνη για το μέρος της διαχείρισης πριν από τη μεταφορά, το οποίο πραγματοποιείται από τον φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων.

β) Ο όγκος των αποβλήτων έχει καθοριστεί εκ των προτέρων και ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων αναλαμβάνει τον κίνδυνο όγκου, εάν παράγονται περισσότερα απόβλητα απ' όσα έχουν συμφωνηθεί, μέσω του τέλους προσαρμογής όγκου, ενώ δεν παρέχεται επιστροφή εάν δημιουργούνται λιγότερα απόβλητα.

γ) Έχει συμπεριληφθεί ασφάλιστρο κινδύνου στην κατ' αποκοπή πληρωμή για την κάλυψη αβεβαιοτήτων για τις οποίες, σύμφωνα με το ΔΛΠ 37 (Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα), δεν είχαν ακόμη γίνει προβλέψεις.

δ) Η καταβολή του κατ' αποκοπή ποσού των 15 δισ. EUR από την Electrabel πραγματοποιείται αμέσως και όχι σε διάστημα αρκετών δεκαετιών και αποτελεί αντικείμενο διαχείρισης και επένδυση ανεξάρτητου δημόσιου φορέα (Hedera), ο οποίος εξασφαλίζει τα κεφάλαια για τον επιδιωκόμενο σκοπό τους και ελέγχει τα έξοδα σε σχέση με τις μεταβιβασθείσες υποχρεώσεις, καθήκοντα που αμφότερα τελούν υπό τον έλεγχο ανεξάρτητου κρατικού φορέα (CPN/CNV). Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι οι οικονομικοί πόροι είναι διαθέσιμοι όταν θα πραγματοποιηθεί η τελική διάθεση των ραδιενεργών αποβλήτων και μειώνονται οι κίνδυνοι που συνδέονται με ενδεχόμενη αφερεγγυότητα της Electrabel. Μέσω της προκαταβολικής κατ' αποκοπή καταβολής των ανώτατων ποσών, το βελγικό Δημόσιο θα έχει ήδη στη διάθεσή του τους οικονομικούς πόρους και δεν θα εξαρτάται πλέον από την ύπαρξη ιδιωτικού φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων στο απώτερο μέλλον.

(498) Η Επιτροπή αναγνώρισε στις αιτιολογικές σκέψεις 337 έως 340 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας το γεγονός ότι υπάρχουν πολλά θετικά χαρακτηριστικά στη συμφωνία για τα απόβλητα στην οποία κατέληξαν το Βέλγιο και η Engie, όπως: i) η άμεση καταβολή τοις μετρητοίς, με βάση τις ισχύουσες προβλέψεις για τον πυρηνικό τομέα (πιστοποιημένες από διεθνείς λογιστές) και συμπεριλαμβανομένου ενός ασφαλίστρου κινδύνου, η οποία ασφαλίζει το βελγικό Δημόσιο έναντι πιθανής αφερεγγυότητας του φορέα εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων, ii) η συμπερίληψη του τέλους προσαρμογής όγκου σε περίπτωση που η ποσότητα των πυρηνικών αποβλήτων είναι υψηλότερη από την προβλεπόμενη επί του παρόντος και iii) η συμπερίληψη αυστηρών συμβατικών κριτηρίων μεταφοράς.

(499) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η μεταβίβαση των υποχρεώσεων που αφορούν τα πυρηνικά απόβλητα στο ταμείο Hedera, έναν χωριστό δημόσιο φορέα που διασφαλίζει τα κεφάλαια για τον σκοπό για τον οποίο προορίζονται και ελέγχει τις δαπάνες σε σχέση με τις μεταβιβασθείσες υποχρεώσεις, καθήκοντα που εμπίπτουν αμφότερα στον έλεγχο ανεξάρτητου κρατικού φορέα (CPN/CNV), δικαιολογεί την αποδέσμευση των μη ευρωπαϊκών περιουσιακών στοιχείων της Electrabel από την περίμετρο της Electrabel (και τη συνοδευτική επιτήρηση από τη CPN/CNV) και διασφαλίζει την αναλογικότητα της μεταβίβασης των υποχρεώσεων που μεταβιβάστηκαν σχετικά με τα ραδιενεργά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα, δεδομένου ότι εκτιμήθηκε ότι περιουσιακά στοιχεία ύψους τουλάχιστον 4 δισ. EUR βρίσκονται εντός της περιμέτρου της Electrabel κατά την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Επιπρόσθετα, όπως ήδη αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 334 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η αποδέσμευση μπορεί να θεωρηθεί αναλογική, δεδομένου ότι η Engie χορηγεί απεριόριστη και μη ακυρώσιμη εγγύηση μητρικής εταιρείας που καλύπτει: i) τις υποχρεώσεις παροπλισμού της Electrabel (στις οποίες περιλαμβάνεται επίσης ο κίνδυνος ανεπάρκειας της αξίας των προβλέψεων), ii) τον κίνδυνο όγκου βάσει της συμφωνίας για το ανώτατο όριο πληρωμών για τα απόβλητα και iii) την αποπληρωμή των δανείων στη Synatom.

(500) Τέλος, το Βέλγιο διευκρίνισε επίσης ότι το συμφωνηθέν χρηματοοικονομικό μοντέλο λαμβάνει υπόψη έξοδα διαχείρισης ή δευτερεύοντα έξοδα που σχετίζονται με τα απόβλητα LTO και τα αναλωμένα καύσιμα LTO, τα οποία εκτιμώνται σε περίπου 0,9 εκατ. EUR ανά συγκρότημα στοιχείου πυρηνικού καυσίμου (σε τιμές 2022) (βλ. αιτιολογική σκέψη 177), με αποτέλεσμα οι εν λόγω τιμές των αποβλήτων να μπορούν να αποδοθούν μόνο στην περίοδο παράτασης της διάρκειας ζωής και να μην λαμβάνονται υπόψη στη συμφωνία για τα απόβλητα.

(501) Όσον αφορά την αναλογικότητα της συνιστώσας 2, αναφέρθηκαν τρία κύρια εκκρεμή ζητήματα στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, τα οποία έχουν σημασία για την αξιολόγηση της Επιτροπής:

α) το ύψος του προεξοφλητικού επιτοκίου για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των μεταβιβασθεισών υποχρεώσεων σε σχέση με τα πυρηνικά απόβλητα, το οποίο ενδεχομένως δεν αντικατοπτρίζει τους πολύ μακροπρόθεσμους κινδύνους που σχετίζονται με την πλήρη μεταβίβαση όλων των υποχρεώσεων σχετικά με τα απόβλητα στο βελγικό Δημόσιο (όπως αναφέρει η CPN/CNV στη γνωμοδότησή της)·

β) το ύψος του ασφαλίστρου κινδύνου· και

γ) η αξία της μεταβίβασης πρόσθετων υποχρεώσεων παροπλισμού που απορρέουν από το έργο LTO, η οποία δεν ήταν ακόμη γνωστή κατά τον χρόνο της εκτίμησης στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας.

(502) Πρώτον, για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των υποχρεώσεων σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα, το Βέλγιο επέλεξε μοναδικό ονομαστικό προεξοφλητικό συντελεστή 3 %, με βάση ποσοστό πληθωρισμού 2 % και πραγματικό επιτόκιο 1 %, σε αντίθεση με τη συμβουλή της CPN/CNV να εφαρμόσει προσέγγιση δύο σταδίων, σύμφωνα με την οποία χρησιμοποιείται προεξοφλητικό επιτόκιο 3,17 % για τα πρώτα 30 έτη (με βάση το επιτόκιο OLO διάρκειας 30 ετών) και προεξοφλητικό επιτόκιο 2,17 % για τη μετέπειτα περίοδο (με βάση το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου). Η Επιτροπή αμφισβήτησε τους λόγους για τους οποίους το Βέλγιο δεν υιοθέτησε την προσέγγιση της CPN/CNV.

(503) Όπως εξηγείται στο σημείο 3.3.2.3.1, το Βέλγιο εξήγησε ότι το προεξοφλητικό επιτόκιο 3 % είναι συντηρητικό μακροπρόθεσμο επιτόκιο, συγκρίνοντάς το με το προσομοιωμένο μοναδικό επιτόκιο που ισοδυναμεί με την προσέγγιση δύο σταδίων της CPN/CNV (το οποίο υπολογίζεται σε διαφορετικές χρονικές στιγμές) και το τελικό προθεσμιακό επιτόκιο (UFR) της EIOPA. Όπως φαίνεται στον πίνακα 14, κατά τη σύγκριση του προεξοφλητικού επιτοκίου 3 % με αυτά τα άλλα επιτόκια αναφοράς που ελήφθησαν σε διαφορετική χρονική στιγμή από την υπογραφή της συμφωνίας εφαρμογής, το επιτόκιο 3 % βρίσκεται στο κατώτερο άκρο του εύρους τιμών αναφοράς.

(504) Το επιτόκιο 3 % είναι επίσης σύμφωνο με το βελγικό επιτόκιο OLO διάρκειας 30 ετών και θα ήταν η καλύτερη διαθέσιμη εκτίμηση, σύμφωνα με την πρακτική της αγοράς, δεδομένης της παρατεταμένης χρονικής περιόδου και δεδομένου ότι το 3 % βρίσκεται ήδη στο κατώτερο όριο των διαφόρων εκτιμήσεων. Είναι επίσης σημαντικά χαμηλότερο από το προεξοφλητικό επιτόκιο 4,58 % που χρησιμοποιήθηκε από τη Γερμανία σε παρόμοια υπόθεση και εγκρίθηκε από την Επιτροπή στην υπόθεση SA.45296.

(505) Κατά τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου πληρωμών για τα απόβλητα, το Βέλγιο λαμβάνει υπόψη σταθερό ποσοστό πληθωρισμού 2 %, το οποίο είναι ο μακροπρόθεσμος στόχος της ΕΚΤ για τον πληθωρισμό. Η CPN/CNV εξέφρασε ανησυχίες ότι ο πραγματικός πληθωρισμός του κόστους κατασκευής πυρηνικών εγκαταστάσεων (βάσει του δείκτη ABEX) ενδέχεται να είναι υψηλότερος από τον στόχο πληθωρισμού 2 % που έχει θέσει η ΕΚΤ (βλ. αιτιολογική σκέψη 278). Το Βέλγιο υποστηρίζει ότι ο στόχος πληθωρισμού 2 % της ΕΚΤ είναι η ορθή προσεγγιστική τιμή πληθωρισμού για τον υπολογισμό του ανώτατου ορίου πληρωμών για τα απόβλητα, δεδομένου ότι: i) ο δείκτης ABEX αποτελεί αδύναμη προσεγγιστική τιμή για το κόστος κατασκευής πυρηνικών εγκαταστάσεων, δεδομένου ότι καλύπτει μόνο την κατασκευή κατοικιών, και ii) οι υποκείμενες διαρθρωτικές τάσεις του δείκτη ABEX και του δείκτη ΔΤΚ είναι παρόμοιες. Η Επιτροπή συμφωνεί με το σκεπτικό του Βελγίου να θεωρήσει ως σχετικό ποσοστό πληθωρισμού το επιτόκιο-στόχο 2 % της ΕΚΤ σύμφωνα με την πρακτική της αγοράς.

(506) Επομένως, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ένα προεξοφλητικό επιτόκιο 3 % μπορεί να θεωρηθεί συντηρητικό και, ως εκ τούτου, αναλογικό.

(507) Δεύτερον, όσον αφορά το ύψος του ασφαλίστρου κινδύνου, το Βέλγιο διευκρίνισε ότι στο βασικό ποσό των 9 815 εκατ. EUR προστέθηκε σημαντικό επιπρόσθετο ασφάλιστρο κινδύνου ύψους 5 185 εκατ. EUR για την κάλυψη των υπολειπόμενων αβεβαιοτήτων, βάσει τεχνικού σημειώματος της ONDRAF/NIRAS.

(508) Το Βέλγιο διευκρίνισε, κατά το στάδιο της επίσημης έρευνας, τον τρόπο με τον οποίο οι αβεβαιότητες και οι κίνδυνοι που συνδέονται με τη μεταβίβαση της οικονομικής ευθύνης για τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων και των αναλωμένων καυσίμων από τους επτά βελγικούς πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής στο βελγικό Δημόσιο, όπως προσδιορίζονται στο σημείωμα της ONDRAF/NIRAS, ελήφθησαν υπόψη κατά τον υπολογισμό του ασφαλίστρου κινδύνου (βλ. πίνακα 15).

(509) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι δεν είναι εύκολο να ποσοτικοποιηθούν όλοι αυτοί οι κίνδυνοι και να εκτιμηθεί η πιθανότητα επέλευσής τους. Ωστόσο, η Επιτροπή θεωρεί ότι το ασφάλιστρο κινδύνου στη συμφωνία για ανώτατο όριο πληρωμών για τα απόβλητα προορίζεται να καλύπτει όλους τους κινδύνους που δεν θεωρείται πιθανόν να επέλθουν («less-likely-than-not»), όπως προσδιορίζονται στο σημείωμα της ONDRAF/NIRAS και, ως εκ τούτου, θεωρεί αναλογικό το ασφάλιστρο κινδύνου ύψους 5 185 εκατ. EUR.

(510) Τρίτον, όσον αφορά τον υπολογισμό του ύψους των αντισυνεργειών παροπλισμού, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τη συμβουλή της CPN/CNV να μειώσει το ποσό που πρότεινε η Engie σε [100-500] εκατ. EUR (σε ονομαστικούς όρους) (βλ. αιτιολογική σκέψη 200) και θεωρεί το ποσό αυτό αναλογικό.

(511) Με βάση το ανωτέρω σκεπτικό και τις πρόσθετες διευκρινίσεις που υπέβαλε το Βέλγιο, η Επιτροπή θεωρεί ότι η συνιστώσα 2 του μέτρου είναι αναλογική.

8.3.3.5.3. Αναλογικότητα της συνιστώσας 3

(512) Οι διατάξεις περί νομικής προστασίας που συνήφθησαν με την Engie προβλέπουν ότι το βελγικό κράτος θα αποζημιώσει την Engie για τις άμεσες ζημίες που πράγματι υφίσταται, κάθε φορά που θεσπίζονται νέοι κανονισμοί σχετικά με τους φορείς εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων στο Βέλγιο ή τις πυρηνικές δραστηριότητες της Electrabel οι οποίοι έχουν αρνητικό αντίκτυπο στους όρους της συναλλαγής.

(513) Σε περίπτωση μονομερούς πράξης του βελγικού Δημοσίου που έχει ως αποτέλεσμα την πρόωρη κράτηση των πυρηνικών αντιδραστήρων Doel 4 και Tihange 3 ή την τροποποίηση των οικονομικών παραμέτρων που καθορίζονται στις συμφωνίες, οι ιδιοκτήτες των πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής μπορούν να ενεργοποιήσουν ρήτρες αποζημίωσης που περιλαμβάνονται στις συμφωνίες και να ζητήσουν αποζημίωση από δικαστήριο ή διαιτητικό δικαστήριο. Ο ενάγων πρέπει να αποδείξει την απαίτησή του και το ποσό της αποζημίωσης δεν καθορίζεται από το βελγικό Δημόσιο ή από τους ιδιοκτήτες των πυρηνικών αντιδραστήρων, αλλά από τρίτο μέρος.

(514) Όπως αναφέρθηκε ήδη στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου ή διαιτητικού δικαστηρίου για τον καθορισμό του ποσού της αποζημίωσης που πρέπει να καταβληθεί θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το ποσό της ενίσχυσης περιορίζεται στο ελάχιστο και, ως εκ τούτου, είναι αναλογικό.

8.3.3.5.4. Συμπέρασμα ως προς την αναλογικότητα του μέτρου

(515) Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι τροποποιήσεις στο μέτρο, συμπεριλαμβανομένων της τροποποίησης του σχεδιασμού της CfD, της ενίσχυσης της MPRA και του ανώτατου ορίου στο ποσό της MOCP, καθώς και οι πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με τον συνδυασμό των επιμέρους μέτρων, επαρκούν για να οδηγήσουν την Επιτροπή σε συμπέρασμα σχετικά με την αναλογικότητα της συνιστώσας 1. Η Επιτροπή εξετάζει επίσης με την παρούσα τις ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης, η οποία αφορά επένδυση σε υφιστάμενους πυρηνικούς σταθμούς που βασίζονται σε παλαιά τεχνολογία και για περιορισμένο χρονικό διάστημα 10 ετών. Επίσης, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με τον υπολογισμό του προεξοφλητικού επιτοκίου και του ασφαλίστρου κινδύνου επαρκούν για να είναι σε θέση να καταλήξει σε συμπέρασμα σχετικά με την αναλογικότητα της συνιστώσας 2 του μέτρου. Τέλος, όσον αφορά τη συνιστώσα 3, δεν προέκυψαν από την επίσημη έρευνα αποδεικτικά στοιχεία που να αποκλίνουν από το προηγούμενο συμπέρασμα της Επιτροπής ότι η συνιστώσα 3 είναι αναλογική.

(516) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα επιμέρους μέτρα στο πλαίσιο της συνιστώσας 1, της συνιστώσας 2 και της συνιστώσας 3 αποτελούν αναλογικό τρόπο στήριξης του έργου LTO.

8.3.3.6. Συνδυασμός των τριών συνιστωσών και δυνητικές σωρευτικές επιπτώσεις

(517) Το Βέλγιο υποστήριξε, ως απάντηση στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας (βλ. σημείο 4.4.4), ότι οι συνιστώσες 1, 2 και 3 του μέτρου, μολονότι εξυπηρετούν τον ίδιο σκοπό της παράτασης της διάρκειας ζωής των μονάδων LTO και συνήφθηκαν την ίδια χρονική στιγμή, διαφέρουν ως προς το αντικείμενο και τη φύση, τον σκοπό και τους δικαιούχους, επομένως μπορεί να θεωρηθεί ότι όλες οι συνιστώσες και οι επιμέρους συνιστώσες του μέτρου είναι συμπληρωματικές μεταξύ τους, γεγονός που περιορίζει τυχόν σωρευτικά αποτελέσματα που ενδέχεται να προκύψουν.

(518) Όσον αφορά τους ισχυρισμούς του Βελγίου (βλ. αιτιολογικές σκέψεις 517 και 419) ότι καθεμία από τις τρεις συνιστώσες του έργου LTO αντιμετωπίζει συγκεκριμένο κίνδυνο ή συγκεκριμένο σύνολο κινδύνων και συγκεκριμένες αποτυχίες της αγοράς, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 418, η Επιτροπή αναγνώρισε σε προηγούμενες αποφάσεις σχετικά με την πυρηνική ενέργεια ότι ο συνδυασμός των εν λόγω ειδικών κινδύνων και ανεπαρκειών της αγοράς είναι μοναδικός για την πυρηνική τεχνολογία ([172]) και συνιστά γενικό χαρακτηριστικό όλων των αγορών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της βελγικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

(519) Η Επιτροπή θεωρεί ότι καθεμιά από τις τρεις συνιστώσες του μέτρου καλύπτει χωριστό κίνδυνο και αποτυχία της αγοράς και ότι δεν υπάρχουν αλληλεπικαλύψεις ως προς αυτό μεταξύ των τριών συνιστωσών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, προκειμένου να καλυφθούν όλοι οι εντοπισθέντες κίνδυνοι που σχετίζονται με την πυρηνική τεχνολογία (τεχνικοί κίνδυνοι και κίνδυνοι διαχείρισης έργων, κίνδυνοι αγοράς και επενδύσεων, μακροπρόθεσμοι κίνδυνοι που σχετίζονται με τη διαχείριση των πυρηνικών αποβλήτων και τον παροπλισμό και την αποξήλωση πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, κανονιστικοί κίνδυνοι και κίνδυνοι πολιτικής), ο συνδυασμός των τριών συνιστωσών του μέτρου (συνιστώσα 1, συνιστώσα 2 και συνιστώσα 3) είναι αναγκαίος και κατάλληλος.

(520) Όσον αφορά την αναλογικότητα της συνδυασμένης δέσμης μέτρων, η Επιτροπή έκρινε στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας ότι το Βέλγιο δεν είχε αποδείξει επαρκώς τον αντίκτυπο των τριών συνιστωσών του μέτρου μεταξύ τους, ιδίως όσον αφορά την αναλογικότητα της συνδυασμένης δέσμης όλων των επιμέρους μέτρων.

(521) Το Βέλγιο διευκρίνισε κατά τη διάρκεια της επίσημης έρευνας ότι, αφενός, το χρηματοοικονομικό μοντέλο στο οποίο βασίζονται τα μέτρα χρηματοδοτικής στήριξης της συνιστώσας 1 περιλαμβάνει το πρόσθετο κόστος που σχετίζεται με τα απόβλητα λειτουργίας και τα αναλωμένα καύσιμα που παράγονται από τις μονάδες LTO κατά τη διάρκεια της περιόδου LTO, καθώς και το ποσό των αντισυνεργειών παροπλισμού (που βαρύνουν το βελγικό Δημόσιο), ενώ, αφετέρου, η συμφωνία για τα απόβλητα δεν αφορά μόνο τις μονάδες LTO, αλλά και τους επτά πυρηνικούς αντιδραστήρες στο Βέλγιο, και λαμβάνει υπόψη όλες τις προβλέψεις για τον πυρηνικό τομέα που πρέπει να γίνουν έως τις αρχικές νόμιμες ημερομηνίες παύσης λειτουργίας των επτά πυρηνικών αντιδραστήρων (βλ. σημείο 3.3.2.5). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμφωνεί ότι, όπου απαιτείται, το κόστος των πυρηνικών αποβλήτων και των αναλωμένων καυσίμων έχει ληφθεί υπόψη στο χρηματοοικονομικό μοντέλο της συνιστώσας 1 στο οποίο βασίζεται η βαθμονόμηση των χρηματοοικονομικών επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 1, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της συμφωνίας για τα απόβλητα στο πλαίσιο της συνιστώσας 2 (λαμβανομένης υπόψη της μεταβίβασης των υποχρεώσεων που σχετίζονται με τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα έως την αρχική νόμιμη ημερομηνία παύσης λειτουργίας των επτά πυρηνικών αντιδραστήρων) δεν αλληλεπικαλύπτεται με τα χρηματοδοτικά επιμέρους μέτρα της συνιστώσας 1. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο αντίκτυπος των επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 2 έχει ληφθεί ορθά υπόψη στην ανάλυση της αναλογικότητας της συνιστώσας 1.

(522) Το Βέλγιο αναγνωρίζει ότι οι συνιστώσες 2 και 3 του μέτρου αλλάζουν (δυνητικά) το προφίλ κινδύνου της Electrabel. Ωστόσο, σύμφωνα με το Βέλγιο, οι συνιστώσες 2 και 3 δεν μεταβάλλουν το προφίλ κινδύνου της BE-NUC, του κύριου δικαιούχου της συνιστώσας 1. Ως εκ τούτου, το προφίλ κινδύνου της BE-NUC αποτελεί τον κρίσιμο παράγοντα για την αξιολόγηση της αναλογικότητας της συνιστώσας 1. Όπως αναφέρεται στο σημείο 3.4, η Επιτροπή συμφωνεί ότι οι δικαιούχοι των τριών συνιστωσών του μέτρου είναι κάθε φορά ελαφρώς διαφορετικοί και ότι ο αντίκτυπος κάθε συνιστώσας του μέτρου πρέπει να αξιολογείται στο επίπεδο του σχετικού δικαιούχου. Ωστόσο, η BE-NUC και η Electrabel είναι οι κύριοι δικαιούχοι των συνιστωσών 1 και 3. Το μειωμένο προφίλ κινδύνου της Electrabel και της BE-NUC μέσω των μέτρων νομικής προστασίας της συνιστώσας 3 ελήφθη υπόψη κατά την αξιολόγηση των χρηματοδοτικών επιμέρους μέτρων της συνιστώσας 1, για παράδειγμα, δεδομένου ότι ο επιδιωκόμενος IRR του έργου LTO θεωρείται ότι βρίσκεται στο χαμηλότερο άκρο του φάσματος στην επικαιροποιημένη συγκριτική αξιολόγηση (βλ. σημείο 3.3.1.3.1.1), προσεγγίζοντας έτσι την κερδοφορία εταιρειών με μειωμένο προφίλ κινδύνου. Επίσης, δεν προστέθηκε συμπληρωματικό ασφάλιστρο πυρηνικού κινδύνου (ή ρευστότητας), σύμφωνα με το προφίλ μειωμένου κινδύνου [βλ. αιτιολογική σκέψη 486 στοιχείο α)]. Τέλος, ενώ ο επιδιωκόμενος IRR είναι 7 %, ο αναμενόμενος επιτευχθείς IRR είναι 6,5 % και θα μπορούσε και να είναι πολύ χαμηλότερος, δεδομένου ότι είναι πολύ πιθανό να συμβούν απρόβλεπτα γεγονότα σε ετήσια βάση, τα οποία έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην απόδοση του έργου (βλ. σημείο 3.3.1.3.1.3).

([172]) Βλ., για παράδειγμα, απόφαση της Επιτροπής της 13.1.2015, SA.34947 (2013/C) (πρώην 2013/N), Ηνωμένο Βασίλειο, Στήριξη του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Hinkley Point C (ΕΕ L/2015/109 της 28.4.2015, σ. 44), αιτιολογική σκέψη 385· απόφαση της Επιτροπής της 24.7.2017, SA.38454 (2017/C) (πρώην 2015/N), Ουγγαρία, Ανάπτυξη δύο πυρηνικών αντιδραστήρων στον πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής Paks II (ΕΕ L/2017/317 της 1.12.2017, σ. 45), αιτιολογική σκέψη 322· απόφαση κίνησης της διαδικασίας της 30.6.2022, SA.58207 (2021/N), Τσεχία, Στήριξη του Dukovany II, ενός νέου πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής στην Τσεχία (ΕΕ C/2022/299 της 5.8.2022, σ. 5), αιτιολογικές σκέψεις 182-184.

(523) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η σωρευτική επίδραση των τριών συνιστωσών του μέτρου έχει ληφθεί υπόψη, όπου ήταν αναγκαίο, κατά την αξιολόγηση της αναλογικότητας και, ως εκ τούτου, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι και ο συνδυασμός των τριών συνιστωσών του μέτρου είναι αναλογικός.

8.3.3.7. Αποφυγή αδικαιολόγητων αρνητικών επιπτώσεων στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές και κριτήριο εξισορρόπησης

(524) Για να θεωρηθεί το μέτρο συμβατό με την εσωτερική αγορά, οι αρνητικές συνέπειες του μέτρου, όσον αφορά τις αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και τις επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, πρέπει να είναι περιορισμένες και να αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα της ενίσχυσης.

(525) Η Επιτροπή, προκειμένου να αναλύσει τον αντίκτυπο στην αγορά, εξέτασε τις επιπτώσεις που προκαλούνται στον ανταγωνισμό από το γεγονός ότι ο κατεστημένος και μοναδικός φορέας εκμετάλλευσης των δύο μονάδων LTO, η Electrabel, και η δεύτερη εταιρεία (όσον αφορά τα μερίδια αγοράς) στη βελγική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η Luminus, είναι οι κύριοι δικαιούχοι του κοινοποιηθέντος μέτρου. Δεδομένης της ισχυρής θέσης της Electrabel στη βελγική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, η οποία παρουσιάζει υψηλό βαθμό συγκέντρωσης (βλ. σημείο 2.5), η επιλογή της Electrabel ως κύριου δικαιούχου της ενίσχυσης δημιούργησε αμφιβολίες σχετικά με πιθανή αδικαιολόγητη στρέβλωση της δομής της αγοράς.

(526) Στο σημείο 4.3.3.1 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή αξιολόγησε το γεγονός ότι η Electrabel (ως σημαντικός δικαιούχος του έργου LTO και μοναδικός φορέας εκμετάλλευσης των μονάδων LTO) επιλέχθηκε χωρίς διαγωνισμό, διαδικασία επιλογής ή δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Ως εκ τούτου, δεν ήταν σαφές αν είχαν εξεταστεί άλλοι δυνητικοί φορείς εκμετάλλευσης, με αποτέλεσμα να τίθεται το ερώτημα κατά πόσον η Electrabel θα ήταν ο αποδοτικότερος φορέας εκμετάλλευσης και για ποιους τεχνικούς ή οικονομικούς λόγους επιλέχθηκε η Electrabel.

(527) Η Επιτροπή εξέτασε τα ακόλουθα επιχειρήματα στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας προκειμένου να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η επιλογή της Electrabel, χωρίς διαγωνισμό, δεν θα οδηγούσε σε δυνητική αδικαιολόγητη στρέβλωση της δομής της αγοράς:

α) Η Electrabel ήταν ανέκαθεν ο μόνος φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής στο Βέλγιο και, ως εκ τούτου, διαθέτει την απαιτούμενη πείρα όσον αφορά τη λειτουργία των υφιστάμενων πυρηνικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής στο Βέλγιο, καθώς και τις απαιτούμενες άδειες. Επομένως, δεν υπάρχει εναλλακτικός φορέας εκμετάλλευσης που θα ήταν καταλληλότερη οντότητα για να ενεργήσει ως φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών αντιδραστήρων (βλ. αιτιολογική σκέψη 22).

β) Σε άλλες περιπτώσεις, οι οποίες αφορούσαν την κατασκευή νέων πυρηνικών αντιδραστήρων (π.χ. Paks II ([173])), ο δικαιούχος της ενίσχυσης σχετικά με τη λειτουργία των σταθμών δεν επιλέχθηκε μέσω διαγωνισμού.

γ) Η στήριξη χορηγείται για περιορισμένο χρονικό διάστημα (10 έτη) και στηρίζει μόνο τη συνέχιση της λειτουργίας των δύο πυρηνικών σταθμών και όχι νέες επενδύσεις.

(528) Στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή αναφέρθηκε επίσης στην ισχυρή θέση της Engie στη βελγική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και εξέφρασε ανησυχίες για δυνητικές αδικαιολόγητες στρεβλώσεις της δομής της αγοράς λόγω του υπό εξέταση μέτρου ενίσχυσης. Η Επιτροπή εξέφρασε ανησυχίες και ερωτήματα σχετικά με το θέμα αυτό, ιδίως όσον αφορά:

α) τον σχεδιασμό της CfD·

β) την ανεξαρτησία του εταίρου στο πλαίσιο της EMSA, ο οποίος ορίζεται για την πώληση της πυρηνικής ηλεκτρικής ενέργειας·

γ) την πιθανή εκτόπιση εναλλακτικών επενδύσεων λόγω του μέτρου.

([173]) Βλ. υποσημείωση 145.

(529) Πρώτον, όπως εξηγείται λεπτομερέστερα στο σημείο 3.3.1.3.2 και αξιολογείται στο σημείο 8.3.3.4.1, το Βέλγιο τροποποίησε τον σχεδιασμό της CfD, παρέχοντας την εξουσία λήψης αποφάσεων διαμόρφωσης της παραγωγής στον εταίρο στο πλαίσιο της EMSA, ο οποίος —μέσω του τροποποιημένου μαθηματικού τύπου αμοιβής— έχει κίνητρο να ζητά διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους όταν οι τιμές της αγοράς είναι χαμηλότερες και να μην ζητά διαμορφώσεις της παραγωγής για οικονομικούς λόγους όταν οι τιμές της αγοράς είναι υψηλότερες (σε αντίθεση με τον αρχικό σχεδιασμό της CfD, στο πλαίσιο του οποίου ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων είχε κίνητρα να παράγει συνεχώς). Η Επιτροπή αμφισβήτησε επίσης τη χρήση της αγοράς επόμενης ημέρας ως τιμής αναφοράς της αγοράς στον μαθηματικό τύπο της CfD. Το Βέλγιο δεν άλλαξε την τιμή αναφοράς της αγοράς, υποστηρίζοντας εν προκειμένω ότι η χρήση μακροπρόθεσμου προϊόντος στη CfD είναι λιγότερο κατάλληλη, λόγω της μειωμένης παραγωγής κατά τη φάση επανέναρξης λειτουργίας του έργου LTO (κατά την οποία θα βρίσκονται ταυτόχρονα σε εξέλιξη εργασίες LTO), του κινδύνου διακοπών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου LTO, ενώ ταυτόχρονα ο πυρηνικός στόλος θα μειωθεί από 7 σε 2 πυρηνικούς αντιδραστήρες (βλ. αιτιολογική σκέψη 98). Το Βέλγιο έχει την ευελιξία να αναθεωρήσει την επιλογή της τιμής αναφοράς της αγοράς μετά από 3,5 έτη (βλ. αιτιολογική σκέψη 100). Το Βέλγιο επιβεβαιώνει επίσης ότι ο αντισυμβαλλόμενος στη CfD (BE-WATT) θα αναπτύξει στρατηγική διαχείρισης κινδύνου για την ανοικτή θέση του, όπως προβλέπεται από τον νόμο, και ότι η εφαρμογή της εν λόγω στρατηγικής θα συμβάλει στη ρευστότητα των προθεσμιακών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας (βλ. αιτιολογική σκέψη 99).

(530) Δεύτερον, το Βέλγιο επιβεβαίωσε ότι η σύναψη της συμφωνίας EMSA θα πραγματοποιηθεί μέσω ανοικτής, ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών, προκειμένου να επιλεγεί ανεξάρτητος εταίρος για την EMSA με σκοπό την πώληση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις μονάδες LTO. Η διοργάνωση διαδικασίας υποβολής προσφορών αίρει τις αμφιβολίες της Επιτροπής σχετικά με τη διαδικασία σύναψης της συμφωνίας EMSA. Όσον αφορά την ανησυχία της Επιτροπής σχετικά με την ανεξαρτησία του εταίρου της EMSA, ιδίως σε περίπτωση που η διαδικασία υποβολής προσφορών δεν έχει επιτυχή έκβαση και η GEMS, το τμήμα συναλλαγών της Engie, καλύπτει τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας κατά το πρώτο έτος, ή σε περίπτωση που η GEMS επιλεγεί ως εταίρος της EMSA μέσω της διαδικασίας υποβολής προσφορών, το Βέλγιο διασαφήνισε λεπτομερέστερα τις πρόσθετες διασφαλίσεις που θα εφαρμόζονται στις εν λόγω περιπτώσεις (βλ. σημείο 3.3.1.5.3).

(531) Τέλος, όπως αναφέρθηκε ήδη στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέφρασε την ανησυχία ότι το έργο LTO θα άφηνε πολύ μικρό περιθώριο για την υλοποίηση άλλων επενδυτικών έργων στον τομέα της ενέργειας. Οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις του έργου LTO ιδίως όσον αφορά τις επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας επισημάνθηκαν επίσης σε ορισμένες παρατηρήσεις τρίτων (βλ. σημείο 6.2.3.1). Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ισχυρισμοί των τρίτων μερών δεν ήταν επαρκώς τεκμηριωμένοι και ότι το έργο LTO δεν θα απορροφήσει πλήρως την ανεπαρκή ικανότητα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά την περίοδο 2025-2035, για τους ακόλουθους λόγους:

α) Στην τελευταία μελέτη σχετικά με την επάρκεια των πόρων (NRAA 2023), ο Elia ανέφερε ότι η πρόσθετη παραγωγική ικανότητα 2 GW των μονάδων LTO δεν θα επαρκεί για την κάλυψη της αναμενόμενης αύξησης της ζήτησης για ηλεκτρική ενέργεια κατά τα επόμενα 10 έτη.

β) Μέσω του βελγικού μηχανισμού ισχύος, άλλες νέες και υφιστάμενες τεχνολογίες παραγωγής (ιδίως η παραγωγή θερμικής ενέργειας, η απόκριση ζήτησης και η αποθήκευση) έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση για σύντομο ή μεγαλύτερο χρονικό διάστημα (οι συμβάσεις βάσει του μηχανισμού ισχύος χορηγούνται για 1, 3, 8 ή 15 έτη). Ως εκ τούτου, το έργο LTO δεν θα επηρεάσει αδικαιολόγητα την κατάσταση άλλων τεχνολογιών παραγωγής στο Βέλγιο και δεν θα αποθαρρύνει τυχόν επενδύσεις σε νέες εγκαταστάσεις παραγωγής θερμικής ενέργειας, απόκριση ζήτησης και αποθήκευση έως το 2035.

γ) Δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι το Βέλγιο θα σταματήσει να στηρίζει την ανάπτυξη νέας ικανότητας παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Για παράδειγμα, η Επιτροπή ενέκρινε, το 2024, τα σχέδια του Βελγίου για την ανάπτυξη αιολικών πάρκων στη Βόρεια Θάλασσα, μέσω του έργου υπεράκτιου αιολικού πάρκου Princess Elisabeth (βλ. υποσημείωση 148).

(532) Για τους προαναφερθέντες λόγους, η Επιτροπή δεν έχει ενδείξεις ότι το έργο LTO θα εμποδίσει την είσοδο νέων παραγόντων στην αγορά για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο και/ή θα εμποδίσει άλλους παράγοντες να αναπτύξουν νέες ικανότητες παραγωγής. Κατά συνέπεια, ο αντίκτυπος του έργου LTO στην αγορά λιανικής αναμένεται να παραμείνει επίσης περιορισμένος.

(533) Επιπρόσθετα, η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι η συγκέντρωση της βελγικής αγοράς ενέργειας έχει μειωθεί ελαφρώς τα τελευταία χρόνια (βλέπε σημείο 2.5) και ότι ο παράλληλος παροπλισμός άλλων πυρηνικών αντιδραστήρων της Engie στο Βέλγιο ενδέχεται να συνεχίσει περαιτέρω την τάση αυτή.

(534) Όσον αφορά τη συνιστώσα 2, η Επιτροπή παρατήρησε στην αιτιολογική σκέψη 372 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας ότι η μεταβίβαση των υποχρεώσεων σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα δεν θα έχει ως άμεσο αποτέλεσμα τη βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης των δικαιούχων έναντι των ανταγωνιστών τους. Αρχικά, αυτή η συνιστώσα του μέτρου θα αναγκάσει τον φορέα εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων να καταβάλει υψηλότερο χρηματικό ποσό από αυτό που έχει συσσωρευτεί, επί του παρόντος, στους ισολογισμούς. Το τέλος προσαρμογής όγκου, το οποίο διασφαλίζει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης των πυρηνικών εγκαταστάσεων καταβάλλει πρόσθετο ποσό σε περίπτωση που παράγονται περισσότερα πυρηνικά απόβλητα από όσα είχαν αρχικά προβλεφθεί, λειτουργεί ως δικλείδα ασφαλείας. Επίσης, μετά την επίσημη έρευνα, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα —με βάση τα πρόσθετα στοιχεία που υπέβαλε το Βέλγιο, όπως εξηγείται στο σημείο 3.3.2.3— ότι η προκαταβολική κατ' αποκοπή καταβολή 15 δισ. EUR θα μειώσει επαρκώς τον κίνδυνο που αναλαμβάνει το βελγικό Δημόσιο αναλαμβάνοντας τις υποχρεώσεις της Electrabel όσον αφορά τα πυρηνικά απόβλητα και, ως εκ τούτου, είναι αναλογική. Ομοίως, τα άλλα επιμέρους μέτρα της συνιστώσας 2 κρίθηκαν επίσης αναλογικά (βλ. σημείο 8.3.3.5.2). Ως εκ τούτου, τα επιμέρους μέτρα της συνιστώσας 2 δεν έχουν δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

(535) Τέλος, όσον αφορά τη συνιστώσα 3, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική σκέψη 373 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, οι ρήτρες νομικής προστασίας, εάν και όταν εφαρμόζονται, έχουν απλώς αντισταθμιστικό χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν έχουν δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

(536) Εν κατακλείδι, λαμβανομένων υπόψη των τροποποιήσεων στον σχεδιασμό της CfD, της διοργάνωσης διαδικασίας υποβολής προσφορών για τη συμφωνία EMSA (και των τροποποιήσεων στην αμοιβή του εταίρου της EMSA) και των εγγυήσεων σχετικά με την ανεξαρτησία του εταίρου της EMSA, της απουσίας ενδείξεων ότι το έργο LTO θα παρεμποδίσει την ανάπτυξη άλλων τεχνολογιών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο, καθώς και της αναλογικότητας των μεταβιβασθεισών υποχρεώσεων για τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα, και των μέτρων νομικής προστασίας, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι δυνητικές αδικαιολόγητες στρεβλώσεις στη βελγική αγορά θα παραμείνουν περιορισμένες.

8.3.4. *Στάθμιση των θετικών αποτελεσμάτων της ενίσχυσης έναντι των αρνητικών συνεπειών στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές*

(537) Κατόπιν της αξιολόγησης στο σημείο 8.3.2 της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι στόχος του μέτρου είναι η προώθηση επένδυσης σε πυρηνική ενέργεια και, επομένως, το μέτρο συμβάλλει στην ανάπτυξη οικονομικής δραστηριότητας, δηλαδή της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από πηγές πυρηνικής ενέργειας, καθώς και στην ασφάλεια του εφοδιασμού με ηλεκτρική ενέργεια, ενώ επίσης μειώνει την εξάρτηση του Βελγίου από τα ορυκτά καύσιμα (συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό και στην επίτευξη των στόχων απανθρακοποίησης του Βελγίου).

(538) Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, χωρίς την ενίσχυση, συμπεριλαμβανομένων και των τριών συνιστωσών που συνθέτουν το μέτρο, δεν μπορούσε να αναμένεται ότι η επένδυση θα υλοποιηθεί. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση είναι αναγκαία για την ανάπτυξη αυτής της οικονομικής δραστηριότητας και λειτουργεί ως κίνητρο.

(539) Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η αμφίδρομη CfD, η οποία συμπληρώνεται με τα άλλα χρηματοδοτικά μέτρα για τη στήριξη της οικονομικής βιωσιμότητας της κοινής επιχείρησης, η συμφωνία για τη μεταβίβαση των υποχρεώσεων σχετικά με τα πυρηνικά απόβλητα και τα αναλωμένα καύσιμα, καθώς και τα μέτρα νομικής προστασίας, αποτελούν κατάλληλα μέσα. Δεν προέκυψαν από την επίσημη έρευνα στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι άλλα μέτρα θα ήταν εξίσου αποτελεσματικά με χαμηλότερες στρεβλωτικές επιπτώσεις, ιδίως δεδομένων των ιδιαίτερων περιστάσεων της υπόθεσης που αφορά την παράταση της διάρκειας ζωής υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων και αυτό για περιορισμένο χρονικό διάστημα.

(540) Η ενίσχυση θα χορηγηθεί με αναλογικό τρόπο, καθώς ο δικαιούχος δεν θα διατηρήσει επιπλέον κέρδη πέραν εκείνων που είναι απολύτως αναγκαία για τη διασφάλιση της οικονομικής λειτουργίας και της βιωσιμότητας του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής. Ο τροποποιημένος σχεδιασμός της CfD και ο τροποποιημένος τύπος αμοιβής του εταίρου στο πλαίσιο της EMSA (του οποίου οι παράμετροι υπόκεινται σε επανεξέταση μετά από 3 έτη) καθώς και το ανώτατο όριο της MOCP διασφαλίζουν ότι οι μονάδες LTO θα παράγουν ηλεκτρική ενέργεια σύμφωνα με τα μηνύματα της αγοράς, ότι ο φορέας εκμετάλλευσης πυρηνικών εγκαταστάσεων και η κοινή επιχείρηση είναι περισσότερο εκτεθειμένοι στον κίνδυνο αγοράς, ενώ η έκθεση του βελγικού Δημοσίου έχει μειωθεί.

(541) Η τακτική επανεξέταση ενός σαφώς καθορισμένου συνόλου τιμών εισόδου στο χρηματοδοτικό μοντέλο, η οποία καθιστά δυνατή την προσαρμογή προς τα πάνω και προς τα κάτω, διασφαλίζει ότι οι σημαντικές αβεβαιότητες που υφίστανται επί του παρόντος όσον αφορά το κόστος κεφαλαίου και το λειτουργικό κόστος δεν συνεπάγονται υπέρμετρη αποζημίωση για τους δικαιούχους. Η εφαρμογή (ενισχυμένου) μηχανισμού επιμερισμού κόστους/οφέλους διασφαλίζει περαιτέρω ότι υπάρχουν κίνητρα για την όσο το δυνατόν αποδοτικότερη λειτουργία των μονάδων LTO, ενώ παράλληλα επιμερίζεται το βάρος με το βελγικό Δημόσιο στην περίπτωση που οι τιμές της αγοράς είναι υψηλότερες ή χαμηλότερες από τις αναμενόμενες.

(542) Ο συντελεστής απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων που κυμαίνεται μεταξύ 6 % και 8 % (με επιδιωκόμενο συντελεστή το 7 %) βρίσκεται στο κατώτερο άκρο σε σύγκριση με έργα αναφοράς και συνάδει με το κόστος κεφαλαίου και, ως εκ τούτου, θεωρείται αναλογικός. Αυτό ισχύει ιδιαίτερα δεδομένων των συνθηκών του έργου LTO, το οποίο αφορά την παράταση της διάρκειας ζωής υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων που βασίζονται σε παλαιά τεχνολογία, για περιορισμένο χρονικό διάστημα 10 ετών.

(543) Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι ούτε η Electrabel ούτε η BE-NUC θα ελέγχουν τις πωλήσεις ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από τις μονάδες LTO, αλλά ότι ένας ανεξάρτητος εταίρος στο πλαίσιο της EMSA θα πωλεί όλη την ηλεκτρική ενέργεια στην αγορά. Αυτό θα συμβάλει στο να διασφαλιστεί ότι δεν θα ενισχυθεί η θέση της Engie στη βελγική αγορά.

(544) Επιπρόσθετα, η Επιτροπή δεν διαθέτει ενδείξεις ότι το έργο LTO θα εμποδίσει την είσοδο νέων παραγόντων στην αγορά παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στο Βέλγιο και/ή θα εμποδίσει άλλους παράγοντες να αναπτύξουν νέες ικανότητες παραγωγής, και καταλήγει στο συμπέρασμα ότι, συνολικά, οι δυνητικές αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού είναι περιορισμένες, με βάση τις εκτιμήσεις που παρατίθενται στο σημείο 8.3.3.

(545) Κατόπιν διεξοδικής στάθμισης και συνεκτίμησης των δεσμεύσεων που παρασχέθηκαν, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού που απορρέουν από το μέτρο διατηρούνται στο ελάχιστο αναγκαίο και αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα του μέτρου.

8.3.5. *Συμπέρασμα σχετικά με τη συμβατότητα της ενίσχυσης*

(546) Με βάση την αξιολόγηση που διενεργήθηκε στην παρούσα απόφαση και υπό το πρίσμα των ειδικών περιστάσεων της παρούσας υπόθεσης, δηλαδή της παράτασης της διάρκειας ζωής υφιστάμενων πυρηνικών αντιδραστήρων, οι οποίοι βασίζονται σε παλαιά τεχνολογία και έχουν περιορισμένη ευελιξία, για περιορισμένο χρονικό διάστημα 10 ετών, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η δέσμη μέτρων που κοινοποιήθηκαν και, στη συνέχεια, τροποποιήθηκαν από τις βελγικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων επανεξέτασης και των δεσμεύσεων που παρασχέθηκαν, είναι συμβατή με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

9. **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

(547) Το μέτρο, όπως τροποποιήθηκε, είναι συμβατό με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ.

(548) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η συμφωνία εφαρμογής και τα συνοδευτικά έγγραφα έχουν υποβληθεί, προς αξιολόγηση, με τους όρους της EMSA και του συμφωνηθέντος χρηματοοικονομικού μοντέλου. Το Βέλγιο δεσμεύεται ότι οι συμφωνίες για τις οποίες δεν έχουν ακόμη καθοριστεί τελικοί όροι και προϋποθέσεις (π.χ. οι όροι της ASA, των μετοχικών δανείων, των δανείων SDC, της WCF) θα περιέχουν τυποποιημένες ρήτρες τις οποίες κάθε επενδυτής θα επιδίωκε να συνάψει σε παρεμφερές έργο και οι όροι θα καθοριστούν υπό όρους πλήρους ανταγωνισμού. Σε περίπτωση που οι τελικοί όροι και προϋποθέσεις των εν λόγω εγγράφων τροποποιούν το κοινοποιηθέν μέτρο, όπως παρουσιάζεται στην παρούσα απόφαση, το Βέλγιο δεσμεύεται να τους κοινοποιήσει στην Επιτροπή,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το μέτρο που σχεδιάζει να εφαρμόσει το Βέλγιο για τη στήριξη της παράτασης της διάρκειας ζωής δύο πυρηνικών αντιδραστήρων στο Βέλγιο, συγκεκριμένα του Doel 4 και του Tihange 3, είναι συμβατό με την εσωτερική αγορά.

Κατά συνέπεια, εγκρίνεται η εφαρμογή του μέτρου.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο του Βελγίου.

Βρυξέλλες, 21 Φεβρουαρίου 2025.

Για την Επιτροπή
Teresa RIBERA
Εκτελεστική Αντιπρόεδρος